Muazzez Tahsin Berkand

BULUTLAR DAĞILINCA

İNKILÂP ve AKA
KİTABEVLERİ

Muazzez Tahsin BERKAND

BULUTLAR DAĞILINCA

ROMAN

Dördüncü Baskı

İNKILAP ve AKA
KİTABEVLERİ Koll. Şti.
İstanbul — Ankara Cad. No. 95

Muazzez Tahsin BERKAND'ın
Diğer Romanları

Aşk Fırtınası
Aşk ve İntikam
Aşkla Oynanmaz
Aşk Tılsımı
Bahar Çiçeği
Bir Genç Kızın Romanı
Bir Gün Sabah Olacak mı?
Bir Rüya Gibi
Bulutlar Dağılınca
Bülbül Yuvası
Büyük Yalan
Çamlar Altında
Çiçeksiz Bahçe
Dağların Esrarı
Garip bir İzdivaç
Gençlik Rüzgârı
Gönül Yolu
İki Kalp Arasında
Işık Yağmuru
Kalbin Sesi
Kezban
Kırılan Ümitler
Kıvılcım ve Ateş
Kızım ve Aşkım (Perdeler)
Küçük Hanımefendi
Lâle
Mağrur Kadın
Muallâ
Nişan Yüzüğü
O... ve Kızı
Saadet Güneşi
Sabah Yıldızı
Sarmaşık Gülleri
Sen ve Ben
Sevgim ve Gururum
Sevmek Korkusu
Sonsuz Gece
Uğur Böceği
Uzayan Yollar
Yılların Ardından

Tercümeleri

Safo — Alphonse Daudet
İhtiyarlamayan Kadın (Jezabel) — İrene Nemirowsky
Meçhul Sevgili — Stefan Zweig
Hemşireler — A.J. Cronin
Evleniyorum — Jolan Földes
Ateşli Kalb — Magalı

Bulutlar Dağılınca — Birinci Baskı 1966
İkinci Baskı 1970
Üçüncü Baskı 1974
Dördüncü Baskı 1980

HÜSNÜTABİAT MATBAASI
İSTANBUL — 1980

— I —

Tülay kapının aralığından içeri baktı. Üvey babası bir koltuğa uzanır gibi oturmuş gazetesine gömülmüştü. Gülümseyerek kapıyı itti, yavaşça salonun ortasına doğru ilerledi, tam Müfit Beyin karşısında durdu ve onun başını kaldırıp kendisine bakmasını beklemeye başladı. Yeni elbisesini birdenbire görmesini, ilk tesirle fikrini açıklamasını istiyordu. Onun zevkine çok inancı vardı.

Gerçi pembe tülden esvabının cidden güzel olduğunu, kendisine de yaraştığını bilmiyor değildi. Yine biliyordu ki beyaz ayakkabılar, beyaz uzun eldivenler ve sarı saçları üzerine bir taç gibi koyduğu zarif minimini çiçekler tuvaletini tamamlamakta, ona hemen havalanıp uçacakmış gibi bir tüy hafifliği vermekte idi. Bunları bildiği halde üvey babasının fikrini almak, bütün tereddütlerini onun bir sözü, bir bakışıyla ortadan kaldırmak istiyordu.

Müfit Beyle birlikte bir düğüne gideceklerdi. Annesi sabahtan beri gözünü açtırmayan fena bir baş ağrısıyla muztarip olduğu için, kızını sevgili kocasının müşfik ellerine teslim etmişti .Tülay'ın aylardan beri beklediği ve sevinçle hazırlandığı bu düğüne son dakikada gidememesine gönlü razı olmamıştı.

Genç kız saatlerce ayna karşısında giyinip süslenirken, niçin bu kadar güzel olmak hevesine düştüğünü gizliden gizliye düşünmüş, bu düşüncesini, son bir defa kendisine bakıp memnun memnun gülümsedikten sonra yine gizlice kendi kulağına fısıldamıştı: «Ertan da orada olacak!»

Ertan Kunt'un kendinden emin, fakat etrafındakilere bi-

raz alaycı hissini veren bir hali vardı. Ne düşündüğünü belli etmez, kimseye fazla iltifat etmezdi. Böyle iken, son haftalardaki topluluklarda onun Tülay'la ısrarla ilgilenişi, her fırsatta onunla dans etmek isteyişi, gözleriyle devamlı surette onu takip edişi herkesin dikkatini çekmekte idi. Kulaktan kulağa bütün arkadaşlar fısıldaşıyorlar, yakında bir nişan daveti alacaklarını söylüyorlardı.

Tülay'ın da içi ümitle, heyecanla dolu idi. Daha dün, bir arkadaş çayında dans ederken, Ertan ona:

— Düğünde benden başkasıyla dans etme! Etrafını saracak erkeklere yüz verme! Bütün vaktini bana ver! diye yalvarmamış mıydı?

O dakikada sesi ne kadar tatlı ve derindi!

Bu akşam da mutlaka aynı yumuşak, müşfik ve biraz alaycı sesiyle onun kulağına dünyanın en güzel kelimelerini fısıldayacaktı. Bunu düşünmek şimdiden kalbini titretiyordu. İşte bunun için onun gözlerini kamaştırmak istiyordu.

Acaba üvey babası kıyafetini beğenecek miydi? Müfit Beyin tam bir salon adamı. Çok yaşamış, çok görmüş bir insan sıfatıyla fikrini açıklamasını istiyordu. O:

— Beğendim! derse, Ertan'ın da beğeneceğinden şüphesi yoktu.

Genç kızın sabırsızlandığını anladığı halde Müfit Bey bilhassa gazetesini indirmiyor, göz ucuyla ona bakıyordu. Öz evlâdı kadar sevdiği Tülay'ı biraz üzmekten hoşlanırdı. Nihayet kendi sabrı da tükendiği için, gazetesini indirdi. Ak düşmüş saçları, biraz yorgun yüzüne rağmen, genç görünüyordu. Kurşunî bakışlarını genç kızın üzerinde uzun uzun gezdirdikten sonra gülümsedi:

— Güzel... dedi. Güzel... Fakat ufacık bir tenkit.

Tülay onun sözünü bitirmesine meydan vermeden hemen müdafaaya geçti:

— Kuzum amcacığım, bir şey söylemeyin. Ne diyeceğinizi biliyorum. Dudaklarım fazla kızıl değil mi? Ziyanı yok.

— Bu kadarı...

— Biraz fazla. Öyle mi? Bunu yüz defa tekrarladınız. Fa-

kat itiraf edin ki, bu kızıl dudaklar yüzümün, saçlarımın rengine pek uyuyor. Bunu siz de tasdik ediyorsunuz ama, gel gelelim ki...

— Yakışmasına yakışıyor. Ancak...

Müfit Bey sustu. Tülay halasının bir sözünü hatırlayarak ona baktı. Yaşlı kadın kendi kardeşinden bahsederken bir gün ona:

— Kızım. demişiti. Tatlı sözlerin, sokulgan hallerinle amcanın herhangi bir fikrini değiştirmeye yeltenirsen, boşuna yorulmuş olursun. Taş çaltasa onun kanaatleri değişmez.

Müfit Bey tekrar:

— Yakışmasına yakışıyor, dedi, bunu ben de görüyorum. Ancak, bana kalırsa...

— Size kalırsa, bugünkü modern kadınların da on dokuzuncu yüzyıldakiler kadar makyajsız olmaları, gözleri üzerlerine çekmemeleri münasip olur. Malûm... Siz kadınları dış görünüşü için değil, iç meziyetleri için beğenirsiniz... Bu da malûm... Yine biliyoruz ki siz herkesin anneme benzemesini istiyorsunuz. Ama maalesef ona benzeyen kadın az bulunur: Hem güzel, hem meziyetli. Sizin anneme karşı olan duygunuza sevmek değil, tapmak deriz biz...

Genç kız, biraz ileri gittiğini fark ettiği halde, şakrak bir kahkaha attı ve muzaffer bir tavırla devam etti:

— Ne o? Kızarıyor musunuz amca bey? Halbuki ben sizin annemi, sanki etten ve kemikten bir insan değilmiş de göklerden inen bir mahlûkmuş gibi yüksek bir yere koyup önünde eğilmenizi, ona tapmanızı çok romantik, çok hoş buluyorum. O kadar romantik ki, gözlerime yaş getiriyor. Fakat göyle duygular sizin devrinizin insanlarına yakışır. Bizim neslin, modern gençliğin, atom çağında yaşayanların görüşleri büsbütün başkadır. Biz...

— Bu modern gençlerden biri bir gün iyi bir ders alacaktır.

— Size bir şey daha söyleyim mi amcam? Bir cümleye başladığınız vakit, sonunu nasıl getireceğinizi de biliyorum ben.

— O halde sözlerim seni sıkıyor Tülay.

Genç kızın yüzü birdenbire değişti, ciddileşti. Üvey babasına yaklaştı:

— Hayır, katiyen! Vallahi şaka söyledim amca. Sizi ne kadar sevdiğimi biliyorsunuz. Siz dünyanın en müşfik babalarından daha iyisiniz. Bana yaptıklarınızı görmüyor muyum? Annemle evlendiğiniz zaman o, fakir bir kadındı. Beni güçlükle geçindirebiliyordu. Tahsilime ancak devam edebiliyordum. O da annemin muazzam fedakârlıklarıyla. Arkama giyecek pek az elbisem vardı. Hele böyle güzel kıyafetleri ancak rüyalarımda görebiliyordum. Bana her şeyi veren, benim hayatımı değiştiren, liseyi bitirmeme imkân veren sizsiniz. Size karşı o kadar minnettarım ki, hatırınız için isterseniz dudağımdaki kırmızı boyayı siler, yüzümü siyaha boyarım.

Müfit Bey bu son sözlere kahkaha ile güldü:

— Mutlak boyamak şart mı?

— Bugünkü modern anlayışa göre, tuvaleti tamamlamak için...

— Dur, sözünü ben tamamlayayım: Hiç olmazsa, dudakları boyamak şarttır Değil mi? Ben de sana hiç boyanma demiyorum kızım. Bu kadar kızıl boya kullanma!

— Beni azarlamayın artık tonton amcam.

Bunu söylerken. onun boynuna sarılmış, yanaklarını öpmeye başlamıştı. Müfit Bey mübalâğaya kaçan bir telâşla doğruldu.

— Yüzümü boyamadın ya inşallah?

Tülay şeytan şeytan güldü:

— Benim rujumun boyası çıkmaz. Merak etmeyin.

— Anlaşıldı. Sen yine benden bir azar işitmek istiyorsun ama ben, bunu bir başkasına havale edeceğim galiba.

Ertan'ı ima etmek istediği aşikârdı. Genç adamın tavırları onun da gözünden kaçmamıştı. Tam o sırada bir otomobil kornası duyuldu. Tülay, üvey babasına vereceği cevabı bile unutarak bir nefeste pencereye koştu.

— Ertan bizi almaya geleceğini söylemişti. Tam vaktinde gelmiş. Gecikirse cezaya çarpılacağını biliyordu.

Dans ediyormuş hissini veren hafif, ahenkli adımlarla kapıya doğru süzüldü .Aynı saniyede bir hizmetçi:

— Salondadırlar. Buyurunuz efendim... diyerek misafire yol göstermişti.

Tülay heyecanla onu karşıladı.

— Gel, Ertan. Bakalım elbisemi beğenecek misin?

— Harikulade! Cidden çok güzelsin Tülay. Biliyorsun ya, benden başkasıyla dans etmek yok!

Müfit Bey, genç adamın gözlerindeki hayranlığı sevmiş, onun bir nefes kadar hafifçe söylediği sözleri işitmişti. Bir ona, bir de bu sözlere karşı şakrak bir kahkaha atan Tülay'a baktı. «Bu nesil bizimkinden büsbütün başka... Bu sözleri vaktiyle ben bir hanıma söylemiş olsaydım, onun ve benim durumumuz ne olurdu. Halbuki bunların ikisi de en tabiî tavırlarını bozmuyorlar. Bir fısıltı. Bir kahkaha... İşte bu kadar. Acaba hangisi daha iyi? Bizimkiler mi? Onlarınki mi? Hakikat nerede?» Bu düşüncelerinin derinliğine dalarken, birdenbire vaziyetini hatırladı. Yerinden fırladı.

— Ben bir defa daha anneni göreyim, şimdi gelirim kızım. Naşide'nin birdenbire hastalandığını ve bizimle gelemeyeceğini biliyor muydun Ertan?

Genç adam üzüntülü göründü:

— Vah vah. Geçmiş olsun efendim.

O, uzaklaşırken Tülay:

— Az kaldı düğüne gidemeyecektim, dedi. Amcamın merakını biliyorsun. Halam annemin yanına gelmeye razı olmasaydı, kabil değil onu bırakıp gitmezdi.

— Hâlâ ona çılgınca âşık!

— Tabiî. Onlar aşka inanan, onu mukaddes bilen romantik insanlardır.

Yine gülüştüler. Genç kız çılgın bir tavırla:

— Öyle mesudum ki... Dedi. İlk defa olarak bir gece esvabı giyiyorum. Kendimi âdeta değişmiş, bambaşka olmuş sanıyorum.

— On sekiz yaşında güzel bir kız olmak fevkalâde bir şey değil mi?

— Şüphesiz.

Tülay hayran gözlerle kendisini süzen delikanlıya bakıyordu. Yirmi beş yaşında olduğu halde, çok daha genç görünüyordu. Ama yüzünde ve bakışlarında ağır, olgun bir mana sezilmekte idi. Sanki bu yaşta iken memleketin en ehemmiyetli kumaş fabrikalarından birinin mesuliyetini yüklenmiş olmanın getirdiği bir ağırlık, bir olgunluktu bu...

Güzel değildi. Hayır, Ertan için kimse yakışıklı bir erkek diyemezdi. Fakat sevimli, cana yakın ve iradeli bir hali vardı. Tam manasıyla bir erkekti. Vakit vakit gözlerinde beliren garip bir tereddüt ve kararsızlık olmasa, büsbütün kuvvetli görünecekti. Ama çocuk denilecek bir yaşta babasız kalmanın, mühim mesuliyetlerle karşılaşmanın getirdiği karışık ve üzücü vaziyet, onda bu garip tepkiyi yaratmıştı. İradeli ve kuvvetli göründüğü bir saniyede birdenbire kararsız, tereddütlü bir tavır almakta, karşısındakini şaşırtmakta idi.

Ertan'ın babası, Müfit Beyin en yakın dostlarındandı. Onun ölümünden beri geçen altı sene içinde Müfit Bey vakitsiz yetim kalan bu delikanlıya karşı çok ilgi göstermiş ,gerek şefkati, gerekse tavsiyeleri ve nasihatleriyle ona bir destek olmaya çalışmıştı. Kaybedilen babanın yerini tutamayacağını biliyordu; çünkü baba ile oğul arasındaki hudutsuz sevgiye pek yakından şahit olanlardan biri idi.

Dostunun ölümünün ilk günlerinde şöyle düşündüğünü hatırlıyordu: «Ertan o kadar kendisine hâkim, hislerini o derece gizlemeye muvaffak olan bir çocuk ki, benim bu dostluğumu ne şekilde kabul edeceğini, bunu hoş görerek bana emniyet edip etmeyeceğini kestiremem. Fakat, her halde onun bana güvenmesini istiyorum ve elimden gelen her şeyi yapacağım.»

Netekim, düşündüğü gibi hareket etmişti de... Öyle ki, yavaş yavaş delikanlı da ona yaklaşmış, onun dostluğuna, sevgisine inandığını belli etmişti. Ancak babasını kaybetmekle açılan derin yaranın Ertan'ın varlığında senelerce hatta belki de bütün ömür boyunca bir iz bırakacağı şüphesizdi. Bundan başka, Servet Hanımın da kocasından boş kalan yeri doldura-

bilecek yaradılışta bir kadın olmadığını, Ertan'ın bu bakımdan annesine fazla güvenemiyeceğini de biliyordu.

Tülay, daldan dala uçan bir kelebek hafifliğiyle genç adama sokuldu:

— Saatlerce beraber olacağız, istediğimiz kadar dans ederiz, değil mi?

Ertan gülümsedi:

— Elbette.

— Sen bunu fevkalâde buluyor musun?

— Neyi?

— Kalabalık bir salonda dans etmeyi... Ben şimdiden heyecanlanıyorum.

— Sen zaten en ufak bir sebeple heyecanlanırsın. Her zaman çaylarda falan beraber olmuyor muyuz?

— Durum aynı değil. Bunu anlamıyor görünüyorsun. Yani ne demek istiyorsun? Ben de senin gibi soğukkanlı mı olayım?

— İkimizden birinin böyle olması lâzım. Yoksa seni lâyıkıyla himaye edemem.

— Erkekler ne garip mahluklardır. Genç kızların etrafında her zaman bir tehlike vehmederler ve onları himaye etmek mecburiyetinde olduklarını sanırlar.

Bu sözleri öyle tuhaf bir sesle söylemişti ki, Ertan kahkaha ile gülmekten kendini alamadı:

— Seni himaye etmek, böyle bir hakka sahip olmak benim için büyük bir saadet olur Tülay. Sana bakmakla doyamıyorum. Öyle şirin ve tatlısın ki... Biliyor musun, hayatımın en büyük gayelerinden biri de seni herkesin beğeneceği müstesna bir kadın yapmaktır.

Bu iddialı sözleri söylerken genç kızın koluna girmiş, onu kendisine doğru çekmişti. Tülay bir hamlede ondan uzaklaştı. Biraz sinirlenmiş, titizlenmişti.

— Manalı konuşuyorsun Ertan. Beni nasıl bir kadın yapmak hevesindesin?

— Senin harikulade nadir görülen bir kadın olmanı istiyorum. Güzel olduğun kadar, müstesna...

Genç kız somurtkan bir tavır aldı :

— Ben bu topraklar üstünde yaşayan, herkese benzeyen etten ve kemikten bir insan olarak kalmayı tercih ediyorum. Gülüp oynamak, gezip eğlenmek, sözün kısası, dilediğim gibi yaşamak istiyorum.

— Doğru düşünmüyorsun. Bir gün gelecek sen de bana hak vereceksin :«Ben Allahın bana verdiği büyük kabiliyetleri israf edecektim. O, beni tapılacak bir mahlûk yaptı.» diyeceksin.

Alaycı bakışlarla onu süzüyor, onun öfkeden titrediğini görmekle âdeta memnun oluyordu. Bu sözleriyle onun gururunu kırdığını, can damarına bastığını da anlıyordu.

— Ertan, ne cesaretle kendini bu kadar üstün görebiliyorsun? Arkadaş çaylarında, sinemalarda, tiyatrolarda beni bulmak için bin bir manevra çeviren, haftada birkaç defa buraya gelen, hulâsa aylardan beri bir gün bile beni rahat bırakmadan peşimden koşan sen değil misin? Şimdi kendini neden böyle dev aynasında görmek, beni de insanlardan üstün yapmak, putlaştırmak istiyorsun? Ne yaptığının ve ne söylediğinin farkında mısın?

— Hakkın var. Kabahatliyim. Aylardan beri böyle hareket etmekle bir suç işlediğimi itiraf ediyorum. Fakat bundan böyle işler değişecek. Hem kendimi, hem de seni bu alelade hayattan kurtaracağım. Seni ancak güzel bir vitrin içinde saklanmaya lâyık nadide ve kıymetli bir saksonya heykeli gibi muhafaza edeceğim. Seni başka kadınlara benzemekten kurtaracağım.

Bunlar iltifat mı idi? Hakaret mi? Kıskançlığın getirdiği saçma sapan düşünceler mi? Ona ne cevap verilebilirdi?

Tülay sinirli adımlarla pencereye yaklaştı, bir - iki dakika dışarıya baktı. Sonra birdenbire ona döndü. Kararını vermişti. Onun sözlerini ciddiye almayacak, şaka edecekti.

— Senin dediğin kadar kıymetli ve çok nazik bir heykel olursam, benimle dans edemeyeceksin. Çünkü kolların arasından bin bir parça oluvereceğim. Vazgeç bu emelinden...

Ve çapkın bir tavırla gülerek onu kolundan çekip sürükledi. Keyfi biraz kaçmıştı. O, ne demek istemişti? Anlaşılması

güç bir insandı Ertan. Müfit Beyin hakkı vardı. Onun başınıniçinden geçen şeyleri, onun ruh fırtınalarını ve iradeli görünen kararsız tavırlarını anlamak cidden güçtü. Hatta, belki de imkânsızdı.

Buna rağmen çok şirin ve cazip bir gençti, etrafındakilerin hemen dikkatini üstüne çekerdi. Herkes onu ilgi çekici bir insan bulur, sözlerini fikirlerini ve düşüncelerini tamamiyle anlamasa da yine onun için:

— İyi çocuk. Zeki ve azimli genç! demekten kendini alamazdı.

Tülay sahte bir neşe ile onu merdivene, annesinin odasına doğru sürüklerken, birdenbire, bu kusurların pek mühim olmadığını düşündü ve bütün kızların arasında Ertan'ın kendisini seçmesinden gurur duydu.

Müfit Bey salondan ağır adımlarla çıkınca, sofada durmuştu. Zihni içerde bıraktığı gençlerle meşguldü. «İnsanların ne düşündüklerini anlamak, aradaki mânileri kaldırıp ruhları tahlil etmek kabil olsa, ne harikulade bir şey olurdu! O zaman fertlerin birbirleriyle münasebetleri kolaylaşır, hisler ona göre ayarlanabilirdi. Fakat böye bir ihtimal ne kadar uzak ve müşkül! diye düşünüyordu. Sonra Tülay'ı düşündü:

«Onun duygularını tam olarak anlamak mümkün mü? Bu çılgın neşesi altında neler gizliyor? Hisleri ne derece derindir? Yoksa havaî, hercaî bir kız mıdır?»

Aynı saniyede Ertan'ı da düşündü:

«Onun kafasından geçenleri keşfetmek ne kadar zor! Neler tasarlıyor? Kararları nedir? Bu kapalı kutunun içinde ne var? Acaba aradığı hayat arkadaşı Tülay mı? Kalbi son sözünü söyledi mi?»

Ve... Birdenbire karısını düşündü:

«Hatta bazen Naşide'nin ne düşündüğünü bile anlamak o kadar güç ki...»

Onu hatırlayınca, hasta olduğunu ve yukarıda yatmakta olduğunu da hatırladı, acele adımlarla merdivenleri tırmandı.

Naşide'nin odasının perdeleri tamamiyle kapanmış, yarı loştu.

— Nasılsın şekerim?

Genç kadın dirseğinin üstünde hafifçe doğruldu, kocasına gülümsedi ve ıstırabını ondan gizlemeye çalıştı:

— Seni çoktan beri smokinle görmemiştim. Ne kadar zarifsin! Galiba siz düğünden dönünceye kadar gözüme uyku girmeyecek benim.

Müfit Bey karısının elini tutup öptü.

— Niçin yavrum?

— Kim bilir kimlerle dans edeceksin, kaç kadının kalbini fethedeceksin yine...

— Alay mı ediyorsun? Artık böyle şeyler bizden geçti. Bak, ceketim biraz dar gelmeye başladı, eski zayıf adam değilim. Binaenaleyh zarif de olamam.

Gülümsüyordu. Her şeye rağmen, karısının kıskançlık sahneleri yapması hoşuna gidiyor, gururunu okşuyordu. Ona delicesine âşıktı.

— Sen dünyanın en güzel erkeğisin.

— Böyle olmadığımı bildiğim halde, sözlerin yine hoşuma gidiyor. İhtiyar kocanı şımarttığın için memnun oluyorum.

— İhtiyar mı? Sen mi?

— Yaşım kırk dokuz. Elliyle bir basamak kaldı.

— Öyle ise, ben de otuz dokuz yaşında olduğuma göre kırka merdiven dayadım demektir. On sekiz yaşında gelinlik bir kızım var.

— Sen Tülay'ın annesi değil, ablasına benziyorsun.

Bu sözlerde mübalâğa yoktu. Naşide, cidden yaşından genç görünüyordu. Hele Müfit'le evlendikten sonra büsbütün gençleşmiş, üzüntülü ve mahrumiyetli geçen seneleri unutmuştu. Mesuttu. Yalnız bazen, bu son günlerde olduğu gibi, eski günler ve eski hatıralar birden zihnine hücum ediyor, onu maddî ve manevî sarsıyordu.

— Bazen Tülay'la seni yan yana görünce, senin gençliğini âdeta kıskanıyorum.

Müfit Bey yatağa doğru eğilmiş, kendi sözlerine gülüyordu. Fakat Naşide gülmedi. Son günlerin üzüntülerini unutamıyordu. Kollarını kocasının boynuna dolayarak yüzünü ona yaklaştırdı:

— Kıskanma Müfit! Sen hiç kimseyi ve hiç bir şeyi kıskanma!

İnce parmaklarıyla onun saçlarını okşuyor ve iç âleminden gelen dolu bir sesle söylüyordu:

— Hiç bir şeyi, hatta gençliği bile kıskanma Müfit! Seni geç tanıdığım için, ilk gençliğimi sana veremediğim için ne kadar üzgünüm bilemezsin. Sensiz geçen senelerime acıyorum. Ben ancak seninle, senin yanında saadete kavuştum. Senin gibi bir adamın karısı olmak, senin tarafından sevilmek benim için harikulade birşeydir. Böyle güzel ve yüksek bir aşkı hayalimden bile geçiremezdim ben. Sana ne kadar muhtaç olduğumu bilemezsin. Senin yanında kendimi emniyette hissediyorum. Senden evvelki hayatım bir hiçlikten başka bir şey değildi. Tülay'ın babasıyla ne gibi şartlar altında evlendiğimi sana anlatmıştım. Onun yanında neler çektiğimi biliyorsun. Sen beni bambaşka bir âleme getirdin. Maddî bakımdan söylemiyorum. Gerçi paranın aile hayatında çok büyük bir rolü olduğunu inkâr edecek değilim. Ama ben sende daha ziyade bana verdiğin büyük rahatlık hissini seviyorum. Bunun için sana minnettarım. Beni sefaletten kurtardığın için değil. Seni seviyorum Müfitciğim. Sana inanıyorum. Seni beğeniyorum. Bu her kula nasip olan bir saadet değildir.

Heyecandan sesi titriyordu. Müfit bey karısını kuvvetle göğsüne bastı.

— Sen benim her şeyimsin Naşide. Dünyada iyi ve güzel ne varsa, sendedir. En büyük emelim, seni mesut görmektir. Senin istirahatini, senin rahatını temin edince, kalbim huzura kavuşuyor. Ben de sensiz geçen boş senelerime acıyorum. Sen hayatıma bir bahar havası getirdin, beni gençleştirdin.

— O halde bundan sonra bana kıskançlıktan bahsetme, yaşını ileri sürme! Hattâ kızımı bile kıskanma! Ona karşı olan duygum bir ana sevgisidir. Senin yerin büsbütün başkadır. Sen benim bir parçamsın. İnan bana, hayatımda, kıskanacağın bir hadise olmamıştır.

— Hiç mi?

Biraz uzaklaşmış, yarı karanlıkta karısının gözlerini arıyordu.

— Hiç...

— Hatta senin varlığını bilmediğim o geçmiş senelerde bile?

Bunu bir cevap almak için sormamıştı. Karısının başını yastığa bırakırken onun dudaklarının titrediğini gördü.

— Seni yordum karıcığım. Hasta iken bunları konuşmakta ne mana vardı?

— Sen beni hiç bir zaman yormazsın Müfit. Tülay hazırlandı mı acaba? Elbisesini beğendin mi?

Lafı değiştirmek istemişti. Kocası da bir dakika evvelki ciddî tavrını bıraktı.

— Güzel olmuş. Yalnız dudaklarını fazla boyadığı için söylendim. Ama fazla ısrar etmedim. Şimdi aşağıda Ertan'la beraberdir ve kuş gibi cıvıldıyor.

— Onu seviyor galiba.

— Tülay'ın çok geniş bir kalbi var. Herkesi çok ve çabuk sever. Seni, benim, hizmetçiyi, akadaşlarını, dostlarını...

— Ertan'a karşı hislerinin ciddî olduğunu sanıyorum. Sen ne dersin?

— Belli olmaz.

— Ben böyle olmasını çok temenni ediyorum.

Bunu söylerken içini çekti. Tülay, hayatının biricik endişesi idi. Fazla neşeli, fazla havaî, fazla kaprisli idi. Bundan başka, yeni girdiği lüks hayatı fazlasıyla seviyordu. Gerçi her genç kız iyi giyinmek, süslenmek isterdi. Ama onda bu istek biraz mübalâğalı görünüyordu. Eskiden onun her kaprisini yerine getirmediği için aralarında devamlı münakaşalar olur-

du ve o zaman Tülay'ın para uğruna bir çılgınlık yapmasından korkardı.

Büyük bir ecza fabrikasının sahibi ve müdürü olan Müfit Gürcan'la evlendikten sonra bu üzüntüsünü ona da açmıştı. Fakat insan hislerini tahlil etmeyi bilen kocası:

— Merak etme, demişti. Bu yaşta böyle şeyler olur. Kızın, ciddî ve karakter sahibidir. Bir çılgınlık yapmayacağından eminim. Esasen bundan sonra onun süslenmek ve lüks bir hayat yaşamak arzusunu tatmin edebileceğimizden, bu endişeye sebep de kalmayacak.

Onun hakkı varmış. Tülay zaman geçtikçe değişmiş, üvey babasının servetinden normal şekilde istifade etmişti. Bu yüzden aralarında hususî bir dostluk ve arkadaşlık da yerleşmişti. Genç kız istediklerini ona söylüyor, o da durumu münasip şekilde idare ediyordu.

— Kocası zengin olmazsa, Tülay'ın mesut olamayacağına eminim. Kızımı bittabi yalnız parası için bir adama da veremem. Bu sebepten Ertan her bakımdan ona münasip bir koca... Sen de onu beğeniyorsun, değil mi?

— Bu nokta çok mu mühim?

— Alay etme. Ben, insanları senin gözlerinin arkasından görmek istiyorum. Şakayı bırak da söyle Müfitciğim. Sence Ertan'ın hisleri ciddî mi?

— Kime karşı?

— Canım Tülay'dan bahsediyoruz.

— Eğer ciddî değilse, çok büyük bir suç işliyor demektir. Çünkü bütün serbest saatlerini onun yanında geçiriyor. Benim yerimde başka biri olsa, bugüne kadar onu bir kenara çekip hakiki niyetlerini sorardı.

— Sakın ha! Tülay kıyametleri koparır. Bugünün gençleri hayat yollarını ve arkadaşlarını kendileri seçmek istiyorlar.

— Biliyorum. Görüyorum. Belki de hakları var. Onlar büyüklerin kendi görüşlerini onlara kabul ettirmek istemelerini katiyen affedemiyorlar. Biz aralarına girersek, işlerini belki de bozmuş oluruz. Mamafih, herkes bu ikisinin anlaş-

mış olduklarını söylemekte ısrar ediyor. Ben de böyle olmasını temenni etmekteyim.

— Kızımı evlendirdikten sonra rahat bir nefes alacağım.

— Henüz gençtir. Biraz şımarık ve havaî olmasına rağmen, onun bir çılgınlık yapmayacağını biliyorum. Ona güvenim var Naşideciğim.

— Görüyorum ve buna seviniyorum. Fakat biliyorsun ki, zayıf karakterli bir çocuktur. Tıpkı babası gibi herkese ve her şeye çarçabuk kanar. Ben de...

Birdenbire sustu. Kalbi kuvvetle çarpıyordu. Bir uçurumun kenarında imiş de düşmemek için kuvvet sarf ediyormuş gibi nefesi kesilmişti. Bereket versin ki kocası arkasını ona dönmüş, çekmeceden bir şey çıkarmakla meşguldü. Ondaki bu değişikliğin farkına varmadı. Sakin bir sesle:

— Beklenmedik bir hadise olmazsa, yakında düğünümüz var herhalde, dedi. Sen şimdiden çehiz hazırlıklarına başlayabilirsin yavrum.

— İnşallah.

O sırada kapı hafifçe aralandı, Tülay içeriye girdi. Onunla birlikte sanki odaya parlak bir ışık da girmişti. Gürültü etmemek için ayaklarının ucuna basarak ilerledi ve bir nefes kadar hafif:

— Elbisemi göstermeye geldim anneciğim, dedi. Ertan da sana geçmiş olsun demek istiyor.

Fakat bu çekingenliği uzun sürmedi. Hemen Müfit Beye döndü:

— Halam geldi. Aşağıda yalnızdır. Biliyorsunuz ya, beklemekten pek hoşlanmaz.

Sonra tekrar annesine baktı:

— Çok güzel oldum, değil mi ninem?

Hastanın baş ağrısından gelen büyük ıstırabını tamamiyle unutmuş, odanın ortasında dönüyor, şık esvabını gösteriyordu. Uzun topuklu iskarpinleri parkeler üzerinde madenî sesler çıkarmakta idi.

Onun kendinden geçmiş bir halde, neşe içinde yüzdüğünü gören Ertan, kolundan yakaladı:

— Annenin hasta olduğunu unutma Tülay!

Yatağa yaklaşarak Naşide Hanımın elini saygı ile öptü:

— Geçmiş olsun hanımefendi. Sizin de düğüne gelmediğinize cidden çok üzüldüm.

Naşide Hanım onun zeki yüzüne bakarken gülümsüyor ve: «Benim delişmen kızım için çok münasip bir koca olabilir. Keşke bu emelim bir hakikat olsa!» diye düşünüyordu.

Onlar gittikten sonra, bir - iki dakika bu tatlı hayal içinde avunmaya çalıştı. Ama şakakları zonkluyor, başı gittikçe ağırlaşıyordu. Gözlerini kapadı, yastıklara biraz daha gömüldü. Uyumak, unutmak istiyordu.

Bu müthiş baş ağrısı şüphesiz ki asabî idi. Geçirdiği üzüntü ve heyecan az mı idi? Ah, o mektubu bulabilseydi! Onu tuvalet masasının üstünde duran küçük çekmeceye koyduğunu çok iyi hatırlıyordu. Fakat işte ortadan kaybolmuştu. Mektup yerinde yoktu. Kaç kere çekmeceyi boşaltmış, başka kâğıtları ve öteberiyi tekrar tekrar gözden geçirmişti. Hayır, mektubu sihirli bir el alıp götürmüştü. Bu muhakkak!

Kalbinin çarpıntısını durdurmak için başka şeyler düşünmeye çalıştı: «Tülây bugün sahiden pek tatlı idi. Delikanlı tamamiyle büyülenmiş gibiydi. Bir aksilik çıkmazsa, nişanlanmaları için ortada bir sebep yok. İnşallah her şey yolunda gider ve kızım bana benzemez, ilk izdivacında mesut olur. Onun babasından ben az çekmemiştim. Tam on sene o kumarbaz ve müsrif adamın elinde türlü mahrumiyetlere ve üzüntülere katlanmıştım. Ölmeseydi, belki hâlâ aynı eziyetler içinde kızım için yaşayacaktım. Öldü ve ikimizi de beş parasız ortada bıraktı. Ne günlerdi ya Rabbi. Bir taraftan ekmek parası için çalışmak, bir taraftan Tülay'a bakmak..» Ve... Bugün düşündükçe yüzünü kızartan o macera... Tâ o mesut güne, Müfit'le karşılaştığı dakikaya kadar...

İşte şimdi bu saadetin üstüne bir bulut gerilmekte idi. O mektup...

Hayır, düşünmeyecek, bunu unutacaktı. Bu kâbustan sıyrılması lâzımdı. Hattâ biraz evvel bile kendini zaptetmeseydi,

Müfit'in yanında ağzından o geçen hadiseye ait sözler fırlayacaktı. Ne büyük tedbirsizlik!

O macerayı sevgili kocasına böyle kesik cümlelerle değil, uzun uzun ve tam olarak anlatmalı idi. Neden bu kadar gecikmişti? Neden seviştiklerini anladığı zaman, bunu ona itiraf etmemişti? Neden bu cesareti bulmamıştı? Fakat Müfit onu o kadar yükseklere çıkarmış, ona karşı o derece sarsılmaz bir saygı göstermişti ki, bu itirafı yapmak kuvvetini kaybetmişti. Saadetini nasıl bozabilirdi?

Ah o mektup! Acaba ne olmuştu? Nerelere gitmişti? İşte o kâğıtlarda Müfit'e her şeyi itiraf etmiş, hattâ hislerinde biraz mübalâğa bile etmişti. Böyle yaparken, kendinden intikam aldığını sanmıştı. Fakat işte sonradan yine cesaretini kaybetmiş, zarfın üstüne Müfit'in ismini yazdığı halde, bunu ona vermekte ihmal etmişti.

Ve... Şimdi o mektup ortadan kaybolmuştu. Bu kâbus tam on beş günden beri devam etmekte idi. On beş günden beri, çılgınlar gibi hep bunu düşünüyordu. Zavallı başı buna nasıl dayanabilirdi?

İki eliyle şakaklarını sıkarak yastığa biraz daha gömüldü. Uyusa! Ah, uyuyabilse!

II

Kapı hafifce vuruldu. Hizmetçi kız yavaşça içeriye girdi.

— Bir misafir geldi hanımefendi. Mutlak sizi görmek istiyormuş.

— Hasta olduğumu söylemedin mi kızım!

— Söyledim efendim. Fakat uzaktan geliyormuş. Muhakkak sizinle görüşmesi lâzımmış.

— Çok tuhaf. Saat kaç?

— Altı.

Naşide güçlükle doğrularak sabahlığını giymeye çalışırken, sordu:

— Sen hanımı tanıyor musun?

— Hayır. İlk defa gördüğüm için adını sordum.

— İyi ettin. İsmi ne imiş.

— Nazife Tansel.

— Böyle bir kimseyi tanımıyorum.

Ayna karşısında saçlarını düzeltiyor, bir taraftan da kendi kendine tekrarlıyordu:

— Nazife... Nazife Tansel...

— Mektep arkadaşınızmış. O zaman soyadı Ünal imiş efendim.

— Öyle desene... Nazife Ünal'la kolejde beraberdik. Ama yıllardan beri birbirimizi görmedik. Benden ne istiyor acaba?

Kendi kendine konuşur gibi idi.

— Ne olursa olsun onu kabul etmeliyim. Fakat ayakta duracak halim yok. Yatağa gireceğim. Sahici hasta olduğumu görünce, fazla kalmaz, gider elbette... Sen bize çay ve bir şeyler getir kızım.

Yalnız kalınca, tekrar düşünmeye koyuldu: «Nazife Ünal'la arkadaş değildik. Hattâ aksini söylemek daha doğru olur. Birbirimizi pek sevmezdik de... Senelerden sonra benden ne istiyor acaba?»

Merdivenden gelen ayak seslerine kulak vererek bekledi ve hizmetçi:

— Buyurun efendim... diyerek kapıyı açınca, gülümsemeye muvaffak oldu.

— Nazife! Ne büyük süpriz! Bunca sene sonra... Şöyle karşımdaki koltuğa otur da yüzünü iyice göreyim. Nasılsın? İyi misin?

Onun bu samimî sözlerine karşı misafir resmî bir tavır aldı.

— Hasta imişsin. Rahatsız ettiğime üzüldüm. Fakat mu, tâuzaklardan ikinci gelişimdir. Bu defa da seni görmeye muvaffak olamazsam, bir daha hiç göremeyeceğimi anladım. Bu sebepten biraz ısrar ettim. Kusura bakma!

— Müthiş bir baş ağrısı birkaç gündür beni harap ediyor. Yalnız kalmak, sessizlik içinde uyumaya çalışmak istiyorum.

Fakat Nazife Ünal ismini duyunca dayanamadım. Mantonu çıkar, bir sigara yak. Çay içerken konuşuruz.

Naşide eski mektep arkadaşına karşı dost görünmek için büyük bir gayret sarfetmekte idi. Ama karşısındakinde böyle bir istek pek yoktu. Aksine o, çok ciddi bir meseleyi müzakere etmek isteyen bir iş adamı resmiliği içinde idi. Esasen güzel olmayan yüzünde soğuk ve sert bir mana vardı. Bakışları dimdikti. Burnu kısık, dudakları gergindi. Bundan başka, bir arkadaş evine giden bir insan gibi giyinmemişti. Başında süslü bir şapka, arkasında tüllü, dantelli bir elbise vardı. Sigara içmek için eldivenlerini çıkardığı zaman, bakımsız elleriyle tezat yapan sipsivri ve kıpkırmızı tırnakları göze çarpıyordu. Duruşunda, bakışında, hemen o dakikada hücuma geçecekmiş gibi acayip bir sabırsızlık, bir huzursuzluk görülüyordu. Naşide, onunla hiç bir bakımdan anlaşmasına imkân olmadığını bildiği halde, yine büyük bir tevekkülle ona bakıyor, kendisinden ne istediğini, niçin geldiğini anlamaya çalışıyordu.

Öteki, sigarasının dumanlarını üfleyerek mütecessis gözlerle odayı tetkik etmekte idi. Gözleri her eşya üzerinde, bunlara birer fiyat biçecekmiş gibi, ayrı ayrı duruyordu. Naşide'nin bu odayı süslemekteki zevkini takdir etmekten pek uzaktı.

Aralarındaki sükutu yine Nazife bozdu:

— Evin rahat ve konforlu. Çok para harcadığınız belli.

— Bu oda fena değil. Değil mi?

— Bu nasıl soru? Bu kadar lüks bir evde oturduğunuzdan dolayı bahtiyarsın. Talih sana gülmüş! Maalesef pek çok kadınlara gülmüyor.

— Bu sebepten gece, gündüz Allaha şükrediyorum.

— İstediğin her şeyi elde edebilirsin.

Naşide başıyla evet işareti yaptı.

— Hattâ istediğinden daha alâsını bile...

Bu kadın, bu sözleri niçin söylüyordu? Maksadı ne idi? Naşide ona cevap vermekte güçlük çekmekte idi.

— Bir sabah gözlerini açtığın zaman, bütün bunların bir rüya olduğunu ve eski hayatına dönmüş olduğunu, yani hakikatle karşı karşıya kaldığını görürsen, kim bilir ne kadar şaşardın!

Naşide bu sözlere zoraki bir şekilde güldü. Eski mektep arkadaşının ne demek istediğini, sözlerinin altında neler gizlediğini keşfedemiyordu. On beş gün evvel olsaydı, bunlara aldırmaz, güler; geçerdi. Ama iki haftadan beri geçirmekte olduğu buhran ve bu yüzden eski hatıraların canlanması sinirlerini o kadar bozmuştu ki, şimdi bu kelimelerin altında bir tehdit, bir felâket ve facia haberi seziyordu. O sırada hizmetçinin çay tepsisiyle odaya girmesi Naşide'yi güç bir durumdan kurtarmış, cevap vermesine sıra bırakmamıştı.

Aman ya Rabbi! Başı ne kadar ağrıyordu!

— Çay istediğin kadar koyu mu? Kaç şeker alırsın? Çok rica edeerim, merasimsiz davran, şu pastadan al, bir parça da kek kes. Ben yalnız bir çay içeceğim. Yiyecek halim yok. Şimdi sana gelelim kardeşim. Bana biraz kendinden bahsetmez misin?

Nazife bardağa şeker koymakla meşguldü.

— Kaşık dimdik durursa, kâfi derecede şeker koydum demektir. Evet, ne dedin? Kendi hayatım mı? Her halde talih bana seninki kadar gülmedi.

Naşide yastığı başına doğru çekti. Gülümsemeye çalışıyordu.

— Ben de çok ıstıraplı ve güç günler yaşadım kardeşim. İlk evliliğim beni pek mesut etmemişti. Kocamın ölümünden sonra da hayatla cenkleştim, yoruldum, hırpalandım. Saadete kavuşalı pek çok olmadı.

— Biliyorum. Ben de bugün dulum. Ama karşıma Müfit Gürcan gibi birinin çıkacağını hayal bile etmiyordum .Ben sizinle aynı muhitin insanı değilim .

— Ne söylüyorsun Nazife? Sen...

— Bunun böyle olduğunu sen de biliyorsun. Mamafih, uzun seneler mektepte aynı ömrü sürmüştük. O zaman bu gibi durumlara kayıtsızdık. Ben genç yaşta evlendim. Sen de...

Benim kocam güzeldi, ama pek zeki değildi. Beceriksizdi. Ben yanıbaşında olduğum için, fazla israflarla her şeyi yok edemedi. Ölümünden sonra biraz parası kaldı. Doğrusunu istersen bu, benim başarım oldu. Halbuki sen böyle yapmadın, kocanı serbest bıraktın. O da har vurup harman savurdu ve göçüp gidince, sizi meteliksiz bıraktı.

Mektepten sonra hiç görüşmedikleri halde, Nazife'nin bütün bunları nasıl bildiğine şaşmamak kabil değildi. Naşide'nin sual sormasına meydan bırakmadan, öteki devam etti:

— Kolejde beraber olduğum genç kızların hayatlarını daima ilgi ile takip ettim. Okulda iken sizler, yani kibar ailelerin kızları, bana daima yüksekten bakardınız. O zaman benim, sizin aldığınız havayı ciğerlerime doldurmama izin yoktu. Bana öyle geliyordu. Sonradan ben de sizleri hayat yolunuzda adım adım izledim. Şunu itiraf edeyim, hepiniz dosdoğru yollardan yürümediniz. Bazılarınız ufak tefek ve hatta büyükçe maceralarınız oldu. Ömrümüz bir kumardan başka nedir ki... Talih, elindeki kâğıtları karıştırır durur, oyunda kimin kısmetine kozlar çıkar, kimi de oyundan eli boş çıkar. Bazen insanın kumarda hile yapacağı ve kâğıtlara bir koz katacağı geliyor. Öyle değil mi?

Naşide hafifçe gülümsemekten kendini alamadı:

— Çok tehlikeli bir oyun olmaz mı?

— Çaresiz kalanlar ne yapsın! İşte bana bak: Annemle babam muazzam bir fedakârlık yapmışlar, talih yolumu açmak için, beni kendi muhitimdeki okullardan birine gönderecek yerde, en pahalı okul olan Amerikan Kolejine vermişlerdi. Bununla alın yazımı değiştireceklerini ummuşlardı. Orada ben kibar aile kızlarıyla tanışacak, onların evlerine gidecek, hayatlarına karışacak ve nihayet kendime münasip bir koca bulacaktım. Evdeki pazar çarşıya uymadı ve hiç birşey değişmedi. İşte ispatı meydanda: Çok şık giyindiğimi zannettiğim halde, senin karşında bayağı bir kadın olduğumu görüyorum. Budala değilim, gerçeklere cepheden bakmasını biliyorum ve kolejin beni değiştirmediğine inanıyorum. Belki de kabiliyetim

yoktu. Her neyse... Mamafih siz de bana pek yüz vermemiştiniz.

— Çok yanlış düşünüyorsun Nazife. Okulda iken senin bizden farkın yoktu. Şimdi de...

— Saçmalama! Ben ne olduğumu biliyorum. Hayal peşinde koşanlardan da değilim.

Naşide ne diyeceğini şaşırmıştı. Ne manasız konuşma idi bu!

— Okuldaki durumu bugün münakaşa etmeye gücüm yetmiyor. Müthiş bir baş ağrısıyla pençeleştiğimi görüyorsun. Maamafih bir kolej mezunu ile küçük bir okuldan çıkanlar arasında her halde bir fark olduğuna eminim.

— Bence, doğuştan basit bir aile çocuğu olan, nerede okursa okusun, görgüsüz bir insan oluyor, kendi muhitinin çocuğu kalıyor.

— Yanlış. Yüksek dediğimiz ailelerin evlâtları arasında ne türlüleri çıkıyor!

— Ama onlar, bir gün doğru yola dönmek isterlerse, etraflarında bir dayanak bulabiliyorlar. İşte bir misali de sen... Fena bir izdivaçtan sonra, çok kötü bir duruma düşmüştün. Bir Müfit Gürcan karşısına çıktı, seni beğendi ve seninle evlendi.

— Bunda haklısın. Ancak ben de çok kötü günler geçirdim. Gerçi senin de ömrün pek parlak geçmemiş ama, hiç olmazsa kocandan biraz para kalmış. Ben feci bir sefalet içine düşmüştüm.

— Bilmiyorum hangisi daha kötüdür: Tamamiyle parasız olmak mı, yoksa az para ile zenginlik taslamaya çabalamak mı?

— Evet ama, sen hiç bir zaman sefalete düşmedin.

— Sen çalışabiliyordun.

— Bakmaya mecbur olduğum kızım vardı. Elbette çalışacaktım.

— Çalıştığın yerdeki vazifeler de karşına Müfit Gürcan gibi bir adamın çıkmasına fırsat verebilecek önemde idi.

Naşide yorulmuştu .Yine başıyla evet işareti yaptı. Nazife'nin onun bütün hayatını adım adım takip etmiş olduğunu ve ondan gizlisi olmadığını anlamıştı.

— Bir ecza fabrikasında müdürün sekreteri idim. Beni bir iş için Müfit Beyin fabrikasına gönderdi...

— Seni gördü... Onu büyüledin...

— Pek o kadar değil. Birbirimizden hoşlandık işte...

— Hayatın sana verdiği muazzam kozlardan biri.

— Öyle.

— Şimdi lüks içinde yaşıyorsun. Mutfağında aşçın, ortalıkta eli işe yatkın hizmetçin var. İpek elbiseler, renk renk kürkler giyiyorsun, kıymetli mücevherler takıyorsun.

Nazife'nin yüzü keskin bir mana almıştı. Özel bir maksadı olduğu ve ona varmak için durmadan konuştuğu belli idi. Nihayet, yavaşça:

— Kızına her istediğini verebiliyorsun... dedi.

Naşide hâlâ bu konuşmanın nereye varacağını kestiremiyordu. Saf bir tavırla cevap verdi:

— Benim için en büyük saadet de budur. Biliyorsun ki, genç kızlar iyi giyinmek, gezip eğlenmek isterler. Sabırsız ve heyecanlıdırlar. Hayatımı kazanmak için çalıştığım sırada Tülay'ın bu duygularını anlıyor ve onun kıskançlık çekmesinden ve yoksulluk yüzünden yeise düşmesinden korkuyordum. Fakat şimdi... Müfit onun için tam manasıyla bir baba oldu. Bir taraftan onun her istediğini yaparken, bir taraftan da kızımı şımartmadan idare etmesini biliyor.

Nazife birdenbire çay bardağını masaya bırakıp yerinden kalktı. Naşide şaşkın şaşkın ona bakıyordu. Kısa boylu olduğu halde, odayı doldurmuştu sanki... Büyük bir karara varmaktan gelen sert ve azimkâr bir hali vardı. Naşide bilâ ihtiyarı yatağında doğruldu. Kalbi çarpıyordu. Ne olacağını bilmeden kendisini müdafaaya hazırlamıştı. Misafir, kelimeler üzerinde teker teker durarak:

— Benim de bir kızım var... dedi.

Bu cümlede keskin bir kılıç sertliği ve tehdidi titremişti. Naşide, bir saniye evvelki korkusunun yersiz olduğuna inanmak istedi ve sakin bir sesle cevap verdi:

— Öyle mi? Bunu şimdiye kadar niçin söylemedin? Beni ilgilendirdiğini tahmin edersin. Ondan biraz bahsetsene...

— Kızım bir kraliçeye, bir sultana benzer. Her bakımdan mükemmeldir.

Bunu söylerken sesi yumuşamış ve tatlılaşmıştı. Ama bakışları aynı sertliği muhafaza etmekte idi.

— Onun bu derece güzel, asil ve kusursuz olarak büyümekte olduğunu görmek benim için sonsuz bir sevinç oldu. Babasının güzel olduğunu söylemiştim. Kızım tıpkı ona çekti: Uzun boylu, esmer, kadife tenli ince vücutlu, hulâsa kelimenin tam manasıyla bir güzellik kraliçesi. Yalnız.

Nazife'nin gözleri biraz daha sertleşti, vücudu bir heykel hareketsizliğiyle dikleşti, ıslık çalan bir sesle devam etti:

— Bütün güzelliğine ve asil tavırlarına rağmen, hiç talihi yok. Yani ben ona talih yolunu açamıyorum. Bunun biricik sebebi de parasızlığım. Elimde, avucumda ne varsa, yaşamamıza ve giyinmemize sarf ediyorum. Ancak bu, kâfi gelmiyor. Ona lâyık olduğu lüksü temin edemiyorum .Buna muvaffak olmak için, Allah bilir ki çok, pek çok çalıştım, çabaladım, ama kâr etmedi. Ona güzel elbiseler, şık tuvaletler yapmak lâzım, onun yaşındaki genç kızlarla birlikte partilere, kokteyllere gitmesi lâzım. Evlâtcığımın şikâyet ettiği yok. Fakat ben anlıyorum. Sen de o yollardan geçtiğin için beni anlıyorsun, değil mi?

— Hakkın var kardeşim. Bir ana için çok elim bir durumdur bu...

Naşide bu sözleri alelacele söylemişti. Biraz evvelki korku yeniden varlığını kaplamıştı ve yeniden kendisini müdafaaya hazırlanmıştı. Nazife ona aldırış etmeden devam etti:

— Çalışmak istedi. Güzelliği burada da talih kapılarını onun yüzüne kapadı. Ciddî müesseseler onu kabul etmekten çekindiler. Ötekilerine de kızım gitmedi. Maceralara atılmaktan korktu. Kızımın dediği gibi, bende mücadeleci ve inatçı bir ruh var. Amacıma varmak için her şeyi yapacağım.

— Onun saadeti için her şeyi yapacağına, hiç bir şeyi ihmal etmeyeceğine eminim.

— Şüphesiz. Fakat şimdiye kadar büyük bir muvaffakiyet elde edemedim.

— Kısmeti çıkmadı mı?

— Pek çok. Ancak adayların hepsi aynı şartı ileri sürüyorlar: Beni istemiyorlar. Halbuki ben de kızım gibi Amerikan Koleji mezunuyum. Gel gelelim, bizim zamanımız başka idi, yahut biraz evvel dediğim gibi, ben başarı gösterememiştim. Kızım benim varamadığım başarıya ulaştı, Koleji bitirirken, bilgi ile beraber görgüyü de elde etti, kibar bir küçük hanım oldu.

Naşide verecek cevap bulamıyordu artık. Ta içinden bu enerjik ve müşfik anayı takdir ediyordu ve ona nasıl yardım edeceğini düşünüyordu. Ama garip bir his onu tutuyor, geri çekiyordu. Esasen onun konuşmasına meydan vermeden, öteki durmadan konuşuyordu:

— Günlerce, gecelerce düşündükten sonra, nihayet çok parlak bir karara vardım: Madem ki benim bütün çabalarım boşa çıkıyor, madem ki benim yanımda kızımın kısmeti kapalı kalıyor, o halde benim yerime bir başkası daha mesut bir başarıya ulaşabilir.

Bu son sözleri ağır ağır ve Naşide'nin yüzüne dikkatle bakarak söylemişti. Onun, maksadını pek iyi kavramadığını ve bir sual sormadan kaşlarını kaldırdığını görünce, hemen ziyaretinin asıl sebebini ortaya attı:

— Bir başkası dediğim sensin.

Naşide, nefesi tutulmuş gibi şaşkın şaşkın ona baktı ve kesik bir sesle sordu:

— Ben mi? Ben ne yapabilirim? Pek anlayamıyorum?

— Anlayamıyor musun? O halde ben anlatayım.

— Benim, bir ailenin bütün sorumluluk yükünü omuzlarımda taşıdığımı biliyorsun.

— Yüklendiğin mesuliyet, benim teklifimi kabul edemeyecek kadar ağır değildir.

— Eğer istediğin şey kızını sosyeteye mensup muayyen ailelerin çay veya kokteyllerine davet ettirmekse, bunu yapabilirim.

— İstediğim bu değildir.

Bir sükût. Nihayet Naşide sordu:

— O halde istediğin nedir? Allah rızası için söyle artık.

— Bir müddet için kızımı evine davet etmeni ve sizin muhitinizde ve sizin ahbaplarınız arasında ona bir yer ayırmanı istiyorum.

Bu teklifi bekliyormuş ve hemen cevabını hazırlamış gibi Naşide hiç düşünmeden reddetti:

— Hayır Nazife bunu yapamam. İmkânsızdır. Kocam aile arasına bir yabancının sokulmasını katiyen kabul etmez.

— Hiç bir dostunuz gelip evinizde kalmaz mı?

— Hayır. Fakat...

— O halde Melike'nin de bir müddet sizde olması pekâlâ kabildir.

— Onunla samimî değiliz. Hattâ onu tanımıyoruz bile. Böyle bir şey yapacak olsam, Müfit'in hoşuna gitmeyeceğinden eminim.

Bu cevabı verirken nezaket sınırlarının dışına çıkmamak için büyük bir irade kuvveti kullanmıştı. Gerçekten Nazife'ye kızıyordu. Bu ne küstahlık, ne saygısızlıktı! Durup dururken böyle acayip bir teklif yapmak cesaretini nereden buluyordu? Aralarında bir dostluk değil, hattâ bir arkadaşlık bile yoktu.

Nazife onun için neler düşündüğüne aldırmadan soğukkanlılıkla ısrar ediyordu:

— Sen istersen, kocana bunu kolaylıkla kabul ettirebilirsin. Ondan sonra da, kendi kızınla birlikte benimkini de bu kış balolara, çaylara ve başka davetlere gönderebilir, onun gençlerle tanışmasını ve sonunda da yalnız zengin değil, her bakımdan iyi bir izdivaç yapmasını sağlayabilirsin. Sözün kısası, kızıma mesut bir yarın hazırlayabilirsin .Bunun için de, seni seven kocanı razı etmek güç olmaz.

— Hoşuna gitmeyen şeyleri Müfit'e kabul ettirmek için ısrar edemem.

— Hata ediyorsun. Evli bir kadın, bu gibi oyunlara alışmalıdır. Bunu sen benden daha iyi bilirsin.

— Rica ederim, böyle manasız sözler söyleme! Tekrar ediyorum, bu istediğin şeyi yapmayı reddediyorum. Boş yere ısrar etme!

Nazife manalı manalı gülümsedi.

— Bu inadında devam edersen, zararlı çıkacağını haber vereyim.

— Ne demek istiyorsun? Bir tehdit bu!

— Biraz evvel bahsettiğim kozlar var ya, işte ben de elime böyle mühim kozlardan bir tanesini geçirmeye muvaffak oldum.

Naşide'nin kalbi kuvvetle çarptı. Karşısındakinin şaka eden bir hali yoktu. Bilâkis, kendine güvenen ve ne yaptığını bilen bir tavır takınmıştı.

— Bir facia mı, yoksa komedi mi oynuyorsun Nazife?

— Ne münasebet!

— Elindeki kozdan böyle dramatik şekilde bahsetmekle neyi kastediyorsun?

— Bilmiyor musun?

Bu katî ifade karşısında Naşide tekrar heyecanlandı. Nefes kadar kesik bir sesle:

— Hayır... dedi.

— Açıklayayım mı?

Naşide titremeye başlamıştı. Korku ile tekrar:

— Hayır... diyebildi.

Fakat bu kadar zaafa düştüğü için kendinden utanarak hemen ilâve etti:

— Hayatımda utanacak ve gizlenecek bir şey yoktur.

Öteki alaycı sesiyle cevap verdi:

— Öyle mi? O halde lütfen bana söyler misin, ilk kocan öldükten sonra, yani dul kaldığın sırada tertemiz bir ömür mü sürdün? Vicdanın tamamiyle rahat mıdır? Haydi, haydi itiraf et Naşide, bu kibar hanımefendi tavırlarını bırak, yüksekten bakma, senin hakkında çok şeyler biliyorum.

— Neler biliyorsun?

Naşide heyecanına kapılarak bu ihtiyatsız soruyu sormuştu. Hemen pişman oldu ama, iş işten geçmişti. Öteki sükûnetle cevap verdi:

— Meşhur ressam Muhtar Butak'la aranızda bazı hadiseler geçtiğini biliyorum.

— Ne demek istiyorsun?

— Demek istediğim bir şey yok. Açıkça söylüyorum ve elimde isbatlar da var.

Bu sözler bardağı taşıran son damlalar oldu. Naşide kendini kaybederek bağırdı:

— Mektup... Mektubum... Demek ki onu sen aldın... Sen...

Bir dakika odayı derin bir sükût kapladı. Nazife'nin gözlerinde hiç beklenmedik bir av yakalamış gibi ani bir sevinç parladı, kızıl dudakları heyecanla açılıp sıkıştı, yüzünde muzaffer ve garip bir tebessüm belirdi, kumar masasında iken acemi bir oyuncu tarafından, hiç ummadığı bir sırada, eline büyük bir kazanç fırsatı verilen kurnaz bir oyuncu tavrıyla.

— Bundan ancak bugün mü şüphelendin? diye sordu.

Naşide soğukkanlılığını tamamiyle kaybetmişti. Artık ne dediğinin, ne yaptığının farkında değildi. Titreyen sesiyle :

— Aman ya Rabbi! dedi. Mektubumu ne zaman ele geçirdin? Onu senin almış olacağın dünyada aklıma gelmezdi. Yoksa on beş gün evvel, hattâ hizmetçi kızın bile evde olmadığı bir sırada uşağı kandırıp banyo odasına gitmek bahanesiyle yukarı kata çıkan ve birkaç gün sonra tekrar gelirim diyerek adını bile söylemeden giden misafir, sen misin? Odama girip mektubumu o zaman mı aldın?

— Madem ki böyle hayati önemi olan yazıları ortalıkta bırakıyor ve herkesin eline muazzam kozlar veriyorsun, o gün veya başka bir zaman onu almış olmanın ne ehemmiyeti var?

— Doğru söylemiyorsun. Mektup ortalıkta değildi, işte şu kutuda idi. Mutlaka bir hırsız gibi ortalığı karıştırmışsındır.

— Ne olduysa oldu. Mademki isnatlar elimdedir ve kocanın bunları öğrenmesini istemiyorsun...

— Ben bunu ona söylemeye niyetli idim.

— Evet. Bir gün söyleyecektin, değil mi? Hangi gün? Canın istediği zaman ve buna mecbur edilmeden, kendi isteğinle yapacaktın.

Şeytan kadının bunda da hakkı vardı. Kocasına doğrudan doğruya ve içinden geldiği için bir şey söylemek başka, tepesinde bir kılıç asılı olarak ve Nazife gibi bir kadının tehdidi altında, evlendikten uzun seneler sonra konuşmak bambaşka bir şeydi ve bu ikincisi, hiç şüphesiz ki, izzetinefis kırıcı idi. Hele bir ihbar olursa? Ah, evlendikleri zaman, hattâ ondan evvel bunu neden Müfit'e söylemek cesaretini bulamamıştı? O günler çok sade olarak kabul edeceği bir itiraf, üstünden zaman geçtikçe, kendi kendine önem kazanmıyor muydu? Ona hitaben yazdığı o mektubu bunca zaman saklamanın ne lüzumu vardı?

— Rica ederim Nazife, mektubumu bana iade et! Böyle bir hareket sana yakışmıyor. Çirkin bir şantajdır bu. Benim kocama hitaben yazmış olduğum ve kendisine vermekte ihmal ettiğim bir mektubu sen nasıl alırsın?

Nazife, duruma hâkim olmaktan gelen bir küstahlıkla omuz silkti:

— Onu sana iade etmek mi? Ne münasebet!

— Benim olan bir malı ne hakla gasbediyorsun sen? Onu hemen ver, yoksa!

— Tehdit mi güzelim? Elinden geleni yap bakalım. Zerre kadar korkum yok.

Naşide iki eliyle şakaklarını sıkarak cevap vermedi.

— Mektubun emin bir yerdedir. Kızımı evine alırsan, onu geri vereceğim.

— Bunu yapamam. Hiç bir şey beni buna mecbur edemez.

— O halde mesele kalmadı. Gidip kocanı bulacağım ve bütün bildiklerimi kendisine söyleyeceğim. İnanmazsa, mektubunu ona vereceğim.

— Böyle hain olma Nazife, beni anla! Bir yabancı genç kızı kocamın evine nasıl alırım ben, Ona ne diyeyim?

— Çok sade: Melike senin çok eski bir arkadaşının kızıdır. Arkadaşın büyük felâketler geçirmiştir. Şimdi sen onun kızına yardım etmek istiyorsun. Bundan tabiî ne olabilir? Emin ol ki iyi kalpli ve misafirperver Müfit Bey de karısının bu hareketini takdirle karşılayacaktır.

— Ya teklifimi redderse!

— Kadın değil misin? Onu kandırmayı başarırsın elbette.

— Şantaj yapıyorsun Nazife.

— Olabilir. Fakat Melike'ye bir talih kapısı açmak için başka çarem kalmadı. Bunu da sen hoş gör.

— Bu eski ve iddialı ismi de nereden buldun?

— Tam ona lâyık bir isimdir bu. Kızımı görürsen, onun bir melikeden, yani Türkçe deyimle bir kraliçeden farksız olduğunu anlayacaksın.

— Onu görmeye niyetim yok.

— Niçin? Senin kızını bir gölge gibi sileceğinden mi korkuyorsun? Hani biraz da hakkın vâr. Melike varken kimse ondan başkasına bakmaz. Bunu da tabiî görmek lâzımdır. Çünkü hem güzel, hem zeki bir kızdır. Hayatta muvaffak olmaması için sebep yoktur.

Naşide öfkeden titriyordu. Demek bu yılan kadının maksadı bu idi. Güzel bir kızı onun ailesi içine sokacak ve bu suretle Tülay'ın şansını körletmeye çalışacak. Hattâ belki de daha büyük bir aile dramına sebep olacaktı. Eğer huyu anasına benziyorsa bu, hakikaten müthiş bir felâket olurdu.

— Beni dinle Nazife, teklifini kabul etmek güç. Bu durumun senin kızın için de pek elverişli olacağını sanmıyorum. Bilâkis, beklenmedik türlü güçlüklerle karşılaşabilir. Acaba sana bir miktar para vermek suretiyle seni tatmin edebilir miyim? Bununla kızına istediğin elbiseleri alırsın. Söyle, mektubumu geri vermek için kaç para istiyorsun?

— Beni yanlış anlıyorsun Naşide. Ben para değil, kızıma bir muhit arıyorum. Benim yanımda iken kızımın iyi bir izdi-

vaç yapma şansı yoktur. Bunu biraz evvel de söylemiştim. Senin etrafında çok genç var sen de iyi bir aileye mensupsun. Melike'yi senin bir arkadaşının kızı olarak görenler onu da daha çok beğeneceklerdir. Ben yanında olmayınca, kızımın şansı artacaktır.

— Bunca arkadaşın arasında neden beni seçtin Nazife?

— Sen onların görünüşlerine bakma, çok hasis ve haris kadınlardır. Hem onlara satmak için elimde koz yoktu. Anlıyorsun ya!

Bu hakaret dolu sözler genç kadını çileden çıkardı:

— Bunun adına alçaklık, namussuzluk derler.

— Amma da dram yapıyorsun. Bu sözlere ne lüzum var? Bir arkadaşın kızı, farz edelim ki, bir sene müddetle sende misafir kalamaz mı? Türkler konuksever insanlardır. Hiç kimse bunu acayip bulmayacaktır. İnan bana! Buna karşılık da ben sana ait olan sırrı saklamayı söz veriyorum. Müfit Beyin çok titiz ve kıskanç olduğunu söylüyorlar. Böyle bir fedakârlığa karşı sana aile huzuru verirsem, her halde sen kârlı çıkarsın.

Naşide'nin sabrı tükenmişti artık. Çılgın gibi haykırdı:

— Yeter! İstediğini yapacağım. Bunu kocama nasıl kabul ettireceğimi bilmiyorum ama, elimden gelen her şeyi yapacağım. Mektubumu ver!

Kâğıdı alacakmış gibi elini uzatmıştı. Nazife yine güldü.

— Sen beni çocuk mu sanıyorsun? Böyle mühim bir vesikayı çantamda taşır mıyım? Hem parayı peşin vermek âdetim değildir. Sen evvelâ sözünde dur, ondan sonra mektubu iste.

— Kızını ne zaman yollayacaksın?

— Sen ne zaman münasip görürsen. Adresimi bırakıyorum. Bana yazarsın.

— Pekâlâ. Şimdi hemen git. Artık seni görmeye tahammülüm kalmadı.

— Allaha ısmarladık güzelim.

O gittikten sonra Naşide bir heykel gibi hareketsiz kaldı. Düşünmek istiyor, muvaffak olamıyordu. Beyni boşalmıştı sanki... o alçak kadına mağlup olmuştu. Şimdi bunu her zamandan daha iyi anlıyordu.

Onu Muhtar Butak'la o maceraya atan da zayıflığı değil miydi? Sonradan bunu Müfid'e itiraf etmekten onu alıkoyan da zayıflığı değil miydi? Biraz evvel, ne olursa olsun diyerek ve her şeyi göze alarak bu alçak kadını kolundan tutup dışarı atmaktan onu men eden de zayıflığı değil miydi? Bir dakika geliyordu ki korku, onu maddî, manevî hareketsiz bir hale sokuyor, enerjisini elinden alıyordu. Halbuki kocası onu nasıl cesur, hayat karşısında mücadeleci ve silahlı sanıyor, onu nasıl takdir ediyordu!

Şimdi ne yapacaktı? Nazife'nin hazırladığı plânı nasıl tatbik edecek ve ona kabul ettirecekti? Kafasının içinde kavgalaşan ve çatışan düşüncelerin getirdiği yorgunluk ve halsizlik uzun sürmedi, farkında olmadan gözleri kapandı, kendinden geçti.

III

Naşide sabah geç uyandı. Kocasının gece odaya girdiğini ve sabah erkenden odadan çıktığını duymamıştı. Aldığı ilâçlar sonradan tesirini gösterdiği için derin bir uykuya dalmıştı.

Gözlerini açar açmaz, bir gün evvelki hadiseyi hatırladı ve işe hemen son vermek için alelacele yatağından fırladı.

Müfit Bey yemek odasında kahvaltı etmekte idi. Karısının içeriye girdiğini görünce, sevinçle ayağa kalktı :

— Bugün daha iyisin karıcığım .Yüzünden belli. Bu gece de rahat uyudun. Şöyle karşıma otur da tatlı tatlı kahvaltı edelim. İlkin yanağını uzat. Sen de beni öp bakayım.

Naşide gülümseyerek kocasının boynuna sarıldı.

— Düğün nasıl geçti? Eğlendiniz mi şekerim?

— Asıl eğlenen Tülay'dı. Muazzam süksesi oldu. Kızın keyfi pek yerinde idi. Durmadan dans etti, herkesin gözünü üstüne çekti. Yakında bir çok ahbaplardan davetler yağacaktır, görürsün. Sen ne yaptın yavrucuğum? Kaç aspirin aldıktan sonra uyuyabildin.

Naşide hafifçe gülümsedi. Fincanına sütlü kahve koyduktan sonra ona baktı :

— Siz gittikten sonra çok acayip bir şey oldu.

— Ne gibi?

— Hatırlıyor musun? Bundan on beş gün kadar evvel bir hanım gelmiş ve beni evde bulamamıştı. Sonradan uzun uzun onun kim olabileceğini düşünüp durmuştum.

— Evet, böyle bir şey olmuştu.

— İşte o hanım tekrar geldi ve bu sefer tabiî adını bildirdi. Meğer eski mektep arkadaşlarımdan Nazife Ünal imiş ve uzaktan geliyormuş. Bunu öğrenince, onu hemen kabul etmek zorunda kaldım. Zavallıcık pek güç bir durumda.

Bu ilk hamleden sonra bütün cesaretini toplayarak Nazife'nin hayatını kısaca anlattı ve onun kızını birkaç ay için evlerine davet etmesine muvafakat edip etmeyeceğini kocasına sordu. Konuşurken yanakları alev alev olmuştu. Müfit Bey onu dikkatle dinledikten sonra :

— Çok iyi düşünmüşsün sevgilim, dedi. Bu genç kız, eğer söylediğin gibi her bakımdan meziyetli ise, Tülay için de iyi bir arkadaş olur. Yavrucuk çok günler yalnızlıktan sıkılıyor, ne yapacağını, saatlerini nasıl geçireceğini bilemiyor. Şayet misafirimizden hoşlanmazsak, yani onun kızımıza iyi bir arkadaş olamıyacağını anlarsak, biz de ağır davranır ve misafirliğini uzatmasını önleriz.

Naşide'nin korktuğu işte bu önlemeyi yapamamaktı, ama bunu belli etmedi, sükûnetini muhafaza ederek sordu :

— O halde böyle bir daveti yapabiliriz değil mi, Müfit'çiğim?

Büyük bir endişe ile beklediği bu neticeyi bu derece kolaylıkla elde edebilmiş olmasına biraz şaşmıştı. Kocası onun heyecan ve korkusunu anlamadan cevap verdi :

— Bu da söz mü? Koskoca evde oda mı yok? Bundan başka, Tülay'ın yanında bir arkadaş olursa, biz daha serbestçe çıkıp gezebileceğiz. Geceleri onu yalnız bıraktığımız zaman üzülmeyeceğiz. Bunu da hesaba katmak gerektir karıcığım.

Kocasının bu tatlı sözleri, başka bir zaman olsa, Naşide'nin kalbini sevinçle hoplatacaktı! İçi o kadar üzüntü ve korku ile dolu idi ki, onun bu gözü kapalı emniyeti bile ona azap vermekte idi. Şimdi durumu bir de Tülay'a anlatmak ve onu da razı etmek kalıyordu ki, bunun pek güç olmayacağına emindi. Genç kız henüz uyanmamıştı. Ancak öğleye doğru aşağı indi. Yüzü sevinç ve saadetle parlamakta idi. Bir sıçrayışta annesinin boynuna sarıldı.

— Tonton anneciğim. Dün gece kızını görmediğin pek yazık oldu. Herkesin gözü bende idi, herkes beni çok şirin ve zarif buldu. Sen Müfit amcamı gördün mü? Her halde sözlerimin doğru olduğunu sana söylemiştir. Ertan da beni bu kadar güzel görmediğini tekrar edip durdu. Aman açlıktan ve susuzluktan bitkinim. Çayın hâlâ sıcak oluşu ne saadet! Hele şu kurabiyelere bayılırım.

Ağzı dolu iken konuşmasına devam etti :

— Söyle bana şeker annem: Bir erkeğin bakışlarından seni sevip anlamak kabil midir?

Naşide kızının aç kurtlar gibi kızarmış ekmeğe ve tereyağ ile reçele saldırışına gülümseyerek cevap verdi:

— Gözler çok defa kalpten geçeni ifade eder. Hatta bazen sessizce aşkı bildirir.

— Eğer öyle ise, dün gece etrafımı saran erkeklerin en azdan yarısı bana delice âşıktı. Ertan dedi ki, böyle şık ve zarif elbiseler giymekte ve bu kadar güzelleşmekte devam edersem, bundan sonra bir düğüne veya baloya gittiğim zaman, herkes beni görebilmek için sandalyelerin üstüne çıkacakmış. Buna ne denir Naşide Sultan?

Kafası olan mesele ile o kadar meşguldü ki Naşide, kızının gevezeliklerini ancak yarım kulakla dinliyor, arada bir onun yüzünü okşayarak gülümsüyordu. Nihayet, onun çayını içmesinden istifade ederek Melike'den ve onu davet etmek niyetinde olduğundan kısaca bahsetti. Cevap, bir bomba çabukluğuyla ve hızıyla geldi :

— Ne diyorsun? Benim yaşımda bir genç kızı mı davet edeceksin? Ne saadet! Böyle bir şeyi rüyamda görsem, hayır-

dır inşallah, derdim. Çocukluğumdan beri evde bir arkadaşım olmasını isterdim. Ne olur anneciğim, onu benim odama yatıralım. Sabaha kadar çene çalarız. Ona söyleyecek bir sürü şeyim olacak. Acaba esmer mi, sarışın mı?

Bu söz yağmuru altında şaşkına dönen Naşide güçlükle cevap verdi :

— Esmermiş hem de harikulâde güzelmiş.

— Mükemmel... Çirkinlerden nefret ederim. İkimiz yan yana güzel bir çift olacağız. Birimiz sarışın, ötekimiz esmer... Bu senenin modasıdır zaten. Sosyetedeki genç kızlar hep çift. Kimi saç, kimi kıyafet bakımından eş, yahut tamamıyle birbirine zıt renklerde... Ben tezat olmasını tercih ederim. Adı Melike dediniz değil mi? Biraz eski ve iddialı ama, buna da alışırım. Tülay'la Melike... İsimler de birbirine zıt... Bütün İstanbul'un bizden bahsedeceğinden eminim.

Naşide kendini tutamadan gülmeye başladı :

— Belki çok kusurun var yavrum ama, hiç kıskanç değilsin.

— Kıskançlık mı? Büyükannelerimizin zamanından kalma bir duygudur bu. Bizim neslimiz bundan anlamaz, çünkü biz kendi kabiliyet ve meziyetlerimizi, maddî ve manevî bakımdan, o kadar değerlendirmeye çalışıyoruz ki, başkalarınınkine gıpta etmek veya etmemek bahiskonusu olmaz. Ben esasen karşıma çıkacak rakipten korkmam.

Genç kızın bu emniyet ve neşe dolu sözlerini duyan Naşide'nin içi rahatladı, kalbi huzurla doldu. Karışık durumun birdenbire bu kadar sakinleşeceğini hiç ummamıştı. Odasına çıkar çıkmaz, hemen masası başına geçti. Nazife'ye bir mektup yazarak Melike'yi davet etti. İki gün sonra ondan, aralarındaki anlaşmayı kapalı sözlerle ima eden, teşekkürle dolu bir cevap aldı. Melike'nin cumartesi günü öğleden sonra Yeşilköy'e geleceğini de bu vesile ile bildirmekte idi. Onun bir resmini de zarfa koymayı ihmal etmemişti.

Naşide misafiri yalnız başına kabul etmeyi tercih ediyordu ama, Tülay buna şiddetle karşı koydu :

— Olmaz anne, kızcağız ne de olsa yabancı bir muhite gi-

recek. Onun biraz görgüsüz ve fakir bir ailenin çoruğu olduğunu söylemiştin. Ben bilgkis onu ilk dakikadan parlak bir şekilde kabul etmeyi doğru buluyorum. Biliyorsun ya, bizim grup bu hafta içinde bir gün bana gelmek istiyorlardı. İşte onları cumartesi günü davet eder, Melike'yi de bu vesile ile onlara tanıştırmış olurum .Ne dersin? Daha münasip değil mi?

— Belki de sen haklısın kızım. Nasıl istersen öyle yap. Hatta arkadaşlarını gece yemeğe de alıkoysan, daha münasip olur. Eğlenir, dans edersiniz.

— Parlak bir fikir.

Naşide : «Ah, bütün bunları yapmaya mecbur olmak ne acı!» diye düşünüyor ve hislerini belli etmemek için büyük bir irade kuvveti sarf ediyordu.

★

Tülay yeni arkadaşını henüz görmeden sevmeye başlamıştı. Hele annesi, Melike'nin resmini ona gösterince, heyecanı büsbütün artmış, onun güzelliği karşısında söyleyecek söz bulamamıştı. Birkaç gün, herkese onu methetmiş; Cumartesi günü gelecek ahbaplarının hepsine telefonda Melike'den bahsetmiş, onun güzelliğini çok mübalağa ile anlatmaktan kendini alamamıştı. O kaoar ki, davetlilerin birçoğu bu harikulüde genç kızı görmek heyecanı içinde erkenden Yeşiköy'e koşmuşlardı. Şimdi hepsi sabırsızlıkla Melike'yi beklemekte idiler, hatta saatler ilerleyince, şikâyet sesleri bile yükselmeye başlamıştı.

— Bakalım bu küçük hanım bizi ne kadar bekletecek?

— Acaba Tülay'ın dediği kadar güzel mi?

— Tâ uzaklardan gelmemize değer mi acaba?

— Ben resmini gördüm. Harikulade doğrusu.

Bu son sözlere Tülay cevap verdi :

— Bu kış İstanbul sosyetesini altüst edecek kadar güzel olan bir genç kız... Herkesten evvel tanımak şerefine nail olacağınız için bana teşekkür edeceksiniz. Ben sizi memnun olur-

sunuz ümidiyle davet etmiştim. Şikâyet edeceğinizi bilseydim, çağırmazdım.

Her fırsatta gevezelik etmekten hoşlanan Mustafa Tandal lzfa karıştı :

— Hiç görmediğin bir kızı nasıl bu kadar methediyorsun Tülay?

Ona, Tülay'dan evvel Ertan cevap verdi :

— Niçin anlamıyorsun Mustafa? Tülay onun bir yıldız gibi parlamasını istiyor ve parlayacak da...

— Benimle alay etme Ertan.

— Böyle bir şey aklımdan geçmedi yavrum.

— Öyle ise haydi teypi aç da biraz dans edelim.

İki dakika sonra çiftler cilâlı parke üzerinde kaymağa başlamışlardı. Naşide salona geçtiği zaman, kızını Ertan'ın kolları arasında dönerken gördü. İlkin gözlerinde bir sevinç ışığı yandı ama, kapıya bakınca, bu sevincinin yerini endişe aldı.

— Acaba bu kız sevgili evlâdımın saadetine engel mi olacak?

Bu acı düşünce ile kalbi çarptı. Annesini gören Tülay sordu :

— Kıymetli misafirimiz gelmekten vaz geçmiş olmasın?

Naşide saate baktı.

— Merak etme, mutlaka gelecek kızım.

— Düşün bir kere, bir de gelmezse arkadaşlarımın yanında rezil oldum gitti.

— Üzülme, nerede ise gelir.

Gerçekten, o dakikada bir otomobil kornası duyuldu ve arkasından hizmetçi kız salonun kapısında göründü.

— Misafir geldi, küçük hanım.

Herkesin gözü kapıya çevrildi. Hayır, Tülay mubalâğa etmemişti. İçeriye giren harikulâde güzel bir genç kızdı ve çok zarif giyinmişti. Çekingen bir tavırla kapının eşiğinde durmuş, yabancı kalabalığa biraz şaşkın şaşkın bakıyordu.

Tülay koşar adımlarla ona yaklaştı :

— Hoş geldiniz Melike. Siz, tahminimden de daha güzel-

mişsiniz. Tam isminize lâyık bir kraliçe... Müsaade edin sizi öpeyim.

Güzelliğe ve güzele âşık bir insan heyecanıyla onu hayran gözlerle seyrediyor ve sevinçle etrafına bakıyordu.

— Gelmeyeceksiniz diye ödüm kopuyordu. Çünkü arkadaşlarıma büyük bir sürpriz hazırladığımı söylemiş ve sizin güzelliğinizi o kadar methetmiştim ki, bu haberimin boşa çıkması beni cidden güç bir duruma düşürebilirdi. Bu üzüntüden beni kurtardığınız için size teşekkür ederim.

Melike yavaş yavaş kendine hâkim olmaya başlamıştı. Hafifçe gülümseyerek ona cevap verdi :

— Size faydalı olduğuma pek memnunum. Benden ne beklediğinizi bildirmiş olsaydınız, çok heyecanlı bir giriş hazırlamaya çalışırdım. .

Sesi de yüzüne ve bütün görünüşüne uygun, güzel, tok ve yumuşaktı. Halinde hiç bir sahtelik, bir kendini beğenmişlik, bir gösteriş yoktu. Bilâkis sade ve tabiî idi. Onu pek dost gözlerle süzmeyen Naşide bile sesindeki tatlı ahengin tam bir İstanbul şivesi olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. Hiç bir bakımdan annesine benzemiyordu.

— Heyecanlı bir şeyler hazırlamanıza hiç lüzum yoktu. Olduğunuz gibi görünmeniz yeter... İnsanları siz de benim kadar tanıyorsunuz. Adamı tefe koyup çalarlar. Ben sizin tamamiyle kusursuz olduğunuz hakkında herkese iddiaya girişebilirdim.

Melike bu defa daha açıkça güldü:

— Çok tehlikeli bir iddiaya girmiş olurdunuz Tülay Hanım. Benden âdeta bir mucize beklemişsiniz.

— Beklediğim aynen çıktı.

Kızının çılgınca telaşı karşısında Naşide sükûnetele misafirine yaklaştı :

— Siz kızımın mübalâğalı hallerine bakmayın Melike Hanım. Onun huyu böyledir. Şimdi size hoş geldiniz demek sırası benim. Gelin sizi dostlarımızla tanıştırayım. Ondan sonra da çay içeriz. Her halde yol yorgunu olmalısınız.

— Yorgun değilim efendim. Beni davet ettiğiniz için size teşekkür etmeme müsaade edin..

Ne kadar çalışsa bu şartlar altında evine gelmiş olan misafire karşı Naşide samimî olamıyor ve ona söyleyecek söz bulamıyordu. Bereket versin Tülay, yine imdadına yetişti. Melike'nin kolundan tuttu :

— Gelin sizi misafirlerimizle ben tanıştırayım, dedi. Daha doğrusu onları size tanıtayım. Çünkü buradakilerin hepsi sizin kim olduğunuzu biliyor. Şu sıra ile onları size takdim edeceğim :

— Küçük hanımlar, ikiz kardeşler Nurgün ile Gülgün'dür. Dikkat edin, ahbaplarımız içinde dedikodudan hoşlanan çifttir bunlar... Bu beyin ismi Haluk Şener'dir. Münakaşa etmeye bayılır. O kadar ki çok defa öfkesinden ne yapacağını şaşırır, insan onun kafasına bir şey atmamak için kendini güç zapteder. Nezahet, cici bir kızdır. Yüzünden belli değil mi? Cem Timur : Memleketin en iyi portre yapan ressamlarından biridir. Hele güzel başları çizmeye bayılır. Görüyorsunuz ya, size herkesi iki üç kelime ile tanıtmaya çalışıyorum. En sona kalan şu gencin de adı Ertan Kunt'dur. Hoşunuza gitmezse, pek müşkülpesent olduğunuzu anlayacağım...

Naşide gözleriyle kızını takip ederken düşünüyordu : «Tülay'ın arkadaşlarını takdim şekli Melike'yi şaşırtabilir çünkü klâsik anlamda bir tanıtma değildir bu...»

Fakat misafirin yüzüne bakınca, onun şaşırmak şöyle dursun, kırk yıldan beri bu muhitte yaşamış ve bu tarzı benimsemiş gibi tabiî bir tavırla herkesin elini sıktığını ve herkese söyleyecek birkaç kelime bulduğunu hayretle gördü. Netekim, kendisine en son tanıtılan Ertan'la karşılıklı gülümsedikten sonra, onun uzattığı koltuğa rahatça yerleşti ve delikanlının öteki tarafındaki iskemleye oturan Tülay'la konuşmaya başladı. Ertan, iki genç kızın arasında kalmıştı. Kâh birine kâh ötekine hitap ediyor, aynı zamanda ikisi ile meşgul oluyordu.

Biraz sonra Tülay, bir yerde duramayan sabırsız bir kelebek hafifliğiyle yerinden kalktı, Melike'ye :

— Biraz annemin yanına gidelim, dedi. Çünkü o, sadece sizi karşılamak için aramızda bulunuyor, az sonra içeriye gidecek.

— Öyle ise onu bekletmeyelim.

Çevik bir hareketle yerinden fırladı ev sahibine doğru ilerledi. Hiç de köşede kalmış, görgüsüz ve çekingen bir hali yoktu. Bilâkis Naşide ile çok normal bir şekilde konuştu ve onun suallerine serbestçe cevap verdi. O kadar ki Naşide, sonradan onu düşünürken kendi kendine: «Keşke, diyordu, bu kızcağız da annesi gibi görgüsüz bir kenarın dilberi olsaydı! Aksine, her bakımdan kusursuz göründüğü için, ona karşı soğuk ve uzak davranışımdan şimdi biraz utanıyorum. Fakat bir bakıma böylesi iyi oldu. Düşündükçe bu hareketimi daha uygun görüyorum. Çünkü sonradan sonraya asıl onun bana karşı fazla resmî, hatta yüksekten mi, alaycı mı desem ,işte bir davranışını sezer gibi oluyorum. Yoksa benim evhamım mı? Belki de... Her halde bu sayın misafir benim rahatımı kaçırdı, onu beğensem de, beğenmesem de hoş göremiyorum. Buna sebep de hep o mahut mektup... Ne olurdu mazime ait bir sırrı Müfit'e vaktinde söylemiş olsaydım! Ne olurdu, oturup heyecan ve pişmanlık dolu kelimelerle o büyük itirafı bir facia halinde ona yazmasaydım! Sonra da sen kalk, mektubu ortalıkta bırak ve işte böyle bi mahalle karısının eline geçsin! Ondan sonra da başın önünde, bir âciz, bir suçlu durumuna düşerek onun kızını evine çağırır, aylar, belki seneler onunla burun buruna yaşa ve kendini daima o geçen günlerin tehdidi altında hisset. En iyisi, mecbur kalmadıkça bu kızla konuşmamak, onu Tülay'ın eline bırakmak... Bu kabil olacak mı? Bir evde yaşayan iki insan ve bilhassa ev sahibi olarak bunu nasıl yapabilirim?»

Sorusunun cevabını yine Naşide verdi. Çaydan sonra misafirler birer ikişer bahçeye çıkınca, tekrar salona döndü ve doğruca Tülay'la Melike'nin oturdukları köşeye yaklaştı :

— Çocuklar, dedi. Arkadaşlarınız akşam yemeğine de burada olacaklar. Halbuki Melike'nın dinlenmeye ve yerleşmeye ihtiyacı var. Gel kızım, sana odanı göstereyim.

Genç kızla birlikte yukarı çıktı. Ev sahipliği vazifesini tam olarak yapması gerekti.

— Size şu bahçe üzerine olan odayı hazırlattım Melike. Gerçi bu avuç içi denecek kadar yere bahçe demek tuhaftır ama...

Pencereye doğru ilerlemiş, perdeyi açmıştı. Nefis bir akşam güneşi dışarıdaki yeşilliği kızıla boyamış gibiydi. Melike bu manzarayı hayranlıkla seyretmekten kendini alamadı. Sağdaki ve soldaki köşklerin pencereleri ışıldamakta idi.

— Kozyatağındaki geniş açıklıktan sonra Yeşilköy size biraz kapalı gelecek sanıyorum. Ben orasını iyi bilirim. Çocukken birkaç yaz orada bir köşkte oturmuştuk. Büyük ağaçları, yeşilliği ve suları hâlâ hayalimde yaşamaktadır.

— Bizim oturduğumuz ev o kadar açıklıkta değil. Daha doğrusu, önümüzde büyük ağaçlar ve yeşillik yok. Minimini bahçemizde birkaç ağaç vardır. Esasen biz oraya üç ay evvel taşındık. Henüz açıklığın ve genişliğin tadını alacak zaman bulamadık.

— Öyle mi? Bunu bilmiyordum. Ondan evvel nerede oturuyordunuz?

— Beşiktaş'ta bir evimiz vardı. Onu sattıktan sonra Kozyatağına taşındık. Tabiî ekonomi yapmak için.

— Bu zamanda hepimiz masrafımızı kısmak, ekonomi yapmak zorundayız.

Bunu söylerken, Melike'nin yüzüne bakmıştı. Hayır, bu temiz ve açık kalpli yavrucuğun anasının çirkin şantajından ve pazarlığından haberi olmasına imkân tasavvur edilemezdi. Annesinin ileri sürdüğü şart, onun bir arkadaşın hayat sırrını açıklayan mektubu gizlice alıp götürdüğünü ve bunu onun başının üstünde keskin bir kılıç gibi tuttuğunu bilmiş olsa, mutlaka bu evin eşiğinden içeriye adımını atmazdı.

— Evet, son senelerin iktisadî buhranlarından hemen herkes zarar gördü ama, bundan sizin de müteessir olduğunuzu zannetmiyorum.

Naşide biraz soğuk bir sesle :

— Biz milyoner değiliz, dedi, oldukça mütevazi bir yaşa-

yışımız var. Hattâ bizim evdeki hayatı düşündüğünüzden daha sade bulmanızdan korkuyorum. İnşallah hayal kırıklığına uğramazsınız.

Melike'nin yüzü birdenbire sert bir ifade aldı :

— Benim sizden beklediğim... diye söze başladı.

Cümlesini bitirmeden sustu. Derin bir nefes aldı. Bir saniye ortalığı bir sessizlik kapladı. Sonra, bazı kelimelerin üzerinde durarak devam etti :

— Ekonomiden bahsederken bunu kelimenin tam manasıyla kullanıyorum. Annem cidden çok güç bir durumdadır. İşte bu sebepten Kozyatağı'nda pek küçük bir eve taşınmak zorunda kaldık.

— Güç hayat şartları içinde bulunmanın ne demek olduğunu ben de pek iyi bilirim. Ancak, her şey itibaridir. Bazı kimseler için sıkıntılı görünen bir durumu başkaları rahatlık ve zenginlik olarak kabul ederler.

Melike karyolanın kenarına dayandı. Üzgün bir hali vardı.

— Küçük evde yaşamak bana vız gelir. Annem bu yaşayıştan ıstırap duymaktadır. Benim için çok büyük emelleri var onun.

Naşide elinde olmayarak sertleşti :

— Bunu anlamıştım.

Bir saniye evvel bir ana dostuyla konuşuyormuş gibi içli olan genç kız da birdenbire değişti, bir kedi hırçınlığıyla pençelerini uzattı :

— Kızı için büyük emeller beslemek bir suç mu?

— Değil. Ancak ihtirasları her zaman frenlemek lâzımdır. İnsanı nerelere götüreceği belli olmaz.

— Annemin her bakımdan cesur olduğu muhakkaktır. Ancak, bu cesaretinin onu sonradan utanacağı veya pişman olacağı bir duruma sokmayacağından da eminim.

Naşide bu konuşmanın tehlikeli bir yola aktığını hissediyordu. «Sonradan utanacağı durum» öyle mi? Annesi utanmak değil, bu yaptığından dolayı yerlere geçmeli idi. Samimî dü-

şüncesi bu olduğu halde yine iradesini kullandı, gülümsemeye çalıştı :

— Büyük kelimeler kullanıyorsunuz Melike. Ancak sonradan düşününce, pek hoşlanmayacağı bazı hareketler yapmış olduğunu itiraf edenler az mı?

Hava biraz yumuşamıştı yine. Melike de sakinleşti :

— Hanımefendi, annem benim için harikulâde şeyler yaptı. Bütün ömrü mücadele ile geçti. Beni nasıl olup da Amerikan kolejinde okutmuş olduğuna şimdi, aklım başıma gelince, cidden şaşıyorum. Böyle bir başarıya mucize adını vermek daha doğru olur.

— Evet, sizi benim gittiğim mektepte okuttuğunu söylemişti.

— Kendisi de orada okumuş.

— Şüphesiz. Madem ki arkadaştık.

— Tahsilim ona çok pahalıya mal oldu. Anacığım işte böyledir. Engeller önünde yere serilmez. Ne yapıp yapar, tuttuğunu koparır. Ona hayranım.

Naşide, içinden taşan fırtınayı belli etmemeye çalışarak, kısaca :

— Evet, çok cesurdur, dedi.

— Beni istediği gibi yetiştirebilmek için nelerle ve nasıl pençeleştiğini kimse bilmez. Bütün amacı beni tam manasıyla bir kibar küçük hanım gibi yetiştirmektir. Bunun için de benim sizin yanınızda geçireceğim günlere pek ümit bağlıyor. Bana kalsa, bütün dış görünüşlere, bu gösterişlere falan hiç aldırmazdım. Bunu, hayatımı kazanmak için çalışmak istediğimi söylemekle ve iş aramakla ispat ettim, ama, gel gelelim anacığım bu sade ve bugünün şartlarına uygun düşüncelerimi katiyen kabul etmiyor, her hususta anlaştığımız halde, bu noktada benim fikirlerimi hiç hoş karşılamıyor. Bana sorsa, küçük evimizde, yeşillik ve sükûnet içinde çok mesut olduğumu kendisine söyleyeceğim. Fakat sormuyor, beni kendi hazırladığı kalıba göre yoğurmaya kararlıdır. Bu maksatla değil midir ki, beni büyük fedakârlıklara katlanarak bu yüksek muhite gön-

derdi? Burada gölgede kalmayacağımı umuyor, onu hayal sukutuna uğratmamak için, elimden geleni yapmalıyım ve yapacağım da... Maksadımı anlıyorsunuz değil mi? Aramızda her şeyin açıklanmasını istiyorum. Böylesi daha iyi olmaz mı?

Ayakta dimdik durmuştu. Güzel vücudu bir eski Yunan heykeli kadar düzgün ve kusursuz, gözleri pırıl pırıldı. Dudakları hafifçe titriyordu. Naşide biraz evvel onun, «Benim sizden beklediğim diye başlayarak bitirmediği cümleyi hatırladı, tereddütle sordu :

— Ne demek istiyorsunuz? Sizin eğlenceli, modern ve lüks bir hayat yaşamanız için bizim sade ve mütevazi hayatımızı değiştirmemizi mi istiyorsunuz? Biz...

Melike onun sözünü kesti. Yüzü ilk dakikaların dost ve samimî ifadesini kaybetmişti. Kaşları çatılmış, dudakları sıkışmış, gözleri ciddî ve azimkâr bir mana almıştı:

— Sizden beklediğim şudur hanımefendi : Beni sosyeteye tanıtarak o muhitte rahatça yaşamamı temin ediniz, yani annemle aranızdaki anlaşma şartları gereğince onun istediklerini yerine getirmek için ne lâzımsa yapınız.

Naşide'nin kalbi tekrar kuvvetle çarpmaya başladı. Bu genç kız, nezaket ve terbiye dairesinde kendisine tazyik yapmakta ve bazı şartlar ileri sürmekte idi. Halbuki onun annesiyle aralarında gizli bir anlaşma bulunduğunu bilmesine imkân yoktu. Nazife'nin bu kadar alçakça bir hareket yapmış olmasına ihtimal veremezdi. Çünkü o mahut mektup meselesinin aralarında kalacağına yemin etmişti. Esasen böyle bir şüpheye düşmek de, Melike'yi tanıdıktan sonra, yersizdi. Zira onun annesinin böyle çirkin bir duruma düşmekten ve kızının sevgisini kaybetmek tehlikesiyle karşılaşmaktan çekineceği muhakkaktı.

Hal böyle olunca, Melike'nin kendisini evine davet eden bir hanıma karşı böyle bir tavır takınabilmesi için annesi ona ne söylemişti acaba? Bu korku ve endişesine rağmen Naşide, yine sabrını elden bırakmadı, tatlı bir sesle:

— İşte yavrum, dedi. Bizim evimizde kalacağınız zamanı

kabil olduğu kadar iyi geçirebilmeniz için mümkün olan her şeyi yapmaya çalışacağız.

Melike'nin yüzü birdenbire karıştı, dudaklarını ısırdı. Ağlamamak için bir kuvvet sarfettiği belli idi. Alçak bir sesle:

— Bu sözleri söylemek zorunda kaldığım için pek müteessirim hanımefendi, dedi. Fakat durumum çok güçtür ve bundan ıstırap duymaktayım. Beni anlamanızı rica ederim.

O dakikada Naşide'nin ana kalbi titredi ve onu kolları arasına alıp teselli etmek isteği varlığını sardı. Zavallı kızcağıza cidden acımıştı. Ancak, bu duygusu bir saniye sürüp geçti. Nazife'yi ve onun çirkin hareketini hatırlamıştı.

Aynı şeyi Melike de hatırlamış gibi, heyecanına hâkim oldu ve tekrar karşı karşıya iki düşman taraf olarak durdular. Sonradan, ikisi de, bu tatlı hislerinden istifade etmemiş olduklarına ve bu saniyeyi kaçırmış olduklarına üzüleceklerdi.

— Çok konuştuk Melike. Yemek saati yaklaştı. Sizi biraz kendi halinize bırakmak gerek Dinlendikten sonra Hatice'ye seslenirsiniz. İyi bir kızcağızdır. Bilhassa sizin gibi güzel bir misafire hizmet etmekten pek hoşlanacağına eminim.

— Teşekkür ederim efendim. Bugüne kadar hiç hizmetçi kullanmamıştım. Buna da alışacağımdan dolayı memnun olmaktayım.

Bunu söylerken saçlarındaki pensleri çıkarmış, yeniden saçını taramaya hazırlanmıştı. Naşide kapıdan çıkmadan, bilâihtiyar ona baktı ve annesinin sözlerini hatırladı: «Bir prenses bir kraliçe kadar güzel ve anlamlı.»

Nazife'nin hakkı vardı. Bunu teslim etmemek güneşi balçıkla sıvamak olurdu.

Yalnız kalınca Melike yorgunluğunu birdenbire duymuş gibi yatağın kenarına oturdu. Kendinden memnun değildi. Ev sahibiyle aralarında lüzumsuz bir konuşma geçmişti. Buna rağmen yine de kararlı idi: «Anneciğimle aralarında bir anlaşma yaptıklarına göre, onun da sözünü tutması ve taahhüt-

Yerini yerine getirmesi lâzımdır. Bundan kaçınamaz. Hayır, annemin bin bir fedakârlıkla edindiği parayı sokağa atmasına razı olamam. Madem ki burada paramla oturacağım, her istediğimi yapmaya mecburdurlar. Onu anlaşmamıza riayete zorlayacağım. Göreyim seni Melike, annenin kızı olduğunu ispat et!»

Bu düşünce ile kamçılanmış gibi yerinden fırladı, tuvalet masasının başına geçti. El aynasında yüzünü incelemeye koyuldu: «Annemin dediği gibi, güzelliğime söz yok. Binaenaleyh onun ümit ettiği parlak izdivacı yapmak şansım var. Fakat o, neden benim ille de sosyetede tanınmamı ve kocamı burada seçmemi istiyor? İşte bunu anlamıyorum. Kendisi basit bir adamla evlenmiş ve pekâlâ da mesut olmuş. Böyle iken benim mühit değiştirmemi, zengin ve sözde kibar kimselerle tanışmamı istiyor. Sanırsınız ki, hayatının en büyük amacı ve ideali budur. Halbuki benim katiyen böyle bir ihtirasım yok. Sadece onu memnun etmek ve fedakârlığını boşa çıkarmamak için bu yoldan geçmeye razı oldum. Evet, balolara, ziyafetlere gitmek, şık elbiselerini göstermek, etrafındakiler tarafından beğenilmek ve şımartılmak flört etmek, hiç düşünmeden gülüp eğlenmek, gezip tozmak fevkalâde güzel bir şey. Biraz evvel aşağıda bunun küçük bir tecrübesini yaptım. Yemekten sonra da eminim ki, bu tecrübem artacaktır. Ancak bunun için annemin avuç dolusu para ödemesi lüzumsuz bir fedakârlık bence... Değer miydi? Şimdi her ay buraya para yetiştireceğim diye kim bilir ne kadar zahmet çekecek zavallıcık! Para göndermemesine de imkân yok, bu kadar uzun misafirlik olur mu? Hem de hiç tanımadığım insanlar arasında... Ah anneciğim ,kızını sosyete hayatına alıştırmak için nelere başvuruyorsun sen! Fakat, Naşide Hanım gibi zengin bir kadının para için bu külfete girmesine ne demeli? Kocasının verdiği paraya kanaat etmiyor, ondan gizli ve kendine mahsus bir miktar parası olmasını istiyormuş! Garip ve mantıksız kadın... Daha doğrusu, paraya haris... Demek herkesin bir kusuru oluyor bu dünyada: Annemde kibarlık ve şöhret hırsı, Naşide Hanımda para...»

Melike annesiyle aralarında geçen konuşmayı hatırlıyordu şimdi. Ona sormuştu:

«— Müfit Gürcan'ın muazzam bir serveti var. Birkaç fabrikanın başındadır, değil mi?

«— Evet ama, bundan bir şey çıkmaz. Sen bunu bil ki, bir kadının paraya ihtiyacı varsa, nereden gelirse gelsin, onu kabul eder. Şunu da unutma ki, sonradan zengin olanlar daha müsrif olurlar.

«— Siz bu işe girişmemeli idiniz anneciğim. Benim yüzümden bir çok mahrumiyetlere katlanacağınızı düşünmek beni çok üzüyor.

«— Senin oraya bir lütuf olarak kabul edilmeni istemiyorum yavrum. Bilâkis, oraya gidince başını dik tut ve unutma ki, sen oradakilerin hiç birisinden aşağı değilsin. Hatta bir çoklarından üstünsün de. Yalnız Naşide ile aramızda bir anlaşma olduğunu hiç kimseye söyleme. Ona söz verdim, bu sır aramızda kalacaktır.

«— Peki anne.

«Bu sözü verirken şüphesis ki, annesinin yalan söylediğini ve çirkin bir yoldan yürümekte olduğunu asla aklından geçirmemişti. Biraz sonra annesine sormuştu:

«— Anlayamadığım bir şey de mühim miktarda olması icap eden bu parayı nereden tedarik ettiğimizdir, bunu söyler misiniz?

«— İşte hoşlanmadığım bir sual. Sen benim her istediğimi yapabildiğimi bilmiyor musun? Bugüne kadar böyle olmadı mı?

«— Demek bu da bir sır kalacak ve ben her zamanki gibi susacağım.

«— Öyle olacak yavrum.

«— İtaat etmekten başka çare yok. O halde sizin bu fedakârlığınızdan azamî istifade edeceğimi vaat ediyorum.

«— Memnun oldum. Ayrıca beni sevindirecek bir şey de, gazetelerin sosyete dedikoduları sütunlarında «Bu kış sosyetede bir yıldız gibi parlayan güzel ve zarif Melike Tansel» is-

minin sık sık görülmesidir. Bu yazıları büyük bir ilgi ile takip edeceğim.

«— Ve bir gün benim memleketin tanınmış milyonerlerinden bir beyle nişanlandığımı okuyacaksınız, değil mi. Sakın böyle hayallere kapılayım demeyin; çünkü her istediğinizi bugüne kadar yerine getirdim ama, kocamı seçmek zamanı gelince, ancak kalbimin sesini dinleyeceğim ve beğendiğim erkekle evleneceğim.

«— Senin istemediğin ve beğenmediğin biriyle evlenmeni ben de istemiyorum. Yalnız kocanı seçmek için iyi aile delikanlılarıyla tanışmanı faydalı buluyorum.

«— Bugüne kadar kimseyi sevmediğime göre, ben de bu fikrinize itiraz etmiyorum anneciğim .

«— Kendine lâyık bir erkekle karşılaşacağını umarım.

«— İnşallah.»

Melike aynada yüzünü seyrederken, annesiyle aralarında geçen bu konuşmayı hatırlamış ve biraz evvel Naşide ile açıkça konuşarak buraya gelmekteki maksat ve gayesini anlattığına için için sevinmişti. İlk günden hareket programını hazırlamak gerekti.

Kapıya hafifçe vurulması genç kızı düşüncelerinden ayırdı. Başını çevirerek hafifçe:

— Giriniz! dedi.

Temiz giyinmiş bir hizmetçi, gülümseyerek içeri girdi.

— Safa geldiniz efendim. Biraz evvel siz aşağıda iken çantalarınızı açmış, eşyalarınızı yerleştirmiştim. Şimdi de hanımefendi bir emriniz var mı, diye beni buraya yolladı. Küçük çantalarınızı ve tuvalet takımlarınızı yerleştirmek için size yardım edebilir miyim?

Hizmetçinin terbiyeli tavrı Melike'nin hoşuna gitmişti:

— Teşekkür ederim Hatice, yardım edersen, fena olmaz. Öyle yorgunum ki, oturduğum yerde kalmışım. Galiba bu gece yemekten sonra da misafir var.

— Yemeğe misafir var efendim. Öğleden sonra gördüklerinizden başkaları da gelecek. Hepsi sizin şerefinize...

— Öyle ise, adamakıllı giyinmem lâzım.

Bunu söyleyerek dolabı açmış, düşünceli bir tavırla elbiselerine bakmaya başlamıştı.

— Acaba hangisini giysem?

Kendi kendine sorduğu bu suale hizmetçi kız cevap verdi. Onun senelerden beri bu işlere alışık ve tecrübeli olduğu belli idi.

— Esvaplarınızın hepsi güzel ama, isterseniz bu siyah taftayı giyin.

Melike gülümsüyerek onun yüzüne baktı :

—Haydi senin istediğini yapayım Hatice.

— Tülay hanım da çok defa bana danışır küçük hanım.

— Sen çoktan beri mi bu evdesin?

— İki yaşında iken hanımefendi beni alıp büyütmüş ve okutmuştu... Burası benim evim sayılır.

Öyle mi? Bunu bilmiyordum Hatice.

— Müsaade edin de elbisenizin fermuarını kapatayım.

Melike'nin giyinmesine bazen annesi yardım ederdi. Odasına giren tecrübeli ve eli işe yatkın bir hizmetçisi hiç bir zaman olmamıştı. Bundaki rahatlığın bambaşka olduğunu ve zengin hanımların neden özel oda hizmetçisi tuttuklarını şimdi çok iyi anlıyordu : «Para... Her şeyin ucu paraya dokunuyor.»

Bu yepyeni düşüncelere dalarak saçını düzeltti, yüzünün makyajını tazeledi. Tülay yavaşça kapısını açıp içeriye girdiği vakit, onu hazırlanmış buldu.

— Birkaç dakikacık olsun baş başa kalalım Melike... Aman ne güzel olmuşsun! Siyah sana pek yaraşmış.

— Beğendiğine memnun oldum Tülây.

— Elbisenin biçimi de son moda. Bir kolye takmayacak mısın?

— Hayır.

—Esasen ihtiyacın da yok. Lâf olsun diye bunu söyledim. Güzel olduğuna pek aldırış etmiyor gibisin sen.

— Bilâkis buna çok kıymet veririm. Allah esirgesin, bir gün meselâ bir otomobil kazası yüzünden veya başka bir se-

beple vücudumun veya yüzümün bir kısmının çirkinleşebileceğini düşününce tüylerim ürperiyor.

— Ben de bu hususta çok iddialıyım doğrusu. Güzelliğimi hiç bir şeye değişmem ve feda etmem. Sen benden daha güzelsin. Ama gerçeği ararsan, ben senden daha zarifim. Bende modern anlamda bir güzellik var, seninki klâsik... İkimiz yan yana çok cazip bir çift olacağız bu kış. Sosyetede süksemiz büyük olacak.

Tülay'ın candan bir tavırla ve hiç düşünmeden söylediği bu sözler, Melikenin pek hoşuna gidiyordu. Bu kız sahiden sevimli ve tatlı idi.

— Çok eğleneceğiz değilmi şekerim?

— Evet, çok eğleneceğiz. Buna pek de inanıyorum.

— Her yerde beraber görüneceğiz. Herkes bize bakacak. İkimiz de çok şık giyineceğiz. Etrafımızı birçok gençler saracak ve bize tapacak... Nişanlı mısın? Şey.. Affedersiniz, birdenbire size «sen» diyiverdim ama, içimden böyle geldi. Bana darıldınız mı?

— Hayır, bana «sen» diyebilirsiniz.

— Siz de bana.

— Peki Şimdi sana cevap veriyorum. Hayır, nişanlı değilim.

— Ufukta bir sevgili var mı?

— O da yok.

— Alâ. Şimdi sana birini bulmak lâzım. Çok sevimli ve mühim bir şahsiyet olmalı... Onunla evlenmek istemesen de yine yanında seninle meşgul olması iyi olur. Benim etrafımdaki gençlerden yalnız bir tanesini bu bakımdan uzak tutmalısın.

— Ertan Kunt Beyi değil mi?

Tülay gevrek bir kahkaha attı :

— Ne de çabuk keşfettin. Şeytan kadar zeki imişsin.

Gizlemek ihtiyacını bile duymadığı sırrının başkaları tarafından keşfedilmesinden pek memnun kalırdı. Melike bunu da anladığı için sükûnetle :

— Kadınların seziş kabiliyeti kuvvetli olur, dedi. Benim yerimde olsan, sen de anlardın.

Bu delişmen kızı sevmeye başladığını hissediyordu. Onunla sahici dost olabilirdi.

— Senden saklamaya lüzum yok öyle ise. Ertanla ben birkaç haftadan beri âdeta sözlü gibiyiz. Ertan'ın babası Müfit amcamın çok yakın dostu olduğu için, annemin evlenmesinden sonra bu evin çocuğu gibi teklifsizce bize gelir, gider. Onunla çok iyi arkadaşız. Sen onu cazip bulmuyor musun?

— Sevimli hali var.

— Hali var ne demek? Fevkalâde sevimlidir.

— Olabilir. Onu pek az gördüm.

Tülay yine neşeli bir kahkaha attı :

— Demek yıldırımla çarpılmış gibi ona âşık olmadın?

Bu defa Melike de gülmeye başladı :

— Bu kadar kısa zamanda mümkün mü?

— Zamanın ne kıymeti olur? Ertan'la ben, görür görmez ilk bakışta birbirimizden hoşlandık.

— Ben bunun sade romanlarda olabileceğini sanmıştım.

— Böyle bir hâdise senin başına gelmedi mi?

— Hayır. Hem esasen bu tarzda, yani görür görmez bir erkeğe âşık olmak benim tipim değil.

— Sen ağır başlı ve durgun bir insansın.

— Öyle. Bu sebepten birdenbire bir adamı çılgınca sevmekliğime, yani senin dediğin gibi yıldırım çarpmışcasına âşık olmama pek imkân yok.

— Büyük söz söyleme!

— Hakkın var. Bu ciddî konu üzerinde hafifçe fikir yürütmek doğru değildir. Her halde şundan emin olabilirsin şekerim : Senin sözlün olan Ertan Bey bakımından en ufak bir endişeye düşmen için sebep yaratmayacağım.

— Bundan şüphe etmiyorum zaten. Tekrarladığın için teşekkür ederim. Hem benim Ertan'a da emniyetim var. Senin de böyle çirkin bir hareket yapacak yaradılışta olmadığın besbelli.

— Bunu da nereden anladın?

Bu sözleri yarı şaka, yarı ciddî bir sesle söylemişti. Tülay açık kalple cevap verdi :

— Senden şüphe etmeme imkan yok. Beraber çok tatlı günler geçireceğimize ve birbirimizle pek iyi anlaşacağımıza inanıyorum. Senin gibi bir arkadaşla aynı çatı altında yaşamak harikulade zevkli olacak. Bunun için anneme ne kadar teşekkür etsem azdır.

Melike yine gülümsedi. İçinden şöyle düşünüyordu : «Annemin hakkı varmış. Bu evde hiç kimse Naşide Hanımın beni ne şartlarla evine davet ettiğini, yani burada paramla yaşayacağımı bilmiyor. Benim fedakar ve kıymetli anam her şeyi iyi hazırlar.»

O böyle düşünürken, Tülay konuşmasına devam ediyordu :

— Bu gece yabancı misafirler gelmeden böyle esaslı bir görüşme yapmam şarttı. Yoksa, bilmeden, farkında olmadan Ertan'a yaklaşabilirdin. Şimdi rahat nefes alabilirim.

Melike ciddî bir sesle tekrarladı :

— Tamamiyle rahat olabilirsin Tülay.

— Bütün öteki erkeklerle flört edebilirsin. Meselâ Cem Timur hakkında ne düşünüyorsun?

— Hangisiydi o?

— Ressam... Gerçi derbeder giyinir, biraz bohem hissini verir ama, fevkalâde bir insandır. Artistliği de üstündür. Onun sergilerine hiç gitmedin mi?

— Hayır.

— Halbuki son iki senedir kendisinden çok bahsediliyor. Göreceksin, mutlaka senin portreni yapmak isteyecektir .Acaba resimlerimizi yan yana yaptırsak hoş olmaz mı?

— Bana kalırsa Cem Bey bizim istediğimizi değil, kendi istediğini yapacak tabiatta bir insandır.

— Onu da ne çabuk anladın Melike? Görüşün tamamiyle doğrudur. Etrafımızdaki gençler hakkında seninle fikir teatisi yapmak cidden enteresan olacak. Bugüne kadar fikirlerimi anneme söylüyordum ama ,seninle o, aynı değildir elbette. Bir arkadaşa her şey daha açıkça söylenir. Annem, ne de olsa,

kendi neslinin kadınıdır. Bundan başka, uzun bir üzüntü devresinden sonra Müfit amcamla evlendiği için, kendi saadetinin derinliğine gömülmüş bir haldedir. İnanır mısın, ben çok defa onların yanında kendimi âdeta fazla görüyorum. Bizim yaşımızda kızları olan annenin genç bir kadın romantizmi ve hayalperestliği içinde yaşamasını tasavvur edebiliyor musun sen?

— Hayır,böyle bir şeyi düşünemezdim. Müfit Beyin benim buradaki misafirliğimden memnun kaldığını tahmin ediyor musun?

—Bundan şüphen olmasın! O, annemin verdiği bütün kararları iyi karşılar. Esasen o, dünyanın en iyi kalpli adamlarından biridir. Kibar, nazik, eli açık, tam manasıyla bir centilmen...

— İyi kalpli derken, bana acıdığını mı kastetmek istiyorsun?

— Tülay hiç beklemediği bu çıkış karşısında kıpkırmızı oldu.

— Aman ya Rabbi! Seninle konuşurken kelimelerimi tartmak mı lâzım gelecek? Hayır, böyle bir şeyi söylemek istemedim. Ama madem ki sırası geldi, bunu da açıklayayım : Müfit amcam annemin zengin olmadığını biliyor ve karısının eski bir mektep arkadaşının kızını evine misafir olarak davet edişini çok tabiî hoş karşılıyor. Seni gördükten sonra bundan memnun kalacağına eminim .

Melike biraz üzgün bir sesle :

— Anlıyorum, dedi. Anlıyorum.

— Allah rızası için sözlerime gücenme ve alıngan olma!...

— Gücenmiyorum, alınmıyorum. Yalnız bunları öğrenmenin faydalı olduğunu düşünüyorum.

— Düşün ki, annemin iyi projesi bizi hayal sukutuna da uğratabilirdi. Seni tanımıyorduk. Sevimsiz, manasız bir kız olabilirdin. Bunun tehlikesi vardı.

— Böyle bir tehlikeyi göze almaya anneni sevkeden ne idi acaba?

— Bak, yine patavatsızlık ettim. Tam anlaştığımızı ve iki yakın dost olacağımızı düşünürken, her şey bozuldu.

Melike'nin yüzü birdenbire değişti, tatlı bir mana aldı.

— Hiç bir şey bozulmadı şekerim, aramızda değişen bir durum yok. Esasen sen bana yeni bir şey öğretmedin. Ben bütün bunları anlamıştım. Gerçekten, Müfit Beyefendinin beni evine kabul edişi, onun iyi kalpli bir insan olduğunu gösteriyor. Senin de bu samimî ve candan davranışların beni pek minnettar etti. Yalnız, buraya gelmeden evvel, sizin benim hakkımda neler düşüneceğinizi tahmin edememiştim.

Tülay'ın cevap vermesine sıra kalmadan kapı vuruldu. Hatice yemeğin hazır olduğunu, misafirlerin geldiğini haber verdi. Aşağı inerken Melike düşünüyordu: «Demek böyle, Para ile evine misafir alan Naşide Hanım hepsinin nazarında çok asil ruhlu, iyi kalpli, merhametli bir insan... İşin içyüzünü bildiğim için, ben onun bu hareketini çok bayağı buluyorum. Naşide Hanımın paraya ihtiyacı var idiyse, beni böyle zor bir duruma sokmasına sebep yoktu. Hakikati hiç kimseye söylemeyeceğime dair anneme söz vermeseydim, bu uzun misafirliğim herkes tarafından daha normal kabul edilirdi. Keşke bu sözü vermeseydim! Karısını bu derece gözü kapalı seven ve onun her yaptığını hoş gören bu Müfit Bey amca nasıl bir adamdı?»

Genç kızın kendi kendine sorduğu bu sualin cevabını biraz sonra Müfit Beyle karşılaştığı zaman, yine kendisi verdi: Cidden her bakımdan mükemmel bir adamdı. O, çok tabiî bir tavırla elini sıkarak:

— Hoş geldiniz kızım, evimize sefa geldiniz. Buradaki misafirliğinizden hoşlanacağınızı ve Tülay'la anlaşarak çok iyi vakit geçireceğinizi umarım, derken, böyle bir babası olmasını çok istediğini ve bundan bahtiyar olacağını düşündü, içinde bir rahatlık, bir huzur duydu.

Bu ilk hissin değişmeyeceğine emindi.

Sofrada onun sağına oturdu ve onunla konuşmaktan o kadar büyük bir zevk duydu ki, başka kimseye bakmak aklına bile gelmedi. O kadar ki, bir ara ikiz kardeşlerden birinin

söylediği sözler ve onun arkasından gelen umumî bir kahkaha ile âdeta şaşırmış gibi gözleri büyüdü. Nurgün şöyle diyordu :

— Ressamları güzel kadınların cazibesine karşı korumak için bir kulüp açmayı teklif ediyorum. Şu Cem'in haline bakın Allah aşkına. Gözlerini Melike'den ayıramıyor. Çaresi, kıymetli ressamımızın açlıktan ve susuzluktan ölmemesi için bundan sonraki toplantılarda Melike'nin yüzüne bir maske geçirmesi...

Bu saçma sözlerin arkasından gelen kahkahalara o da katıldı. İkiz kardeşlerin ötekisi, Gülgün :

— Türkiye'mizin çok muhtaç olduğu kıymetli bir sanatkârı açlıktan öldürmek memleket için büyük bir kayıp olur.

Melike, başını çevirerek, Cem'e gülümsedi. O, bütün bu patırtılara aldırış etmeden ve hiç çekinmeden, güzel bir sanat eseri seyreden dalgın bakışlarla kendisini süzmeye devam ediyordu.

— Bakışlarım sizi rahatsız ediyor mu Melike Hanım?

Bunu soran sesi çok ciddî idi. Genç kız, havayı bozmamak için zeki ve ince bir cevap verdi :

— Hayır, ne münasebet! Eğer açlıktan, ölmekten korkmuyorsanız...

Sanatkâr, bu tatlı şakaya gülümsemekten kendini alamadı. Çok zeki ve manalı bir yüzü vardı. Gözleri, rahatsız edecek bakışlarla değil, bir sanat arayışı ve anlayışı ile karşısındakini süzmekte idi. Sevimli, sempatik bir hali vardı.

Bu kısa incelemeden sonra Melike, Nurgün'e döndü :

— Kulübünüze beni de üye kaydediniz lütfen ve kayıt fişimin üstüne şu cümleyi yazın : «İnsanların yüzlerini tetkik etmek iptilâsı kendisini açlıktan ölmeye kadar götürecekse, böyle bir intihar teşebbüsüne girişmesi için ressam Cem Timur Beye izin veriyorum.»

Bunu gülüşmeler, şakalaşmalar takip etti. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Ortalık biraz sakinleşince, Müfit Bey, Melike'ye hitap etti :

— Cevaplarınız mükemmeldi. Şaka kaldırdığınız belli. Esasen zeki bir insan başka türlü yapamaz. Şunu da tekrarla-

yalım ki, Cem'in teklifsiz ve bazen lâübali hallerinden katiyen alınmamalısınız. Çünkü bunlar sadece bir sanat anlamı taşıyan hareketlerdir.

— Sevimli adam, değil mi?

— Çok...

— Sizin de böyle düşündüğünüze memnun oldum.

— Niçin?

— Aynı fikirde oluşumuz benim kendi fikirlerime olan emniyetimi arttırır.

— Çabuk hüküm veriyorsunuz.

— Hüküm değil, içten gelen bir duygudur.

— O halde, karşınızdakilere emniyet etmek veya etmemek için mantığınızla değil, hislerinizle karar veriyorsunuz, öyle mi?

— Evet ama ,hoşlanmadığım bir insana emniyet edebilirim, yahut da kendisinden hoşlandığım bir kimseye tamamiyle inanmam.

— Hisler insanlara göre değişebilir.

— Duygularımız çok defa bizi aldatabilir de...

— Hakkınız var. Ben de bazen acele verdiğim hükümlerde yanıldığımı anlamışımdır.

— Bu bakımdan da aynı fikirde olduğumuza sevindim. Sizin gibi bir insanla anlaşmak ve müşküllerini halletmek çok ilgi çekici...

— Öyle mi? Burada kaldığınız müddetçe size faydalı olmaya çalışacağım.

— Teşekkür ederim. Bu vaadinizi size hatırlatacağım.

— Buradaki misafirlerden herhangi biri hakkındaki düşüncenizin benim tarafımdan sağlamlaştırılmasını istiyor musunuz?

— Sanmam. Meselâ. Ertan Beyin iyi bir insan olduğuna karar verdim. Yanılmış mıyım?

— Hayır. Ertan, benim için bir evlâttan farksızdır. Başka birini sorunuz.

Genç kız bir saniye düşündükten sonra, gülerek cevap verdi :

— Siz...

— Benim de iyi bir insan olduğuma mı karar verdiniz?

— Sizi görür görmez.

— O halde buna nasıl bir cevap vermemi istiyorsunuz?

— Yanılıp yanılmadığımı söyleyin.

— Cevap iddialı olmaz mı?

— Sadece evet veya hayır deyin.

— İnsan kendi hakkında pek tarafsız olamaz.

— Kusurlarımızı görürsek onları tashihe çalışırız. Sözün kısası, herkes olduğu gibi olmayı tercih eder.

— Bu fikir, münakaşa edilebilir.

— Münakaşa edilecek olan bu fikir nedir?

Bu suali, onların son sözlerini birdenbire yakalayan Tülay sormuştu. Müfit Bey ona kısaca ona izahat verdi. ve konuşma umumileşti. Melike'nin buna biraz canı sıkılmıştı. Masa komşusuyle alçak sesle konuşmayı tercih ediyordu.

Tülây :

— Ben bu hususun münakaşa edilmesini bile istemem; çünkü kendimi olduğum gibi pek seviyorum.

İkizlerden biri :

— Benzemeyi istediğim tek insan kardeşim Gülgün'dür... dedi.

Ertan neşeyle ona cevap verdi :

— O halde büyük bir değişiklik olmayacak yavrum.

Melike, masanın öteki ucunda oturan genç adam göz ucuyla baktı. Ona cevap vermek istiyordu ama, Uzakta olduğu için vazgeçti. Herkesin dikkatini üstüne çekmek yersizdi. Esasen o sırada Naşide Hanım gözlerini misafirler üzerinde dolaştırdıktan sonra yerinden kalktı :

— Salona geçelim mi?

Biraz sonra başka davetliler de geldiler ve dans başladı. Melike o dakikada bu gece ilk plânda bir rol oynayacağını anlamıştı. Bütün gençler, Ertan müstesna, onu dansa davet ettiler. Melike bunun ancak geç saatlerde farkına vardı ve Ertan'la Tülay'ın yalnız birbirleriyle dans etmiş olduklarını düşündü.

O kadar yorulmuştu ki, artık hiç kimse ile dans etmemek için salonun loşça bir köşesindeki koltuğa oturdu. Dinlenmek ve sabahtan beri geçenleri düşünmek istiyordu. Bu köşede kimsenin onu görmeyeceğini zannediyordu. Nitekim müzikle beraber yeni bir dans başlayınca, rahat nefes aldı. Birkaç dakika daha oturabilecekti. Biraz sonra Ertan'la Tülây önünden geçtiler ve işte o zaman Ertan'ın kendisini dansa kaldırmamış olduğunun farkına vardı. Dans şöyle dursun, ona nazik birkaç kelime söylemek lüzumunu bile duymamıştı.

Onların arkasından Naşide Hanımla Müfit Beyin geçtiklerini görünce, erkeğin yüzündeki mânâdan karısını ne kadar sevdiğini bir kere daha anladı ve Naşide Hanıma karşı duymakta olduğu tiksinti ile karışık nefretten dolayı içinden bir üzüntü peyda oldu. Bu sevimsiz durum olmasaydı, bu kadını da ötekileri gibi sevecek ve beğenecekti. Acaba duygusu yavaş yavaş yok olmayacak mıydı? Fakat ne olursa olsun. Naşide Hanım taahhütlerini yerine getirdiği müddetçe ona karşı en ufak bir nezaketsizlik gösteremezdi. Zaten Müfit Beye karşı, ilk dakikadan beri duyduğu dostluk da buna engel olacaktı. Öte yanda Tülay da vardı. Altın kalpli ve heyecan dolu kız! Belki biraz hafif, biraz fazla neşeli ama, Ertan'ı sevdiği muhakkaktı. O da bu sevgiye karşılık veriyordu. Sofrada Müfit Bey onu oğlu gibi sevdiğini söylemişti. Demek bu evlenme, ailenin isteğiyle olacaktı.

Melike'nin yeni tanıdığı aile hakkında düşündükleri bu idi. Tanıdığı erkeklere gelince, bunların arasında ressam Cem Timur'u en çok beğenmişti. Öteki misafirleri düşünmeye lüzum yoktu.

O kadar dalmıştı ki, birinin yaklaştığını duymadı. Yanında bir ses :

--- Birbirimizle tanışmamızın zamanı geldi sanıyorum... deyince başını kaldırdı, Ertan'ı gördü.

Müzik susmuş, herkes bir tarafa çekilmişti.

— Yorulmuştum. Şöyle bir dinleneyim dedim.

— Buna şaşmadım ve size acıdığım için bütün bir dans süresince sizi rahatsız etmedim.

— Siz bu gece beni hiç rahatsız etmediniz.

— Etrafınız o kadar kalabalıktı ki... Onların çekilmesini bekledim.

Genç kız hafifçe güldü ve ilk defa olarak Ertan'a dikkatle baktı. Onu hiç görmemişti sanki... Öteki de bunu anlamışa benziyordu :

— İki yabancı gibi kendimizi karşımızdakine tanıtsak nasıl olur?

— Ben sadece Tülây'ın sizin isminizi söylemiş olduğunu hatırlıyorum. Sofrada birbirimizden çok uzakta ve tesadüfen masanın aynı tarafında idik. Bunun için konuşamadık. Biraz dinlenmek için bu köşeye sığınırken beni kimsenin görmemiş olduğunu sanıyordum.

— Gözlerim çok keskindir.

— Oturmaz mısınız? Şurada bir sandalye var.

— Dans etmek istemez misiniz? İşte bir tango başlıyor.

Bakışları buluştu. Bir iki saniye için Melike genç adamın gözlerinin mavi mi, kurşunî mi, yoksa siyah mı olduğuna karar vermeye uğraştı, muvaffak olamadı. Sukûnetle yerinden kalktı.

— Evet dans edelim... dedi.

IV

Ayakları birbirine o kadar uyuyordu ki, iki - üç defa döndükten sonra, ömür boyunca beraber dans etmişlermiş gibi rahatça dönmeye başladılar. Genç kız, Ertan'ın kendisinden daha uzun boylu olduğunu ancak onun kolları arasında dans ederken anladı. Başı onun kulağına değiyordu. Bundan başka, belini saran kolun da adamakıllı kuvvetli olduğunu fark etti. Demek onun durgun görünüşü, hakikî şahsiyeti değildi. Melike buna memnun oldu. Çünkü genç adamı sevimli buluyordu ve âciz görünen erkeklerden nefret ederdi.

Sessiz geçen ilk dakikalardan sonra Ertan :

— Tülây beni size sadece isminizle hitap etmeye âdeta zorluyor. Buna müsaade eder misiniz?

— Tabii... Mademki böyle istiyor.

— Benim tabiatım biraz vahşicedir. Lâübalilikten de pek hoşlanmam ama, Tülay'ı reddetmek kolay değil.

— Hakkınız var.

— O halde size «Melike» diyeceğim. İsminizin hareketlerinizle tezat teşkil ettiğini biliyor musunuz?

— Nasıl?

— Siz sade hanımlarımızdan daha sade ve alçak gönüllüsünüz. Halbuki adınıza bakılırsa, bir kraliçe kadar mağrur olmalısınız.

— Herkesin ismi kendi görünüşüne ve huyuna da uygun olmaz.

— Bugün ilk defa sizi salon kapısının eşiğinde gördüğüm zaman, başı yüksekte, burnu havada bir genç kız yerine, çok durgun ve ölçülü hareket eden bir hanımla karşılaştığımı hayretle gördüm.

— Belki de ilk dakikaların getirdiği şaşkınlıktı, belki de asıl benliğimi gizlemiştim.

— Beni korkutuyorsunuz. Hayır. sizin başka türlü olmadığınıza eminim.

Bir sükût... Sonra Melike sordu :

— O halde benim de size Ertan demem mi icap edecek?

— Her halde öyle olacak.

— Adınızın mânâsı nedir?

Bir kahkaha.

— Vallahi bilmiyorum ve bunu hiç düşünmemiştim.

— Ben bir anlamı olan isimlerden hoşlanırım.

— Belli. Sizinkinde birihtişam var.

— İhtişam kim, ben kim?

— Mutlaka çok asil bir ailedensiniz.

— Görünüşe aldanmayın. Ne asilim, ne de birçoklarının sandığı gibi zenginim. Sadece bir halk çocuğuyum ve fakirim.

— Fakir mi? Bu kadar zengin görünen fakir bir çocuk ha!

— Dediğim gibi, görünüşe aldanmayın ve paranın insanlara emniyet ve zarafet verebileceğine inanmayın.

Ertan cevap vermeden müzik durdu, ayrıldılar. Genç adam Tülây'ın yanına gitti, Melike'yi de bir başka delikanlı kolları arasına alarak dönmeye başladı ve ancak gecenin sonlarına doğru iki genç tekrar buluştular ve öteden beri tanışan iki eski ahbap gibi konuşmaya başladılar. Melike, Ertan'a Kozyatağı'ndaki küçük evlerinde nasıl vakit geçirdiğini anlattı, küçük ve eski bir evi nasıl şirin ve sevimli bir yuva haline sokmaya muvaffak olduğundan bahsetti, Kozyatağı'nın yeşil sahalarını ve Anadolu yakasının güzelliklerini ne kadar sevdiğini söyledi.

Ertan sordu :

Annemin Pendik'te bir evi var, yazları oraya gider, binaenaleyh ben de sık sık o taraftan geçiyorum demektir. Acaba yolumu değiştirip Kozyatağı'na uğrasam sizin evinizi görebilir miyim?

— Zannetmiyorum. Biraz içerlektir. Mamafih, durun, evimiz yol kavşağındadır. Çok acayip bir bacası vardır, Vaktiyle bir köşkün bahçesindeki fırın ve mutfak dairesi imiş, sonradan ev haline sokmuşlar, fakat baca olduğu gibi kalmış. Tepesinde leylekler yuva kurmuşlar. Kırmızı tuğladan yüksek ve acayip bir baca olduğu için, bizim evimiz orada «Bacalı» veya «Leylekli ev» diye tanınır ve yoldan geçenlerin gözüne çarpar.

— Anlıyorum. Demek eviniz bir katlıdır.

— Evet. Salonun kapısı doğrudan doğruya bahçeye açılır. Bahçenin el kadar kısmı bize aittir ama, ötesi o kadar geniş ve yeşilliktir ki, güzelliğinden biz istifade ediyoruz, büyük köşktekiler değil...

— Ben araba ile geçerken çok defa düz yoldan ayrılıp sokak aralarında, köy içlerinde dolaşmayı pek severim. Bu gezintiler beni dinlendirir. Kim bilir sizin evinizin önünden de kaç defa geçmişim de sizin orada yaşamakta olduğunuzdan haberim olmamış...

— Biz oranın çok eskisi değiliz. Taşınalı henüz birkaç ay oldu.

— O halde sizin orada yaşadığınıza altıncı hissimin keşfetmemiş oluşunu mazur görmek lâzım.

— Rica ederim, tekrar hislerden, insiyaklardan bahsetmeyelim.

— Öyle ise, müzik sustuğuna göre, şu koltuklara oturup sohbetimize devam edelim.

Pencerenin önündeki koltuklara oturdular. Melike, genç adamın kendisini salonun loş ve kenar bir yerine götürmeyişine sevindi. Tülây'a ve başka misafirlere karşı onunla köşede, bucakta fısıldaşmak istiyormuş durumuna düşmek hoş olmayacaktı.

Birer sigara yakarak ilkin dereden tepeden, şundan bundan konuştular. Sonra da Ertan kendisinden bahsetmeye başladı. Melike onu işsiz güçsüz bir mirasyedi sanmıştı. Meğer omuzlarında ağır sorumluluk taşıyormuş. Buna şaştı ve bunu gizleyemedi :

— Demek siz çalışıyorsunuz?

— Elbette. Bunu bilmiyor muydunuz?

— Nerden bileyim? Tülay bana bu hususta bir şey söylemedi. İşiniz önemli mi?

— Çok...

— Yani... Şey Vakit geçirmek için çalışmıyor musunuz, demek istiyorum.

Ertan evvelâ gülümsedi, sonra yüzünün mânâsı ciddileşti. Bir - iki saniye cevap vermeden sustu ve bu sükût sırasında Melike onu işsiz güçsüz bir mirasyedi sanmış olduğundan derin bir üzüntü ve pişmanlık duydu. Bu şüphesini açığa vurduğuna da utandı.

— Büyük bir fabrikayı idare ediyorum. İşim önemli mi acaba?

— Evet, evet. Fabrikanız nerede?

— Ankara asfaltı üzerinde.

— Demek bizim tarafa yakın.

— Tabiî.

— Ne fabrikasıdır?

— Çivi ve diğer madenî eşya imal ediyoruz. Fabrikayı bü-

yükbabam ilkin Karaköy'de kurmuş, sonra da babamın zamanında genişletip karşı tarafa nakletmişler. Babam senelerce fabrikanın müdürlüğünü yaptı.

— Şimdi de siz...

— Malesef ismim müdürdür. Yani miras yolu ile idare bana geçmiştir ama, fabrikayı bir kurul yönetiyor, ben de onun kararlarına uymağa mecburum.

— Bu kurulda kimler var?

Ertan güldü :

— Bütün büyük hissedarlar.

— Sizi çok genç buluyorlar, değil mi?

— Yirmi beş yaşındayım. Ancak, onların nazarında her zaman kısa pantolonlu küçük çocuk olarak kalacağım. Benim büyüdüğümü, işi idare edecek kabiliyette olduğumu bir türlü kabul edemiyorlar.

— O halde kuruldakiler hep yaşlı kimseler.

— Evet. Bütün ömürlerini bu işte geçirmiş ve rüyalarında bile bu fabrika ile uğraşmış ihtiyarcıklar. Onlar için ben hâlâ bir mektep çocuğundan başka bir şey değilim.

Melike başını kaldırıp ona baktı. Bu dakikada yüzünde otuz yaşından büyük bir insan ciddiyeti görülüyordu.

— Belki de sizin tecrübesiz olduğunuzu düşünüyorlar.

Genç adam sert bir hareketle ona döndü. Karşısındaki sanki kuruldaki ihtiyarların tarafını tutan bir insanmış ve onu inandırmak istiyormuş gibi :

— Size bir düziye «Gençsin. Fabrikadaki ağır işlerle uğraşacak yerde, müdürlük maaşını al da git, gez, eğlen. Biz nasıl olsa buradayız.» derlerse nasıl tecrübe sahibi olabilirsiniz? dedi.

— Bunun imkânsız olduğu muhakkaktır ama ,fabrikanızın hizmetinde ömür tüketmiş ve bütün varlıklarıyla çalışmış olan o ihtiyarcıklar dediğiniz kimseleri takdir etmemek de imkânsızdır.

— Onlara ben de hayranım ve bu kadar anlayışlı bir kurulun mevcut olmadığına da inanıyorum. İşte benim durumumu büsbütün güçleştiren de budur.

— Sizin fikirlerinizi göz önünde tutmuyorlar mı?

— Bu beyefendiler, yirmi beş yaşında bir delikanlının ortaya akıllıca bir teklif yapamayacağına inanmaktadırlar.

Melike tekrar ona baktı ve gözlerinin ateş fışkırdığını gördü. Demekki bu kayıtsız, bu neşeli mirasyedi halleri, sadece içindeki üzüntüyü saklamak içinmiş...

— Acaba boynuma takılan bu boyunduruğu silkip atayım ve fabrikanın asıl müdürü ve sahibi olduğumu ispat eden şekilde konuşayım mı? Ne dersiniz?

— Babanızın mirasçısı ve fabrikanın en büyük hissedarı sıfatıyla başlıca söz hakkına salâhiyetli olduğunuz şüphesizdir.

Ertan bir - iki saniye düşündükten sonra cevap verdi :

— Fabrikayı kuran büyükbabam, seksen yaşında ölünceye kadar onu idare etti. O zaman babam kırkın üstünde idi. Ben ancak reşit olduğum zaman onun yerini aldım.

— O halde kurulda büyükbabanızın gününde çalışmış olan üyeler mevcuttur.

— Evet, bunların başında ihtiyar Abdullah Bey geliyor. Büyükbabam zamanında çok genç olduğu halde, söz sahibi imiş gibi ona kıymet verirlermiş. Doğrusunu isterseniz, buna lâyıktır da... Ondan daha kabiliyetli bir mühendis güç bulunur. Yetmişini aşkın olduğu halde, her işe yetişiyor.

— Anladığıma göre birçok meselelerde onunla aynı fikirde değilsiniz.

— Doğru. Onun teknik işlerdeki tecrübesi elli küsur seneliktir. Ama o zamandan beri aynı makineleri aynı tarzda kullanmaya devam ediyorlar ve bunun dışına çıkmak istemiyorlar. Halbuki dünya her gün değişiyor, her gün yeni keşiflerle karşı karşıyayız ve ben bunları yakından izliyorum. Rakiplerin bizi ezmesini istemezsek, mutlaka zamana uymamız lâzımdır.

— Eski ve tanınmış bir firma için de böyle bir tehlike olabilir mi?

— Elbette... Tanınmış bir fabrika olmak, modern tesisler yapmak ihtiyacını ortadan kaldırmaz. Bilâkis... Ancak ihtiyar

Abdullah Bey eski fikirlere o kadar kuvvetle saplanıp kalmıştır ki, yeniliklerin varlığını bile kabul etmek istemiyor, en ufak bir değişikliğe yanaşmıyor.

— Her şeyi bildiğine inanıyor her halde.

— Öyle. Hep aynı fasit daire içinde dönüp duruyor.

— Fabrikaya modern bir hava ve yeni bir çalışma anlayışı getirmenize de müsaade etmiyor.

— Bir gencin bunu yapamayacağına inanıyor. Belki hakkı da var.

— Âlâ! İşte siz de ona hak vermeye başladınız. Onun tesiri altında kalıyorsunuz.

— Katiyen tesir altında kalmış değilim. Kabiliyetli olmadığıma eminim. Fakat artık başımı bir duvara çarpmaktan yoruldum. Bunun neticesi baş ağrısından başka bir şey vermiyor.

— Bundan başka, Abdullah Beyi seviyorsunuz. Bu sebepten de endişeniz artıyor ve ona isyan etmekten çekiniyorsunuz.

— İyi anladınız. Onu cidden seviyorum ve onunla mücadele etmek benim için cehennem azabından beter oluyor.

Yine sustular. Ertan bir sigara yaktı. Melike ona bakıyor ve düşünüyordu: «Alnı çok zeki, başı biçimli ve elleri manâlı» Birdenbire içinde ona karşı bir acıma duydu ve onun hâlâ sustuğunu görünce :

— Çok defa kendinizi pek yalnız hissediyorsunuz, değil mi? diye sordu.

Ertan gözlerini kaldırmadan cevap verdi :

— Doğru, iyi anladınız.

Sigarasını yanındaki tablada söndürürken, gözleri tekrar buluştu.

— Eğer babanız sağ olsaydı...

— Mesele orada. Maalesef yaşamadı.

— O zaman sizin için her şey değişirdi.

— Tamamiyle. Babam bunu bilirdi.

— O takdirde yalnız menfaatleriniz mi, yoksa hayatınız mı değişecekti?

— Hayatım, işim, her şeyim.

— Anlıyorum.

— Sizin beni anladığınıza eminim. Babam fabrikayı idare edebilirdi. Yaşı ve gücü buna müsaitti. Abdullah Bey onun muavini idi ve bundan başka bir şey olmak ihtirası da yoktu. Ancak, babam kırkı aşmıştı ve kendi babasının yanında tecrübe görmüştü. Ben hiç bir vakit babamın yanında çalışmadım. Çünkü öldüğü zaman pek gençtim. Bu şartlar altında Abdullah Beyin beni ciddiye almasına, olgun bir genç durumunda görmesine imkân var mı? Halbuki ben babamın neler tasarladığını, ne gibi bir gayesi olduğunu, fabrikanın yarını için hazırladığı projeleri çok iyi biliyorum. Bunları Abdullah Beye söylüyorum ama, bir milyon sene yaşasa, onun bunları anlamasına ve benimsemesine imkân yoktur. Hattâ babamın, bir çok projelerini vaktiyle benimle münakaşa ettiğine de inanmıyor. Bazı günler, bu şartlar altında fabrikanın hâlâ nasıl ayakta durabildiğine şaşıyorum.

Bu sözleri söylerken, yüzünün aldığı üzgün mâna ve sesindeki hüzün, genç kızı müteessir etti :

— Her halde fabrikanın durumuyla yakından ilgilenmeye devam ediyorsunuz değil mi?

— Evet, her şeye rağmen günlerimin birçok saatini orada geçirmeye devam ediyorum.

— Babanızı kaybedeli kaç sene oldu?

— Babamın ölümü, tam onunla iki ahbap ve dost olmaya başladığımız zaman oldu: On sekiz yaşında. Artık bu büyük kaybın hayatımda yaptığı boşluğu anlayabilirdim. Babam hiç hastalanmadan ve bizi bu acıya hazırlamaya vakit bulamadan ölmüştü. Bu sebepten ben birdenbire büyük bir aydınlıktan ayrılarak zifirî bir karanlığa gömüldüm.

— Babasız kalmanın bütün acılarını siz de benim gibi derinden derine duymuşsunuz.

İkisi de kendi hatıralarına gömülmüş gibi sustular. Biraz sonra Ertan, anî bir kararla başını kaldırarak genç kıza baktı :

— Melike, dedi. Yeni tanıştığımız halde, durumumu ve ruh halimi birçok eski dostlarımdan daha iyi anladınız. Hayatta henüz bir iş başaramadığım için bana karşı emniyetiniz sarsılmadı mı?

— Hayır, sizin kuvvetli bir iradeye sahip olduğunuza ve mutlaka muvaffak olacağınıza inandım.

— Teşekkür ederim. Ben de sizin bu sözleri rasgele söylemediğinize ve bu iltifatları herkese karşı bol bol sarfetmediğinize inandım. Şimdi benimle tekrar dans eder misiniz?

Kalktılar. Adımlarını müziğe uydurarak dönmeye başladılar ve artık ciddî konuları bırakıp yeni danslardan, gördükleri filmlerden, okudukları romanlardan bahsettiler. İkisi de çok neşeli idi. Müzik başka bir hava çalmaya başlayınca, biri Tülay'ı kolları arasına alırken, öteki de kendini Cem'in kollarına bırakırken, dostça gülümsediler. Biraz sonra Melike, Ertan'ın yarınki nişanlısına çok derin bir şefkatle bakmakta olduğunu ve yüzündeki ağır ve endişeli mânanın tamamiyle silindiğini fark etti. «Tülây'la hiç ciddî konuştu mu? Bana anlattıklarını ona da söyledi mi? Tülây'da onu anlıyacak ve onu kendisine tamamiyle bağlayacak kabiliyet var mı? Bazı erkekler bir kadını sevdikleri halde, bir başkasiyle candan bir dostluk kurabilirler. Acaba Ertan böyle bir erkek mi?

Beyninin içinde o kadar çok sual çarpışıyordu ki, Cem Timur'u unutmuş gibiydi. Ancak o, Ertan'a benzemiyordu. Yani kusursuz dans etmiyordu ve sık sık kâh ayağına basıyor, kâh başka çiftlere çarpıyor, bu suretle varlığını hatırlıyordu. Bir ara tatlı sesle :

— Affedersiniz, dedi. Ben pek fena dans ediyorum.

Bu sözler Melike'nin aklını başına getirdi. Kafasındaki düşünceleri dağıttı ve Cem'le meşgul olmaya başladı. Danstan sonra küçük salona geçtiler. Burada bazı davetliler gruplar halinde oturmuşlardı. Bazıları da masa başında içki içiyorlar, meyve yiyorlardı. Melike ile Cem'in salona girdiklerini gören ikiz kardeşler, kadehlerini kaldırarak onları selâmladılar. Gül gün neşeli bir sesle :

— Cem'e bakın, dedi. Melike'yi köşede, bucakta sıkıştırıp ondan portresini yapmak için müsaade koparmaya çalışıyor. Melike, sana şimdiden haber verelim, bu portre Cem'i çok meşgul edecek ve onun için çok önemli bir hadise olacak.

Onun arkasından Nurgün atıldı :

— Cem zannediyor ki, Allahın vermiş olduğu sanat kabiliyeti ona güzelleri dünyaya göstermek vazifesini yüklemiştir. Kendisini dünyaya gönderilmiş bir sanat elçisi farzediyor.

Cem Timur yumuşak bakışlı gözleriyle ona baktı. Ama konuşan ses sertti :

— Bu konuda siz ne biliyorsunuz?

Melike lâfa karıştı :

— Büyük bir istidada sahip olmak harikulâde bir şey... İnsana başka bir kuvvet ve kudret veriyor.

Cem ona gülümseyerek cevap verdi :

— Şu ikiz kardeşlerden sakınınız. İkisi el ele verince, korkunç bir kuvvet oluyorlar. Tek başına oldukları vakit onları yola getirmek mümkündür.

Pek az konuşan Nezahet izahat vermek lüzumunu duydu :

— Vaktiyle Nurgün'le Gülgün portrelerini Cem'den istemişlerdi. Fakat o, çok manâlı yüzlerini tamamiyle canlandırmaya muvaffak olamayacağını ileri sürerek, bunu reddetmişti. O günden bu yana ikiz kardeşlerin oklarından kurtulamıyor.

Gülçin hırçın bir tavırla ileri atıldı :

— Alışıma verişim.

— Fakat o sizin hücumlarınıza pek aldırış etmiyor.

Bunu Melike söylemişti. Nurgün altta kalamazdı. Hemen hücuma geçti ve kardeşine :

— Ne dersin şekerim, dedi. Yeni arkadaşımız Cem'in tarafını tuttuğuna göre, onu sevecek miyiz?

Melike neşeli bir kahkaha attı. Cem, bir koltuk üstünde duran çanta ile eşarbı masa üzerine koyarak genç kıza yer gösterdi. O sırada müzik yeni bir parça çalmaya başladığı için ikizler uzaklaştılar.

Melike ressamla yalnız kalmaktan memnun oldu. Ondan hoşlanmıştı ve onu çok ilgi çekici bulmakta idi. Bu geniş alınlı, zeki yüzlü, dalgın bakışlı başın içinde ne gibi düşünceler gizlendiği bu manalı ellerin nasıl sanat eserleri yarattığını düşünüyordu. Sanatkârı ilk gördüğü zaman, onun biraz itinasız giyinişini artıstliğe özenti sanmıştı. Şimdi bunda yanıldığını anlı-

yordu. Onda hiç bir şey sahte ve zoraki değildi. Bilâkis, her şeyi tabiî ve samimî idi. Bilmediği bir konuda iddialı olmuyor, dedikodudan nefret ediyordu. Hele kendinden bahsederken çok alçak gönüllülük gösteriyordu. Hal ve hareketleri nazik ve kibardı. Haksız hücumlarla karşılaşmadıkça, çok tatlı ve yumuşak tavırlı idi.

Yan yana oturunca, Cem Timur, hiç bir başlangıca lüzum görmeden sukûnetle sordu :

— Resminizi ne zaman yapacağım?

Gerçekten böyle bir niyetiniz var mı?

Artistin kurşunî gözlerinde bir şikâyet belirdi :

— Şüphe mi ediyorsunuz?

— Böyle bir teklifte bulunmamıştınız.

— Bu, o kadar tabiî bir şeyki, konuşmak bile lüzumsuz.

— Bir şeyi düşünmek kâfi gelmez, onu açığa vurmak gerek.

— Allah rızası için benimle münakaşa etmeyin. Tartışma beni deli eder.

— Bugün dünyada herkes birbiriyle tartışdığına göre, siz devamlı bir çılgınlık buhranı içinde olmalısınız.

— Herkes her şeyi köküne kadar inerek anlamaya çalışıyor ve bu konuda bir konferans vermek istiyor. Size söylemek istediğim sadece şudur: Portrenizi yaptırmak için stüdyoma geleceğiniz gün de lütfen bu akşamki elbisenizi giyin. Çok yumuşak kıvrımları var. Bundan başka, açık omuzlarınız üzerinde duruşunda da esrarlı bir mânâ var.

— Bu esrarlı dediğiniz manâyı hemen açıklayabilirdim. Ama yine münakaşa ediyorum sanacağınız için susuyorum. Portremi yapmaya karar vereceğiniz güne kadar bu elbiseyi dolabımda bir bohça içinde saklayayım mı?

— Bilâkis. onu ne kadar giyerseniz, şahsiyetinizden ona o kadar büyük bir pay geçecektir.

— O halde bunu her akşam giyerim. Tülây'ın resmini yaptınız mı?

— Birkaç tecrübe yaptım. Tülây'ın çok hareketli yüzü var.

— Karşınızda sabırla poz vermiyor mu?

— Bunu kastetmiyorum.

Tabakasını çıkarıp bir sigara aldı, Melike'ye de bir tane uzattı :

— Tülây'ın karışık iç dünyası yüzüne de aksediyor ve her saniye manâsını değiştiriyor. Hangisinin üstünde duracağımı bilemiyorum.

— Bir tanesini yakalayıp üstünde durun.

— Evet, genel olarak bir portrede aranan budur. Ama gerçekte bir portre bu demek değildir. O, bir insanın dün nasıl olduğunu ve yarın nasıl olacağını belirtmelidir.

Melike başıyla bu fikri tasdik etti.

— Bir vagonun penceresinde görülen bir baş gibi... Yolcunun nereden gelmekte ve nereye gitmekte olduğunu kendi kendimize sorarız.

— Bu takdirde, trenin hangi tarafa gitmekte olduğunu vagonun üstünde yazılıdır. Halbuki Tülây'ın yüzü hiç bir istikameti göstermez.

Bu son sözlerden sonra Cem düşünceli bir tavırla susmuştu. O dakikada Melike ona şöyle bir cevap vermek istedi: «Tülây'ın yarını bence açıkça görülmektedir. Ertan Kunt'la evlenip mesut olacak. Bu sebepten onun yüzünde okunması güç bir ifade aramaya lüzum yoktur.»

Fakat bunları söylemedi ve Cem sözüne devam etti :

— Şimdilik Tülây uyku halindedir. Çok sevimli olduğu halde, henüz katî şeklini almış değildir. Bir gün, hayatına tam bir yol çizecek olan kelimeleri işitecek ve duyacaktır. Böyle yapması...

Cümlesini bitirmeden sustu, sigarasından çıkan dumanlara daldı. Melike sordu :

— Nasıl yapması? Ne yapması?

— Buna cevap verebilsem, onun portresini nasıl yapacağımı da bileceğim. Yüzünde saadet mi, yoksa ıstırap mı görülecek? Büyük bir irade kuvveti sarf ettiği mi, yoksa zayıf ve âciz bir duruma mı düştüğü anlaşılacak?,

Genç kız bir - iki saniye ona baktı, ne söylemek istediğini anlamaya çalıştı.

— Beni anlamak daha mı kolay?

— Evet, size bakınca ne olduğunuzu, ne düşündüğünüzü açıkça anlamak mümkün!... Siz yürümek için seçtiğiniz yolu biliyorsunuz, neyi sevdiğinizi, nereye varmak istediğinizi, beğendiğiniz ve beğenmediğiniz şeyleri tayin etmişsiniz. Halbuki Tülây bunların hiç birini bilmiyor.

— Bu söylediğiniz tamamiyle doğru değildir. Yani, demek istiyorum ki...

— Ertan'ı mı kastediyorsunuz?

— Evet, bunu düşünmüştüm, ama bir sırrı açığa vurmaktan korkuyorum.

— Bunu herkes biliyor.

— O halde ona ait mühim bir nokta açıklanmış oluyor.

— Evet ama, bugüne kadar hiç bir şey onun üzerinde iz bırakmamıştı. Çok karışık durumlar ona tesir etmemiş görünüyor. Bana öyle geliyor ki, siz güç ve üzücü birtakım hâdiselerle karşılaşacak olsanız, bunu hemen görecektim ve yapacağım resimde bunun tesiri olacaktı.

— O halde siz tehlikeli bir insansınız çünkü belki de ben üzüntülerimi içimde gizlemek isterdim.

— Ben üzüntünüzün nedenini bilecek değilim. Ama yapacağım eserde ruhunuz ve duygularınız yüzünüzde canlanacak ve ben sadece güzel bir yüz çizmek bedbahtlığından kurtulacağım.

Melike gülümsedi :

— Münakaşadan hoşlanmadığınız halde, bu sırada benimle tartışmaktasınız sanıyorum.

Cem de güldü.

— Hayır.

Başını hafifçe eğerek ona dikkatle baktı :

— Zannederim ki sizin ayakta portrenizi yapacağım ve ışık arkadan gelecek. Tıpkı bugün salona girdiğiniz dakikada olduğu gibi: Sakin, biraz endişeli ve çekingen...

— Evet ama, beni tekrar bu çekingen tavırla göreceğinizi

ummayın. Her ne kadar sizinle yeni tanışmışsak da sizden hiç çekinmiyorum. Portremi yapmaya başlayacağınız zaman da...

Çok heyecanlı bir halde bu resmin hangi tarihte başlanacağını konuştular. Buluşmak için bir gün tesbit ettikten sonra Cem Timur :

— Size içecek bir şey getireyim... diyerek yerinden kalktı, içeriki odaya geçti.

Melike onun arkasından baktı.

— Acayip bir adam. Acayip, fakat akıllı ve sevimli. Onu tanıdığıma memnunum. Fakat Tülay'ı anlamakta bu kadar güçlük çekmesine şaşıyorum. Ona göre çok tezatlar içinde, anlaşılmaz bir problem olan ve bazen heyecanlı bir çehre, bazen de ıssız bir çöle benzeyen Tülay, benim nazarımda kayıtsız, tatlı, sade ruhlu, biraz havaî bir kızcağızdır. Onu galiba bu iki görüşün ortasına koymak münasip olacak... Her halde Cem'in sanatkâr gözleri onun etrafına bir esrar perdesi germek istemiştir.

Melike bu düşüncelere dalmışken, kapı açıldı, elinde iki kadehle Ertan içeriye girdi. Cem'in yerine karşısında onu görmek genç kızı birdenbire şaşırttı ve kalbi kuvvetle çarpmaya başladı. O güne kadar böyle bir heyecan ve çarpıntı duymamıştı.

Gece yatağına girince, günün karışık olaylarını yeniden yaşarken, Ertan'la geçen son dakikaları hatırladı ve bu heyecanı biraz yatıştı. Genç adam ona kadehini uzatırken gülerek şöyle demişti :

— Bizim dalgın ressam büfe başında içmeye koyulmuştu. Birdenbire sizi beklettiği aklıma geldi ve yaptığına utandı, kadehi bana vererek size getirmemi rica etti.

Bu sözlerden sonra ikisi de kahkaha ile gülmüşler ve dans salonuna geçmişlerdi. Biraz sonra da misafirler dağılmış. Tülâyla başbaşa kalmışlardı. Bütün günün patırtılarından o kadar yorulmuştu ki, hemen odasına çekilmek ihtiyacıyla yanıyordu. Ama bu sefer de Tülay buna mâni olmuş, suarenin ne kadar iyi geçtiğinden, arkadaşlarının elbiselerinden, konuşulan mevzulardan bahis açmış ve arkadaşını odasına kadar götürmüş-

tü. Durmadan söylüyor, cevap beklemeden bir konudan ötekine atılıyordu. Tıpkı daldan dala uçan bir kuş... En önemlisini de en sona bırakmıştı :

— Ertan'ı nasıl buldun? Çok şirin ve hoş çocuk değil mi? Uzun kirpiklerinin arasından size öyle bir bakışı var ki... Gülüşü de açık ve büyüleyici... Onu sevmemeye imkân var mı? Hele bu gece harikulade idi. Bana karşı o kadar müşfik davrandı ki, sevgisinden şüphe edemem artık. Aşk ne güzel şey değil mi Melike? Dünyada bundan tatlı bir duygu olamaz. Sen Ertan hakkında ne düşündüğünü söylemiyorsun. Çok rica ederim, hakikî fikrini benden gizleme. Senin kadar ağır başlı bir kızın vereceği hüküm bence önemlidir.

Melike telâş ve heyecanla konuşan Tülay'a kısa ve kesin cevaplar vermiş ve bu cevapların onu tatmin ettiğini anlamıştı. Esasen o, karşısındakini pek dinlemiyor, kendi sesiyle sarhoş olmuş gibi durmadan söylüyordu. Ancak yorgunluktan gözleri kapanınca odadan çıktı, misafirini yalnız bıraktı.

Dört duvar arasında ve sessizlik içinde yalnız kalınca Melike rahat bir nefes alarak hemen soyundu, yatağına girdi. Karanlıkta daha rahat düşünebileceğini biliyordu.

«Hâdiselerle dolu bir gün yaşadım, pek çok insanla tanıştım. Fakat bütün olayların üstünde ve her şeye hâkim olan bir çift göz. Lâcivert mi? Siyah mı? Büyüleyici bir gülümseyiş ve bunlara cevap veren kendi kalbimin çılgın çarpışı...

«Ertan Kunt, Tülay'ın Ertan'ı... Müfit Gürcan'ın oğlu gibi sevdiği genç... Tülayın sözlüsü Ertan. Bunun böyle olduğunu, çıplak gerçeği unutmamalıyım.

«Hayır, ona âşık olmadım. Aşk böyle birdenbire gelemez. Bugüne kadar hiç bir erkek bende böyle bir his uyandırmamıştır. Daha dün tanımadığım bir yabancının beni bu kadar heyecana düşürmesine imkân yoktur. Mutlaka bütün günün telâşı ve karşılaştığım yenilikler bende bu heyecanı yaratmıştır. Ya-

hut da... Belki... Cem'i beklerken karşımda Ertanı görmek beni şaşırttı. Mutlaka sebep budur, başka türlü olamaz...

«Ben... Ben ki mantık ve ihtiyatla hareket eden bir kızım, arkadaş seçmekte bile güçlük çekerim... Ben ki içine kapanmış bir insanım, yirmi dakikada onunla dost oluverdim. Onunla ilk defa dans ediyordum ama, daha dans bitmeden onu tanımış ve ona güvenmiştim...»

Melike bu düşüncelerin tesiri altında birdenbire yatağında doğruldu. Lambasını yaktı. Durumu tam olarak görmesi, hadiselere cepheden bakması gerekti. Kendisini aldatması, telkinler yapması ve kalbine hâkim olabileceğine inanması lüzumsuzdu. O da herkes gibi bir insandı, etten ve kemikten yapılmıştı ve başkalarından daha kuvvetli değildi.

Kaşlarını çatarak durumu her tarafından uzun uzun inceledi ve bir neticeye varmaya çalıştı :

«Onun benim için büyük bir tehlike olduğu muhakkak. Bundan şüphe etmemeliyim. Ona karşı duyduğum yakınlığı bugüne kadar hiç bir erkeğe karşı duymuş değilim. Ancak bu hissim, aşk değildir. Daha doğrusu, bunu yenebilirim. Şimdiden buna karar vermeliyim. Bir tehlikeyi görmek, ondan kaçmak imkânını verir. Ben de ondan kaçabilirim. Zaten o, devamlı surette Tülay'ın yanındadır. Bunu böylece kabul ettikten sonra, ona yaklaşmamak için tedbir alacağım. Aksi takdirde, ben kendimi bilirim, bir defa cidden seversem, ölümlere kadar giderim de ondan vazgeçemem.

«Zavallı anneciğim, beni bu eve ne ümitlerle yolladı! Böyle bir felâketle karşılaşabileceğimi bilseydi, parasını ziyan eder miydi? Onun bu fedakârlığına karşılık, buradan kaçmak, onu öldürmek olur. Hayır, burada kalmalıyım. Hem... İlk karşılaştığım bir tehlike karşısında korkaklık göstermek bana yakışmaz. Hislerime karşı koymaya alışmalıyım. Onun Tülay'a ait olduğunu, herkesin onları nişanlı saydığını bir düziye kendi kendime tekrarlarsam, bu gülünç heyecandan kurtulurum.

«Romanlarda olduğu gibi «Benim de mesut olmaya hakkım var» diye düşünmek doğru olmaz. Bir başkasının nişanlısı için kalbi çarpan aptal bir kız durumuna düşmek istemezsem

onların yolu üzerinden çekilmeliyim. Zavallı Tülay'cık, sanki bunu sezmiş gibi, benden şüphe etmediğini, benim Ertan'a göz koymayacağımdan emin olduğunu tekrar tekrar söylemedi mi? Onun bu inancını kötüye kullanmayacağım. Bunu kafama sokmalıyım. Başka çare de yoktur...»

Melike tekrar yatağına uzandı, yorganını çenesine kadar çekti. Fakat ancak gün ağırdıktan çok sonra gözleri kapandı.

V.

Ertesi sabah saat dokuza doğru uyandığı zaman, bütün bu geçenleri bir rüyada görmüş olduğunu zannetti. Her şey bir tül arkasında imiş gibi soluk ve karışıktı. O, Melike, âşık mı idi? Bu delice şeyi düşünebilmesi için mutlaka bir evvelki hâdiselerin onu şaşırtmış ve muvazenesiz bırakmış olması lazımdı.

Hemen yatağından fırladı, alelacele giyindi. Dışarıda nefis bir hava vardı. Altın renkli güneş ışığı eşyaların üstünde oynaşıyor, kaynaşıyordu. Bu ışıklar altında çılgınca fikirler uçmakta, yerlerini ciddî kararlara vermekte idi. Böyle olması gerekti ve böyle olacaktı.

Aşağıya indiği zaman, yemek odasının kapısını bulmakta biraz tereddüt etti ve ancak içerden çatal, bıçak tıkırtıları duyunca kapıyı açtı. Masa başında Naşide gazete okumakta idi. Genç kız hafifçe gülümsedi.

İstediğin yere otur ve rahatça kahvaltı et! Çay mı, sütlü kahve mi içersin? Tereyağı mı, peynir mi yersin? Şu reçelden de biraz al. Ha, annenden bir mektup geldi.

Genç kız hemen elini uzatıp kağıdı almaya yeltendi ama, Naşide zarfı öteki tarafa koydu. Melike hafifçe kızardı:

— Affedersiniz. Mektubu bana vereceğinizi sanmıştım.

— Mektup bana hitaben yazılmıştır. Yalnız sana sevgilerini gönderiyor. Yakında sana telefon etmeye çalışacağını, olamazsa yazacağını söylüyor. Bana yazdıklarında da sadece üşümemeni, fazla yorulmamanı, iyi uyku uyumanı ve tam gıda almanı temin etmemi rica ediyor. Ana şefkati ile dolu bir mek-

tup. Bir yandan, evin yakınlarında telefon olmadığı için her gün seninle konuşamadığından şikayet ediyor.

Melike bu sözleri dinlerken şöyle düşündü :

«Mutlaka anacığım ona bir çek göndermiştir. Benim pansiyon ücretimin ne olduğunu anlamayı pek isterdim. Ama galiba bunu hiç bir zaman öğrenemiyeceğim.»

Fakat bu düşündüklerini söylemeden Naşide Hanıma cevap verdi :

— Ben sıhhatli, çok sıhhatli bir kızım. Çocuk da değilim. Kimsenin benimle meşgul olmasına lüzum yoktur.

Bu konuda tatlı tatlı ve dostça konuşmaya başladılar. İkisinin de karşısındakine sevimli görünmeye çalıştığı belli idi. Naşide, genç kızın annesinin hareketlerinden mesul olamayacağını takdir ediyordu. Melike de Müfit Beyi güç duruma düşürmemek istediğinden bir taraftan da Tülay'ı üzmemeye kararlı olduğundan ,yumuşak başlı ve her şeyi hoş gören bir kız olduğunu ispat etmek istiyordu. Bu sebepten, en güzel mevzuu açtı, bir gün evvelki toplantıdan bahsetti :

— Tülay harikulade bir ev sahibidir.

— Öyle mi düşünüyorsun? Buna memnun oldum. Çünkü çok defa Tülay'ın heyecana kapılarak misafirleriyle fazla meşgul olmamasından endişe ediyorum.

— İşte onun başarısının bir sırrı da budur. Dün gece anladığıma göre, davetlilerin hepsini serbest ve rahat bırakmaktadır ve misafirler de diledikleri gibi eğlenmektedir. Bundan daha güzel bir tutum olur mu?

— Sen bu metodu hoş görebilirsin. Çünkü daima etrafını saranlar, seni yalnız bırakmayanlar var. Binaenaleyh ev sahibinin seninle meşgul olmasına lüzum kalmaz.

— Annem bana kendimi idare etmeyi öğretti.

Naşide büyük bir gayret sarf ederek :

— Sevgili Nazife! Seninle öyle iftihar ediyor ki... dedi. Bunda hakkı da var. Meselâ dün gece Cem Timur sadece seni sayıklayıp duruyordu.

— Sayıklamak âdeti varını onun?

— Evet, bir sanatkâr sıfatiyle. Bana senin portreni yapa-

cağını ve bunun idealindeki eser olması için çok çalışmaya muhtaç olduğunu söyledi.

Melike buna cevap vermeden telefonu çaldı. Naşide yandaki odaya geçti ve genç kız onun :

— Günaydın Ertan... dediğini işitti ve onun adını kalbi çarpmadan ve titremeden işitebildiğine sevindi.

Naşide tekrar yemek odasına dönünce :

— Ertan Kunt'tu, dedi. Bu gece operada bir loca alınış, Tülay'la seni davet ediyor. Kabul eder misin?

Melike, Naşide'nin çok dikkatle kendisine baktığını fark etti ve Ertan hakkında ne düşündüğünü anlamaya çalıştığını hissetti. Bu sebepten, büyük bir irade kuvveti sarfederek sükûnetle cevap verdi :

— Eğer onları rahatsız etmezsem, memnuniyetle kabul ediyorum.

Naşide güldü :

— Demek ki onların durumundan haberiniz var?

— Tülay söyledi. Fakat söylememiş olsaydı da bunu keşfetmek güç olmazdı.

— Evet, Ertan onunla çok yakından meşgul oluyor. Siz de farkettiniz değil mi?

Naşide'nin söyleyiş tarzından bu sözlerinin teyit edilmesini istediği aşikârdı. Karşısındakinin başıyla bunu tasdik ettiğini görünce devam etti :

— Müfit'le ben onların bu yakınlaşmasından pek memnuniyetsiz. Bu yakınlığın bir evlenme sonucuna varacağını umuyoruz. Ben de kocamın bir evlât gibi sevdiği ve beğendiği bir delikanlı ile kızımın evleneceğine cidden seviniyorum.

Melike içinden: «Kızıma rakip çıkma! Ayağını denk al! Bunu, sana ihtar ediyorum demek istiyor...»
diye düşündüğü halde, yüksek sesle :

— Hakikaten mükemmel bir izdivaç olacak... dedi .

— Tabiî, onların birbiriyle bu kadar anlaştıklarından dolayı sevinçliyiz. Ertan muvazeneli, ciddî, aklı başında bir gençtir. Tülây da şen, şakrak bir kızdır. Ertan'ın neşelenmeye ihtiyacı vardır. Bunu ilk hamlede anlamaya imkân olamaz. Çünkü

çok içine kapalı ve anlaşılması güç bir insandır ve o kadar mağrurdur ki, iç âlemini başkasına anlatmak bile ona ağır gelir, kendinden kimseye bahsetmek istemez.

— Bende de bu tesiri bıraktı. Evet, içine kapalı bir insan!

Sesinde o kadar tabiî bir ifade vardı ki, Ertan'ın ona kendi iç dünyasının perdesini araladığını ve üzüntülerini anlattığını kimse fark edemezdi.

Mamafih, Naşide Hanımla aralarında geçen bu konuşmadan sonra genç adamla yalnız kalmamaya ve böyle samimî hasbihallere girişmemeye karar verdi. Onunla dans edecek olsa, havadan, sudan, odanın eşyasından, parkelerin cilâsından lâf açacak ve özel konulara girmekten kaçacaktı. Bir taraftan kalbinden gelen acayip heyecan, bir taraftan Naşide Hanımın ihtarları, Ertan'a yaklaşmanın büyük bir tehlike olduğuna onu inandırmakta idi. Gerçi kendi irade kuvvetinden ve mantık sağlamlığından emindi, ama yine de başkalarına ait olan bir yoldan geçmemek ve ayrı bir istikamete doğru yönelmek akıllıca bir iş olacaktı.

Kendi kendine: «Melike, yavrum, dedi. Sen hem ciddî,hem de namuslu bir kızsın. Dünyada erkek mi yok? Mademki evinde misafir olduğun ailenin kızı onunla sözlü imiş, o halde sen hemen meydanı ona bırak... Başka türlü yapmaya hakkın yoktur. Ahlâk kaideleri bunu sana emrediyor.»

☆

Melike katî azimli kararını hemen o akşam tatbike başladı. Ertan geldiği zaman onu bir kardeşi imiş gibi karşıladı, çok normal bir şekilde konuştu ve ciddî hiç bir konuya yaklaşmadı.

Şunu da söylemek doğru olacak: Cem Timur da, Ertan'la birlikte gelmişti ve Tülay durmadan, dinlenmeden konuşmuş, kimsenin ağız açmasına sıra bırakmamıştı.

Operaya gitmek için otomobile binecekleri sırada Tülay:

— Hiç kıskanç olmadığımı ispat için Ertan'ın yanındaki yeri Melike'ye veriyorum, ben arkaya, Cimi'nin yanına otura-

cağım... dediği zaman bile. Melike bunu sade bir dost tavrıyla kabul eti ve gülerek :

— Ressamımızın ne çok ismi var! dedi. Kimi onu Timur bey diye çağırıyor, kimi hoca, kimi...

Tülay onun sözünü kesti :

— Herkes ne derse desin, Cimi ismini kimse kullanamaz. Bu adı ona ben verdim.

Ertan müsamahalı ve tatlı bir bakışla ona baktı :

— Bu küçük kızın hayal kudretine erişmek imkânsız. Sevdiği insanlara her gün yeni bir isim takıyor. Bunu böyle kabul etmeliyiz.

Hep birlikte güldüler ve neşeli, alaylı sözlerle operaya gidip döndüler. O kadar arkadaş halleri vardı ki, Melike gece yatağına yattığı zaman bütün tehlikelerin ortadan kalkmış olduğuna ve bu evde rahatça yaşayabileceğine inandı, bu inançla rahat bir uykuya daldı. Ertesi günden itibaren de evin kızı imiş gibi her şeyi benimsedi ve günleri tahmininden daha mesut bir hava içinde geçmeye başladı.

Müfit Beyin evinde devamlı denecek kadar misafir bolluğu vardı. Her yeni gelene Melike'yi tanıtıyorlar ve genç kıza herkes komplimanlar yağdırıyordu. Fakat çoğu zaman «dörtler» misafirlerden ayrılıp baş başa kalmayı tercih ediyorlar, aralarında oyunlar oynuyorlar, gezmeler, piknikler hazırlıyorlardı.

Bazen bu «dörtler» grubuna birkaç başka genç de katılıyor, Melike ile flört etmeye çalışıyor, başaramadan geri çekiliyorlar. Bazen de ikiz kardeşlerle arkadaşlarının baskınlarına uğruyorlar, o zaman da danslı, çaylı ve ültra modern programlar tertip ediyorlardı.

Sözün kısası, Melike yeni girdiği muhite tamamiyle alışmıştı. Bilhassa Tülay'ı küçük bir kardeş gibi seviyor, Müfit Beye karşı hayranlığı artıyor, hatta Naşide Hanımı bile sempatik buluyordu. İlk günlerinin buzları iyice erimişti. Naşide

de Melike'nin meziyetlerini takdir ediyor, hatta, annesinin o çirkin şantajı olmasaydı, onu sevebileceğini de itiraf ediyordu.

Ertan'a gelince, sevimli ve şirin olmakta devam ettiği halde, ilk gece Melike'yi teshir eden samimî ve candan tavırlarını biraz kaybetmiş ve kendinden bahsetmez olmuştu. O da Melike gibi havadan, sudan konuşmayı tercih ediyor göründüğü için, aralarında bir arkadaşlık teessüs etmişti.

Bu arada bir gün Ertan'ın annesi gelmişti. İşte o zaman Melike, genç adamın neden ölen babasının bıraktığı boşluğu daima hissetmekte olduğunu anlamış ve ona acımıştı.

Gerçekten bu şımarık kadın sinirli, otoriter ve budala denecek kadar boştu. Günlerini yalnız süslenmekle geçirir ve sözde sinir buhranına kapıldığı zamanlarda etrafındakilerin hayatlarını zehir ederdi. Onun bilhassa oğluna çok nazlandığını ve onu çok üzdüğünü söylüyorlardı. Ama Ertan'ın ağzından kimse en ufak bir şikâyet kelimesi duymamıştı.

Servet Hanım oğlu ile birlikte Nişantaşı'nda bir apartmanda oturduğu halde, ömrünün büyük kısmını Pendik'teki köşkte geçirirdi. Açık havanın kendisini gençleştirdiğine inanmakta idi. Bundan başka Pendik'te, onu hiç yalnız bırakmayan, devamlı suretle etrafını saran ahbapları vardı. Onlarla bezik ve poker partileri tertip eder, gününü gün ederdi.

Yazın Ertan annesiyle beraber olur, kışın ise ancak hafta sonlarında veyahut az işli günlerinde oraya kadar uzanır, vaktini daha ziyade şehirdeki apartmanda geçirirdi.

Servet Hanım oğluyla iftihar eder, kendine göre onu sever ve şımartırdı. Ahbaplarının ona :

— Ertan senin oğlun değil, kardeşin gibi görünüyor... demeleri bilhassa hoşuna gider ve yaşından genç görünmekte olduğuna kendini inandırırdı.

Melike'ye gelince, o Servet Hanımın söylendiği kadar genç değil, bilâkis, fazla boyandığı için olduğundan yaşlı göründüğüne inanmakta idi. Ama bu düşüncesini kimseye, hele Tülay'a açmaktan korkuyordu. Çünkü genç kızın müstakbel kaynana-

sıyla arası fevkalâde idi. Ona bol bol komplimanlar yapıyor, huyuna göre hareket ediyor, hoşlandığı konuları açıyordu.

Bu fedakârlığı yetmiyormuş gibi, onun şımarıklıklarına göz yumuyor, hatta onu güldürüp eğlendirmeye bile muvaffak oluyordu. Bu sebepten, Servet Hanım için Tülay dünyanın en sevimli, en tatlı kızı idi.

Bir gün Ertan onları Pendik'e annesine götürmüştü. Melike bu ziyareti sırasında Tülay'ın sabrına ve iyi kalpliliğine hayran kalmış ve bunu ona söylemişti :

— Benim senin kadar sabrım yok şekerim. Servet Hanımın hoşuna gidecek sözleri nereden bulup çıkarıyorsun?

— Fazla düşünmeye lüzum görmeden sözlerim kendi kendine geliyor, çünkü onu seviyorum .

— Onu sevdiğini görüyorum ama, niçin sevdiğini anlayamıyorum. Ertan'ın annesi olduğu için mi?

— Ne münasebet! Ben bir adamı filâncanın falancası olduğu için sevmem.

— Peki, affedersin ama, onun şımarık tavırları, kendini beğenmiş halleri seni sıkmıyor mu? Bilhassa...

— Niçin sustun? Ne düşündüğünü anlıyorum. Süsüne meraklı oluşundan bahsedeceksin değil mi?

— Evet... Şey... Onun bu yaşta yalnız güzelliğiyle meşgul olması bana garip görünüyor.

— Tarafsız düşün. Bir kadın vaktiyle çok güzel olduğunu bilirse, bunu mümkün olduğu kadar kaybetmemeye çalışır. Meselâ ben böyle bir durumda çok bedbaht olurum. Bu sebepten onun duygularını çok iyi anlıyorum.

— Her yaşın kendine göre bir özelliği vardır bence. Lüzumsuz yere genç bir kız görünmeye çalışmak gülünçtür. Vaktini berberlerde, moda salonlarında geçirecek yerde, biraz olsun oğluyla meşgul olması gerekir.

— Bunu tarafsız olarak düşünmek lâzımdır. Ertan da...

— Hayır, böyle söyleyemezsin Tülay. Ertan, annesine karşı her bakımdan kusursuz hareket etmektedir.

— Belki hakkın var ama, bunu bir vazife olarak yapıyor,

sevgiden değil. Annesiyle oturup dertleştiği yok. Halbuki bir çocuk, kalbini annesine açmalı, düşüncelerini ona söylemelidir.

— Oğlu bunu yapmıyorsa, bence kabahat Servet Hanımındır.

— Olabilir. Ancak hakikat budur.

— Servet Hanımın şikâyeti daima şudur: «Ben ömür boyunca annemle babam, sonra da kocam tarafından bir bebek gibi şımartılmışım.» Sen bu sözleri ciddiye alabiliyor musun?

— Ben senin gibi düşünmüyorum Melike. Servet Hanımın bir şahsiyeti olduğuna inanıyorum. Onunla her konuda uzun uzun konuşuyorum. Hatta çok defa anneme bile söylemediğim şeyleri ona söylerim.

— O halde ben anlayışsız bir kızım. Bu hususta seninle anlaşamayacağız. Her halde Servet Hanım senin Ertan'la birleşmenden çok memnun olacaktır.

— Fevkalâde...

Tülay'la aralarında geçen bu konuşmayı sonradan Melike enine boyuna düşündü ve Tülay'ı anlamaya çalıştı. Evet, belki de Cem haklı idi. Belki de genç kızın karışık bir ruh hali, hafif ve havaî görünüşü arkasında ciddî bir görüşü vardı. Her halde muhakkak olan, onun çok iyi kalpli ve etrafına neşe saçan bir kız oluşu idi.

Uzun seneler mahrumiyet içinde yaşadıktan sonra Müfit Gürcan sayesinde büyük bir servete konuşu ve rahata kavuşması onu bencil yapacak yerde aksine onda saadetini başkalarıyla paylaşmak ihtiyacını uyandırmıştı.

Evin havasındaki aydınlık ve ferah da ondan geliyordu. Burada Tülay olmadan yaşamayı tasavvur etmek bile ona kasvet vermekte idi. Bunun aksine, onunla nereye gitse ve ne yapsa, büyük bir zevkle yapıyordu. Nitekim Pendik'ten dönüşlerinden birkaç gün sonra onun :

— Ertan'a söyleyim de bizi yine annesine götürsün! teklifini de memnuniyetle kabul etti ve cumartesi günü Pendik'e gitmeyi kararlaştırdı.

Ancak, bir gece evvel olan bir hadise durumu birdenbire değiştirdi.

Naşide o gün için bir çok misafir davet etmiş ve bu arada Tülay'ın arkadaş grubunu da akşam yemeğine çağırmıştı. Yemekten sonra davetlilerin bir kısmı oyun masalarına otururken, bir kısmı da öteki salonda dans etmeye başladılar.

Ertan bu gece çok neşesiz görünüyordu. Ne oyun masasına yaklaşmış, ne de dans salonuna gitmişti. Yorgun, endişeli bir tavırla bir köşede oturmuş, durmadan sigara içiyordu. Acaba Tülay'ın fazla neşeli ve kayıtsız hali, bir düziye Cem'le dans edişi gücüne mi gitmişti? Gerçekten, biraz evvel Tülay ona :

— Bu gece küçük beyimiz çok somurtkan... demişti.

Ama Melike Ertan'ın somurtkan değil, üzgün olduğunu anlıyor ve bunda biraz da Tülay'ın rolü olduğunu seziyordu. Bununla beraber, genç adamın yanına yaklaşmamayı ve onu kendi haline bırakmayı tercih ediyordu.

Ona, ertesi gün Pendik'e gitmemek kararını verdiren hadise biraz sonra oldu. Hafifçe üşümüştü. Omuzlarına bir eşarp almak için odasına çıktı. Dönüşte merdivenden inerken, birisinin kendisine dikkatle baktığını garip bir şekilde hissetti.

Kapılar açık olduğu için, merdiven salondan tamamiyle gözüküyordu ve Melike salonun bir köşesinde, duvara dayanmış, sigara içmekte olan Ertan'ın kendisini göz hapsine aldığını farketti. Bu, öyle rasgele bir bakış değildi. Ortalıkta, hatta dünya yüzünde başka kimse yokmuş gibi gözlerini var kuvvetiyle ona dikmişti.

Bu acayip bakış genç kızı olduğu yere mıhladı, düşmemek için duvara dayandı. İşte o dakika ikiz kardeşlerin kendisine doğru yürüdüklerini gördü. Onlardan kaçamazdı. Bir saniye içinde Nurgün'le Gülgün onu sarmışlardı. Gülgün masum bir tavır takınarak :

— Sana bir şey sormak istiyorum Melike, dedi. Kaç zamandır merak ediyoruz, ama seni yalnız bulmak mümkün olamadı. Şimdi bu fırsatı kaçırmayalım.

Bu tuhaf sözler Melikenin aklını başına almasına kâfi geldi. Sukûnetle sordu :

— Bu kadar merak ettiğiniz şey ne imiş?

— Tülây'ın nişan meselesi... Hepimiz bu müjdeyi bekliyo-

ruz. Daha üç hafta evvel nişan takılacağını söylemişlerdi. Hâlâ bir haber çıkmadı. Siz ne dersiniz? Acaba bir şey mi oldu? Nişanın geri bırakılması için bir sebep mi var? Siz herhalde bunu herkesten iyi bilecek durumdasınız.

Nurgün cevap beklemeden ilâve etti :

— Yani havada bir fırtına kokusu sezmiyor musunuz? Gözlerimiz bizi aldatıyor mu? Bunları tecessüs için sorduğumuza hükmetmeyin. Biz daima gerçekleri öğrenmek isteriz de ondan...

Gülgün kardeşini tasdik etti :

— Elbette ki mütecessis değiliz. Böyle bir şey düşünürseniz doğrusu güceniriz. Yalnız, durumun bize acayip göründüğüne işaret etmek istiyoruz.

Melike ikiz kardeşlerin zehirlerini dökmelerine sabırla tahammül ettikten sonra, çok yorgun bir sesle cevap verdi :

— Ben ortada acayip bir durum görmüyorum. Mamafih siz bu ailenin eski dostları olduğunuza göre herhangi bir şeyi doğrudan doğruya kendilerine sorabilirsiniz.

Aldıkları cevaptan hoşlanmayan ikizler tekrar salona dönerken, o da bir saniye için, tekrar yukarıya çıkmayı düşündü. Ama Ertan'ın ısrarlı bakışları altında bunu yapamayacağını hissederek salona doğru yürüdü. Kalbi kuvvetle çarpmakta idi. Yanaklarına ateş çıkmıştı. Bunu başkası da farkeder korkusuyla, karşısına ilk çıkan erkekle dans etmeye başladı. Konuşuyor, hattâ gülüyordu ama, kafasının içinde binbir düşünce çarpışıyordu :

«Bu yılan kardeşler neyi ima etmek istemişlerdi? Gizli maksatları ne idi? Yoksa Tülay'ın nişanının gecikmesinden kendini mi sorumlu tutmakta idiler? Bunu yalnız onlar mı düşünüyorlardı? Etrafta böyle bir dedikodu mu çalkalanıyordu? Bunlar fazla meşgul olduğunu mu söylüyorlardı? Naşide Hanım da böyle mi düşünüyordu?»

Bu karmakarışık soruları, için için tekrarlarken aynı zamanda biraz evvel Ertan'ın bakışlarındaki manayı da hatırladı

ve korku ile titredi. Uzaklaştığını zannettiği tehlike işte tekrar ve daha kuvvetle yaklaşmaktaydı.

Bu şartlar altında, ertesi gün Pendik'e gitmek daha da kötü sonuç getirebilirdi; çünkü Ertan bir düziye onunla beraber olacak, hatta belki otomobilde bile yanyana oturacaklardı. Birlikte yemek yiyecekler, bahçeyi dolaşacaklar. Tülay, Servet Hanımla meşgul olurken, belki yalnız kalacaklardı.

Hayır, hayır, bu kadarına tahammül edemeyecekti. Fakat oraya gitmemek için nasıl bir bahane bulmalı idi?

— Bu gece biraz yorgun görünüyorsunuz Melike Hanım.

Bu sözleri söyleyen adama baktı. Kolları arasında dans ettiği halde, onu tanımıyordu. Nezaketle cevap verdi :

— Haklısınız çok yorgunum efendim.

— İsterseniz dansı bırakalım. Şu köşede oturup konuşalım.

— Teşekkür ederim. Bunu da yapamayacağım. Sizden rica ediyorum, kimse farkına varmadan merdivene doğru ilerleyelim. Ben dikkati çekmeden yukarı çıkmak istiyorum.

Ancak o ,oda kapısını kilitledikten sonra rahat nefes alabildi. Kimsenin kendisini rahatsız etmeyeceğinden emindi. Tülay'la böyle kararlaştırmışlardı: Kapılarını kilitlemek demek, uykudan bitiyorum, beni rahat bırak, demekti. Lambasını yakmadan hemen soyundu, pencerenin önündeki koltuğa oturdu, bahçenin karanlıklarına bakarak düşüncelerine bir yol vermeye uğraştı. Bütün bu çatışmalar arasında bir tek gerçek apaçık görünmekte idi: Ertan'ı seviyordu. Haftalardan beri onu dost gibi görmeye çalışması fayda vermemişti. Bu oyundan kalbi galip çıkıyor, yüksek sesle ona haykırıyordu. Ertan'ın bakışları ve ikiz kardeşlerin zehirli okları mukavemetini kırmaya, onu yere sermeye kâfi gelmişti. Ertan neden, birdenbire, arkadaş tavrını bırakmış, ona öyle bakmıştı? Ne demek istiyordu? Yoksa o da tehlikenin yaklaştığını, hatta onu da sardığını hissetmiş mi idi? Arkadaşlığı o da bir zırh olarak mı kullanmak istemişti?

Bu son tahminler üzerinde durmaya cesaret edemiyordu. Nasıl olurdu? Tülay'la Ertan aşağı yukarı nişanlı gibi idiler.

Ertan bu evin çocuğu sayılıyordu. Müfit Bey ondan «oğlum» diye bahsetmekte idi. Bütün bu gerçekler karşısında o, Melike, ne yapabilirdi? ne korkunç durumdu bu!

Ertesi gün Pendik'e gitmemek için mutlak bir bahane bulacaktı. Başının ağrıdığını, bir nezle başlangıcından korktuğunu, vücudunun ürperdiğini, yatağından çıkmayacağını söyleyecek ,sözün kısası, bir yalan uyduracaktı.

Mesele, hiç beklenmedik bir şekilde kendiliğinden halledildi. Ertesi sabah kahvaltı sofrasında iken annesi telefon etti, mühim bir iş için o gün Kozyatağı'na gelmesini söyledi. Bu haberi duyan Tülay :

— Yazık, dedi. Birlikte ne güzel bir gezinti yapacaktık.

— Ben de üzüldüm şekerim. Fakat hemen Kozyatağı'na gitmeye mecburum.

— Bari biraz bekle, seni biz götürürüz. Nasıl olsa o tarafa geçecek değil miyiz?

— Ertan kim bilir kaçta gelir... Ben hemen ilk vasıta ile gideceğim.

Genç kızların konuşmalarını dinleyen Naşide söze karıştı :

— Israr etme Tülay. Mühim bir iş olmasa annesi bu saatte telefon etmezdi. Evlerinde ve yakında telefon olmadığına göre, bunu büyük zahmetle yapabilmiştir. Sizi beklerse, öğleyi bulur.

Evet acele gitmeliyim,

— Akşam dönersin, değil mi?

— Belli olmaz.

— Muhakkak dönmelisin. Unutma ki yarın Cem'e söz verdin. Randevuna sadık olmalısın.

— Şayet çok mühim bir şey olur da gelemezsem, Cem'e telgraf çekerim. Ama buna ihtiyaç olacağını sanmıyorum. Çünkü beni gece alıkoyacak olsaydı, annem söylerdi.

Bu sözlerden sonra koşa koşa odasına çıktı, alelacele giyindi ve evden dışarı fırladı. Ertan gelmeden evvel yola düzülmek istiyordu. Sokağa çıkar çıkmaz da hemen ilk vasıtaya atladı ve arkasına yaslanarak rahat nefes aldı. Artık yol boyunca sükûnetle düşünebilirdi. Evet, düşünebilirdi ama bu, o kadar kolay

olmadı. Uzun zaman heyecanla sarsıldı ve ancak Haydarpaşada trene bindikten sonra son birkaç haftanın hadiselerini yanyana dizerek hatırlamaya başladı.

Arkadaşlık dışındaki hisleri kalbinden uzaklaştırmak için sarfettiği çabalar boşa çıkmıştı. Her ne kadar bakışlarına ayrı bir mana katmadan neşe ile gülmüş, rasgele konuşmuş, sade bir tavırla el sıkmış, yani var gücüyle yalnız dostu görünmek istemişse de, şimdi bütün bunların kafasının içinde bambaşka bir anlam aldığını, farkında olmadan bunların özel bir önem kazandığını görüyordu.

Nasıl olmuştu da en ufak bir ümit ışığı olmadığı halde, kendisini bu cazibeye karşı daha iyi savunmaya muvaffak olamamıştı! Gerçeğe bakılırsa, Ertan'ı tam olarak tanımamakta idi. Böyle iken başka hiç bir erkeği onun kadar tanımadığını da itiraf ediyordu. Onun insanları ve eşyayı esrar perdesi altında tutan bakışlarını, parlak dişlerini gösteren gülümseyişini, ağır ve biraz tembel adımlarını hatırlamak, onun karşısında canlanmasına kâfi idi.

İşte şimdi de o geveze ve dedikoducu ikizler, Ertan'ın Tülay'a verdiği sözü tutmadığını, nişan yapmaya yaklaşmadığını söylemişler ve bunun sebebini sormuşlardı. Sebep meydanda idi: Melike... Bir gece evvel o da bu şüphe ile titremiş, bunu düşünmekten kaçmıştı. Fakat şimdi böyle bir ihtimali tamamiyle reddediyordu. Mutlaka Ertan'la Tülay arasında çok kati söz kesilmişti ve bu sebepten nişanın gecikmesi gizli bir mana taşımakta idi. Söz kesmekle parmağa nişan yüzüğü takmak arasında bir fark yoktu. İşte gerçek durum bu idi. Şayet Ertan, Tülay'a karşı tutumunu değiştirmiş olsaydı bunu herkesten evvel Tülay sezecek ve bir izzetinefis meselesi yapacaktı. Halbuki onda ne bir endişe, ne de bir hoşnutsuzluk göze çarpmakta idi. Bir gece evvel genç adamın surat asmakta olduğunu, büsbütün üstüne düşmemek lâzım geldiğini söylemişti ama bu sözler, aralarında vahim bir hâdise geçtiğini göstermezdi.

O halde, madem ki Ertan'da değişen birşey yoktu, Melikenin de bütün gücünü toplayarak aralarından sıyrılması gerekiyordu. Onun, Müfit Gürcan ailesi tarafından bu kadar candan

istenilen bir bağın kopmasına sebep olması imkânsızdı. Kat'iyyen imkânsızdı. Bunu yapmayacaktı. Buna sebep olmayacaktı.

Bir gece evvel onun kendisini ısrarla takip eden bakışlarından da bu derece heyecanlanmaması lâzımdı. Erkeklerin hayran bakışlarına alışıktı. İkizlerin saçma sapan sözlerine ve iğneli cümlelerine de aldırış etmemeliydi. Onların sağa - sola zehirli oklar fırlatmaktan zevk aldıklarını herkes biliyordu. Kıskançtılar. Onu daha ilk dakikadan kıskanmışlar ve bunu gizleyememişlerdi. Hele ressam Cem'in onların resimlerini yapmağı reddedişini ve Melike'ye böyle bir teklifte bulunuşunu affedemedikleri muhakkaktı.

Trenin penceresinden dışarısını seyrederken bu düşünceler Melike'ye çok yerinde ve olumlu görünüyor, içine ferahlık veriyordu. Ümitsiz bir aşk onun için bir felâket, bir ölüm demekti. Ah, annesinin bu ihtirası olmasaydı! Bu çirkin acaip duruma hep onun yüzünden düşmüyor muydu? Fakat buna karşı koyacak ve muvaffak da olacaktı. Hattâ Ertan aynı tehlikenin kendini de tehdit ettiğini söylese bile yine ikisi için mücadele edecek ve galip gelecekti.

Trenden indikten sonra eve kadar yürümeye karar verdi. Yeşilliklere, güzel villâlara bakarak, temiz havayı ciğerlerine doya doya alıyor, bundan maddî ve manevî bir zevk duyuyordu. Buralarını çok özlemişti. Hele kendi bahçelerine girince bütün varlığına bir huzur ve sükûn doğduğunu duydu ,anasını bir saniye evvel görebilmek için adımlarını sıklaştırdı.

— Hu hu! Benim annem nerede? Yoksa mutfakta sevgili kızına yemek hazırlamakla mı meşgul?

Mutfak kapısı açıldı, Nazife sevinçle bağırdı :

Geldin mi iki gözüm? Aman Yarabbi! Sen daha da güzelleşmişsin! Böyle bir şeyi imkânsız sanıyordum ben.

Genç kız annesinin kolları arasından sıyrılarak gülümsedi.

— Her şey mümkündür. Hattâ bu bile...

— Senin hemen geleceğini tahmin etmiştim.

— Sen çağırırsın da gelmez miyim cicim?

— Haydi elini yüzünü yıka da yemeğe gel.

— Elim yüzüm temizdir. Sen beni niçin çağırdığını söyle. Ciddi bir şey mi var?

— Hayır. Ciddî değil ama mühim... Her halde seni çok göreceğim gelmişti.

— Demek benim yokluğumu duyuyorsun?

— O da söz mü? Bilsen...

— İstersen bir daha oraya dönmem anneciğim.

Bu sözleri söylerken içinden :

— Keşki buna evet dese, mesele halledilmiş olur. O zaman kimse en ufak bir şüpheye düşmez.

Diye düşünüyordu. Fakat annesinin cevabı katî oldu :

— Ne münasebet! Neden dönmiyecek mişsin?

— Senin yalnız kaldığını ve sıkıldığını düşünmek beni üzüyor.

Nazife Hanım cevap vermeden sofrayı hazırlamaya koyuldu. Melike onun kararından dönmiyeceğini anlamıştı. Sessizce yukarı çıktı, odasına girdi. Burada herşey onun dönmesini bekliyormuş gibi yerli yerinde ve tertemizdi. Mantosunu çıkarırken annesi seslendi :

— Çabuk ol kızım, yemek soğuyacak.

Bu ses, çocukluğundan beri duymağa alıştığı tatlılığını muhafaza etmekte idi. Esasen o annesini her zaman böyle fedakâr, çalışkan ve becerikli bir kadın olarak tanımış ve sevmişti. Onun için yok yoktu. En güç zamanlarda bile kızına bir biftek, bir tavuk, bir yumurta yedirmeğe muvaffak olmuş, ona güzel elbiseler giydirmişti.

Evi de hiçbir zaman bakımsız ve fakir yüzlü olmamıştı. Bilâkis, bir sihirbaz gibi, ne yapıp yapıyor, kırılan masanın ayağını tamir ediyor, eskiyen kanapelere yeni yüz dikiyor, eşyaları cilâlıyor, hattâ kapı ve pencereleri boyuyordu. Harikulâde bir kadındı o! Yalnız bir kusuru vardı: Kızıyle bu kadar inceden inceye uğraştığı halde kendisini ihmal ediyor, alelacele seçtiği ucuz kumaşlarla fazla süslü elbiseler dikiyor ve hangi esvabını nereye giderken giyeceğini düşünüyordu.

Sofraya oturdukları vakit Nazife kızına yeni hayatı hak-

kında bir çok sualler sordu. Bu sorular çok tabiî idi ama aldığı cevaplar ona bilmek istediği şeyleri öğretiyordu.

— Naşide ile aranız nasıl?

— Fena değil.

— Sana karşı iyi davranıyor mu?

— Evet ama onun hareketlerinde anlayamadığım bir şey var.

— Senin yerinde olsam anlamağa çalışmazdım.

— Onun gizli bir şey yaptığını, bunu dünyanın en iyi adamı olan, onun bastığı toprağa tapan kocasından sakladığını anlıyorum. Bunun sebebini öğrensem fena olmazdı.

Nazife eliyle bir işaret yaptı.

— Kocalar karıları tarafından aldatılmak için yaratılmış mahlûklardır yavrum. Böyle küçük şeyler için tatlı canını üzme!

— Ben bunu iğrenç buluyorum.

— İtiraf edilmeyecek başka birçok şeyler vardır.

— Müfit Bey harikulâde bir insan! Onda bayağı hislerin zerresi yoktur. Keşki onunla evlenseydin de benim babam olsaydı!

— Ona âşık mı oldun yoksa?

Melike'nin gözleri hayretle büyüdü. Karşısında oturan annesine baktı.

— Aklımdan geçmeyen şeyleri söylüyorsun şekerim. Ona karşı buna benzeyen en ufak bir hissim bile yok ve olamaz. Sadece onun çok müşfik bir baba olabileceğini düşündüm.

— Ondan bu şekilde bahsedişin beni altüstetti doğrusu. Senin gibi ciddî ve ağır başlı bir kızın kendinden üç misli büyük bir erkeği sevebilmesinden korktum.

Melike yüzünün kızardığını gizlemek için başını öne eğdi, tabağına komposto koymakla pek meşgul göründü. Duvardaki saatin tık takı birdenbire kuvvetlenmişti sanki... Bu sükûtu Nazife Hanımın keskin sesi bozdu :

— Müfit Bey değilse o halde kimdir?

Birdenbire gelen bu sual karşısında Melike yüzünün kızarmasından annesinin haklı olarak şüphelendiğini ve telâşlandığını anladığı halde büyük bir cesaretle :

— Ne oluyorsunuz anneciğim? dedi. Mutlaka birine âşık olmam mı lâzım?

— Yüzün kıpkırmızı oldu.

— Müfit bey hakkındaki şüphelerinizden...

— Şimdi artık ondan bahsetmiyorum.

— Evet ama biraz evvel söz konusu olan o idi.

— Tamam o geçti şimdi, ötekini soruyorum, kimdir?

— Kimden bahsediyorsunuz?

— Aklına geldiği için kızardığın adam.

— Rica ederim böyle konuşmayın anneciğim. Hayatımda hiç bir erkek yoktur.

Genç kız bu sözlerinin hakikat olmasını can ve yürekten diliyordu, çünkü Ertan'ın hayatının erkeği olmayacağına, onu unutmak için her şeyi yapacağına inanıyordu.

— Bundan emin misin Melike?

— Yemin ederim.

Nazife kızına dikkatle bakarak şu sözleri söyledi :

— Senin yüzünden hislerini okumayı o kadar iyi biliyorum ki, sendeki ufak bir değişiklik bile gözümden kaçamaz.

Annesinin bu sözleri Melike'ye, onu inandırmaya muvaffak olmadığını açıkça belirtiyordu. Hakikatı ona anlatmayı ne kadar istiyordu! Onun kuvvet ve enerji kaynağından istifade edebilmek harikulâde bir şey olacaktı.

Onda büyük güçlükleri bile rahatça ortadan kaldırabilecek kudret vardı. Fakat bu defaki durumu ona açıklayamazdı çünkü yalnız kendisi değil Tülay da bahis konusu idi. Onun inancını kötüye kullanamaz, kendisine söylenen bir sırrı açığa vuramazdı. Gerçi bugün artık bir sır olmaktan çıkmıştı ama ne de olsa Tülay herkesten evvel ona Ertan'a karşı duyduğu hisleri açmış, ona güvenmişti. Ne olursa olsun bunu hattâ annesine bile söylemezdi.

Bir iki saniye sonra Nazife tekrar :

— Niçin susuyorsun? dedi. Bana orada rastladığın delikanlılardan bahsetsene...

Melike ilkin Ertan'dan maada bütün erkeklerin isimlerini söylemeği düşündü ise de çok zeki ve kuşkucu olan annesinin

mutlaka gerçeği anlayacağından korktuğu için vazgeçti ve sesine kayıtsız bir âhenk vermeğe muvaffak olarak cevap verdi :

— En sık gördüğüm Ertan Kunt Beydir. Çok sevimli ve nazik bir genç...

— Neden onu en sık görüyorsun?

— Müfit Bey bir evlât gibi seviyor. Babasıyle pek dostmuşlar. Bundan başka Tülay'la nişanlıdır.

— Nişanlı mı? Ben gazetelerin hepsinden nişan haberlerini dikkatle okuyorum. Naşide'nin kızına ait böyle bir haber görmedim.

— Henüz resmi nişan yapılmadı ama ailenin bütün dostları bunu biliyor.

— Peki, başka kimlerle tanıştın?

Melike, Müfit beylerde rastladığı bütün erkekleri sırasıyle saydıktan sonra Cem Timur'dan bahsetti :

— Cem Timur tanınmış bir sanatkârdır. O da eve çok sık geliyor. Benim portremi yapacak. Hattâ, bu gece beni burada alıkoymazsanız buna yarın başlamak niteyindedir :

— Seni burada tutmağa niyetim yok. Cem Timur moda ressamlardan mı?

— Herkes onun çok kabiliyetli olduğunu ve pek yakında en meşhur ressamlarımızdan biri olacağını söylüyor.

Nazife sevincini gizlemedi.

— Mükemmel. Ona resmini yaptır. Gelecek seneki sergisinde bunu teşhir eder.

Melike annesinin zihnini başka tarafa yöneltmeğe muvaffak olduğuna seviniyordu. Yemekten sonra bahçeye çıktılar. Ağacın altındaki sıraya yanyana oturdular ve ancak o zaman Nazife, kızına bugünkü davetinin sebebini ve kendisini endişeye düşüren konuları anlattı :

— Nasıl oluyor da gazetelerin sosyete dedikoduları sütunlarında senin ismine rastlamıyorum? Dikkat et kızım, Naşidenin taahhütlerini tamamiyle yerine getirmesi şarttır. Aramızdaki anlaşma gereğince seni en şık sosyete muhitine, balolara, suarelere, gece kulüplerine ve büyük otellerde tertip edilen çaylara götürecekti. Bunları ona hatırlatmalısın.

Annesinin bu ikazı genç kıza gerçekten bunu unutmuş olduğunu ve en çok sevdiği şeyin üç arkadaşiyle birlikte otomobil gezintileri yapmak olduğunu hatırlattı.

Nazife devam etti :

— Belki de Naşide senin kendi kızını kenarda bırakmandan korkuyor ve bu sebepten seni gölgede bırakmağı tercih ediyor. Sen bunu kabul etme sakın! O benim kendisinden ne beklediğimi biliyor. Beni memnun etmezse ne olacağını da tahmin ediyor.

— Ne olacak anne?

— Yani, demek istiyorum ki istediğini elde edemiyecek.

— Anneciğim, bana söylemenizi rica ediyorum. Ben...

Nazife onun sözünü kesti :

— Yalvarırım tekrar kafana acayip şüpheler sokma. Ben ne yaptığımı bilirim. Sen Müfit Beyin evinde geçireceğin günlerden azamî istifade etmelisin. Bugünlerin sürüp gidemiyeceğini, sonu geleceğini biliyorsun. Binaenaleyh kaybedeceğin vaktin yoktur.

— Ben Naşide Hanımı biraz daha sevimli bulmağı çok isterdim.

— Onu ister sevimli bul ister bulma, umurumda değil bu... Ona ihtiyacımız var bizim. Bunun dışında beni hiç birşey ilgilendirmez. Esasen o zayıf iradeli, yumuşak, çabucak her şeye kanan enerjisi olmayan bir kadındır.

Melike bahçenin ötesindeki yeşillikleri hayran hayran seyrediyor ve burada ne kadar mesut olduğunu düşünüyordu. Annesi neden kendi ihtirası uğruna kızını böyle üzücü bir hayata atmak istemişti? Sadece gururunu tatmin için mi? Bunun ne faydası vardı? Şurada, güzel tabiat karşısında rahat bir ömür sürmek daha saadet verici olmaz mıydı?

— Ben etrafımdaki insanları sevmek isterim anne.

— Rica ederim lüzumsuz hassaslığa kapılma! Mantıklı ol! Bütün emellerimi sana bağladığımı unutma!

Nazife o kadar heyecanlı idi ki Melike onu üzdüğünü anladı, elini uzatarak onun yıpranmış elini avuçları arasına aldı.

— Siz üzülmeyin anne, ne de olsa henüz yeni muhite alışmadım. Bu da olacak. Bundan sonra pek çok suarelere, eğlence yerlerine gideceğim, durmadan gezeceğim. Göreceksiniz, gazete ve mecmuaların sosyeteye ait sütunlarında benden pek çok bahsedecekler.

— Ha şöyle! Biraz kıpırda bakayım.

— Yavaş yavaş hazırlanıp gideyim mi artık.

— Vakit var. Beraber çay içelim ondan sonra bir dolmuşa atlar, vapura yetişirsin. Ben hemen çayı demleyeceğim. Sıcak su hazırdır.

— Güneş sıcak. Çayı bahçede içeriz değil mi? Ben de fincanları getireyim.

İçerden bir örtü alarak küçük demir masanın üstüne yaydı, fincanları, tabakları koydu. O böyle gidip gelirken kapının önünde duran bir otomobil gürültüsü duydular. Nazife mutfak kapısından seslendi :

— Ekmekçi olmalı. Git bak kızım. Malûm ya şimdi çok modern olduk. Bizim ekmekçi de kendisine bir kamyonet almış, köy sokaklarında dolaşıyor.

Genç kız kapıyı açtı ama ekmek alamadı. O sırada elindeki çay tepsisi ile bahçeye çıkan Nazife, kızının çok garip bir sesle :

— Ertan!

Dediğini duydu. Dışardan neşeli bir erkek sesi şu cevabı verdi :

— Halo Melike! Yeşilköy'e araba ile dönmek isteyip istemediğinizi anlamaya geldim.

Nazife, olduğu yerden, kızının yanaklarının pembeleştiğini ve sinirli bir hareketle elini yüzüne götürdüğünü, dudağını ısırdığını gördü.

— Neden bu kadar şaşırdı? Adetâ bir şok geçiriyor gibi...

Daha fazla düşünmeğe sıra kalmadı. Melike'nin iradesine hâkim olduğunu anladı. Genç kız, çok tabiî ve neşeli bir tavırla :

Sizi ekmekçi sanmıştık Ertan, dedi. İçeriye buyurun. Tülay sizinle değil mi?

— Hayır, o bu gece Pendik'te, annemde kaldı.

— O halde çayı bizimle içermisiniz? Anne, size Ertan'dan bahsetmiştim.

Delikanlı hemen Nazife'nin hoşuna gitmişti ama göz hapsinde tutmaktan ve onun Melike'ye karşı olan muamelesini dikkatle izlemekten de geri kalmıyordu. Gayretleri boşa çıktı. Gençlerin hislerini anlayamadı. İki arkadaştan farksızdılar. Rahatça yiyip içiyorlar, şundan bundan konuşuyorlardı.

Ertan'da beğendiği birşey de sade ve alçak gönüllü oluşu idi. Çok iyi ve zengin bir aile çocuğu olduğu her halinden belli iken yine de bu fakir denilecek insanlara karşı saygı göstermekte kusur etmiyordu. Nazife'nin gururunu okşuyordu bu...

Biraz sonra, iki dost gibi konuşmaya başladılar. Melike, genç adamın bahçeye ait çok değerli ve pratik bazı bilgileri olduğunu, annesinin onu büyük bir ilgi ile dinlediğini gördü.

Gerçekten genç adam Nazife'nin, hoşuna gitmişti. Onu akıllı, zeki, irade sahibi buluyor ve içinden:

— Melike onu görünce kızardı. Şimdiye kadar kimsenin yanında böyle heyecanlanmamıştı. O halde bana doğruyu söylemedi.

Diye düşünüyordu. Yarım saat sonra onlar arabaya binip Kozyatağı'ndan ayrılırken kapının eşiğinde gözleriyle onları uzun uzun takip etti. Düşünceli ve üzgündü. İçeriye girdiği zaman biraz evvel Ertan'ın oturduğu sandalyeye baktı. Onu hâlâ orada görüyordu sanki...

— Naşide'nin kızına, o manâsız sarışına nişanlı! Benim sevgili Melike'm de bu yüzden üzülüp perişan olacak, ıstırap ve acı içinde çırpınacak ha! Buna meydan verir miyim ben? Yağma yok! Şimdi neler yapabileceğimi onlara göstereceğim.

VI

Otomobilde yanyana oturan iki genç bir müddet konuşmadılar. Bu sessizlik ilkin Melike'nin hoşuna gitti ama uzayınca onu sıkmaya başladı. Bu sıkıntılı durumu Ertan'in yanında ilk defa duymuyordu. Birkaç kere bu karışık ve endişe verici vazi-

yetlere düşmüştü. Bu sebepten bu ağır sessizliğe daha fazla tahammül edemiyerek konuşmaya başladı :

— Beni almak için eve kadar gelişinize çok teşekkür ederim Ertan. Yolunuzu epeyce uzattı değil mi?

— Hayır, Pendik'ten gelirken yolun dönemecinden bu tarafa doğru kestirmeden geldim.

Bu sözleri çok tabiî bir tavırla söylemişti. Bir iki saniye sonra ilâve etti :

— Gerçeği söylemek lâzım gelirse sizi almak için Kozyatağı'na beni gönderen Tülay'dır. Yani fikir ondan geldi.

— Çok şeker kız. Herşeyi düşünüyor.

— Öyledir.

Melike'nin içinden birdenbire, onların aralarındaki sırrı ve kararı bildiğini açıklamak isteği geldi ama garip bir çekingenlikle buna cesaret edemedi. Bu özel konuya dokunmak için kelimeleri seçmek güçtü. Tekrar aralarına bir sükût girdi. Epiyce yol aldıktan sonra bu defa Ertan :

— Eviniz ve civarı çok hoşuma gitti. Dedi. Hattâ, size garip bir şey söyleyeyim mi? Siz o dekorun içine çok yakışmışsınız.

— Orasını seviyorum da ondan.

— Şehirden daha çok mu?

— Bir bakıma evet. Orada insan dinleniyor, güzel manzaralara bakarak rahatlıyor değil mi?

— İnsanların niçin kendi ellerinde mevcut olan şeylerden fazla istediklerini anlamak cidden güç... Neden bunca şey istiyoruz.

Bunu söylerken sesi boğuktu. Genç kız onun yorgun ve sinirli olduğunu düşündü.

— Son günlerde çok mu çalıştınız?

Ertan göz ucuyle ona baktıktan sonra tekrar dikkatini yola verdi ve endişe ile karışık bir tebessümle sordu :

— Bu suali nezaketen mi yoksa ilgilendiğiniz için mi soruyorsunuz?

— İlgilendiğim için.

— Halbuki son günlerde benimle pek alâkadar görünmüyordunuz. Daima havadan sudan konuşuyordunuz.

Melike şaşırdı. Durumu çok maharetle idare ettiğini sanmıştı. Yanıldığını anlıyordu şimdi.

Öteki devam etti :

— Yani lâf olsun diye benimle konuşuyordunuz.

— Fakat belki siz...

Ertan onun sözünü kesti :

— Ben birşey anlamadım. Bekledim.

— Beklediniz mi? Neyi?

— Bana, benimle ilgilenmekte olduğunuzu belirten birşeyler söylemenizi.

Melike bir dakika cevap vermedi. O sırada Ertan onu tetkik etmişse ellerini sinirli bir hareketle birbiri içine sımsıkı kilitlemiş olduğunu görmüş olacaktı.

— Dün gece çok yorgun görünüyordunuz. Belki de bana öyle gelmişti.

— Delikanlı sinirli bir sesle cevap verdi :

— Benim yorgun olup olmadığımı görmenizi istemiyorum. Yorgun olmak hoş birşey değildir. Kuvvetsizliği, zayıflığı gösterir.

Melike buna karşılık verebilirdi! Konuşmaları yine çekindiği ve yaklaşmaktan kaçtığı bir yola girmek üzere idi. İşte, şimdi de o, bir çocuk gibi kavga arıyordu.

Tekrar aralarına derin bir sükût girdi. Güneş yavaş yavaş batmağa başlamış, hava gölgelenmişti. Villâların bahçelerinden ortalığa tatlı bir ot kokusu yayılıyor, yeşil ağaçlar koyulaşıyor, büyüleyici bir manzara nefesi kesiyordu.

Ertan soldaki yollardan birine saptı ve bir saniye içinde, Melike'nin birşey sormasına sıra bırakmadan, deniz kenarında durdu.

— Güneşin batışını seyretmek için inelim Melike, dedi. Buradan İstanbul'un silûeti ve renkleri harikulâde güzeldir.

— Yemeğe geç kalmaz mıyız?

— Beş dakikalık gecikmenin ne zararı var? Kabataş'a çıkınca biraz gaza basarım. Haydi inin!

Arabanın kapısını açmış, ona elini uzatmıştı. Genç kız fazla ısrar etmeden indi. Manzara gerçekten harikulâde idi.

— Aman Yarabbi! Ne güzel renkler! Güneşin batışını buradan görmeyen İstanbul'un en özel bir güzelliğini görmemiş demektir.

Ertan cevap vermedi. Bu renklerin altında çıldırtıcı bir güzelliğe bürünmüş olan genç kıza bakıyordu. Birdenbire sordu :

— Melike, dostluğumuza ne oldu?

Sesindeki ahenk genç kızın kalbini heyecanla titretti. Ne söyleyebilirdi? Konuşmaları gitgide en çok korktuğu ve kaçtığı bir konuya doğru akmakta idi. Bu bir uçuruma düşmek kadar tehlikeli idi. Ertan'a baktı. Yüzünde çok ciddi ve ağır bir ifade vardı. Ona şaka ile cevap vermek imkânsızdı. Hafifçe gülümsemeye çalışarak :

— Fakat biz dostuz. Diyebildi.

— Bunu düşünmeye ancak vakit bulabiliyorsunuz. İlk tanıştığımız akşam böyle olmamıştı.O gece hiç düşünmeye lüzum görmeden birbirimize yaklaşmıştık. Biliyorduk. Anlaşıyorduk. Ben o akşam muazzam bir keşif yaptığıma inanmıştım Melike,

— Kıymetli bir hazine!

— Alay etmeyin. Hakikat budur. Çoktan beri aradığım birşeyi bulmuştum. O gece, o kıymetli şeyi elimde tuttuğumu sanmıştım. Yanılmışım. O günden sonra aramıza türlü maniler koymaya başladınız. Bana cevap veriniz. Susmayınız.

Yavaş ve ağır bir sesle söylüyordu. Her kelimesi ayrı bir anlam taşımakta idi. Aralarındaki durumun açıklanmasını istemiyordu. Melike dehşetle titredi. Onu susturmak için ne yapmalı idi? Onun böyle konuşmaya devam etmesine müsaade edemezdi. Sinirlerine ve kalbine büyük bir baskı yaparak iradesini kullanmaya muvaffak oldu ve gülümseyecek yerde bu defa güldü.

— Herşeyin bizim istediğimiz yahut hayal ettiğimiz gibi geçmesini bekleyerek ömrümüzü tüketmeyiz Ertan.

Bu kahkaha karşısında genç adam kıpırdamadan bir heykel kadar hareketsiz kaldı. Birdenbire donmuş gibiydi. Tekrar söz söyleyecek kuvveti bulduğu zaman aralarına muazzam bir açıklık koyan soğuk bir sesle :

— Anlıyorum. Dedi. Benim hislerimi ciddiye almadan alay etmeliyiz demek. Haydi yolumuza devam edelim.

Tekrar arabaya bindiler. Genç kız için için üzülüyor, ona dönüp :

— Çoktan beri aradığın şeyim ben ve ömrümün sonuna kadar öyle kalacağım.

Dememek için kendini güç tutuyor, sinirlerini hırpalıyordu. Fakat ağzını açmaya cesareti yoktu artık. Bir ara Ertan'ın bir sigara yaktığını görünce yavaşça :

— Bana da bir tane verir misiniz? dedi.

— Affedersiniz. Buyurun.

Sigaralarını yaktıktan sonra Ertan sâkin bir sesle :

— Şimdi durum anlaşıldı, dedi. Biraz evvel bana sorduğunuz suale cevap verebilirim: Hakkınız var, bu sırada pek sinirliyim. Sebebi de birkaç gün içinde mühim bir karar vermek zorunda olduğumdur.

— Fabrikaya ait bir karar mı?

— Evet, işin kötüsü Abdullah Beyin fikirlerine aykırı bir karar olacak bu.

Melike, genç adamın yorgun ve üzgün yüzüne bakarak yavaşça cevap verdi :

— Fabrikanın sahibi sizsiniz.

— Doğru... Yani siz Abdullah Beyin arzularının dışına çıkmamı muvafık mı buluyorsunuz?

— Bence şahsî fikirlerinize göre hareket etmelisiniz.

— Ya Abdullah Beyin hakkı varsa? Ya durumu tamamiyle kavrayabilecek kabiliyetim yoksa benim!

— Bunu evvelceden anlayamazsınız. Tecrübe etmek lâzım.

— Eğer kendi fikirlerimle yürür ve sonrada muvaffak olamazsam fabrikaya muazzam zararlı olabilir.

— Şüphesiz. Bu kadar büyük tehlikeleri göze almadan evvel atacağınız adımlardan katiyen emin olmanız gerekir.

— Yeni getirdiğim ve tatbik etmek istediğim projelerin çok eski bir fabrikanın geleneklerini altüst edecek mahiyette olduğu muhakkaktır. Ben, senelerden beri bizimle çalışmakta olan bir firmayı kendimize ortak ederek fabrikayı modernleştirmek ve genişletmek niyetindeyim. Bu firma bugün malî bakımdan fena bir durumdadır ve bunda sahiplerinin hiç bir suçu yoktur.

Bu şekilde hem onlara bir el uzatmış hem de kendi fabrikamıza fayda temin etmiş olacağız. Bugünlük size ancak bu kadarını söyleyebiliyorum. Gerçek şudur ki ben aylardan beri tasarladığım ve hazırladığım projelerden ve metodlardan eminim. Bunun fabrikamıza yararlı olacağına inanıyorum. Ancak, Abdullah Bey bu gibi yeniliklere ve değişikliklere alışkın olmadığı için hep bugüne kadar yürünmekte olan yolda yürüyor ve en ufak bir değişiklik yapmaktan da korkuyor. Yani hep aynı konu. Yaşlıların fazla muhafazakârlığı ve gençlerin ileriye doğru gitmek isteyişi, her iki tarafın da kendine göre haklı olduğu noktalar var. Ancak, dediğim gibi, ben kendi projemin muvaffak olacağına güveniyorum.

— Hislerinizin tesiri altında kalmamalısınız.

— Abdullah Beye karşı mı?

— Hem ona, hem de yardım etmek istediğiniz firmaya.

Ertan heyecanla :

— Ben ancak fabrikamın yükselmesini ve iyi neticeler almasını istiyorum, dedi.

— O halde başka hiç bir şeyle ilgilenmeden doğru bildiğiniz yolda yürüyünüz.

Tecrübe sahibi olmayışınızda kabahat biraz da sizindir. Mamafih bu hususta biraz mubalâğaya kaçtığınızı zannediyorum. Babanızın ölümünden bu yana devamlı suretle fabrika ile meşgul olmadınız mı? Onun işletme tarzıyle ilgilenmediniz mi?

— Elbette ki meşgul oldum. Fakat Abdullah Bey buna inanmak istemiyor. Pek çok onların biraz da benim hatam yüzünden devamlı suretle fabrikada kalıp onlarla birlikte çalışmadığım ve vaktimin bir kısmını dışarıda, yani onlara göre sosyetede geçirdiğim için bundan sonra da ciddî bir şekilde çalışamayacağıma hükmediyor.

— Saçma düşünceler. Ben şahsen sizin kendi işlerinizle çok esaslı suretle uğraştığınıza ve imkân verseler daha da çok uğraşacağınıza ve en az onlar kadar verimli olacağınıza inanıyorum. Aksi halde onları kendi hallerine bırakır, keyifinize bakardınız.

Aralarında bir sükût oldu. Ertan'ın düşünceli ve kararsız olduğu belli idi. Melike tekrar sordu :

— Babanız sağ olsaydı, sizden ne bekliyecekti Ertan?

Genç adam uzun uzun düşündükten sonra şu cevabı verdi :

— Siz benimle havadan sudan konuşarak hakkınızda başka türlü fikirler edinmemi istediniz. Sizin de ötekilere benzediğinize, yalnız gülüp eğlenmek ve giyinip kuşanmaktan hoşlandığınıza beni inandırmağa çalıştınız. Halbuki önemli konularda birbirimizle iyi anlaşıyoruz. Neden bana karşı böyle hareket ediyorsunuz Melike? Siz beni pekâlâ anlıyorsunuz.

Genç kız saçlarının dibine kadar kızardı.

— Bana bu sözleri söylemek için mi bir saatten beri ciddî konuları ileri sürdünüz?

Sesi hırçın ve sertti. Ertan telâşlandı :

— Hayır, bunun böyle olmadığını siz de çok iyi biliyorsunuz. Bütün söylediklerim, sizin yanınızda iken susmak istemediğim içindir. Susmak boştur ve hiç bir şeye yaramaz.

— Az evvel benimle kavga etmeye kalkışmıştınız.

Ertan hafifçe güldü.

— Onun arkasından da hemen size dertlerimi dökmeye başladım. Görüyorsunuz ya, başka türlü hareket etmek elimden gelmiyor. Sizinle konuşurken sanki dertlerimi için için tekrarlıyor gibiyim. Kalbim rahatlıyor. Mücadele etmek çok lüzumsuz değil mi Melike?

Araba vapurunda küpeşteye dayanmış durmakta idiler, Genç kız hemen cevap vermeden onun yüzüne baktı. Gözlerinin derinliklerindeki duyguları okumaya çalıştı. Ertan bakışlarını ondan kaçırmadan sâkin, hattâ biraz soğuk durdu. Bu görünüş arkasında nasıl bir heyecan ve üzüntü gizlemekte idi? Ufak bir kelime ile bu soğukluğu birdenbire bir alev haline sokmaya hazır mı idi? Bunu anlamak güçtü.

— Bana öyle geliyor ki hayatımda ilk defa hakikî bir dost edindim Ertan.

Bunu söylerken sesi çok ağır ve ciddî idi.

— Dost... Güzel bir kelimedir bu.

— Dostluk da çok güzel bir şeydir. O kadar güzel ve kıymetli ki onu terketmek için cesaret ister. Hayır, artık onunla mücadele etmeyeceğim Ertan, Fakat biliyorsunuz ki insan yeni bir his karşısında çok defa korkaklık, çekingenlik duyar. Ben birdenbire gelen bu kadar derin ve gerçek bir dostluğa henüz kendimi hazırlamış değilim.

Genç kızın sakin sözlerine karşılık Ertan da aynı sükûnetle cevap verdi :

— Ben de buna birdenbire şaşmıştım.

— Böyle bir karşılaşmanın imkânsız olduğunu sanıyorum.

— Ben de...

— Hislerimi açıklamak icabedince aptallaşıyorum, beceriksiz oluyorum.

— Dostluğunuz benim için pek kıymetlidir, çünkü onu çabucak ve herkese vermediğinizi biliyorum.

— Siz de öyle değil misiniz? Herkesle hemen dost olabilir misiniz?

— Hayır. Böyle yüksek duyguları rastgele sarfetmek yazıktır. İnsan çok kimselerle karşılaşır, birçoklariyle arkadaşlık etmek zorunda kalır. Çünkü dünyadan el çekmek ve yalnız yaşamak kabil değildir. Fakat derin duygular...

Birdenbire sustu. Denizden gelen tatlı havayı içine aldı.

— Derin duygular başkadır. Onlar ancak esaslı olabilir.

— O halde sizin dostluğunuz da benim için kıymetlidir Ertan. Bundan sonra onu iyi kullanmaya çalışacağıma söz veriyorum.

Genç adam cevap vermeden arabasına doğru ilerledi, kapısını açarak Melike'nin girmesine yardım etti. Kabataş'a gelmişlerdi. İki dakika sonra büyük bir süratle Yeşilköy'e doğru ilerlemeye başladılar.

Melike düşünüyordu : Ona karşı çok ihtiyatlı hareket etmişti ve muvaffak olduğunu da zannediyordu. Dostluk teklifini Ertan tereddüt etmeden ve sevinçle kabul etmişti. O halde, aralarında tehlikeli bir durum olabileceğini düşünmekle hatâ etmişti. Nitekim Ertan tekrar konuşmaya başlayınca yine fabrikadan bahis açtı :

— Bana öyle geliyor ki Abdullah Bey benim, babamın benden beklediği şeyleri yapabilecek kabiliyette olduğuma inanmıyor, beni havaî bir genç sanıyor.

— Böyle olmadığınızı ispat etmelisiniz.

— Başaramayarak mı?

— Şaka etmeyin, bilâkis muvaffak olarak.

— Projem tatbik edilirse fabrikada muazzam değişiklikler olacak.

— Bence babanız, fabrikada öteden beri çalışan ve orasını idare eden meclis üyelerinin sizin ciddiyet ve kabiliyetinizden zerre kadar şüphelenmelerini arzu etmeyecekti. Şüphesiz ki onun dileği sizin çalışma serbestliğine sahip olmazdı.

— Hattâ en eski arkadaşı olan Abdullah Beye karşı da mı?

— İcabederse herkese karşı.

— Meseleyi böye düşünmek için çok cesur olmak gerekir.

— Babanız sizin bu cesareti bulmanızı isteyecekti şüphesiz.

Ertan biraz düşündükten sonra :

— Hakkınız var, dedi. Babama karşı duyduğum sonsuz hayranlık kendimden şüphe etmeme sebep oldu: Fakat şimdi ona lâyık olmak zorunda bulunduğumu hissediyorum. Şimdi hâdiseleri başka ve yeni bir açıdan görebiliyorum.

— Hemen acele etmeyin.

— Merak etmeyin. Yalnız Abdullah Beye karşı biraz daha yumuşak davranmaya kararlıyım. Ona karşı yumuşak, fakat projelerimin tatbiki bakımından sert.

Yeşilköy'e varmışlardı. Yolun döneyinde Ertan arabayı durdurdu. Genç kıza baktı :

— Melike, biraz evvel bana hiç bir hissin beni doğru ve namuslu bir yoldan ayırmaması icabettiğini söylemiştiniz. O zaman işten konuşuyorduk. Bu nazariyeniz özel hayatımıza da uygulanır mı?

— Bir prensibi her hâdise için tatbik etmek zordur. Hisleri şerefi bir araya getirmeye çok dikkat etmek lâzımdır.

— Evet... Evet...

— Siz çok talihli ve mesut bir insansınız Ertan. Bunu takdir ediyor musunuz?

— Bir bakımdan belki haklısınız!..

— Bir çok bakımdan. Bunları iyice hesaplayınız.

— Lütfen bu hesaba nereden başlayacağımı da söyler misiniz?

— Babanızdan...

— O öldü.

— Sizinki gibi bir baba, hiç bir zaman ölmez.

Ertan başı ile tasdik etti. Genç kız devam etti :

— Onu gerçi pek erken kaybettiniz ama yine de çocukluğunuzu ve ilk gençliğinizi onun yanında geçirdiğiniz için çok şanslısınız. Bundan başka, iyi dostlarınız var: Müfit Bey, Abdullah Bey... Ve siz...

— Ve siz...

Genç adamın bu sert çıkışı Melike'nin kalbine bir ok sertliğiyle saplandı ama bunu belli etmedi.

— Evet ben... Bundan başka Tülay var. Görüyorsunuz ya, ailenin projelerinden de haberdarım.

Bu son sözleri gülümseyerek söylemişti. Ertan'ın yüzü bir maske kadar hareketsiz kaldı.

— Evet, bunu herkesin bildiğine eminim.

— Herkes biliyor ve herkes de memnun. Müfit Bey, Naşide Hanım, dostlarınız ve arkadaşlarınız, anneniz... Bütün bunlar bir insana saadet getirmek için kâfi değil mi?Bu ispat ediyor ki dostlarınız tarafından sevilmektesiniz. İki aile de bu bağlantıdan pek memnundur ve kararın resmileşeceğine inanıyorlar. Yani bunun için size inanıyorlar ve bekliyorlar. Bütün bu say-

dıklarım sizin talihli ve mesut bir insan olduğunuzu ispata kafi değilmi?

Bu sözleri kalbine cebrederek ve çektiği acıyı göstermemeye çalışarak büyük bir irade kuvvetiyle söylemişti.

— Talihli! Mesut! Ben mi?

— Tabiî siz...

— Hakkınız var. Bunu kabul etmemek nankörlük olacak.

Konuşacak bir şeyleri kalmamıştı. Tekrar yola düzüldüler. Ertan onu köşkün kapısına kadar getirdi. Ayrılırken, sükûnetle elini sıktı.

— İyi geceler Melike... Size binlerce teşekkürler aziz dostum.

Genç kız koşarak odasına çıktı ve bütün gün ağır bir yük taşıyarak yorulmuş gibi kendisini kanapenin üstüne attı. Yorgundu... Bitkindi.

Evine gelir gelmez Ertan önemli bir kararı çoktan beri kafasının içinde yaşatmış gibi ciddî bir tavırla telefonu açtı. Pendik'teki köşkten Tülay'ı aradı. Telin öteki ucundaki bir genç ses cevap verince sükûnetle sordu :

— Tülay'cığım benimle evlenir misin?

— Tabiî şekerim.

Bu tereddütsüz karşılık genç kızın karakterini o kadar iyi anlatıyordu ki Ertan onun şaşkınlıktan biraz açılmış ve büyümüş mavi gözlerini görüyorum sandı. Gerçekten, birkaç saat evvel beraberken sonradan, durup dururken ve telefonla bir evlenme teklifi almak çok normal sayılamazdı.

— Teşekkür ederim. O halde nişanlandık demektir.

— Çoktan beri sözlü değil miydik?

— Evet ama şimdi resmî oldu. Bundan sonra dostlarımıza, parmağımızda yüzükle bu haberi verebiliriz.

— Biraz evvel annenle konuşuyorduk. Bana, evlendikten sonra senenin büyük bir kısmını Pendik'te onun yanında geçir-

memizi istediğini söyledi. Bizi çoktan beri nişanlı saydığı için ona verilecek bir haber yok değil mi?

— Öyle...

Bu kısa cevabı verirken kafasının içinde şimşek süratiyle şu düşünce geçti: «Melike'nin hakkı varmış. Bu hadiseyi herkes bekliyormuş. Sevinçle ve emniyetle...

— Mamafih sen yarın, gelince ona söylersin.

— Yüzüğünü nasıl istiyorsun yavrum?

— Düşünür söylerim. Sen Melike'yi almaya gittin mi?

— Evet.

— Rahatça eve döndü mü?

— Evet.

— Düğünümde yanımda bulunacak. Güzel bir elbise içinde harikulâde göz kamaştırıcı bir kız olacağını şimdiden tahmin ediyorum. Beni seviyor musun Ertan?

— Dünyalar kadar.

— Ben de seni.

— Seni çok öperim.

— Ben de seni.

— Teşekkür ederim. Beni öperken çıkan sesi buradan duydum ve uzakta bundan hoşlanmadım.

Tatlı bir kahkaha duyuldu. Arkasından genç kızın neşeli sesi geldi:

— Görüştüğümüz zaman seni daha iyi öpeceğim.

— Bunu sabırsızlıkla bekleyeceğim.

— Bu gece ne yapacaksın?

— Yemeğe Abdullah Beyi davet ettim.

— Eyvah, o halde sıkıcı işlerinizi müzakere ve münakaşa edeceksiniz.

— Tabiî.

— Yatmaya gitmeden evvel seni telefonda arar ve iyi uykular temenni ederim.

— Çok iyi olur. Allaısmarladık tatlı kızım.

Ahizeyi yerine koyduktan sonra koltuğa yaslandı ve öylece hareketsiz kaldı. Dünyanın en akıllı ve anlayışlı insanı bile o dakikada yüzünün ifadesinden içinden geçenleri keşfedemez-

di. Uzun dakikalar gözleri bir noktaya takıldı kaldı. Sonra birdenbire yerinden sıçradı, elbisesini değiştirmek için yatak odasına geçti.

Melike akşam yemeği için aşağıya indiği zaman sofrada Naşide Hanımla başbaşa olacağını anladı. Kapıdan girerken Naşide onu şu sözlerle karşıladı :

— Müfit bu gece geç gelecek. Tülây da Pendik'te kalacağını bildirdi. Yemekten sonra elimize birer kitap alıp bir köşeye çekilmekten başka yapacak işimiz yok. Belki de erkenden yatarız.

— Tülây beni alıp buraya getirmesi için Ertan Beyi Kozyatağı'na kadar yolladı.

— O halde Tülây'ın gelemeyeceğinden haberiniz var sizin.

Bu son sözleri, çok sinirli bir hareketle peçetesini açarken söylemişti. Melike hafifçe çekingen bir tavırla sofraya oturdu. Naşide ile yalnız kalmaktan hiç hoşlanmazdı. Bilhassa bu gece ya odasında yalnız kalmak, yahut da çok kalabalık bir topluluk içinde olmak istiyordu. Bir taraftan da o gün annesinin söylediği sözler kulağında çınlıyor, onu âdeta rahatsız ediyordu.

— Beni dinle kızım, seni sosyetenin bir incisi olarak görmek istiyorum. Gazetelerin dedikodu sütunlarında mutlaka adın geçmeli, herkes seni tanımalı ve beğenmelidir. Bunun için de Naşide'nin seni İstanbul'un en lüks yerlerine götürmesi, seni herkese tanıtması lâzımdır.

Sofranın öteki ucunda oturan ve sessizce yemeğini yiyen Naşide Hanım da düşünceli idi :

— Aksi, akşam da başbaşa kaldık. Bütün gün bu kız annesiyle neler konuştu acaba?

Onu neden alelâcele Kozyatağı'na çağırmıştı? Aralarında ne geçti? Nazife'nin yeniden ortaya çıkması can sıkıcı birşey... Şeytan kadın, kızına kimbilir ne öğütler verdi?

İki kadın kendi iç alemlerine dalmışlar, tek tük kelimeler

söyleyerek yemeklerini yemişlerdi. Sofradan kalkınca da her biri eline bir kitap alarak bir koltuğa oturdu.

Naşide belki okuyordu ama Melike hayır... Buna imkân yoktu. Bütün varlığı ıstırapla karışık bir saadetle titriyordu. Kafasının içi, karma karışıktı. Ertan'ın sözlerini, sesini, bakışlarını hatırlıyordu. Onu sevdiği halde aralarında muazzam mâniler bulunduğuna onu inandırmak için saatlerce çabalamış ve çırpınmıştı. Onu seviyordu ve ıstırap çekecekti. Daha şimdiden çekiyordu. Hiç kimse ona birşey yapamazdı.

Çaresiklik içinde kitabını dizleri üzerine bırakmış, bir sahife çevirmeden dalıp gitmişti. Birdenbire Naşide :

— Kitabınız pek ilgi çekici değil galiba dedi.

Genç kız korkmuş gibi yerinden sıçradı.

— Kozyatağı'na kadar gidip gelmek sizi yordu. Uykunuz var galiba.

Bu sözler doğru olamazdı çünkü, hiç de uykusu yoktu. Genç kız Naşide'nin onun gizli düşücelerini keşfetmeğe çalıştığını zannederek canı sıkıldı, yüzü kızardı ve kendisini savunmak amaciyle üzüntülerinden birini açığa vurdu :

— Buradaki günlerim daha canlı ve parlak olmayacak mı?

— Parlak mı?

— Demek istiyorum ki davetlere, balolara, suarelere gitmeyecek miyiz?

— Burada kâfi derecede eğlenmiyor musunuz?

— Eğleniyorum ama durumu başka yönden düşünmek lâzımdır.

— Nasıl düşünmek?

Melike her ne kadar annesinin isteğine uymak için Naşide ile görüşmeye niyetli idi ama fazla ileri gittiğini anlamıştı. Çaresiz devam etti :

— Biliyorsunuz ki eğlenmek başka, sosyeteye girmek başka şeydir.

Naşide'nin kalbi şiddetle çarptı. Bu sözlerin arkasında Nazife'nin yüzünü görüyor ve Melike'nin Kozyatağı'na çağrılmasının sebebini anlıyordu.

— Maksadınızı anlıyorum. Daha hareketli yaşamak istiyorsunuz.

— Tülây, Ertan ve Cem'le otomobil gezintileri yapmak, sinemaya, tiyatroya gitmek çok hoşuma gidiyordu. Binaenaleyh günlerimin daha ziyade aile içinde ve dostlar arasında geçmesinden mesul olan benim... Bu yaşayış bana asıl maksadı unutturdu.

— Neyi unuttunuz?

— Annem, burada kaldığım süre içinde sosyeteye girmemi, gazetenin sosyal ve dedikodu sütunlarında adımın ve resmimin görülmesini, benden bahsedilmesini istiyor.

Melike sakin bir sesle ve sanki Naşide'nin bunu iyice anlamasını sağlamak istiyormuş gibi tatlı tatlı söylüyordu. Fakat bu nazik konuya bir kere dokunduktan sonra artık geri dönemezdi. Kendi görüş ve düşüncelerine aykırı olduğu halde sırf annesini memnun etmek kaygısiyle bunları söylemişti.

Naşide önüne bakıyor, asabî bir tavırla alt dudağını ısırıyordu.

— Buraya geldiğiniz gün de buna benzer, bazı şeyler söylemiştiniz.

— Evet ve bunu tekrar ediyordum. Hatırlamağa mecbur oldum.

Naşide soğuk bir bakışla onu süzdü.

— Maksadınızı pek iyi anlayamıyorum Melike. Benimle çok acayip konuşuyorsunuz gibi geliyor bana...

— Annem beni buraya yollarken çok şık ve parlak balolara gideceğimi, İstanbul'un en zengin ve kibar halkının toplandığı muhitlerde görüleceğimi, kısacası...

— Kısacası sosyetede bir yıldız gibi parlayacağınızı umuyordunuz değil mi?

Bu sözleri öyle alaycı bir sesle söylemişti ki Melike'nin yanakları kıpkırmızı oldu.

— Sizin hayatınız kolaylaştı ve emelleriniz tahakkuk etti diye annemin benim hakkımda beslediği ümitlerle alay etmeğe hakkınız yoktur. Onun ömrü hep güçlüklerle geçti. Kızı için onun şüphesiz birçok dilekleri vardır.

— Ben annenizden daha karanlık günler geçirdim, fakirliği çok acı şekilde tattım.

— Olabilir. Fakat siz artık fakir değilsiniz. Annemse hâlâ benim için güçlüklerle pençeleşmeye devam ediyor, beş on kuruşun hesabını yapıyor, ona yardım eden yok.

Naşide iradesine hâkim olmaya çalışarak :

— Evet, dedi. Ona acıyorum ve onunla alay etmek aklımdan bile geçmedi. Yalnız bizim son moda insanlar olmadığımızı, barlarda, balolarda dolaşmadığımızı, kendimizin de evimizde öyle dedikodu sütunlarına geçecek kadar parlak suvareler tertip etmediğimizi anlatmak istemiştim. Tülây'ın arkadaşları arasında yaptığı toplantılardan başka evimizde pek davet yapmıyoruz.

— Annemin beklediği daha lüks davetlerdir.

— Biz kendimize uygun arkadaşlar ve dostlar arasında sakin denecek bir hayat sürüyoruz. Kocam fazla patırtıdan ve gösterişli davetlerden pek hoşlanmaz. Ben de onun sevdiği ve istediği yaşayış tarzına uymaktan mesudum.

— Bunları anneme haber vermemekle doğru yapmadınız. O, sizin daima sosyetede yaşadığınızı zannediyordu.

— Doğru mu yapmadım?

Naşide yalnız bu kelimeler üzerinde durmuştu. Melike annesinin aldatılmış olduğunu düşündüğü için sert bir sesle :

— Evet, doğru yapmadınız, dedi. Çünkü annemin sizden ne beklediğini biliyordunuz.

Naşide endişe ile ona bakarken kendi kendine şöyle düşünüyordu :

— Nazife kızına ne söyledi ki ortada sanki bir pazarlık konusu varmış gibi konuşuyor, muayyen şartları ileri sürüyor?

Bu düşünce Nazife'nin ziyaret günü duyduğu korku ile karışık nefreti yeniden canlandırdı. Hayır, bu genç kızın kendisine böyle yüksekten bakarak konuşmasına tahammül edemezdi. Nazife mutlaka kızına bazı şeyler söylemişti. Aksi takdirde böyle hareket etmeğe cesareti olmayacaktı. Onun... Bu evde misafir olduğunu tahmin etmiş olsa böyle mi konuşurdu? Fakat

artık bu kararsızlık içinde daha fazla kalması imkânsızdı. Durumu aydınlatmak gerekti.

— Bu evde niçin bulunduğunuzu biliyor musunuz?

Doğrudan doğruya gelen bu suali Melike beklemiyordu ama sükûnetle cevap verdi :

— Madem ki bunu soruyorsunuz evet. Evet biliyorum.

Naşide'nin boğazı tıkanır gibi oldu. Odaya bir ölü sükûneti çöktü.

— Anneniz size söyledi mi?

— Evet

— Siz de bunu başkalarına anlattınız mı?

— Kimseye bir şey söylemedim. Annem böyle tembih etmişti.

Tekrar bir sükût.

— Bunu size söylemesi çok nazik bir hareket değildi. Nazife'nin buna hakkı yoktu. Çok fena etmiş!.

— Bu mesele neden sizin izzetinefsinize bu kadar dokunuyor?

Naşide birdenbire yerinden kalktı.

— Anlamıyorsunuz... Hayır, anlayamazsınız.

Diyerek odadan dışarı çıktı. Melike de onun arkasından gitti. Aralarında karanlık kalan noktalar bulunduğuna emindi ama Naşide'nin böyle sade bir şeyi kafasının içinde bu derece büyütmesinin sebebini anlayamıyorum. Mademki lâf açılmıştı, münakaşayı neden sonuna kadar götürmek ve anlaşmak istememişti? Bir genç kızı evine para ile misafir etmek suç sayılmazdı. Bütün hâdise, bunu Müfit Beyden gizlemekten çıkıyordu ki bunun da önemi büyük değildi.

Bunu düşünerek Naşide'nin arkasından merdivene doğru yürüdü ve ona seslendi. Cevap alamayınca olduğu yere mıhlandı kaldı. Ne yapacağını bilmiyordu. O sırada telefon çaldı ama Naşide buna da aldırmadan odasına girip kapısını kapadığı için Melike salona koştu. Telin öteki tarafında Tülây'ın neşeli ve taze sesi geldi :

— Anneciğim... Ha, - Melike sen misin? Hayır annemi çağırmaya lüzum yok. Sana söyleyebilirim. Ne olduğunu tahmin edemezsin. Şu dalgın Ertan var ya, bana telefonda onunla evlenmemi teklif etti. İşte böylece nişanlandık demektir. Hakikati söylemek lâzım gelirse benim için bir yenilik olmadı, çünkü ben esasen bunun böyle olacağını biliyordum. Şimdi nişan merasimi yapmak lâzım. Evde bir suare tertip etmek niyetindeyim. Seninle bunun programını hazırlarız. Olmaz mı şekerim? Ben yarın öğleden sonra geleceğim. Sana onunla neler konuştuğumuzu anlatırım.

Melike, göğsünün üzerinde bu dayanılmaz acıyı duyabileceğini tahmin etmemişti. Bu haber nefesini kesmiş, kulaklarına garip bir uğultu vermişti. Halbuki bugün saatlerce bu nişanın bir an evvel yapılması için kuvvet sarfetmemiş miydi? Şimdi neden böyle altüst olmuştu? Neden buna nasıl tahammül edebileceğini düşünerek titriyordu? Tülây'ın mesut ve sevinçli sesini dinlerken kalbi parça parça oluyordu. Böyle iken Tülay'a saadet temenni ediyor,ona cevap veriyordu. Bu ses kimindi? Bunları söyleyen kimdi? Neler söylüyordu? Bu mesut kız ona neden nişan elbisesinden, yüzüğünden, vereceği ziyafetten bahsediyordu?

— Melike'ciğim, birdenbire seni ne kadar göreceğim geldi bilemezsin. Sana anlatacak çok şeyim var. Saatlerce konuşacağız. Bana evlenme teklif ediliş tarzı tuhaf değil mi? Doğru söyle. Yüzde yüz Ertana' mahsus bir tarz...

Buna Melike cevap veremedi çünkü Müfit Bey içeriye girmişti. Telefonu ona uzatarak :

— Tülây konuşuyor, dedi.

Salona geçerken Müfit Beyin :

— Bu müjdene çok mu şaştığımı istiyorsun Tülây?

Diye sorduğunu işitti.

— Tabiî çok mesudum kızım. Dünyanın en sevinçli üvey babasıyım. Bunu ifade edecek kelime bulamıyorum. Allah seni saadete ulaştırsın yavrum. İyi geceler.

Müfit Bey salona geldiği zaman Melike iradesine hâkim olmuş, sükûnet bulmuştu. Gülümsüyerek onu karşıladı :

— Bu haberden çok sevineceğinizi biliyordum.

— Bunu bekliyordum. Neticeden emindim.

— Emin olmamak için sebep yoktu.

— İkisini de çok seviyorum. Naşide nerede? Yattı mı?

Melike bu soruya cevap vermeden :

— Gençler için çok müşfiksiniz, dedi.

— Gençliği severim.

— Ve onların istikbali için endişelisiniz.

— Evet ve hayır. Yirmi yaşında olmak harikulâde birşey ama hayat yolu öyle çarpışık ki... Çok defa onların benim tecrübelerimden istifade etmelerini, gençleri kendilerine karşı müdafaa etmeyi istiyorum.

— Onların tecrübesizliğine ve sabırsızlıklarına karşı mı?

— Bunun gibi bir şey. Gençler beklemeyi bilmezler.

— Hiçbir zaman nasihat dinlemezler.

— Belki de hakları var. Belki de kendi kanatlariyle uçmak isterler. Güçlükleri, engelleri yaşlıların tecrübelerine dayanarak korkak ve tereddütlü adımlarla değil, cesaretle aşmak isterler.

— Fakat ya gençler kendilerine güvenmiyorlarsa! Bunu söylerken Ertan'ı düşündüm. Fabrikada babasının kurduğu nizama o kadar saygı gösteriyor ki hiçbir insiyatif almağa cesaret edemiyor. Hata ediyor değil mi?

— Ben de öyle zannediyorum ve bunu ona birkaç kere tekrarladım. Siz ondaki bu kararsızlığı nasıl keşfettiniz?

— Kendisi bana fabrikadan ve mesuliyetlerinden bahsetti. Babasının istediği şekilde hareket etmeğe o kadar istekli görünüyordu ki kendi fikirlerini ortaya koymaya korkuyor.

— Baba ile oğul birbirlerine çok bağlı idiler. Babası akıllı, anlayışlı bir adamdı ve Ertan'a büyük bir destekti. Onun ölümünden sonra Servet Hanım çocuğuna bir önder ve yardımcı olamadı.

— Ertan baba şefkatini sizde bulmuş. Buna şaşmadım. Sizin kalbiniz o kadar geniş ki oraya öksüzler yatağı diyebiliriz.

— Güzel bir buluş ama bunu sanki siz de böyle bir himaye-ye muhtaçmışsınız gibi söylediniz.

— Belki de öyledir.

— O halde sizi de himaye etmekten şeref duyacağım yavrum. Halbuki siz yaşınızdan çok, pek çok olgunsunuz.

— Teşekkür ederim. Bu güveninizi fenaya kullanmamaya çalışacağımdan emin olabilirsiniz.

— Siz kalplere rahatlık veren bir insansınız Melike. Sizi tanıdığıma memnun oldum.

— O halde buraya gelişimden de memnunsunuz.

— Tabiî...

— Biraz evvel bana Naşide Hanımın nerede olduğunu sormuştunuz. Sizi daha geç beklediği için odasına çıkmıştı. Gidip haber vereyim.

Alelacele merdivenleri çıkarken, bu kadar yüksek ruhlu ve asil bir kocaya karşı Naşide'nin nasıl olup da böyle bayağı hareket ettiğini ve bir para meselesi için kocasından gizli işler yaptığını düşünüyor, genç kadına karşı duyduğu nefreti artıyordu.

Kapıyı hafifçe vurarak cevap beklemeden Naşide'nin odasına girdiği zaman o koltukta dimdik oturmuş, sinirli bir tavırla ellerini oğuşturmakta idi. Genç kızı karşısında görünce birdenbire yerinden fırladı. Gözleri öfke ile şimşek çakmakta idi. Nazife ile kızının kendi sırrını öğrenmiş olmaları ve onu böylece tehditleri altında bulundurmaları onu çıldırtmakta idi. Hiddetten titreyen bir sesle sordu :

— Benden ne istiyorsunuz? Odama niçin geldiniz?

— Müfit Bey geldi. Sizin nerede olduğunuzu soruyor?

— Siz ne dediniz?

— Odanıza çıktığınızı söyledim.

— Bunu tabiî bulmadı mı? Neden bana seslenmedi?

— Bilmiyorum. Siz bu gece biraz sinirli olduğunuz için ondan evvel ben yukarı çıkmayı ve size onun geldiğini haber vermeyi münasip gördüm.

— Benim ağladığımı mı sanıyordunuz?

— Odanızda ne durumda olduğunuzu bilemezdim .

— Ne demek istiyorsunuz? Siz de beni yumruğunuz altında mı tutacaksınız? Halbuki anneniz bana ait olan bir sırrı size söylemiyeceğine yemin etmişti.

— Ben kimseye birşey söyleyecek değilim ama bunu itiraftan neden bu kadar korktuğunuzu da anlamıyorum.

— Korkmak mı? Ben mi?

— Böyle birşey çok kadının başına gelebilir.

— Onlar Müfit Gürcan'la evlenmiş değiller.

Bunu söylerken Naşide'nin gözleri yaşarmıştı.

— Bunda hakkınız var. Onun nazarında küçük düşmek istemiyorsunuz. O halde neden bunu yaptınız.

— Anlamıyorsunuz... Hayır, anlayamazsınız.

— O parayı kabul etmek için sizce bazı sebepler vardı galiba.

— İşte beni çıldırtan da budur. Siz bu evde oldukça kocama hiç bir itirafta bulunamam. Annenizin evine dönmenize imkân yok mudur Melike?

Bu sözler genç kızı şaşırttı. Sözün buraya geleceğini ummamıştı. Sert bir sesle cevap verdi :

— Katiyen imkânsızdır. Siz annemle bir mukavele yaptınız. Zavallı anneciğim büyük fedakârlıklara katlandı.

— Öyle ise yumruğunuzu başımın üstünde tutmaya devam edeceksiniz.

— Yumruk... Tehdit... Bunlar ne biçim kelimeler Naşide Hanım? Siz annemle yaptığınız anlaşmaya sadık kalmaya mecbursunuz. Onun sokağa atacak parası yoktur. Burada kalışım ona pahalıya mal oluyor.

— Bu sözlerinizden bir mâna çıkaracak halim yok benim. Yalnız söyleyin bana, bunları Müfit'e söylemeyeceğinizden nasıl emin olabilirim?

— Sözüme inanmanız kâfidir.

— Anneniz de bana ayni vaadi yapmıştı.

— Zorla sırrını ağzından aldım. Bunu size bildirmeyecektim. Beni siz buna mecbur ettiniz.

— Siz karşımda oldukça, bu sırrımı bildikçe ben nasıl rahat yaşayabilirim?

— Mühim olan bu değildir. Bence sizin Müfit Bey gibi bir kocaya yalan söylemeniz daha önemlidir.

— Niçin anlamıyorsunuz? İşte kocam Müfit olduğu içindir ki sustum ve hâlâ da susmaktayım.

— Bilâkis, sizi çok iyi anlıyorum. Sizin yerînizde olsaydım ona ilk dakikada hakikati itiraf ederdim. Onun sizi affedeceğinden eminim.

— Onu çok seviyorum. Beni hakir görmesine tahammül edemediğim için vaktinde ona bir şey söylemek cesaretini kendimde bulamadım. Bir adamı taparcasına sevmenin ve saymanın ne demek olduğunu bilemezsiniz. Bunu hissettiğiniz vakit benim bugün çektiğim ıstırabın derecesini anlayacaksınız.

— Bence bir adamı ne kadar çok sever ve sayarsanız ona karşı o derece samimî ve dürüst olmaya çalışırsınız. Benim seveceğim ve beni sevecek olan kimse bütün hayatımı da bilecektir. Ondan gizli bir şeyim olmayacaktır. Fakat biz burada konuşmaya daldık. Aşağıya inmeniz daha doğru olmaz mı?

— Siz ininiz. Ben iki dakika sonra gelirim.

— Peki...

— Durunuz. Kocama birşey söylemiyeceksiniz değil mi?

— Bir defa söz verdim. Bundan geri dönmem. Yalnız kocanıza değil hiç kimseye sırrınızı açmayacağım.

— O halde endişelerimi dağıtmaya çalışacağım Melike. Buraya geldiğinize teşekkür ederim. Bana karşı anlayışla hareket ettiniz. Bundan sonra birbirimize karşı daha sevimli tavırlar takınacağımızı umuyorum. Ben böyle yapacağım. Haydi şimdi aşağı ininiz.

— Naşide'nin sesinde gözyaşı titremekte idi. Merdivenden inerken Melike şöyle düşündü :

— Şimdi meseleyi anlıyorum. Büyük borçlara girmişti. Müfit Beyin haklı olarak şikâyet edeceğini ve belki de öfkeleneceğini düşünerek bunu ondan gizlemiştir. Herhalde çok mühim bir para olacak ki kendisini bu kadar hırpalıyor.

Gerçekten, Naşide'nin bu üzüntüsünün başka bir sebebi olabileceği Melike'nin aklından ve hayalinden geçmemişti. Ken-

disi odadan çıktıktan sonra zavallının nasıl hıçkırarak ağladığını görseydi büsbütün şaşıracaktı. Genç kadın bir taraftan yüzünü yıkarken bir taraftan da kendi kendine tekrarlıyordu:

— Nazife de Melike de biliyorlar. Ne müthiş şey Yarabbi! Ben nasıl rahat yaşayabilirim! Rezil oldum. Bir genç kız benim Muhtar Butak'la olan o çirkin maceramı öğrendi. Ah, ben ne yapmıştım, nasıl olmuş da o ahlâksız adama kanmıştım? Onun bana para vermesine nasıl razı olmuştum? Hep fakirlik yüzünden, hep kızım için... Kendimi satmıştım. Fakirlikten korkuyordum. Sonradan parayı ona ödedim. Ama bundan ne çıkar? Olan olmuştu.

Ve... Bunları Melike biliyor. Haklı olarak benden iğreniyor. Bakışlarından belli... Bir ananın evlâdı için nasıl ıstırap çekebileceğinden ve yaşamak için nelere katlanabileceğinden haberi yok. Bayağı bulduğunuz, takdir etmediğiniz bir adamın elinde oyuncak olmağa tahammül etmenin ne demek olduğunu bilmiyor.

Her şey aleyhime döndü, her şey beni tehdit ediyor. Acaba Müfit'e söyler mi? Hayır, bunu ona kendim itiraf etmeliyim. Benden evvel bir başkasından duyarsa vaziyetim daha feci olur. Bunu evvelce de düşünmüş, söylemeye cesaret edemediğim için ona yazmıştım. Mektubu ona vermekte tereddüt edişim ve onun Nazife'nin eline geçmiş olması müthiş bir şey! Alçak kadın... Şimdi de işin içine Melike de girdi. Sırrımı o da öğrendi ve bana tepeden bakıyor. Benim o zaman ne kadar güç durumda olduğumu takdir edemiyor. Halbuki ben Tülay'ı kurtarmaya mecburdum. Onun annesi gibi başkasına ait bir mektubu hile ile çalmamıştım.

Muhtar Beyi de uzaktan düşününce ne kadar âdi, korkunç bir adam olduğunu daha iyi anlıyorum. Merhametsiz, hain bir adamdı. Beni hiç acımadan ağına düşürmüş, fakirliğimi istismar etmiş, sanatını, sanatkârlığını âlet ederek beni avlamıştı. Ben de âciz ve zavallı bir durumda olduğum için irademi kaybetmiştim. Mamafih, ne olursa olsun, herşey benim aleyhimedir. Kendimi suçsuz göstermeye imkân yoktur.

Müfit'in bunu bilerek beni affetmesi lâzımdır. Yoksa... Aman Yarabbi! Yoksa ne olacak? Ne olacağım?

Naşide Hanım daha fazla düşünmeden ayna karşısında yüzünü pudraladı ve ağır adımlarla aşağıya indi. Salonda Müfit Beyle Melike karşı karşıya oturmuşlar, tatlı tatlı konuşmakta idiler. Müfit Bey karısını öperken biraz evvel Tülây'ın verdiği haberi ona müjdeledi. Ertan'ın telefonla evlenme teklifi o kadar hoşuna gitmişti ki kahkaha ile gülüyordu. Naşide bu sayede heyecanını ondan gizlemeye muvaffak oldu.

VII

Ressam Cem Timur'un Beyoğlunda bir hanın üst katında küçük, gösterişsiz bir atelyesi vardı. Bu hanın her dairesi bir sanatkâra ait olduğu için gireni çıkanı çoktu ve dairelerden dışarıya bazan neşeli ve genç kahkahalar, bazan münakaşayı belirten yüksek sesler gelirdi.

Cem'in dairesi üç odalı idi. Bir küçük yatak odası, bir geniş atelye, bir de atelyeden geçilen mini mini oda... Bu sonuncusu boyalar, paletler, çerçeveler, resimler ve âlet ve edevatla dolu idi. Cem kendi evinden bahsederken «sarayım» diye alay ederdi ama orada rahat çalıştığı için memnun olduğunu da gizlemezdi.

-- Yatağımdan fırlar fırlamaz işimin başına geçiveriyorum. Atelyenin ışığı fevkalâdedir. Günün birçok saatinde ışık alıyor. Ben de bu ışıklardan istifade etmenin yolunu buluyorum. Allah nasip ederse birgün iyi para kazanırsam, bitişikteki daireyi de alacağım. O zaman yatak odamı o tarafa naklederim, çalışma yerim genişler.

Melike bu atelyeye, Ertan ve Tülây'la birkaç defa gitmişti. Bu sebepten resmini yaptırmak için randevulaştığı gün rahatça merdivenlerden çıktı ve eski bir dostun evine geliyormuş gibi teklifsizce kapıyı çaldı. Cem onu heyecanla beklemekte idi. Elini içten gelen bir sıcaklıkla sıktı.

— Hoş geldiniz. Ne kadar mesut olduğumu bilemezsiniz. Gelmezseniz diye korkuyordum.

— Söz vermiştim.

— Böyle iken yine sinirli idim. Şimdi rahatladım. Bu küçük valizde elbiseniz var değil mi?

— Evet. Siz bu esvabı giymemi istemiştiniz.

— Onu çok beğenmiştim. Hemen çıkarıp bir yere asalım, çünkü bu günlük yalnız sizin yüzünüzün birkaç krokisini çizmekle iktifa edeceğim sanıyorum. Acele etmemiz için bir sebep yok değil mi?

— Hayır.

— Ben ağır ağır çalışmak niyetindeyim. Şuraya oturmaz mısınız Melike?

— Sizin emrinizdeyim. Nereye isterseniz beni oturtabilirsiniz.

— Işık şu taraftan iyi geliyor.

Genç sanatkâr heyecanla gidip geliyor, hazırlıklarını yapıyordu.

— Bunun hakikat olduğuna, karşımda bulunduğunuza halâ inanamıyorum.

— Halbuki işte buradayım.

— Resminizi yapmak şerefini bana verdiğiniz için size ne kadar teşekkür etsem azdır.

— Bu şeref asıl bana aittir.

— Karşılıklı komplimanlar yapıyoruz. Ödeştik artık.

Gülüştüler. Genç kız :

— Biliyorsunuz ki rastgele bir artistin karşısında poz vermeğe razı olamazdım. Dedi.

— İşte bunun için gurur duymaktayım.

Tekrar gülüştüler. Cem bir taraftan da kömür kalemlerini, mavi kâğıtlarını hazırlamakta idi. Bir iki saniye sessizce Melike'ye baktıktan sonra çalışmaya başladı.

Genç kız sakin ve tabiî bir tavırla oturmuş, onu seyrediyordu. Ressam arada bir elindeki kâğıdı ona gösteriyor :

— Yüzünün şu ifadesi güzel değil mi?

Yahut :

— Siz bunu mu tercih ederdiniz? gibi sualler soruyor, çizgilerini beğenmiyor, modelinin ruhunu anlamak, onun yüz çizgileriyle tanışmak istiyordu. Gözlerin biçimi, yumuşak dudakların kıvrılışı, saçların kulaklara doğru dalgalar halinde inişi, yanakların yuvarlağı, başın duruşu, hulâsa herşey onu ayrı ayrı ilgilendiriyor, büyük bir heyecanla ve güzel birşeyi elinden hemen kaçıracakmış gibi telâşla çalışıyordu. Biraz sonra kendinden geçmiş, Melike'nin varlığını unutmuş gibiydi. Genç kız büyük bir ilgi ile onun el hareketlerini, iç dünyasını açıklayan yüzünü seyrediyordu.

Cem'in birdenbire aklı başına geldi, saatine baktı.

— Eyvah, sizi çok yordum, dedi. Çay vakti de gelmiş, hatta geçiyor. Şimdi biraz dinlenin. Ben çayı hazırlayayım.

— Size yardım edebilir miyim?

— Katiyen. Siz şimdi şu koltuğa oturun. Ayni pozda durmaktan yorulmuş olacaksınız. Ben birkaç dakikaya kadar gelirim.

— Olmaz. Size yardım edeceğim.

— O halde siz ekmekleri kızartın, ben öteberiyi hazırlarım.

Pencerenin yanındaki masada karşılıklı yiyip içerken Cem sordu :

— Nasıl oldu da Tülây sizinle beraber gelmek istemedi. Sizi pek yalnız bırakmazdı.

— Pendik'ten dönmedi. Hafta sonunu orada geçirecekmiş. Bundan başka... Şey... Nişanlandı.

Bu sözleri duymamış gibi Cem başını pencereden tarafa çevirmiş, komşu evin balkonunda çamaşır asan yaşlı bir kadına dikkatle bakıyordu. Kadın içeri girince o da Melike'ye döndü. Lüzumundan fazla durgun bir sesle :

— Öyle mi? dedi. Demek resmen ve katiyen nişanlandılar. Yani gazeteye ilân verildi, yüzükler takıldı vesaire...

— Henüz bunlar olmadı ama olacak elbette. Dün gece Ertan telefon etmiş, teklifini yapmış. Tülây da bize haber verdi.

Melike havadisi bu kadar kayıtsız bir şekilde verebildiği için memnundu. Sesi titrememiş, yüzünün ifadesi değişmemişti.

— Tülây mesut mu?

— Çok... Fakat resmen nişanlanması onu şaşırtmadı, çünkü uzun zamandan beri kendisini Ertan'la sözlü saymakta idi.

Cem hafifçe gülümsedi.

— Onun böyle konuştuğunu işitir gibi oluyorum. Herhalde Müfit Bey bu haberi muzaffer bir tavırla etrafa yayacaktır.

— Hem o, hem de Naşide Hanım. Gerçi bu evlenmenin olacağından şüpheleri yoktu ama işin katileşmiş olmasından herhalde pek memnundurlar.

Cem düşünceli bir tavırla cevap verdi :

— Katileşmek... Tülây bahis konusu olduğu zaman bu kelime öyle gülünç ki...

Sözünü bitirmeden bir süre sessizce çalıştı. İkisi de kendi düşüncelerine gömülmüşlerdi. Sonra Cem birdenbire durdu, hırçın bir sesle :

Tülây'ın ne yapacağı belli olmaz dedi.

Sinirli bir hareketle kâğıdı sehpadan söküp çıkardı, yere fırlattı, tekrar alıp duvara çiviledi ve tekrar ona bakmadan uzaklaştı.

Melike de, kendi resmiyle karşı karşıya olduğu halde buna aldırış etmedi.

— Bu yaptığım resimde can yok. Mutlak yorulmuş olmalıyım. İster misiniz biraz gezelim.

Genç kız onun birdenbire böyle acaipleşmesine şaştığı halde razı oldu.

— Bir dakika müsaade. Elbisemi değiştireyim.

Tekrar atelyeye dönünce esvabını bir sandalye üzerine serdi.

— Bunu burada bırakmakta bir mahzur yok değil mi? Her gelişimde getirip götürmeyeyim.

— Tabiî. Haydi çıkalım.

Apartman kapısından çıkarken beklenmedik birşey oldu. Üç arabanın arka arkaya gelip kapı önünde durduğunu gördüler. Aynı dakikada çılgınca neşeli sesler sokağı doldurdu :

— Cem seni almaya gelmiştik. Fahri bu sabah Paris'ten dönmüş. Arkadaşlar onun atelyesinde bir toplantı tertip etmişler. Haydi arabaya binin. Bu güzel küçük hanımı da getirirsen pek memnun kalırız. Salona ışık verir.

Cem onlara cevap vermeden Melike'ye döndü :

— Bu güzel toplantıya iştirak etmek ister misiniz? Ressam Fahri Beyin adını herhalde duymuşsunuzdur. Geçen seneki sergisi çok beğenilmişti. Gazeteler uzun uzun ondan bahsetmişlerdi.

Genç kız tereddütle :

— Bilmem ki... dedi. Kimseyi tanımıyorum.

— Arkadaşlar teklifsiz, tatlı çocuklardır. Sıkılmayacağınızdan, yabancılık duymayacağınızdan eminim. Fahri'yi de beğeneceksiniz.

— Öyle ise gidelim. Benim için de güzel bir değişiklik olur. Artist muhitine hiç girmemiştim.

Arabalar dopdolu idi. Bir tanesine güçlükle binebildiler. Cem, neşeli konuşmalar ve gülüşmeler arasında Melike'yi arkadaşlarına tanıtmaya çalıştı ama kimse birşey duymadı. Genç kız Cem'le şişman bir hanım arasına sıkışmıştı. Arabayı bir delikanlı idare ediyor ve gittiği yoldan başka her tarafa bakıyordu. Bir kaza çıkması işten bile değildi. Buna rağmen kimse aldırmıyor, telâşlanmıyor, keyfini bozmuyordu. Birkaç sokağa daha girip yeni arkadaşlar topladılar. Kızlı erkekli bir hayli kalabalık bir grup olmuşlardı. Nihayet büyük caddeye çıktılar ve Aksaray'a doğru yollandılar.

Ressam Fahri'nin evi geniş bir apartmanın en üst katında idi. Atelye, dairesinin dörtte üçünü kaplayacak kadar büyüktü ve çok şirin bir surette döşenmişti. Burada sık sık eğlenceler tertip etmekte olduğu belli idi. Artistler ve arkadaşları grup grup köşelerde toplanmışlar, kimi şarkı söylüyor, kimi gitar çalıyor, kimi briç, kimi bezik oynuyor ve kimse kimseyle meşgul olmuyordu.

Cem ve arkadaşları içeriye girdikleri zaman ressam Fahri bir koltuğun kenarına ilişmiş, gitar çalmakta ve içli bir İtal-

yanca şarkı söylemekte idi. Etrafındakilerin onu dinleyip dinlemedikleri belli değildi. Yeni gelenlerin çığlıkları ve gürültüleri de odanın dumanlı havasına katıldı. Ressamın duvarları kaplayan tabloları bir buğu altında ancak görünmekte idi.

Cem, Melike'yi elinden tutarak, kalabalık arasından bir yol açıp ev sahibine doğru ilerledi. Onları görür görmez Fahri çalgısını koltuğa bıraktı, yerinden fırladı, arkadaşının boynuna sarıldı.

— Hoş geldin canım. Sana haber vermediler sanmış, pek üzülmüştüm.

— Sen de hoş geldin Fahri'ciğim. Paris'ten bize ne yenilikler getirdin acaba?

— Yarın konuşuruz. Müsaade et de hanımefendiye saygılarımı sunayım.

— Bu sözleri söyleyerek Melike'nin önünde eğilmişti.

— Bu geceki topluluğumuza şeref vermeniz beni cidden mesut etti. Sizinle karşılaşmamak pek büyük bir kayıp olurdu. Hayır, gülmeyiniz, sizinle tanıştığımız için böyle bir şeyi elbette ümit edemezdim diyeceksiniz ama ben de size şu cevabı vereceğim: Dünya yüzündeki bütün erkekler ömürleri boyunca sizin gibi bir kadına rastlamamak üzüntüsünü duyacaklardır. Birşey içer misiniz?

Melike'nin kolundan tutmuş, onu büfeye doğru sürüklemişti. Genç kız bu iltifat yağmuru altında biraz şaşırmıştı. Böyle iken kendisini çok mesut hissetmekte idi. Fahri Bey sevimli, nazik, görgülü bir adamdı. Bir kaç dakika içinde ona ve öteki misafirlere alışıverdi. Rahatça gülüyor, konuşuyor, dans ediyor ve kalabalığa uyarak şarkı söylüyordu. Saatlerin geçtiğinin farkında değildi. Belki biraz fazla içmişti.

Bir ara Cem'in kendisine yaklaştığını görünce yerinden kalktı.

— Cidiyor muyuz Cem?

Bu iki kelime etrafta bir bomba tesiri yaptı. Her ağızdan bir itiraz sesi yükseldi. Melike'nin yanında oturan ressam Büke :

— Gitmeyiniz Melike Hanım, dedi. Güven de, Işık Hanım

da, ben de Yeşilköy'de oturuyoruz. Arabamla sizi eve kadar götürürüm.

Bu teklif Cem'in yüzündeki endişeyi sildi.

— Öyle mi? dedi. Hep beraber gideceksiniz ve Melike istiyorsa onu size emanet edebilirim. Benim yarın sabah, pardon bu sabah erkenden bir işim olduğu için gitmeye mecburum.

Güzel Sanatlar Akademisi talebelerinden olan Işıl Melikeye yaklaştı.

— Sizinle komşu sayılırız. Beraber gideriz... dedi.

Bu candan sözlere karşı gelmek imkânsızdı. Esasen Melike o kadar eğleniyordu ki bu güzel havadan ayrılmak ona güç geliyordu. Cem bunu anladı, gülerek:

— Kalıyorsunuz demek, dedi. Sizi tekrar ne zaman göreceğimi bana lütfen telefonla bildirir misiniz?

— Siz ne zaman isterseniz gelirim Cem.

— O halde yarın öğleden sonra atelyemde sizi bekliyeceğim.

— Âlâ. Yarın Tülây da gelecek. Onu da getirebilir miyim?

Cem bir saniye tereddüt ettikten sonra yavaşça;

— Evet dedi. İsterseniz Tülây'ı da getirin. Allaha ısmarladık arkadaşlar.

O gittikten sonra eğlence devam etti. Melike o güne kadar böyle bir sanatkârlar topluluğunda bulunmadığı için içten eğleniyordu. Ortalıkta sanat, aşk, politika, moda, yiyecek içecek münakaşa ediliyor, her kafadan bir ses çıkıyordu. Saatlerce şarkı, şiir söylediler, projeksiyonla karikatürler gösterdiler, bunlardan bazıları alkışlandı, bazıları tenkit edildi. Gürültüler arasında herkes birbiriyle anlaşmış göründü.

Bir ara Melike salonun tenhaca bir köşesine çekildi. Birsen isminde genç ve güzel bir ressam hanımla yerdeki minderler üzerine otururak konuşmaya daldı.

— Ömrümde bu kadar ilgi çekici bir muhitte bulunmamıştım. Fakat burada kendimi çok küçük görüyorum.

— Neden?

— Davetlilerin hepsi başka bir kıymet; Kimi ressam, kimi heykeltraş, kimi yazar, kimi şair, kimi müzisyen.

— Kendinizi küçük, etrafınızdakileri büyük görmeyin. Bu kalabalık arasında ancak birkaç kişi değerli...

— Halbuki hepsi önemli adamlarmış gibi konuşuyor.

— Çoğu geveze. Söyledikleri incir çekirdeğini doldurmuyor.

— Herhalde Fahri Beyi bunlardan ayırmak gerek.

— O başka, akıllı ve kültürlü adamdır. Birkaç tablosu çok beğenildi ve iyi satıldı. İnşallah bundan sonra şımarmaz da ciddî çalışır.

— Onun yanındaki esmer adam hakkında ki fikriniz nedir?

— Sıradan bir ressamdır.

— Yenilerden mi?

— Üstünde durmaya pek değmez. Ben her zaman ondan uzak durmayı tercih ederim.

Melike güldü. Birsen'in konuşma tarzı hoşuna gitmişti.

— Biraz evvel beni, yakında açacağı sergiye davet edeceğini söyledi.

— Buna vaad değil, tehdit derler.

— Ona karşı bir hıncınız mı var?

— Eşeğin biridir. Sanat kabiliyeti sıfırdan aşağıdır.

— Beni ümitsizliğe düşürüyorsunuz. Biraz evvel güzel bir şiir okuduğu için hoşuma gitmişti.

— Şiiri bitiremezdi. Hiçbir şeyi bitiremez o. Herşeyi yarıda bırakır.

— Siz bu topluluklardan hoşlanmıyorsunuz galiba. Neden geliyorsunuz?

— Buraya dinlenmek ve rahat etmek için geliyorum.

— Aman Yarabbi! Burada mı dinleniyor ve rahat ediyorsunuz?

— Burada iken değil ama sonradan, eve döndüğüm zaman başımın artık ağrımadığını duyarak rahatlıyorum.

Birsen devam edemeden birdenbire sustu. Gözleri o sırada kapıdan içeriye giren orta yaşlı, yakışıklı, kendinden emin tavırlı ve mağrur bakışlı bir adama takılıp kalmıştı. Uzun boylu, geniş omuzlu, yanık yüzlü ve hâkim tavırlı idi. Bir saniye olduğu yerde durmuş, kimse onu tanıyor görünmemişti.

Melike Birsen'e sordu :

— Şu kapıda duran adam hakkındaki fikriniz nedir?

Birsen birdenbire ayağa kalktı.

— Onun için kararı kendiniz verin.

Bir iki adım uzaklaştıktan sonra geri döndü.

— Dönüşte arabada beraber olacağız. Ben de sizin tarafta oturuyorum. Yanınıza gelirim.

— Nerede oturuyorsunuz?

— Bakırköy'de.

— Buna sevindim. Uzun yolda konuşuruz.

— Elbette.

Birsen, yeni gelenin etrafını saran arkadaşlara doğru ilerledi. Misafirlerden biri hayretle sordu :

— O mu?

Bir başkası cevap verdi :

— Tabiî odur. Şüphe mi ediyorsun?

Bunun arkasında, öteki seslere hâkim kalın bir ses duyuldu :

— Vallahi odur. Bunca zaman ortadan kaybolduktan sonra işte ihtiyar kurt yine aramızda...

Şimdi her kafadan bir ses çıkıyor, binbir sual işitiliyordu :

— Sen nereden çıktın üstadım?

— Seni dünyanın bir ucunda sanıyorduk? Ne zaman döndün?

— Artık büsbütün mü döndün, yoksa tekrar gidecek misin?

— Hain, mektubuma neden cevap vermedin? Şimdi hesap ver bakalım.

Melike adama neden bu kadar önem verdiklerini düşünüyordu. Kadınların biri yanağını öpüyor, biri boynuna sarılıyor, biri ellerini sımsıkı tutuyordu. Genç kız yabancının kendi hayatında oynıyacağı rolü tahmin etmiş olsaydı bir dakika orada durmaz arkasına bakmadan kaçar giderdi.

Kalabalık arasından biri ona seslendi :

— Melike Hanım, siz de buraya gelmez misiniz?

Genç kız garip bir korku ile irkildi. İçinden gelen bir duygu ona bu adama yaklaşmamasını söylüyordu sanki...

— Gelmez misiniz Melike Hanım.

Bu tuhaf hissini yenmeye çalışarak kalktı, oraya doğru yürüdü. Ayni saniyede birkaç kişi birden :

— Muhtar Butak'la tanışıyor musunuz?

Diye sordular ve ondan cevap beklemeden Bilge :

— Muhtar Bey birkaç seneden beri yurdun dışında idi, dedi. Dünyanın dört bucağında resim yapmaya gitmişti. Sizin de bütün hanımlar gibi onu seveceğinizden eminim.

Melike birşey söylemeye vakit bulamadan, Muhtar Beyin öteki hanımların elinden sıyrılarak kendisine doğru geldiğini hayretle gördü. Sanki ona bu kadar iltifat yağdıran kadınlar, sıkıcı sineklermiş gibi, onları elinin tersiyle itivermişti.

— Siz harikulâde bir mahlûksunuz küçük hanım. Bugüne kadar bizim karşılaşmamıza engel olan ne idi acaba?

Genç kız, sanatkârın bu gibi sözleri pek çok defa, pek çok kadınlara tekrarlamış olduğunu tahmin ettiği için kısa bir teşekkürden sonra ondan uzaklaşmak istedi ama kuvvetli bir el kolundan yakaladı.

— Daha yeni tanıştık. Nereye kaçıyorsunuz böyle?

Bu sözlere bir hanım güldü, bir başkası ona çıkıştı.

— Hiç de nazik değilsiniz beyim... Sizi tezahüratla karşıladığımız halde...

Cümlesini bitirmeden omuz silkerek uzaklaştı. Melike hayretle ve biraz da tiksinerek onlara bakıyordu. Demek ki bu adam hayranlarına karşı istediği gibi hareket edebiliyor, dilerse onları yanına çağırıyor, dilerse kendisinden uzaklaştırıyordu. Ona karşı bu kadar zayıf davranan kadınlara da bu muamele lâyıktı doğrusu.

Genç kız bu lâubali hareketi hoş karşılamadığını göstermemeğe çalışarak kolunu onun elinden kurtardı. Muhtar Butak ona bakarak güldü. Yakışıklı yüzünde hain bir ifade belirdi. Melike, bu adamla Naşide arasında geçen macerayı bilmiş olsaydı bu dakikada kadıncağıza karşı içinde bir sempati duyacaktı; çünkü ressamın dudaklarında beliren tebessümü görün-

ce onun çok zalim olduğunu anlamış ve bu kalpsiz adamın eline düşmenin bir kadın için ne kadar tehlikeli olacağını düşünmüştü.

Ressam Fahri Bey elinde bir kadehle yaklaştı.

— Hoş geldin üstat! Nasılsın? Herşey yolunda mı?

— Fena değil.

— Seyahatin iyi geçti mi?

Mükemmel... Birçok resim, proje, kroki getirdim.

— Sergi ne vakit?

Yakında... Çerçeveler hazırlanır hazırlanmaz... Bu sefer tenkitçiler parmak ısıracak...

Bu gurur ve yüksekten bakış onun özelliklerinden biri idi. Fahri, Melike'ye baktı.

— Bu adam çok alçak gönüllü değilmi?

Alçak gönüllü ve iyi kalpli...

Butak kaşlarını çattı.

— Benimle alay mı ediyorsunuz siz?

Ve Melike'nin gözlerinin içine bakarak devam etti :

Devam edin. Ben şaka kaldırırım.

— Sen Melike Hanımı bırak da bana cevap ver. Birşey içtin mi? Birşey yedin mi?

— Hayır sayın ev sahibim. Henüz aç ve susuzum.

— İşte hepsi elinin altında.

— Teşekkür ederim.

Masa başında ayakta konuşuyorlardı. Melike bu kendini beğenmiş bu mağrur ve güçlü kuvvetli adamla ilgilenmeye başlamıştı. Onun eserlerini birer birer Fahri Beye methedişini dinlerken şöyle düşünüyordu :

Keşki Ertan da kendisinden böyle emin olsa, kendisine böyle güvense ve etrafındakilere kuvvetli ve kudretli olduğunu gösterse! Hiç kimse onun kabiliyet derecesini takdir edemiyor, halbuki Muhtar Beyi gören ve işiten, onun tek elle bir dağı devirebilecek güçte olduğuna inanıyor.

Fahri Ergin biraz uzaklaşınca Butak Melike'ye yaklaştı ve kararlı bir sesle :

— Şimdi konuşabiliriz, dedi. Şuraya oturalım da bana hayat hikâyenizi anlatın.

— Zannederim ki asıl siz bana hayat hikâyenizi anlatacaksınız. Nereye oturalım?

Bunu söylerken etraftaki bütün koltuk ve iskemlelerin dolu olduğunu görmüştü. Halı ve şilte üzerinde yerde oturanlar bile vardı. Muhtar Beyin böyle şeylere aldırış eden bir kimse olmadığı belli idi. Bir köşedeki divanda iki üç gencin oturmakta olduğunu görmüş, hemen onlara yaklaşarak bir kaç kelime ile onları yerlerinden kalkmaya mecbur etmişti. Ondan sonra da Melike'ye gelmiş.

— Buyurun şurada oturalım demişti.

Bütün bunlar iki üç dakika içinde yapıldığı için genç kız kahkaha ile gülmekten kendini alamadı. Esasen bu gece herşeye gülüyor, hattâ biraz da lüzumundan fazla gülüyordu. Acaba çok mu içmişti?

— Aşkolsun size, zavallı çocukları zorla yerlerinden kaldırdınız. Bakınız surat bile ediyorlar

— Aldırmayın. Hak kuvvetlidedir. Biz keyfimize bakalım. Evet size ne diyecektim biliyor musunuz? Memlekette hayranlık uyandıracak tablolar yapabilmek için aylardan beri diyar diyar dolaştım. Kızıl derilileri, boğa güreşlerini, güneşsiz ormanlarda vahşi hayvan boğuşmalarını, sözün kısası heyecan yaratacağına inandığım her şeyi çizdim, boyadım. Fakat yurduma dönünce ne göreyim? En güzel eserimi yaratmama vesile olacak konu beni beklemiyor mu?

Genç kız bu cümlelerin altında gizlenen mânayı anlamak istemedi ve ona cevap vermedi. Halbuki sanatkâr, kadınlar tarafından böyle soğuk karşılanmaya alışkın değildi. Bilâkis, her zaman onlar etrafını alırlar, ne yapmak istediğini sorarlar, gelecek eserinin modeli ve konusu hakkında bilgi vermesini yalvarırlardı. Bu durum onu biraz sıktı ve hislerini belli etmemek için lâfı değiştirdi.

— Sergime mutlaka gelmelisiniz.

— Bahsettiğiniz eseri görmek beni memnun edecektir.

Ressam biraz da ondan intikam almak isteğiyle gururlandı :

— Bundan memnun olmayacak kadın pek yoktur.

— O halde bana bir davetiye gönderiniz.

— Alay mı ediyorsunuz benimle?

— Hayır, böyle bir şeyi düşünmemiştim.

— Ne demek istediğimi pekâlâ anladınız. Boş yere anlamamış görünmeyin.

— Bilmece çözmekten hoşlanmam. Açık konuşun.

— Sergim için portrenizi yapacağım.

— Yani beni de boğa güreşleri ve yıkık binalar arasına koymak mı istiyorsunuz?

— Ben güzellerin resimlerini de yaparım. Eserlerim hep boğuşan insanlarla hayvanları, yıkık binaları, aç ve bakımsız çocukları gösteren tablolar değildir.

Konuşma tarzı âdeta bir emir veriyormuş kadar sertti. Melike onu dinlerken yine Ertan'ı düşündü :

— Onun da böyle emniyet ve güvenle konuşmaması ne yazık! Kendini biraz methetmek galiba silik kalmaktan daha iyi. Şu Muhtar Bey her halde çok yakında kendinden bahsettirecektir. Halbuki Ertan hâlâ durumunu sağlamlaştıramadı... Hem de sahibi olduğu fabrikada... Kabahatı da hiç şüphesiz hep gölgede kalışı ve hakkı olan salâhiyetleri yaşlılara kaptırması! Ona kızmamak elimden gelmiyor. Hele onun tereddütlerini ve kararsızlıklarını şu karşımdaki adamın fazla cesareti ve ataklığiyle kıyaslayınca büsbütün çileden çıktım.

Bu düşüncelere o kadar dalmıştı ki yanındakinin sözlerini ancak işitebiliyordu. Biraz sonra pikap bir dans havası çalmaya başladı ve ressam Büge genç kızın önünde eğildi. Bu, acı düşüncelerden sıyrılması için büyük fırsattı. Muhtar Beyin yüzüne bile bakmadan yerinden fırladı. Genç ressamla dansettikten sonra bir ikinci dansı tanımadığı bir şairle üçüncüsünü de bir müzisyenle etti. Yorulmuştu, sıkılmıştı artık. Fakat yalnız gidemiyeceği için ötekilerin de onun gibi sıkılıp yorulmasını sabırla beklemeye mecburdu.

Nefes almak ve dinlenmek için durduğu sırada tekrar Muhtar Butak'la karşılaştı. Ressamın bu fırsatı kaçırmak istemediği aşikârdı. Nitekim, genç kıza yaklaşır yaklaşmaz hemen sordu :

Projemi yerine getirip getirmeyeceğimi bilmek istiyorum.

Melike cevap vermeden onun yüzünü tetkik ediyordu. Şakakları ağarmıştı, gözlerinin altında çizgiler vardı. Karşısında kinin bakışlarını takip eden ressam gülümsedi :

— Kırk üç yaşındayım. Hayatımın her dakikası doludur. Çok genç bir erkekle ilgilendiğiniz takdirde sizin ciddi ve aklı başında olmadığınıza inanacağım.

— Bana kalırsa siz kendinizden başkasını ciddiye almazsınız.

— İstediğim herşeyi ede edebilirim ben.

Ne kadar kibirlisiniz! Aklı başında bir insanın sözleri değil bunlar! Hem de nekadar boş ve yersiz!.

Boş ve yersiz ha! Ben canım nasıl isterse öyle konuşuyorum. Bu konu üzerinde durmayı sevmem. Yürüyeceğim yolu da kendim seçerim ve hiç kimsenin yolumu kesmesine müsaade edemem.

Melike bu sözlere cevap vermeden şöyle düşündü :

— Kuvvetli adam; fakat insanlık tarafı yok!.

Öteki kayıtsızca devam etti :

— Anlıyor musunuz küçük hanım, istediğim herşeyi elde ettiğimi unutmayın! Bu benim hayat kaidelerimden biridir.

— Başka insanlar sizin bu hayat görüşünüze riayet ediyorlar mı?

- Onları inandırmaya çalışıyorum.

— Bu söylediklerinize sahiden inanıyor musunuz siz?

— İnanıyor muyum? Sizin yerinizde olsam benim burada kuvvetimi ispat etmemi isterdim. Ne dersiniz? İspat edeyim mi?

— Bence siz bir peri masalı içinde yaşamaktasınız ve bu masalın kahramanı da kendinizsiniz. Acaba bu kahraman rolünden bıkıp usanmaz ve yorulmaz mısınız?

Şimdiye kadar yorulmadım. Sizin dediğinizin aksine, hayatı olduğu gibi yaşıyorum, her zaman hakikatle karşı karşıyayım, vaktimi ahlarla vahlarla geçirmem, hayal ve ilhamlar peşinde koşmam.

— Hattâ eserleriniz için de mi?

— Ben iyi bir ressamım ve herşeyi olduğu gibi çizerim.

Melike alaycı bir sesle:

Boğa güreşleri, yıkılan evler, eziyet çeken insanlar... dedi.

Ve... Güzel kadınlar, bilhassa güzel kadınlar.

Genç kıza doğru biraz eğilerek devam etti:

— Bu kadınların en güzeli de kendi resmini yaptırmak için beni bekliyor.

Hayır. Size resmimi yaptırmayacağım.

Butak bu cevaba kızmadı, bir santim gerilemedi.

— Çok ilgi çekici bu... Neden acaba?

— Başka biri portremi yapmaktadır?

— Bundan ne çıkar?

Ne çıkar ne demek?

— Öyle ya, başka birinin portrenizi yapmasının ne ehemmiyeti var?

Melike yavaşça güldü.

— Belki mühim değil... Yalnız...

— İki sanatkârın ayni zamanda sizin resminizi yapması namussuzluk mu?

Bu sefer genç kız kahkaha ile güldü, cevap vermedi.

— Portrenizi yapan kimdir?

— Cem Timur... Onu tanıyor musunuz?

— Hasta denecek kadar hassas, içli bir adam. Sizi olduğunuz gibi değil hayâl ettiği gibi görecektir.

— Ben öyle bulmuyorum.

— Bana kalırsa siz resimden anlamıyorsunuz.

— Belki... Fakat ben sadece bir insanım. Neyin hoşuma gittiğini bilirim. Onun tablolarını beğeniyorum.

— Sizin sinirsiz, cansız bir kız gibi ebedileştirilmeniz doğ-

rü olmaz. Artık ona modellik etmeyin. Ona hakikî bir ressamla karşılaştığınızı söyleyin.

— Çok garip bir insansınız!

O sırada Birsen onlara yaklaştı ve Melike'ye gitmek için hazır olup olmadığını sordu. Onun yerine ressam cevap verdi :

— Hayır, hazır değildir. Bizi rahat bırakın Birsen. Çok önemli bir görüşmenin ortasındayız.

Melike yerinden kalktı. Gülüyordu.

— Ortasında mı? Tam aksine, görüşmemizin en sonuna vardık artık.

Onu kandıramayacağını anlayan sanatkâr da yerinden kalktı. Öfkesini belli etmemek için güçlük çekiyordu. Mantosunu giymesi için genç kıza yardım ederken tekrar :

— Beni çok bekletmeyin güzelim. Ben çok çabuk çalışırım ama herhalde bir portreyi yapmak için birkaç seans lâzım. Sergim de pek yakında açılacaktır.

Melike omuz silkti, veda etmek için Fahri Beye doğru ilerledi. Birkaç dakika sonra arabaya binince, yanında oturan Birsen'e :

— Beraber gidişimiz çok iyi oldu. Dedi.

— Ben de bundan memnunum. Hele biraz evvel ressam Muhtar'a verdiğiniz cevaplar çok hoşuma gitti.

— Galiba o da sevmediklerinizden biri. Öyle mi?

Birsen nefret dolu bir sesle cevap verdi :

— Ondan ve ona benzeyenlerden iğreniyorum.

— Çok sert konuşuyorsunuz ama belki de onu sizin kadar tanımış olsam ayni şeyi duyacaktım.

— Onu ne kadar çok tanırsanız ondan o kadar çok uzaklaşırsınız.

— Sizin hoşlandığınız kimseler nasıl olmalı? Bunu çok merak ediyorum.

— Ben sizin gibi namuslu ve açık kalpli olduğu gözlerinden ve yüzünden okunan insanları severim.

Sizden bir kompliman istememiştim.

— İstemiş olsanız bunu söylemezdim.

— Demek gözlerimden herşey okunuyor. Cem Timur ne diyor biliyor musunuz? Benim resmimi yapmak, meselâ çok açık kalpli olduğunu bildiğim Tülây isimli bir kızın resmini yapmaktan çok kolaymış!

— O hanımı tanımıyorum ama belki de Cem Timur ona âşıktır.

— O mu? Ne diyorsunuz?

Böyle bir ihtimali düşünmemişti. Çok şaştı.

— Zannetmem. Tülây'ı tanımış olsaydınız onların birbirinden ne kadar değişik insanlar olduğunu takdir edecektiniz.

— Cem Timur'la sizin aranızda bir şeyler var mı?

— Katiyen! En ufak bir flört bile yok?

— Düşünüyorum da Cem'in bugüne kadar kimseye âşık olduğunu hatırlamıyorum. İşte sevimli bulduğum bir tip de odur. Aklıma gelmişken sorayım : Sizin portrenizi mi yapıyor?

— Evet. Yeni başladı. Bir pencere önünde ayakta ve arkamda siyah ipekli bir elbise ile.

— Bu sizin mesleğiniz değildir. Değil mi?

— Yani para ile modellik edip etmediğimi soruyorsunuz : hayır maalesef hiçbir mesleğim yoktur.

— İstemiş olsanız bu mesleği mükemmel yaparsınız.

— Sanmıyorum.

— Neden?

— Çünkü bundan nefret ederim.

— Sebep? Tanıdığım birçok iyi aile çocukları modellik yapmaktadır. Bütün mesele size dikkatle bakılmasına alışmaktan ibarettir.

Doğru ama bana baktıkları için para verilmesini tasavvur edemem. Sanki satılık bir malmışım gibi... Belki buna kibir diyeceksiniz siz... Belki de... Herhalde vücudumun kendime ait olmasını ve onda bir güzellik varsa satılık olmamasını tercih ederim.

Bunu Cem'e hediye ediyorsunuz öyle ise.

— Şüphesiz. Ona faydalı olmak iyi bir şey... Öyle güzel eserler ortaya çıkarıyor ki. Hem kendisi de altın gibi çocuk.

— Bugüne kadar kimse resminizi yapmadı mı?

— Hayır.

— O halde Cem için büyük bir şeref bu.

— Bugüne kadar hiç bir ressamla tanışmamıştım.

— Siz çok candan bir kızsınız.

Melike güldü:

— Teşekkür ederim. Sahiden ikiyüzlülükten nefret ederim ben.

Her zaman böyle olmakta devam edin. Bilhassa Butak ve onun benzerleri size modellik teklif edince.

— Onu reddettim. Geri dönmem.

Birsen ona dikkatle baktı.

Kararınız katî midir?

Bunu tekrar kendisine söyledim. İnanmamış göründü.

— Öyledir o... kendi kudret ve kuvvetinden çok emindir.

— Kabahat kadınlarda...

— Hepsi çılgın!.

— Bence de öyle.

— Bu sözleriniz beni sevindiriyor. Sizin gibi ciddî bir hanımefendinin o şarlatan ressamın oyununa gelmesini istemezdim.

Bu adam o kadar kötü mü?

— Ahlâk bakımından berbattır.

— Artistliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Kendine çok güveni var. Eserlerini methede ede bitiremiyor.

— Kabiliyeti inkâr edilemez. Ancak gözleri sade iğrenç şeyleri görür.

— Sizin fikrinize iştirak ediyorum. Esasen onun yüzünün güzel sanılan çizgilerinde de bir çirkinlik görülmektedir.

— Ben onda hiç güzellik görmüyorum.

— Ondan bu derecede mi nefret ediyorsunuz?

— Onun ne hayat ne de sanat bakımından hiçbir ideali yoktur. Meselâ bir boğa güreşinin resmini yapmağa karar verirse mutlaka hayvanın bağırsaklarının dışarıya fırladığı anı seçer, bu takdirde de çizgiler harikulâde fakat tablo iğrenç olur. İşte böyle bir adamdır. Bence, hakikî sanatkâr her şeyi güzel-

leştirmeye çalışır o ise aksine en asil bir konuyu bayağılaştırmak için elinden geleni yapar.

Birsen bu sözleri o kadar ateşli söylüyordu ki arabadakilerin hepsi gibi Melike de buna inanıyordu. Ötekiler birşey demeyince o yine konuştu.

— İlk görüşte onun kuvvet ve kudretine, irade ve azmine ve herşeyi kendi isteğine göre yürütme tarzına hayran olmuştum.

— Şimdi fikrinizi değiştirdiniz mi Melike Hanım?

Genç kız başını salladı.

— Onun gücü hakkındaki düşüncem oldukça değişti.

— Onun gücü sadece etrafını saran hanımlara bir caka yapmaktan ibarettir.

— Bunda muvaffak oluyor.

— Onun kendisi hakkında dışarıda uyandırmak istediği intiba şudur: Hoşuna giden ve erişmek istediği kadına varmak için bir tabur askeri yenebilir ve onları yere serebilir. Gerçek bundan bambaşkadır. Karşısında kuvvetli bir erkek yumruğu gördüğü dakika korkudan kaçacak delik arar.

Ne garip! Görünüşü kuvvetli bir erkek.

- İri bir adam, isterse kendini Herkül kadar güçlü gösterebilir. Bunun için biraz küstah olması ve göğsünü ileri atarak omuzlarını genişletmesi kâfidir. O böyle yaptığı içindir ki aşk maceraları içine bugüne kadar sahici engeller girmemiştir. Elde etmek istediği kadınlara karşı klâsik usullere başvurarak dil dökmesini, vaadlerde bulunmasını onları ağına düşürecek sözler söylemesini pek iyi becerir. Dahası var: Şayet karşısına hoşuna giden fakat maddî ıstıraplar ve üzüntüler içinde çırpınan fakir bir kadın çıkarsa onu şu veya bu şekilde satın almak yolunu da bilir. Dediğim gibi, ne hayat bakımından ne de sanat bakımından hiç bir ideali yoktur, vicdan nedir bilmez.

— O halde ona geride ne kalıyor?

Bencilliği... Kendisi...

Melike bu şekilde konuştuğuna göre, Birsen'in böyle bir tecrübeden geçmiş olduğunu düşündü ama bu özel soruyu sormaya cesaret edemedi.

— Böyle olmasında şüphesiz ki kadınların suçu büyüktür.

Kadınlar! Ah onlar bu adamın kendileri hakkında neler düşündüğünü bilseler! Onların hepsini ayni çuvala doldurur!

— O halde portreleri nasıl yapıyor?

— Yapmıyor ki... Daha doğrusu sözde yapıyor.

— O aksini iddia ediyor.

Sizi atelyesine çekmek istiyor da ondan.

Sizi dinledikçe, bir saniye olsun onu ilgi çekici bir insan olarak gördüğüm için anlayış kabiliyetimden şüphe ediyorum.

— Bir daha böyle bir hataya düşmemeye çalışın.

— Çok hoşuma gidiyorsunuz. Sizi tekrar görebilir miyim?

— Tabiî... Çok memnun olurum. Bir telefon etmeniz kâfidir.

— Çok teşekkür ederim. Sizi nasıl arayacağım?

Birsen güldü. Evinin önüne geldikleri için araba durmuştu. Kapıdan çıkarken Melike'ye baktı.

Size eski soyadımı ve yenisini söyleyeyim : Birincisi Butak'tı.

— Ne diyorsunuz?

— Evet. Bu saygıdeğer sanatkârla evlenmiştim. Birkaç ay birlikte yaşadık.

— Onu iyi tanıdığınızın sebebi bu...

— Onunla birkaç gün bir evde, bir odada, bir yatakta kalmak neye mal olduğunu öğrenmeye yeter de artar bile...

— Şimdi?...

— O kâbustan sıyrıldığım için Allaha şükür ediyorum. Bütün arkadaşlarım bunu biliyorlar.

— İlk tanıştığımız akşam bana bu hayat sırrınızı açtığınız için teşekkür ederim.

— Ona gülümsemekte olduğunuzu görmüştüm. O namussuz adamın sizin gibi temiz bir küçük hanıma tuzak kurmakta olduğu aşikârdı. Buna engel olmam tabiî idi. Beni Birsen Tan ismiyle telefon rehberinde bulabilirsiniz. Sizi bekleyeceğim. İyi geceler, daha doğrusu hepinize birden günaydın arkadaşlar.

* * *

Melike eve döndüğü zaman üzgün ve yorgundu. Uykuya dalmış olanları uyandırmamak için ayaklarının ucuna basarak odasına çıktı. Birsen'in sözleri hâlâ kulağında çınladığı için onu düşünüyordu :

— İnsanlar birbirine ne kadar çeşitli fenalıklar yapabiliyorlar! Zavallı Birsen nasıl hırpalanmış ve acı çekmiş! İçinde bu büyük kin ve nefreti hâlâ yaşatabilmesi için kimbilir Muhtar Beyi ne derece sevmişti! Duygum beni aldatmıyorsa Birsen fena kalpli bir insan değil... En acı sözleri söylediği sıra da bile alaycı tavrını bozmuyor, kini yalnız eski kocasına... Garibi şu ki bu artist çevresinde hemen hemen herkes Birsen'in vaktiyle onunla evli olduğunu bildiği halde onu yine de hoş karşılıyor. Ona saygı gösterenler bile var.

Melike'nin uyumadan evvel son düşüncesi de şu oldu :

— Ben kendimi olgun bir kız sanıyorum. Meğer ne kadar toy bir çocukmuşum! Az kaldı o adama inanacaktım. Allah beni korudu.

Ertesi gün öğleye doğru yemek odasına indiği zaman Naşide onu soğuk bir tavırla karşıladı. Son görüştüklerinden beri uzun uzun düşünmüş ve önemli kararlar almıştı; bunları ona bildirdi :

— Annenizin isteklerini yerine getirmek maksadiyle sizin burada daha canlı ve neşeli günler geçirmenize çalışacağım. Mamafih şunu da belirtmek isterim ki ben annenizin size tam mânasıyle modern bir hayat hazırlamamı istediğini anlamamıştım. Ne ise, bunu geçelim. Ben onun dediğini yapacağım ama buna karşılık da mutlaka sırrımı saklayacaksınız. Olmaz mı?

— Teşekkür ederim. Bana güvenebilirsiniz. Sözümde duracağım.

— Herkesin yanında da, çok iyi anlaşan dostlarmışız gibi hareket etmekte devam edeceğiz.

— Tabiî.

— Ben de teşekkür ederim. Şimdi tamamiyle anlaştığımızı sanıyorum.

Naşide bu sözleri boğuk bir sesle söylemişti. Gözlerinde de sert bir ifade vardı. Başka bir şey söylemeden odadan çıktı. Ay-

ni saniyede sokak kapısı çalındı ve evin içi Tülây'ın neşeli sesi ve mesut kahkahalariyle doldu. Onun bu patırtısı Melike'ye bir akşam evvelki eğlenceden ona bahsetmek imkânını vermedi. Delişmen kız durmadan söylüyordu:

Ertan'ın bana telefonda nişanlanmayı teklif edişi acaip değil mi Melike? Zavallı çekingen çocuk, birdenbire durumumuzu resmileştirmek kararını almış. Ben de ona, birbirimize sözlü olduğumuza öteden beri inandığımı söyledim. Güldü. Ben de güldüm.

Onun bu sözleri Melike'nin içine her saniye biraz daha artan bir hüzün ulaştırıyordu. Bir ara öyle oldu ki artık daha fazla dayanamıyacağını, gözyaşlarını tutamıyacağını anlayarak bir bahane ile odasına kaçtı.

Öğleden sonra erken saatte Cem Timur'un atelyesine gittiler. Tülây bu sefer de ressamı lâf yağmuruna tuttu ve Melike sabrının sona ermek üzere olduğunu, biraz daha devamı ederse avaz avaz haykırarak onu susturacağını hissetti. Bereket versin, onun yaramaz bir küçük kız gevezeliklerini büyük bir adam müsahamasiyle Cem ona cevap vermişti:

— Demek şimdi sen nişanlı bir küçük hanım oldun ve hayat senin için bir eğlence olmaktan çıktı. Bundan sonra ciddi, ağırbaşlı olacaksın. Yakında da evlenecek, bir ev hanımı sorumluluğunu yükleneceksin. Mükemmel bir ev kadını, kocasının işleriyle uğraşan, idareli, tutumlu bir hanımefendi...

Cimi, aptal mısın sen? Ertan'la evlenince tutumlu olmama hiç lüzum kalmayacak. Onun çok parası var. Esasen beni saadete ulaştıran sebeplerden biri de bu değil mi?

Bu son cümleyi tatlı bir ah çekerek söylemişti.

O halde neler hakkında iyi kararlar alacaksınız?

— Hiçbir şey hakkında karar alacak değilim.

Fakat nişanlı bir küçük hanımın ciddi şeyler düşünmesi lâzım. Dünyanın kaidesi budur.

— Boş ver... Ben olduğum gibi kalacağım. Şayet Ertan bundan hoşlanmazsa, keyfi bilir. Ev işlerine gelince, mükemmel bir aşçı bir de orta hizmetçisi tuttuktan sonra bana yapacak

birşey kalmayacak. Harikulâde bir ömür süreceğim. Bunu düşünmek bile beni zevkle titretiyor.

— Sen delişmen, kuş beyinli bir küçük kızsın. Şeytana uyarak günah işliyorsun.

Tülay gerçekten bir küçük kızmış gibi, yüzüne düşen bir büklüm saçı Cem onun kulağının arkasına doğru itmek istedi ama Tülây hırçın bir el hareketiyle saçını tekrar yanağının üstüne çekti. Cem'den uzaklaştı.

— Hiç de senin düşündüğün gibi değilim. Ben Ertan'ı seviyorum. Bunu bil. Ona olan sevgim aylardan beri herkesin diline düşmüştü. Hem, Ertan'ın parasını senin tablolarını satın almak için sarfedeceğimi öğrendiğin zaman bana söylediğin bu çirkin sözlere pişman olacaksın.

Tülây'ın gözlerinde şimşek çakıyordu. Aynı hırçın sesle devam etti :

— Evet, senin tablolarını alarak Ertan'ın parasını tüketeceğim. Bütün resimlerini ben alacağım, çünkü benim için onlar dünyanın en güzel sanat eserleridir. Evimin duvarlarını onlarla süsleyeceğim ve her tarafta onlara bakacağım. Demek ki Ertan'la evlenmem senin için de faydalı olacak Cimi... Seni zengin edeceğim.

Bu sözlere Melike kahkaha ile gülmekten kendini alamadı.

— Bir insan bundan daha şirin ve sevimli olamaz. Cem, çabuk bu tatlı kızdan af dileyin.

Fakat Cem cevap vermeden uzaklaştı ve çalışmak için hazırlık yapmaya başladı. Tülây çılgınca konuşmasına devam etti :

— Cimi, neden Melike ile evlenmiyorsun sen? Ne parlak bir fikir! Düğünümüzü ayni günde yaparız. Hem bunda senin için menfaat var: Düşün bir kere, böyle bir modeli her zaman elinin altında tutacaksın!

Boya renklerini ayırmakla meşgul olan Cem Melike'ye göz kırparak gülümsedi.

— Bu bakımdan gerçekten fevkalâde birşey... Yalnız ben seninle ayni günde evlenemem. Çünkü sen şehrin en lüks salonlarının birinde danteller, tüller ve ipekler içinde, ışıklar altında

parlayan bir gelin hanım olacaksın. Etrafında peri kızlarına benzeyen küçük hanımlar bulunacak.

— Ona ne şüphe! Düğünüm mevsimin en şık ve zengin düğünü olmaz, gazeteler bundan bahsetmez ve resimlerimizi basmazsa kıyametleri koparırım.

— Görüyorsun ya, seninle at başı gidemem ben. Benim düğünüm çok sade olacak ve bana bir liraya mal olacak! O da şayet kenara bir lira koyabilirsem!

Cem boyaları karıştırmaya devam ediyordu. Melike neşeli bir kahkaha attı.

— O halde nişanımız yapılmadan bozuldu demektir. Fakat buna rağmen aramızın açılmadığını, dostluğumuzun devam ettiğini herkes bilmelidir.

Tülây tekrar Cem'e hitap etti :

— Seçtiğin bir kız var mı Cimi?

— Şimdilik yok.

— Yazık! Birini bulmalıyım sana! Nasıl bir kız istiyorsun? Ne tuhaf, sana sormayı bugüne kadar nasıl olup da düşünmemiştim? Halbuki çok önemli bir konudur bu. Ertan sarışınları seviyor, sen? Ya sen?

Tülây'ın bu daldan dala uçuşları Melike poz vermek için yerini alıncaya kadar devam etti. Ondan sonra eline bir kitap alıp bir köşeye büzüldü ve ağzını açmadan sessiz kaldı. Melike pencerenin önünde ayakta durmuştu. Cem de karşısında yer almıştı. Tülây, bir iki dakika okuduktan sonra kitabı dizlerinin üzerine bıraktı, gözleri Cem'in el hareketlerine ve fırçasına takıldı.

Dalmış, dünyayı unutmuştu sanki. Melike hayretle ona baktı, parıltılariyle artistin rahatını kaçıracağını sanmıştı. Bunda da yanıldığını anladı. Çünkü Cem'in göz ucuyle Tülây'a bakıp tatlı tatlı gülümsediğini, onun da buna karşılık verdiğini farketti ve onları bu şekilde anlamış olmaları içine derin bir rahatlık ulaştırdı. Sanatkârın huzur içinde çalışması gerek değil miydi?

Çay içmek için bir iki dakika çalışmaya ara verdikleri zaman Cem fevkalâde memnundu. Resmin ana çizgileri yapılmış-

tı ve yüz Melike'ye çok benzemişti. Buna hepsi sevindiler. Cem Tülây'ın fikrini almakta o kadar ısrar etti ki Melike yine şaşırdı. Tülây'ın görüşünün ne önemi olabilirdi? Fakat bunda da yanılmıştı çünkü ancak Tülây sehpanın karşısına geçip :

— Melike'nin tâ kendisi! Yüzünün mânası, gözlerinin bakışı, omuzların duruşu tastamam o... dedikten sonra sanatkârın yüzündeki tereddüt silindi, alnındaki kırışık kayboldu, sevinç, dolu bir sesle ona cevap verdi :

— Hakkın var yavrucuğum, fena bir başlangıç olmadı.

Garip şey! Melike'nin ne düşündüğünü sormayı unutmuştu. Bütün bunlar genç kızın kafasının içinde çok şaşırtıcı problemler yaratıyordu. Ne düşüneceğini kestiremiyordu. Yoksa Birsen haklı mıydı? Bu iki gencin aralarında bir şey mi vardı? Fakat. Ya Ertan! Nasıl olurdu bu? Saatlerce bunu düşündü durdu. Rahatı kaçmıştı.

Akşam eve döndükten az sonra Ertan geldi. Tülây onu çılgın bir sevinç içinde holden karşıladı. Kol kola içeri girdikleri vakit parmağındaki yüzüğü herkese birden göstererek :

— Bakın dedi. Ertan ne yapmış? Aptallar gibi yalnız başına gitmiş, şu yüzüğü almış. İki parmağım birden içine giriyor. Ertan Naşide Hanımın elini sıkarken cevap verdi :

— Canım ne oluyorsun? Bir parçe aldırırız, küçülür.

Naşide heyecandan titreyen bir sesle :

— Çok, çok mesudum yavrum, dedi. Gel seni öpeyim.

— Teşekkür ederim efendim.

Tülây neşeli bir kahkaha attı.

— Herkes birbiriyle öpüşüyor, Melike'yi neden öpmüyorsun Ertan?

Delikanlı buna hafifçe güldü ama bu fırsattan istifade etmeden Müfit Beye doğru ilerledi. Çok kararlı ve azimli bir hali vardı. Melike bunu hemen farketti ve yemekten sonra, Yeşilköy'de oturan ve nişan haberini alan bir çok ahbapları tebrik için geldiği vakit bir ara Ertan'a yaklaştı.

— Tebrik ederim, dedi. Tereddütten sıyrılmışsınız. Kendinize hâkim bir haliniz var.

Eltan ona bakmadan cevap verdi :

— Hakkınız var. Kararsızlık kadar fena ve sinir bozucu bir durum yoktur. Şimdi kendimi bambaşka hissediyorum. Son görüştüğümüz zaman bitkin bir halde idim. O gün için sizden özür dilerim.

Genç kız itiraz etti.

— Ne münasebet! Hayatî önemi olan meseleler bahis konusu olunca acele etmek ve düşünmeden harekete geçmek doğru olmazdı.

— Sinirli ve yorgun olanların sizinle bir kaç saat konuşması kâfidir Melike. Onlara cesaret ve kuvvet aşılıyorsunuz.

— Böyle birşey yapabilmişsem çok sevinirim.

— Fabrikada herşey yoluna girmek üzeredir. Esasen güç olan ilk adımı atabilmektedir.

— Bu adımı atmış bulunuyorsunuz artık.

Evet. Şimdi yolda daha rahatça yürüyebiliyorum.

— Sakın geri dönmeyin, yolunuza devam edin.

— Abdullah Bey ne diyor? Kararlı olduğunuzu anlıyor mu?

— Tabii... Şayet projemde muvaffak olamazsam! «Ben sana dememiş miydim? Dersini aldın işte, şimdi geri çekil bakalım, bizi rahat bırak!» diye yüzüme haykıracağı günü sabırsızlıkla beklediğini sanıyorum.

— Böyle yapar mı dersiniz?

— Şaka ediyorum. Çok iyi kalpli ve yüksek ruhlu bir adamdır. Böyle küçüklüklere tenezzül etmez. Fakat şayet muvaffak olursam benimle iftihar edeceğinden eminim. Mamafih, ne olursa olsun, bugün fabrikanın sahici müdürü durumundayım.

— Buna sevindim. Durun, Tülây hakkında size birşey söylemedim. Bu büyük kararı da almış olduğunuza memnun oldum.

— Biliyorum Melike... Teşekkür ederim.

Bu son kelimelerden sonra birbirine söyliyecekleri kalma-

mış gibi ayrıldılar, herbiri bir başka arkadaş grubuna doğru gitti.

Gerçekten, Melike içinin acısını göstermemek için bu gece insanüstü bir irade kuvveti göstermek zorunda kalmıştı, ama bunu başardığını zannediyordu. Ertan da onun için bir tehlike olduğunu gösterecek en ufak bir belirti göstermemişti. Ona karşı tamamıyle bir dost tavrı takınmıştı. O kadar ki Melike, gece ilerledikçe, bütün bu geçen şeylerin kendi vehmi olduğuna inanmaya başladı ve durumu büyük bir cesaretle karşılamaya hazırlandı.

IX

Hafta içinde İstanbul'un birçok gazeteleri, tanınmış fabrikatör Ertan Kunt'un maruf tüccarlardan Müfit Gürcan'ın kızı Tülây Gürcan'la nişanlandığını yazdı. Bu satırları okurken genç kız sevinçten yerinde duramıyordu.

Artık iş resmî oldu Melike. Kendimi âdeta evlenmiş bir kadın durumunda görmeye başladım.

Onun bu çılgın neşesine gülümseyerek bakan Melike daha durgun bir sesle cevap verdi:

Galiba düğünün hemen yapılmasını istiyorsun sen.

— Şüphesiz. Fakat dur, bu konu ile şaka edilmez, ciddi olmalıyım.

Naşide'ye gelince, bu nişan onun için çoktan beri hasretle beklediği bir ümidin gerçekleşmesi idi. Kendisini, çok güç yollarda yürüdükten sonra nihayet rahata kavuşan bir insanın huzuru içinde buluyor, bunun her zaman devam etmesi için Allaha yalvarıyordu. Hele nişan haberi gazetelerde yayınlandıktan sonra içi büsbütün rahatladı. Artık şüphe edemezdi. Hayal gerçekleşmişti. Bunu kendi kendine durmadan tekrarlıyordu.

Bir akşam, bu sevincini kocasına söylediği zaman o gülümsiyerek :

— Çocuksun, dedi. Gazeteye basılsın veya basılmasın. Değişen birşey mi var?

— Biliyorum ama ne de olsa herkese duyurulan haberde daha bir resmilik oluyor.

— Herkesten bize ne yavrum?

— Bize ne deme sevgilim. İki aile arasında verilen söz başka, âleme ilân edilen bir haber başkadır. Sen memnun değil misin yoksa?

— Bilâkis, çok, pek çok memnunum.

— Öyle ise benimle alay etme... Çocukların ne kadar mesut olduklarının farkında mısın?

— Olmaz mıyım? Birbirlerine lâyıktırlar. Her bakımdan anlaşacaklarına eminim. Dikkat ettin mi Ertan nekadar ciddi ve ağırbaşlı bir tavır takınmıştı.?

— Evet birdenbire olgunlaşmış gibi. Çok şeker çocuk. Onu öyle seviyorum ki... Tülây'a karşı da çok müşfik davranıyor.

— Sen kızının rahat bir ömre kavuşmasını istiyordun. Dileğin yerine geldi işte...

— Allaha yüz bin şükür, istediğimden âlâ oldu.

Bunları konuştuğu sırada Naşide için dünya yüzünde bir Nazife ve Melike mevcut bile değildi. Artık korkmak istemiyordu. Halbuki Melike'nin ona «Herşeyi bildiğini» söylediği günden beri tehlike artmıştı ama bunun üstünde durmaması hayırlı idi. Nihayet birgün bu genç kız evine dönecek, o zaman da kendisi Müfit'e her şeyi itiraf edecek ve böylece bu müthiş kâbustan kurtulmuş olacaktı. Ondan sonra ikisi başbaşa mesut günler geçireceklerdi; çünkü Tülây evlenip gidecek, Melike ile Nazife'yi de bir daha görmiyecekti.

Bu itirafından sonra, kocası onun ne büyük ıstıraplar içinde kıvrandığını anlayacak ve affedecekti. Onun vaktiyle Muhtar Butak'ı sevmiş olduğunu anlayınca artık bu geçen macera üstünde fazla durmıyacaktı. Naşide bunun böyle olacağından şüphe etmiyordu. Yalnız birşeyden korkuyordu: Vücudunu sevmediği bir adama, velevki o nişanlısı olsun, satmış olduğu için Müfit'in gözünden düşmek... İşte bu, ölümden beter birşey olurdu!

Bu düşüncelerle o kadar dalmıştı ki saçını durmadan fırçalıyor, düzeltiyor, tekrar bozuyor, yeniden fırçalıyordu. Bunu farkeden Müfit :

— Bu akşam saçlarınla pek uğraşıyorsun sevgilim, dedi. Ayrıca hoş görünmek istediğin biri mi gelecek?

Söylerken yüzünde, gözlerinde büyük bir şefkat ve hayranlık parlamıştı.

— Bana mı bakıyorsun Müfit?

— Sen giyinir ve tuvaletini yaparken yanında olmayı pek seviyorum, senin intizamını, güzel zevkini, hatta elbiselerini alelacele ve intizamsız yatak üstüne atışını seviyorum. Bunda bile başka bir incelik var. Görüyorsun ki senin herşeyine, hâlâ balayı günlerimizdeki kadar derin bir aşkla bağlıyım. Sana ait küçük bir eşarp veya bir mendil beni heyecanlandırmaya yetiyor.

— Sevgilim benim!

— Fakat bunları sakın Tülây'a söyliyeyim deme! O beni ihtiyar bir baba gibi görüyor, benim hâlâ yeni bir evli kadar sıcak duygularım olabileceğini tahmin edemiyor.

— Gençler kalbin her zaman yirmi yaşında olduğunu bilmezler. Bunu onlara anlatmaya çalışmak boştur. Anlamaz ve inanmazlar. Sen onları düşünme. Beni sev... Çok sev kocacığım.

Müfit eğildi, karısının çıplak omuzunu öptü.

— Bunu bana tekrarlamaya lüzum yok.

Naşide onun boynuna sarıldı, korkak bir küçük kız gibi titreyerek sordu :

— Bana karşı olan sevgin herhangi bir sebeple değişebilir mi Müfit'ciğim?

Bu haliyle Tülây'ın annesine değil, Tülây'a benzemişti.

— Böyle birşeyi tasavvur edemem yavrum.

— Bundan emin misin Müfit? Ya fena bir şey yaparsam! Ya bana ait bir şey keşfedersen!?

— Bu takdirde çok ıstırap çekerim ama sana karşı olan hislerimde bir değişiklik olmaz. Gerçek aşk budur Naşide.

Genç kadın kocasına daha fazla yaslandı, başını onun göğsüne dayadı.

— Sen çok kuvvetli ve kudretlisin... Korku nedir bilmiyor musun Müfit?

— Bunu niçin soruyorsun?

— Seni korkutan şeyler nedir?

— Çocukken evimizin bahçesinde bir bekçi kulübesi vardı, oraya bir baykuş dadanmıştı. Ondan korkardım. İlk defa ata bindiğim zaman da pek cesaret göstermezdim. Bir zaman malî durumum bozulmuştu, elimde avucumda olanları tamamiyle kaybetmekten endişe duymuştum. Fakat en büyük korkuyu sana evlenme teklif ettiğim gün tattım.

Naşide bu son sözlere güldü. Korkusu tamamiyle uçmuştu. Müfit sözüne devam etti :

— Bazan başkalarını korkutacağımın farkında oluyorum. Hattâ sende de böyle bir his yarattığımı üzülerek anlamıştım.

— Hayır, Müfit ben...

— Geçen akşam Melike bana ne dedi biliyor musun? Dostlarımdan ve ailemden çok fazla şeyler bekliyormuşum, onları ahlâk bakımından lüzumundan fazla yüksekleşe çıkarıyormuşum.

Naşide bir adım gerileyerek kocasına hayretle baktı.

—Melike ne dediğini bilmiyor. Her şeyi tenkit ediyor.

— Bu tenkit mi?

— Evet. Onun annesi de böyledir. Esasen aşağı tabakadan olanların başka işleri yoktur. Hem birşey bilmezler, hem de her şeyi tenkit ederler. Melike adına çok esef verici bir hal.

— Beni savunduğu zaman çok memnun oluyorum ama, gençlerin bu açık kalpliliğini hoş görmek lâzım.

— Senden korkarsam kendimi suçlu sayarım.

Müfit karısının çenesini tuttu, yüzünü yüzüne yaklaştırdı.

— Senden bir tek şey istiyorum Naşide.

— Evet.

Bu kısa cevabı verirken bütün varlığının titrediğini duydu. Büyük itiraf dakikası gelmiş miydi acaba? Onun cevap vermediğini görünce bir nefes kadar hafif, tekrarladı :

Sen mesut ol sevgilim... Tam manasiyle mesut... Dünyada tek isteğim budur.

Naşide garip bir üzüntü ve rahatlık duydu. Üzülmüştü, çünkü o dakikada her şeyi açıklamak kuvvetini bulacağını ve bu meselenin kapanacağını sanmıştı. Rahatlamıştı, çünkü tehlike geçmişti. Tekrar başını onun omuzuna dayadı.

— Mesut olmazsam bundan sorumlu olan sadece benim Müfit. İnan bana!

Bunu söylerken başını arkaya atmış, yüzünü tamamiyle ona doğru kaldırmıştı. Saadetle parlayan gözlerini görmesini, bütün varlığının nasıl sevinçle sarsıldığını anlamasını istiyordu.

Ertesi gün öğleye doğru telefon çaldı. Tülây'la Melike sokağa çıkmışlardı, Müfit de yazıhanesinde idi. Telefonun öteki ucunda Nazife'nin sesini duyunca Naşide'nin ilk düşüncesi bu olmuştu: Evde yalnızdı, bu can sıkıcı kadınla, kimsenin işitmesinden korkmadan konuşabilirdi. Ahizeyi küçük salona aldı, kapıları iyice kapadı.

— Şimdi rahatça konuşabiliriz Nazife.

— O da ne demek? Yani seni rahatsız mı ettim?

— Lüzumsuz sözleri bırakalım da niçin telefon ettiğini söyle.

— Kızının nişanından bahsetmek istiyorum. Katileşti galiba.

— Öyle olmasaydı gazetelerde ilân edilmezdi.

— Nişan bozulabilir. Bunun da gazetelerle değil, ağızdan ağıza yayılarak ilân edilmesi kabildir.

Nazife'nin sesi telefonda büsbütün sert ve hırçındı. Naşide hayretle :

— Anlamıyorum, dedi. Bu sözlerden bir şey anlamıyorum.

— Şimdi anlarsın. Bu genç adam, yani Ertan Kunt kızımı evden almaya geldiği günden beri onu kendime damat etmeğe kararlıyım.

— Bu sefer hiçbir şey anlamıyorum.

— Uzun lâfı bırakalım. Ben herşeyi biliyorum. Ertan kızımın hoşuna gidiyor. İşte bu kadar.

— Melike mi? Ne diyorsun?

— Her zaman gözü bu misafir genç kızın üstünde olduğu halde Naşide böyle bir şeyin farkında olmamıştı.

— Evet. Kızımın o adama âşık olduğunu görmemek için kör olmak lâzım.

— Olabilir. Farzedelim ki gördüm. Fakat bunu görmüş olsam dahi...

— Ne yapardın?

— O zaman Melike'den evine dönmesini rica ederdim.

— Yok canım!

— Bu dediğin doğru ise onun için en iyi çare bu olurdu.

— Orada kalıp sevdiği adamı elde etmeye çalışmak daha iyi bir çare değil mi?

— Boş gayret olurdu! Ertan kızımla nişanlıdır ve çoktan beri ona âşıktır. Onun Melike ile evlenmesini istemiş olsam bile kızıma karşı olan duygusunu değiştirmeye muvaffak olamazdım.

— Âşık... Çoktan beri... Ne saçma masal! O genç, delişmen bir kıza bağlanacak tipte insan değil. Onunla nişanlanmışsa sizin kendisini çember içine almış olmanızdadır. Mutlaka bunu bir baba dostuna karşı vazife bilmiştir. Hele bir defa ustaca bir hareketle, ona serbestliğini iade etmek teklifinde bulun, nasıl sevinçle böyle bir ümidin üstüne atılacağını görürdünüz.

— Böyle bir teklifte bulunmana imkân yoktur. Gülünç bir şey bu!

— Konuşma arasında, nişanın bir tecrübe devresi olduğunu, nişanlılığın evlilik demek olmadığını, iki taraf birbirinden hoşlanmazsa bunun bozulabileceğini şöyle bir ima edin bakalım. Ondan sonra delikanlı bunun üzerinde durur, fırsat bekler.

— Böyle bir şey yapamam ben.

— Öyle ise...

— Ne demek istiyorsun?

— Sen bunu pek iyi anladın.

Dikkat et Nazife, anlaşmamızda bu yoktu.

— Şimdi var.

Vicdanlı bir hareket değil seninkisi...

— Sen esasen anlaşmamıza göre hareket etmedin. Melikeyi sosyeteye sokmadın.

— Ben sana yaşayış tarzımı anlatmıştım.

— Ben de senden Melike'nin misafirliği sırasında bunu değiştirmenizi, onu şehrin sık ve kalabalık kokteyllerine, davetlerine, suarelerine götürmeni istemiştim. Bunları yapmadın.

— Şimdi yeni bir takım iddialarla mı karşıma çıkacaksın?

— Dilediğim gibi hareket etmekte serbestim. Madem ki aramızdaki anlaşmaya riayet etmedin, artık sana güvenemem. Artık şunu da söylemeden geçemeyeceğim ki senin durumun da bu suretle çok nazik, hattâ tehlikeli olabilir. Binaenaleyh boş itirazlar yapacak yerde Ertan hakkındaki isteklerimi inceleyerek buna bir çare bulman daha hayırlıdır.

— Benden mucizeler bekliyorsun. Başkasını seven bir genci yolundan nasıl çevirerek senin kızınla evlenmeye mecbur edebilirim?

— Orasını sen düşün. Benim bildiğim şudur: Melike o genci seviyor. Buna iyi bir netice vermek gerekir. Sen de sanıyorsun Naşide? Gözbebeğim evlâdımın ıstırabla çırpındığını gördüğüm halde buna karşıdan seyirci mi kalacağım? Onun saadetini yapmaya uğraşmayacak mıyım? Hayır efendim, yüz binlerle defa hayır. Sen benim istediğimi yapacaksın. Ertan'ın Tülây'dan ayrılması için bir çare bulacaksın.

Her şeyden evvel, şayet böyle bir şey yaparsan hem senin, hem kocanın buna gücenmeyeceğinize, evinizin yine ona açık kalacağına onu inandırmalısın. Ondan sonra her şey kendi kendine, tıkır tıkır yürür.

— Bu sözerinle Ertan'ın kızına âşık olduğunu mu anlatmaya çalışıyorsun? Ben bunun aksini iddia ediyorum.

— Sen ne diyorsun Naşide. Melike'nin kuvvet ve kudretini inkâr mı edeceksin? İstemiş olsa Ertan'ı kendisine bağlamaz mıydı o? Haydi bu sözleri bırak, kızının nişanını boz, ondan sonrasını düşünme!

— Bu durumda Tülây ne olacak? Onu hiç hesaba katmıyor musun?

— Onun elinde çok imkânlar var. Etrafı arı kovanı gibi erkeklerle dolu. Bir başkasını seçiverir. Onun daldan dala konan bir kelebek olduğunu, ciddî ve devamlı bir sevgiyi kalbinde yaşatamıyacağını sen de pekâlâ biliyorsun. Bir başka zengin adam bulur, evlenir.

— Bana bu kadar eziyet etmeye hakkın yok Nazife. Sen ana isen ben de anayım. Melike istediği erkeği elde edebilir.

— Kocasının hem kibar, hem de zengin olmasını istiyorum ben.

— Bu da mümkün. Melike buna lâyıktır.

— Aman, aman bu ne iltifat! Sen şimdi bu yalancı komplimanları bırak, dediğimi yap.

— Hergün yeni bir tehdit, hergün yeni bir plân. Bıktım bunlardan. Nihayet bu işten tamamiyle vazgeçeceğim. Olan olur.

Senin bu kadar aptal olduğunu, böyle alelâde bir şey için lüks hayatını, rahatını, saadetini feda ederek yeniden sefalete düşmeye razı olacağını sanmıyorum. Hem unutma ki o maceranı öğrendikten sonra kocan seni parasız, pulsuz ortada bırakıp giderse kızının nişanı da kendi kendine bozulacak.

Senin bu maceranı öğrendikten sonra Ertan Beyin Tülây'la evlenebileceğini umuyor musun?

— Sen şeytan kadar kötü, yılan kadar zehirli bir mahlûksun. Artık seni dinleyemem.

Naşide telefonu kaparken öteki uçtan bir kahkaha sesi geldi.

Fakat, bu sefer Naşide kararlı idi. Artık bu meseleyi kökünden halletmesi gerekti. Kendisini ve yuvasını bu kötü kadının tehditleri altında tutmaya devam edemezdi. Onun isteklerinin sonu gelmezdi. Bugün şu... Yarın bu... Bu durumun değişmesi için sebep de yoktu. O halde buna cephe almalı, iş çığırından çıkmadan harekete geçmeli idi.

Günlerce bunu düşündü durdu ve plânını hazırladıktan sonra ancak rahat nefes alabildi. En evvel Melike ile konuşacaktı. Şayet onunla anlaşırsa güçlüklerin büyük kısmı yenilmiş olacaktı. Bu müddet içinde onu göz hapsinde bulundurmayı da

ihmal etmedi ama ne hergün eve gelen Ertan'a, ne de Tülây'a karşı en ufak bir şüpheyi çekecek hareketini sezmedi.

Herhalde Nazife yanılmış olacaktı. Yok, eğer hislerini bu kadar ustaca saklayabilecek kudrette idiyse, sırrını açığa vurmaktansa buradan gitmeyi, hatta ölmeyi bile göze alabilecek bir iradeye sahip idiyse, bu takdirde annesinin teklîfini de kabul etmeyecekti.

İşte bu ümitle bir sabah, Tülây'ın evde olmadığı bir saatte, Melike'yi odasına çağırdı. Hiç bir şeyden şüphesi olmayan genç kız koşa koşa yukarı çıktı. Su yeşili bir elbise giymişti. Öğleden sonra Cem'in atelyesine gideceği için erkenden hazırlanmıştı.

— Bana bir şey mi söyleyecektiniz efendim?

Naşide kalbinin çarpıntısını yenmeye uğraşarak :

— Evet, dedi, içeri gel, kapıyı da lütfen kapa!

Karşı karşıya durmuşlardı. Birinin yüzünde, bir bilmeceyi çözmeye çalışan bir mâna, ötekinde kararlı ve azimli bir ifade vardı. Nitekim, birdenbire hücuma geçti :

— Senin programında Ertan'ı, Tülây'ın elinden almak da var mıydı?

Bu beklenmedik hücum büyük bir başarı idi. Melike'nin yüzü kıpkırmızı oldu. Bir iki saniye cevap vermeden öylece durduktan sonra soğuk bir sesle cevap verdi :

— Program mı? Yani buraya gelişimin sebebi mi demek istiyorsunuz.

— Sebep veya program. İkisi de aynı kapıya çıkar.

Bunun programda olması kabil değildi. Çünkü annemle anlaştığınız zaman ben dünya yüzünde bir Ertan Kunt'un varlığını bile bilmiyordum.

Melike konuşurken sesinde en ufak bir telâş ve heyecan bulunmaması için insanüstü bir irade kuvveti sarfetmekte idi. Buna rağmen Naşide, Nazife'nin kızının kalbindeki sırrı, doğru keşfettiğine inanmaya başladı. Onun yüzünün birdenbire kızarması ve dudaklarının sıkışması, hattâ sesindeki mübalâğalı kayıtsızlık bir itiraf sayılabilirdi.

— Naşide devam etti :

— Programınızı buraya geldikten ve Ertan'la tanıştıktan sonra hazırlamış olabilirsiniz. Buna ne cevap verebilirsin?

— Bu sualiniz ciddî midir?

— Çok ciddî.

Fakat Naşide artık yumuşak, kararsız bir kadın olmaktan çıkmıştı. Sert ve hâkim bir sesle :

— Bana cevap ver! dedi. Başka sözlere lüzum yok.

Melike'nin sesi hafifçe yükseldi :

— Benim Tülây'ın nişanlısını almak istediğimi nereden aklınıza getirdiniz? Böyle bir şeye sebep mi oldum ben?

Bu isyan çok candan ve samimî idi. Naşide şüphelerinin, daha doğrusu Nazife'nin sözlerinin doğru olmadığına inanır gibi oldu. Plânı muvaffak oldu demekti. Daha sakin bir tavır takınarak :

— Böyle olmaması benim için çok önemlidir Melike, dedi. Bundan emin olmam lâzım.

— Rica ederim, elinizi vicdanınıza koyarak bana söyleyin, sizi şüphelendiren bir şey mi oldu?

— Bu konuda senden katî bir cevap almak istediğimi söylersem seni gücendirmiyeceğimi ümit ediyorum.

— Hayır, Ertan'ı Tülây'dan ayırmak için hiçbir şey yapmış değilim. Şimdi memnun musunuz?

— Teşekkür ederim. Benim bakımımdan evet... Ancak... Melike birdenbire öfkelendi.

— Tekrar ediyorum, bu şüpheleriniz bana hakarettir. Çatınız altında yaşadım, hattâ bazı şartlar altında bile olsa, burada misafiriniz olmayı kabul ettim. Tülây'la ne kadar dost olduğumu görüyorsunuz. Ona karşı duyduğum sevgiyi, âşık olduğu adamı elinden almaya kalkışmakla mı ispat edeceğim? Böyle hareket etmiş olsam bir daha Müfit Beyin yüzüne bakabilir miyim?

— Dediğin gibi, buraya bazı şartlar altında misafir edildin. O halde senin samimî olduğuna inanmaya mecbur muyum ben? Mamafih, sana böyle bir şey yapıyorsun demiyorum. Aksine verdiğin cevaplar tam benim istediğim gibi...

— Bu sözleriniz bana emniyetiniz olduğunu ispat ediyor. Esasen beni sorguya çekmekle böyle alçakça bir hareketi benden ummadığınızı göstermiş oluyorsunuz.

Melike'nin başı yukarıda idi. Gözlerinde alev fışkırıyordu.

— İstediğinizi öğrendiğinize göre, gidebilir miyim?

Naşide derin bir nefes aldı.

— Hayır, bir noktayı daha aydınlatmak istiyorum: Ertan'ı seviyor musun?

Melike birdenbire olduğu yere mıhlandı kaldı. Naşide sorusunu tekrarladı :

— Ona âşık mısın?

Genç kız boğuk bir sesle cevap verdi :

— Bu özel suali bana sormak cesaretini size kim verdi?

— İnkâr edebilir misin?

Genç kızın öyle üzgün ve zavallı bir hali vardı ki Naşide o dakikada bir kalbi parçalamakta olduğunu hissederek büyük bir acıma duydu. Fakat bunu yapması lâzımdı. Melike'nin rengi uçmuş, bembeyaz olmuştu. Su yeşili elbisesi içinde fildişi bir heykele benziyordu.

— İnkâr edecek değilim.

Sesi ağır ve durgundu. Bu büyük gerçeği inkâr etmeğe tenezzül etmediği belli idi.

— Demek ona âşıksın.

— Evet.

Bu büyük gururun ve samimi itirafın karşısında saygı ile eğilmemek imkânsızdı. Naşide'nin kalbi heyecanla çarptı. Sevmek nedir biliyordu o... O da acı duymuş, sarsılmıştı. Bunları unutması kabil değildi. İçi birdenbire bu kızcağıza karşı derin bir sempati ile doldu.

— O? O da seni seviyor mu yavrum?

— Benim duygularımdan şüphe bile etmiyor.

— Bunu anlamasını istemiyor musun?

— Aslâ!

— Onun seni sevmediğini mi sanıyorsun?

— Bundan eminim.

— Tülây'ın nişanının bozulmayacağına, katî olduğuna inanıyor musun?

— Tamamiyle.

— Ertan'ın vazgeçmesi için birşey yapmayacak mısın?

— Benim yüzümden bundan vazgeçmesi için ufacık bir sebep olsa, ona mâni olmak için elimden geleni yapacağım. Ben bir kaçakçı değilim. Bunu Tülây çoktan beri anlamıştı. Nasıl oluyor da siz böyle bir şüpheye kapılıyorsunuz?

— Ortada Tülây'ın sadeti bahis konusudur. Bunu ciddiye almalıyım. Acaba eve dönsen daha iyi olmaz mı Melike?

— Hangi bakımdan?

— Kendi huzur ve sükunun bakımından.

— Anneme verilen sözü tutmaya mecburum. Onu üzemem.

— O halde, her şeye rağmen burada kalmaya niyetlisin. Sırrını açıklamayacağından emin misin?

— Şimdiye kadar buna muvaffak oldum. Bunu ilk keşfeden sizsiniz; çünkü gözleriniz bir anamın gözleridir. Onlar yanılmaz.

— Hakkınız var. Annelerin gözleri uzağı görür.

Genç kızın son sözleri Naşide'nin hoşuna gitmişti. Hislerini Nazife'nin değil, doğrudan doğruya kendisinin anlamış olmasını zannetmesi daha iyi idi. Aralarına Nazife'nin karışmaması gerekti.

— Acaba Ertan'ın hoşuna gidiyor musunuz?

— Pek çok. Onunla tam mânasiyle bir çift, dostuz.

— Bu durumu muhafaza edememekten korkmuyor musun?

Bu zalimce sualleri devam edip gidiyordu. Zavallı Melike-nin çektiği ıstırabı niçin anlamıyordu?

— Bir kadının başka bir kadına karşı bu derece zalim olabileceğini, ona işkence etmekten zevk duyacağını tasavvur edemiyordum.

Naşide'nin yanakları, al al oldu, gözleri yaşardı.

— İnan bana Melike, bu dakikada senin üzüntülerini kalbimde duyarak acı çekmekteyim.

Buna hiç lüzum yok; çünkü onu sevmemektense sevmeyi tercih ediyorum ben.

Genç kızın sesi ilk defa yaşlarla boğulmuş, titremişti.

— Demek bu derece ha! Zavallı yavrucak!

— Onu, ilk defa seven bir genç kız kalbinin bütün ateşiyle seviyorum.

— Ve... Bunu ona söylemektense, ayni zamanda kızımın saadetini gölgelemektense ölmeyi tercih ediyorsun değil mi?

— Evet ...Evet... Ölüm bir kurtuluş olurdu!

Bu sözlerden sonra daha fazla dayanamıyacağını anlayarak elleriyle yüzünü kapadı, odadan dışarı bir ok gibi fırladı. Arkada kalan Naşide, bir cinayet işlemiş kadar kendisini bitkin hissetti. Fakat girdiği çıkmazdan sıyrılabilmesi için başka çare bulamamıştı. Şimdi Nazife'nin isteklerine karşı durabilmek için kendisine yardımcı bulmuştu. Onunla elele vererek Tülây'ın saadetini savunacaklardı. Hiç vakit kaybetmeden harekete geçmesi şarttı. Hemen bir telgraf yazarak Nazife'nin adresine yolladı, ertesi gün saat dörtte ona telefon etmesini rica etti. O saatte Melike'nin Cem'in atelyesinde, Tülây'ın da kayınvaldesinin yanında olacağını biliyordu.

Öğle yemeğinde, her nedense, kimse fazla konuşmadı. Tülây da kuş gibi ötmüyordu. Melike iki üç lokma yedikten sonra Cem'le randevusuna geç kaldığını söyleyerek özür diledi. Sofradan kalkarken Tülây arkasından :

— Oraya koş şekerim, dedi. Cem'ciği bekletmek günahtır.

— Sen birdenbire güzel sanatlara düşkün oldun Tülây. Annesinin yarı alay yarı ciddî sözlerine genç kız aldırmadı.

— Bence Cimi, dünyanın en güzel tablolarını yapan sanatkârdır. Onun gibi şahaserler yaratan bir adama tapabilirim ben...

— Kapıdan çıkmadan, Melike ona baktı.

— Bunu Cem'e söyleyeceğim Tülây. Allaha ısmarladık.

Evden dışarıda rahat bir nefes aldı. Sabahleyin Naşide ile aralarında geçen konuşmanın heyecanı hâlâ kalbinde idi. Nasıl olmuştu da içinin derin sırrını ona açabilmişti! Bunu yaparken ne kadar büyük bir acı duyduğunu Naşide anlamış olsaydı ve

ona şefkat ve anlayış göstermiş olsaydı, biraz olsun teselli bulacaktı. Halbuki o, tamamiyle aksine, sırrını ağzından almak için işkencelere başvurmuştu. Sualleri zalim, bakışları soğuktu. Artık bundan sonra, kendisi için çok kıymetli olan bir duygusunu, bir başkasının bildiğini düşünerek devamlı bir üzüntü içinde yaşayacaktı. Bu şartlar altında hayat ne kadar tahammülsüz bir yük olacaktı!

Cem'in keskin bakışlarının heyecanını farketmemesi için atelyeye girerken büyük bir irade kuvveti gösterdi. Fakat buna hiç de lüzum yokmuş. Çünkü Cem kendi âlemine dalmış ve endişeli idi. Onu görür görmez :

— Ah Melike, dedi. Sizden erken gelmenizi rica etmiştim ama, maalesef ben dışarıya çıkmaya mecburum.

— Hemen mi?

— Hayır. Acelesi yok. Saat dörde doğru, hatta biraz daha geç de çıkabilirim.

— Üzücü birşey mi var?

— Hayır. Hâdise şu: Benim Ankara'da yaşayan ihtiyar bir halam var. Zaten dünya yüzünde ondan başka akrabam da yok. Kendisi yetmiş beş yaşındadır. Bu sabah Ankara'dan gelmiş.

— Size mi?

— Hayır, otele inmiş. Buraya gelmez o. Siz onu tanısanız severdiniz. Yaşına rağmen çok enerjisi olan kültürlü, ilgi çekici bir hanım efendidir. Öğleyin bir otel garsonu ile bana bir mektup yolladı. Saat beşte kendisini mutlak görmemi istiyor.

— Tabiî gideceksiniz.

— Size karşı ayıp olmaz mı?

— Mânasız şeyler söylemeyin Cem. Çalışmaya başlayacak mısınız, yoksa gidinceye kadar bunları mı konuşacağız?

— Çalışacağım Melike. Bugün sol elinizi bitireceğim. Tülây nerede? Neden sizinle gelmedi?

— O da bugün çok önemli bir akrabasına davetlidir : Servet Hanımefendiye.

— Servet Hanım henüz onun akrabası değildir.

— Az zamanda herkesten üstün ve yakın olacak: Kocasının annesi.

İpekli elbisesini giymek için içeriki odaya girip hemen döndü.

— Unutmadan söyliyeyim: Tülây size bir haber yolladı: Sizin eserleriniz dünyanın en güzel tabloları imiş ve böyle resim yapabilen bir sanatkârı taparcasına sevebilirmiş!

Cem, sehpası önünde ayakta durmuş, seçtiği boya tüplerini yanındaki masanın üzerine dizmekte idi. Başını masaya o kadar eğmişti ki yüzünü görmek imkânsızdı. Bir iki saniye sonra sordu:

— Böyle mi dedi?

— Kelimesi kelimesine.

— Bana tekrarlamanızı mı söyledi?

— Doğrusunu isterseniz ben ona bu sözlerini size tekrarlayacağımı söyledim.

— Ne sevimli mahlûk!

Bu sözlerden sonra başını kaldırdı, çalışmaya başladı. Saatler arka arkaya geçmekte idi. Sanatkâr, uzun ve ince eli siyah ipek üzerine resmetmeye o kadar dalmıştı ki dünyasını unutmuştu. Aklı başına gelip de durduğu zaman fırçaları elinden bıraktı, memnun bir bakışla gülümsedi.

— Tülây'a söyleyin, bugüne kadar hiçbir eli bu kadar muvaffakiyetle resmetmemiştim.

— Demek memnunsunuz.

— Yedi kat göklere çıkmış gibiyim.

Melike sehpaya yaklaştı. Eli gerçekten güzeldi ve eserin başka taraflariyle de tam bir ahenk halinde idi.

— Cem, siz cidden büyük bir artistsiniz.

— Halaına sorarsanız bu işin bir duvar boyamakta farkı yokmuş!

— Sahi, oraya gitmeye mecbursunuz. Haydi acele edin. Ben de hemen giyineceğim.

— Siz isterseniz burada kalın, çay için. Belki ben de erken gelirim.

— Hayır beraber çıkalım.

Merdivenlerde, koşarak yukarı çıkmakta olan iri yarı bir adamla karşılaştılar. Az kalsın yuvarlanacaklardı. Sert bir sesle :

— Affedersiniz, dedi. Fakat siz de neden önünüze bakmıyorsunuz? Ha, siz misiniz Cem? Yanınızda Melike Hanım da var öyle mi? Ben size geliyordum.

— Hoş geldiniz Muhtar Bey. Seyehatten döndüğünüzü yeni öğrendim.

— Melike Hanım mı söyledi?

— Hayır, zannederim Fahri'den duydum. Melike ile karşılaşmış olduğunuzdan haberim yoktu.

— Size söylemeyi unutmuştum Cem.

— Çıkmaya mecburum azizim. Lütfen bir başka gün geliniz.

— Melike Hanımın portresini görmeyi pek istiyorum. Konuşarak merdivenleri inmekte idiler. Cem :

— Henüz gösterilecek hale gelmedi, dedi. Mamafih nasıl olursa olsun sizin hoşunuza gitmeyeceği muhakkaktır.

— Melike yine söze karıştı :

— Muhtar Bey sizin beni etten kemikten bir insan olarak değil, hayalî bir mahlûk gibi resmettiğinizi söyleyecek yahut buna benzer tenkitler yapacak.

— Bu bakımdan onunla hep tartışma halindeyiz. Muhtar Bey benim ancak şeker kutularının üstüne resim yapabilecek kabiliyette olduğumu iddia eder, ben de onun tablolarının mezbahaya asılabileceğini söylerim. Aramızda, sanat bakımından, en ufak bir anlayış yoktur.

Cem neşeli idi, gülerek konuşuyordu. Öteki de güldü. Aralarında öteden beri böyle şakalar yapıldığı belli idi.

Sokağa, çıkınca, ayrılmadan evvel bir dakika durdular. Cem Melike'ye sordu :

— Size bir taksi çağırayım mı?

Genç kızın cevap vermesine meydan bırakmadan Muhtar Bey cevap verdi :

— Sen işine git, ben onunla meşgul olurum.

Melike lâfı kısa kesmek istedi :

— Ben yürümeye niyetliyim.

Muhtar Bey sukûnetle :

— Ben de... dedi.

— Cem sokağın başında dolmuşa binecekti. Melike öteki ile yalnız kalacağını anladı ve bundan hiç hoşlanmadı ama Cem'in acele gideceğini ve Muhtar Beyin de onun yakasını bırakmamaya azimli olduğunu görüyordu. Sokakta lüzumsuz tartışmalara yol açmamak için kayıtsızca yürümeye başladı. Yanındaki ile ilgilenmiyordu.

— Demek benimle tanıştığınızı Cem'e söylemeyi tamamiyle unuttunuz. Öyle mi?

— Evet. Hiç aklıma gelmedi.

— Sizin gibi güzel bir kızın bir defa bana rastladıktan sonra bunu unutmasına katiyen müsaade edemem.

— Melike mağrur bir tavırla ona baktı :

— Benimle konuşmak istiyorsanız bu emreden hallerinizden vazgeçmelisiniz.

— Emreden ha... Bu sözler hoşuma gitti.

— Ben öyle bulmuyorum. Çünkü konuşmalar değişik ve tatlı konular üzerinde olur. Halbuki siz, beş on dakika görüştükten sonra yeni bir mevzuu bulamıyorsunuz ve karşınızdakini sıkıyorsunuz. Çünkü bir düziye (ben şunu istiyorum) (şunu yapmanıza müsaade etmeyeceğim) yahut (böyle yapın, böyle yapmayın!) gibi sevimsiz cümleler kullanıyorsunuz.

— O halde siz sözlerimin tesiri altında kalmıyorsunuz güzelim.

— Hiç şüpheniz olmasın!

— Ressam, öfkelendiğini gizleyerek bir iki dakika cevap vermedi. Ancak, uzun zaman susmasına imkân yoktu onun. Sinirli bir sesle sordu :

— Eski karım Birsen size benim aleyhimde birşeyler mi söyledi?

Melike, kendisine emniyet eden ve açıkça konuşarak onu

belki de bir tehlikeden kurtarmış olan genç kadını ele vermeyi aklından bile geçirmediği için sükûnetle cevap verdi :

— Ben başkasının sözleriyle karar vermem. Esasen sizinle birkaç dakika konuşmak kâfidir. Karşınızdakinin ya hemen hoşuna gidersiniz, yahut gitmezsiniz.

— Öyle ise sizin hoşunuza gitmedim.

— Bunu her halimden anlamanız gerekti ama, madem ki açıkça konuşmamı istiyorsunuz işte söylüyorum: Sizden hoşlanmıyorum Muhtar Bey.

— Portrenizi bana yaptırmak istemeyişinizin sebebi bu mudur?

— Sebeplerden biri de budur. Bir ressama resmini yaptırmak benim için bir hayat ideali değildir. Hatta hoşuma gitmiş olsaydınız da bunu size yaptırmayacaktım.

— O halde sizde birçok kadınlarda bulunan gösteriş merakı yoktur. Yahut öyle görünmek istiyorsunuz.

— Ne olduğum, nasıl görünmek istediğim yalnız beni ilgilendirir.

— Bu inadınız için sonradan pişman olacaksınız. Biliyorsunuz ki güzellik ömür boyunca kalmaz. Eğer bugünkü güzelliğinizi ebedileştirmek istemezseniz sizden sonrakiler için yaşamayacaksınız demektir. Tekrar ediyorum, buna birgün pişman olacaksınız.

— Bunda da yanılıyorsunuz. Çünkü Cem benim portremi yapmak üzeredir.

Bu son sözler ressamın öfkesini açığa vurmasına sebep oldu. Soğuk bir sesle :

— Pişman olacaksınız güzelim, dedi.

— Yoksa beni tehdit mi ediyorsunuz?

— Haber veriyorum.

Melike birbendire titredi. Bu adamın kötülüğünün sınırı olmadığını anlamıştı. Yalnızca, âcizdi. Onu koruyacak kimsesi yoktu. Aksilikle onu yola getiremezdi. Ne yapmalı idi? Ondan kurtulması lâzımdı, fakat nasıl?

— Peki, mademki portrenizi yaptırmak istemiyorsunuz. o halde atelyeme gelin, sadece birkaç krokinizi çizeyim.

— Hayır!

— Beni hiçe saymanız onuruma dokunuyor, şeref ve haysiyetimi hırpalıyor. Ben bu hakareti kolayca affetmem. Teklifimi kabul etmeniz için birkaç dakika daha izin veriyorum.

— Kararım katidir.

— O halde ben ne yapacağım?

— Hiç bir şey.

— Olamaz, bunu kabul edemem. Birşeyler olsun yapılabilir.

Melike onun yüzüne sert sert baktı.

— Israr etmeyiniz. Atelyenize gitmeyeceğim ve size, ne resim, ne de kroki yaptıracağım.

— Benim kadar iyi bir sanatkâr olmayan Cem Timur'a müsaade ettiniz.

— Olabilir. Bunu zevksizliğime, sanat anlayışsızlığıma verin ve artık, Allah rızası için, ısrar etmekten vazgeçin!

— Eğer atelyeme gelmeyecekseniz nereye gidiyorsunuz?

— Taksim'e kadar yürüyeceğim.

— Geliniz bir yerde çay içelim.

— Yabancılarla dışarıda çay içmek âdetim değildir.

— Bu da mı olmadı? Bugün çay salonlarında karşı karşıya oturan çiftlerin hepsi birbirine yakın mı?

— Beni ilgilendirmez.

— Sahi, unutmuştum. Benden hoşlanmıyorsunuz. Bu teklifi Cem yapmış olsaydı normal karşılayacaktınız.

— Cem dostumdur.

— Dost olduğunuz başka erkekler de var mı?

— Elbette.

— Onlarla da dışarda çay içer misiniz?

— İcap ederse.

— Demek ki bazan yabancı erkeklerle dışarıda, bir çay salonunda oturmaktan kaçmıyorsunuz. Gelin, bir dakika için, bana karşı duyduğunuz nefreti unutun da ahbapça çay içelim.

— Lüzumsuz ısrar etmeyin Muhtar Bey. Eve döneceğim.

— Eviniz nerededir? Taksim'de mi?

— Hayır, oradan otobüse bineceğim.

— Nereye gideceksiniz?

Melike bir saniye durdu. Misafir olduğu evin adresini ona vermek doğru olur muydu? Fakat bu tereddüdü uzun sürmedi. Müfit Bey de, Naşide Hanım da bu gibi konularda zorluk çıkaran insanlar değildi. Sükûnetle cevap verdi :

— Yeşilköy'e.

— Orada mı oturuyorsunuz?

— Şimdilik. Yani orada misafirim.

— Kimin evinde?

Kendisini tanır mısınız bilmem. Gürcan Beyin.

Muhtar acayip bir gülümseyişle güldü.

— Hani şu ecza fabrikası olan zengin adam mı?

— Evet. Onunla tanışıyor musunuz?

— Şahsen hayır. Fakat bazı özel sebepler yüzünden onunla ilgilendim.

— Harikulâde iyi bir adamdır. Kendisini tanısanız çok beğeneceğinizi zannediyorum.

— Olabilir.

— Taksim'e gelmişlerdi. Melike otobüs durağında yer aldı. Artık yalnız kalacağını umuyordu. Yanılmıştı. Birkaç dakikadan beri konuşmayan ve yüzünde şeytanca bir ifade ile düşüncelerine dalmış görünen ressam hâlâ yanında idi.

— Madem ki kararlarınızdan dönmüyorsunuz. O halde size artık reddetmeyeceğinizden emin olduğum bir teklif yapacağım. Müsaade ediniz de sizinle Yeşilköy'e geleyim.

— Niçin?

— Bana evinizde bir fincan çay ikram etmeyi de çok görmeyeceksiniz değil mi?

Melike bu sırnaşık adamdan ne yapsa kurtulamayacağını anlamıştı. Müfit Beyle, Naşide Hanımın ona her zaman istediği misafiri eve getirebilmesine salâhiyet vermiş olduklarını hatırladı. Yorulmuştu. Artık tartışacak kuvveti kalmamıştı. Sokak ortasında bu adama daha fazla hakaret edemez, onunla münakaşaya giremezdi. Hem Naşide'nin veya Tülây'ın karşısında bu adamla bir çay içmek tehlike olamazdı.

— Peki. Ev sahiplerim o kadar kibar insanlardır ki onlarla tanışmanız sizin için faydalı olabilir.

Melike, bu sözlerine Muhtar'ın neden şeytanca bir kahkaha ile güldüğünü ve ondan sonra da, tâ eve kadar neden keyifli keyifli konuştuğunu sonra, çok sonra anlayacaktı.

X

Yemekten sonra Naşide, kızının bir an evvel sokağa çıkmasını sabırsızlıkla bekledi. Melike nasıl olsa erkenden gitmişti ama Tülây'ın da Nazife ile telefonda konuşacaklarını işitmesini istemiyordu. İşte bu sebepten değil midir ki telgrafında Nazife'ye saat dört vakitleri telefon etmesini yazmıştı.

Yalnız kalınca Naşide eline bir kitap aldı, yazı odasındaki koltuğa oturdu ve telefon zilinin çalmasını heyecanla beklemeye koyuldu. Dakikalar geçiyor, ses çıkmıyordu. Nihayet dört buçuktan sonra telefon çaldı.

— Alo! Orası Müfit Beyin evi mi?

Nazife kendinden ve zaferinden emin gibi kuvvetli konuşmuştu. Nasıl olsa Naşide'nin bütün isteklerine boyun eğeceğini sanıyordu.

— Seni aramakta biraz geciktim. Affedersin. Fakat buradan telefon etmenin zorluklarını biliyorsun.

— Ben de bunu bildiğim için telgraf çekmiştim.

Naşide'nin sesi sakin ve rahattı.

— Zannedersem bana verilecek güzel bir haberin var.

— Seninle son görüşmemizden sonra Melike ile o mesele hakkında konuştuğumu sana söylemek istemiştim.

— Nazife onun sözünü öfke ile kesti.

— Sen mi? Ne diyorsun? Melike ile mi konuştun? Melike ile...

Kulaklarına inanamıyordu. Naşide cesaretle devam etti :

— Durumu aydınlatmak için en iyi çarenin bu olacağını düşündüm.

— Benim sana söylediklerimi ona tekrarladın mı?

— Emin olmam lâzımdı.

— Neden emin olmak istiyordun?

— Duygularının senin bana söylediğin gibi olup olmadığından...

— Benim sözüm kâfi değil miydi?

— Yanılabilirdin.

Nazife kendini tutamadan haykırdı :

— Hay Allah müstahakını versin! Bu konuda Melike'ye sual sormaya ne lüzum vardı?

Onun bu derece öfkelendiğini anlayınca Naşide başarıya doğru bir adım atmış olduğunu hissederek sevindi. Gerçekten, Nazife durumun bu şekle döneceğini tahmin etmemişti. Naşide'nin sükûnetle cevap vermesi onu büsbütün şaşırttı.

— Neden ona sual sormayacak mışım?

— Çünkü ben sana öyle yap dememiştim.

— Ben böyle yapmayı münasip gördüm.

Bu sözler Nazife'yi çileden çıkardı.

— Benim verdiğim talimata harfi harfine riayet edecektin sen. Onun dışına çıkmaya hakkın yoktu.

— Sebep?

— Nazife verecek cevap bulamıyordu; çünkü kızının bu işe karıştırılacağını hiç ummamıştı. Bundan başka, giriştiği plânı sadece kendi dilediği gibi yürütmeyi o kadar tabiî buluyordu ki bu hususta karşı taraftan bir tepki gelebileceğini tahmin bile etmemişti. Bu sebepten sesini biraz hafifleterek tereddütle :

— Çünkü, dedi. Çünkü benim talimatım dahilinde hareket etmen senin için daha hayırlı olur.

Pençeleri arasına sıkıştırılmış ve kıpırdamaya gücü yetmeyen bir av olarak telâkki ettiği Naşide'yi bu suretle mağlup etmeye tekrar çalışıyordu ama, Naşide artık yavaş yavaş duruma hâkim olmaya başladığını hissettiği için bu sözlerin tesirinde kalmadı.

— Sen hayat boyunca kötü ve çirkin oyunlar oynamaya yeminli misin yoksa?

Nazife bu hakareti anlamamış göründü.

— Melike sana ne cevap verdi?

— Senin dediğini tekrarladı.

Ertan'ı sevdiğini itiraf etti mi?

— Açıkça.

— Gördün mü? Ben sana kızımın yüzünden onun içindeki duygularını okurum dememiş miydim? O halde bana hak veriyorsun demektir.

— Şimdi vaziyet bir başka safhaya girdi.

— Olabilir. Ancak ben Tülây'ın nişanının bozulması için lâzım gelen şeyi yapmanı istiyorum.

— Melike bunun aksini söyledi. Ertan'ı Tülây'dan uzaklaştırmaktansa ölmeyi tercih ettiğini yeminlerle tekrar etti. Binaenaleyh onun bu sözleri senin plânınla taban tabana zıt demektir. Hele bu sırrı senin ağzından öğrenmiş olduğumu ve projeyi senin hazırladığını duyarsa...

Naşide bu sözlerin onun üzerinde yaptığı tesiri anlamak için sustu. Öteki, nefesi tutulmuş gibi kısık bir sesle :

Umarım ki bunu ona söylemedin, dedi.

— .....

— Cevap ver! Allo! Allo! Niçin sustun? Yoksa söyledin mi?

Hayır.

Bir saniye sonra Naşide sükûnetle devam etti :

— Yani henüz söylemedim.

Nazife'nin kulaklarında bu kelimeler tekrar, tekrar uğuldadı : «Söylememiş... Henüz Melike'ye söylememiş...»

— Fakat bu çirkin plânlarında devam edersen Melike'ye sırrını senin bana söylemiş olduğunu, Tülây'ın nişanlısını elinden almamı senin benden istediğini anlatmak zorunda kalacağım.

— Telin öteki ucundan sinirli bir kahkaha yükseldi.

İntikam almak istiyorsun ha!

— Beni dinle Nazife, kızına bunları söylediğim takdirde, onun seni pek güç affedeceğini, hattâ belki de hiç affetmeyeceğini sen benden iyi biliyorsun.

Bu son sözler, bardağı taşıran damla oldu. Nazife'nin eli ayağı titremeğe başladı. Bir kelime söyleyecek kuvveti bulama-

dan telefonu kapadı. Çılgına dönmüştü. Eve dönerken yolda bir düziye :

— Evet, diyordu. O Allahın cezası kadının hakkı var. Melike beni affetmez, hiç affetmez. Onu herkesten iyi tanıyorum ben. Bütün bunları onun saadeti için yaptığımı bildiği halde bu gibi küçüklüklere ve pazarlıklı plânlara tahammülü yoktur onun. O, yüksek ruhlu, tertemiz bir kızdır. Aman Yarabbi! Ya benden nefret ederse! Ya onu da kaybedersem! Ne yapsam acaba?

* * *

Öte tarafta Naşide ondan bir cevap alamayınca ilkin telefonun kapandığını anlamıştı. Sonradan, düdük sesi ona bir zafer borusu kadar tatlı geldi. Yüzü güldü ve neşeli bir şarkı mırıldanarak odadan çıktı. Fakat salona girdiği zaman yüzündeki bu sevinç birdenbire silindi. Melike orada, şömineye dayanmış, arkası dönük bir misafirle konuşmakta idi. Naşide bu misafiri hemen tanıdı. Kalbi duracakmış sandı.

— Naşide Hanım, size ressam Muhtar Butak Beyi tanıtabilir miyim?

Melike bu sözleriyle ve onu bu eve getirmekle Naşide'ye ne büyük bir darbe indirmiş olduğunu bilmiş olsaydı bu dakikada onun gösterdiği cesaret ve soğukkanlılığa hayran olacaktı. Gerçekten Naşide; ilk saniyenin şaşkınlığından hemen sıyrılmaya muvaffak olmuş, ağırbaşlı bir ev hanımı tavriyle :

— Hoş geldiniz efendim.

Dedikten sonra doğruca, evvelce hazırlanmış olan çay masasına doğru ilerlemişti.

— Buyurunuz, bir çay içelim.

— Sözleriyle nazik bir ev sahibi görünmekte idi ama, misafire elini uzatmamıştı. Muhtar Bey de bunu farketmemiş göründü. Artık en ufak bir ilgi duymadığı bir kadının ona karşı takındığı tavırlar önemli değildi.

Onu vaktiyle tuzağa düşürmek için elinden geleni yapmıştı ama iltifatların ve fedakârlıkların bir tuzaktan başka birşey

olmadığını, kendisiyle evlenemiyeceğini anladığı gün Naşide'nin gösterdiği uzaklıktan sonra onu tamamiyle defterinden o şekilde silmişti ki hattâ ona karşı zalim olmak, ondan şu veya bu suretle intikam almak bile aklından geçmemişti.

Çay içerken Melike bugün Cem'le neden uzun müddet çalışamadığını, Muhtar Beyle nasıl buluştuğunu uzun uzun anlattı. Naşide kısaca :

— Evet, evet, diyor fakat içinden şöyle düşünüyordu :

— Hain kız, benim Ertan meselesinde ısrar edişimin intikamını almak için onu alıp buraya getirdi. Fakat o İstanbul'da değildi. Ne zaman gelmiş? Her zaman geliş ve gidişini gazetelerden ilân ettirir, kendisine ehemmiyetli bir adam süsünü vererek reklâmını yapardı.

Bu defa adını bir yerde görmedim. İşte şimdi bu kız, sanki lüzumu varmış gibi, onu buraya getirdi. Hiç de sırası değildi. Onu kocamın evine getiren Melike'nin, annesinden de daha kötü ruhlu olduğu anlaşılıyor. Ne yazık!

Bu düşüncelerin tesiri altında kalan Naşide'nin yüzü o kadar kin ve nefret dolu idi ki Melike bunun sebebini anlayamıyordu. Çünkü o sabahki konuşmalarından sonra öfkelenmesi icabeden biri varsa ancak kendisi idi, Naşide değil.

Ressam, iki kadını büyük bir alâka ile tetkik etmekte idi. Eğer Naşide Melike'den nefret ediyor idiyse, bu onun işine daha çok gelirdi. Çünkü bu takdirde genç kızı ondan uzaklaştırmak için engeller icat etmeye lüzum kalmayacaktı.

— Çaydan sonra Melike :

— Acaba Müfit Bey bugün erken mi gelecek? diye sordu.

Naşide, bir kamçı ile vuruyormuş kadar sert cevap verdi :

— Hayır, bilâkis geç gelecek.

Bu kız tahmininden daha küstah ve alçakmış meğer! diye düşünüyor, hiddeti artıyordu. Melike, bütün bunlardan habersiz, sükûnetle :

— Yazık! Pek üzüldüm, misafirimizi Müfit Beyle tanıştırmayı pek istiyordum.

Deyince Naşide bir çılgın gibi yerinden fırlayıp onu tokat

lamamak için kendisini güç tuttu. Onu gözünden kaçırmayan ressam lâfa karıştı :

— Melike Hanım kocanızın beni uslandıracağını zannediyor.

— Dediğim gibi, Müfit bu akşam geç geleceğini söyledi. Muhtar Bey benim portremi yapmakta çok ısrar ediyor. Müfit Beyin onu bu fikrinden vazgeçirmeye muvaffak olacağını umuyordum. Belki onun yerine bu iyiliği bana siz yapabilirsiniz Naşide Hanım. Siz bunu yaparken ben de müsaadenizle bir saniye odama çıkayım.

Bu sözleri söyleyerek Melike yerinden kalkmıştı. Onun gülümsediğini gören Naşide yine hakkında fena şüphelere daldı :

— Bunu da bilhassa yapıyor. Onunla beni yalnız bırakmak için... Ah, alçak kız!

Fakat odasının kapısı kapanır kapanmaz karşısındaki adama döndü. Bütün öfkesini ondan çıkarmak istiyordu.

— Bu eve ne cesaretle geldiniz?

Ressam kaygusuzca cevap verdi :

— Allah rızası için bunu bir mesele yapmayın! Melike Hanım bana birlikte çay içmemizi teklif etti. Burada hoş karşılanmıyacağımı nereden bilsin?

— Nereden mi bilsin? Yalan söylüyorsunuz. Mutlaka onun la anlaşarak bu ziyareti tertiplediniz. Arkamdan benimle alay etmişsinizdir. Sizi tanıyorum ben. Başka türlü yapmanıza imkân yoktu.

— Onunla beraberken, sizden bahsederek vaktimi ziyan edemem. Bana Müfit Gürcan'ın evinde misafir olduğunu söylediği zaman hiçbir fikir beyan etmedim. Gayem onunla beraber olmaktı.

— Siz benim Müfit Beyin karısı olduğumu biliyorsunuz.

Evet. Bunu gazetede okumuş, memnun olmuştum. Zengin bir adamla evlenmek tam size göre bir işti.

Sesi hakaret dolu idi. Naşide boğulacağım sandı.

— Buraya geldiğiniz için sizi affetmiyorum. Hemen gitmelisiniz.

— Siz hâdiseleri her zamanki gibi bir dram şekline sokuyorsunuz. Unutmayın ki vaktiyle beni pek sevimsiz bulmamıştınız. Bana karşı tatlı, müşfik ve... çok yakın olduğunuz zamanı hatırlıyorum.

— Sizi hiç bir zaman tam mânasıyle sevmemiştim. Böyle bir duygum olsaydı kendimden nefret ederdim. O zaman çok güç bir durumda idim. Beni, resmimi yapmak bahanesiyle atelyenize çağırmış ve buna karşılık bana para vereceğinizi vaadetmiştiniz. O zaman kızım hasta idi. Ona ilâç almak için bu parayı kabul etmiştim. Sonradan bana evlenme teklif ettiniz, kabul ettim. Kendimi sizinle nişanlı saydığım için...

Naşide sözünü bitiremedi. Nefesi kesilmiş gibiydi.

— Evet benimle nişanlı olduğunuzu zannettiğiniz için kollarımın arasına düşmekte bir mahzur görmemiştiniz. Ve yine o sebepten, size bol bol verdiğim paraları reddetmemiştiniz.

— Kızım zayıftı, iyi gıdalanması lâzımdı. Evet, onun hayatını kurtarmak için, paranızdan onu faydalandırmak için, sizin tuzağınıza düştüm. Samimî idim. Evleneceğimizi umuyordum. Durumumuzu düzelteceğimizi sanıyordum. Alçakça beni kandırmışsınız meğer. Bunu anladığım zaman paranızın bir kısmını olsun geri verdim.

— Bu, benim için büyük bir teselli oldu ama yine de hayatımın bu kısa devresi benim için, son nefesime kadar, bir utanç konusu olacaktır.

Bunları hatırladığım zaman yüzümün kızardığını duyuyorum. Kocamın bundan haberi olacağını düşünmek de bana ölümden beter geliyor. Onunla karşılaşmanızı istemiyorum. Sizde insanlıktan eser varsa durmadan bu evden uzaklaşınız, beni rahat bırakınız.

— Ne onunla karşılaşmak, ne de sizin saadetinizi bozmak istemiyorum ben. Bugün benim bütün arzum Melike'ye hoş görünmektir. Siz buna engel olmazsanız benden de size bir zarar gelmez.

— Ben sizin münasebetinize nasıl engel olabilirim. Sizi buraya getiren odur.

— Onun bir şey bildiğini sanmıyorum .

— Mutlaka benim sizi tanıdığımı biliyor. Yoksa sizi buraya getirir miydi?

— Bu zavallı kızdan ne kadar nefret ediyorsunuz. Yoksa kocanızın onda gözü mü var?

— Siz iğrenç bir adamsınız.

— Aklıma gelmişken sorayım: Onun haberi var mı?

— Böyle sualleri ne hakla bana soruyorsunuz? Cevap vermiyeceğim tabiîdir.

— Şimdi iş anlaşıldı! O birşey bilmiyor ve siz de bu kızcağızın ona söylemesinden korkuyorsunuz. Gerçekten nâzik bir durum. Ancak, yanılıyorsunuz. Melike Hanım birşey bilmiyor. Buna eminim. Zavallıcık gerçekten elimden kurtulmak için Müfit Beyden çekinerek teklifimden vazgeçtiğimi sanmıştı.

Lütfen Melike'den ne istediğinizi açıklar mısınız?

— Çok şeyler... Fakat vahşi kız ele sığmıyor. Zannederim ki eski karım Birsen onu benim aleyhime kışkırttı. Bundan evvel de yolumun üstüne çıkmış, görüştüğüm kadınları sözleriyle zehirlemişti. Fakat mademki siz Melike ile benim arama girmeyeceksiniz, ben de sizin yolunuzdan çekileceğim.

— Bir daha bu eve gelmeyeceğinizi vadediyor musunuz?

Melike'yi başka yerde göreceğime göre buraya gelmek için bir sebep yok.

— Onu benim evimden maada nerede isterseniz görün. Beni ilgilendirmez.

Birdenbire bir erkek sesi duyarak titredi :

— Çabuk buradan gidin!

Fakat gelen kocası değil Ertan'mış. Onun bu telâşı Muhtar Beyi güldürdü.

— Korkmayın, gideceğim. Melike Hanımın aşağı inmesini bekliyorum. Ona veda etmeden gidemem.

— Peki, fakat bir daha bu eve adım atmayacaksınız değil mi? Zaten Melike'nin de buradaki misafirliği sona ermek üzeredir.

— O halde beni buraya cezbedecek birşey yok demektir.

Naşide'nin cevap vermesine sıra kalmadan Ertan içeri gir-

di. Naşide iki erkeği birbirine tanıştırmaya yeltenirken Ertan hemen :

— Beyefendiye birkaç kere Cem'in atelyesinde rastlamıştım, dedi.

Ressam Muhtar Bey, mağrur tavrını almıştı.

— Evet. Şimdi hatırlıyorum.

— Çay içtiniz mi Ertan?

— Teşekkür ederim hanımefendi. Ben Müfit amcamı görmek için gelmiştim.

— Bu akşam biraz geç gelecek, mühim bir şey mi vardı?

— Bir iş hakkında ona danışacaktım.

— Yemeğe kalırsanız görürsünüz.

— Teşekkür ederim. Size söylemeyi unuttum. Tülây bu gece yemeğe annemdedir.

Naşide gülümsedi.

— Zaten Tülây bir saat için annenizin evine gidince birkaç gün kalır. Bu belli birşey.

O sırada kapı açıldı. Melike içeriye girdi. Naşide kendi derdi ve ressamı bir an evvel yerinden dışarıda görmek telâşıyle o kadar meşguldü ki genç kızın Ertan'a karşı olan duygularını büsbütün unutmuştu. Butak'ın ona yaklaşmasını ve ona başkaları tarafından işitilemeyecek kelimeler fısıldamasını mühimsemedi.

Evet bu, Naşide Hanım için önemli sayılmazdı ama Melike, Ertan'ın devamlı bakışlarını üzerinde hissederek titremişti. Genç adam, Naşide'nin sözlerini dinliyor göründüğü halde var kuvvetiyle öteki tarafta neler konuşulduğunu anlamaya çalışıyordu.

Birkaç dakika geçmeden Muhtar Bey verdiği sözü tuttu, ev sahibinin karşısında saygı ile eğilerek :

— Allaha ısmarladık hanımefendi, dedi.

Sonra Melike'nin elini sıktı ve bu defa başkaları tarafından da işitilebilecek bir sesle :

— Tekrar ediyorum pişman olacaksınız dedi. Size haber verdim artık, benden günah gitti.

O gittikten sonra odada derin bir sükût oldu. Hava birdenbire ağırlaşmıştı sanki. Şundan bundan bir iki kelime konuştuktan sonra Ertan da gitmek üzere kalktı.

Lütfen Müfit amcama yarın bir arada bana telefon etmesini söyler misiniz? Ben, bugün; onu, birkaç kere yazıhanede aradım, bulamadım. Saat kaçta orada bulunacağını bilsem ben kendisini arardım.

— Ben söylerim yavrum. Yarın seni arar.

Ertan Melike'ye döndü ve birdenbire düşünmüş gibi :

— Siz de yemeğe anneme gelmez misiniz? Melike, dedi?. Tülây'la beraber dönersiniz. Olmaz mı?

Genç adamın tavırlarında sanki Muhtar Beyden sirayet etmiş bir sertlik vardı. Bu acayip hale alışmamış olan Melike şaşırdı. Teklifi reddetmeyi düşündü ama yine Naşide ile baş başa kalmaktansa bunu kabul etmeyi tercih etti :

— Bir dakika müsaade edin. Üstümü değiştireyim.

— Fazla şıklaşmaya lüzum yok. Bizde olacağız.

— Peki.

Odasına çıkınca bir iki saniye aynanın karşısında hareketsiz kaldı. Üzgündü. Maddî, manevî bir yorgunluk bütün vücudunu bir hastalık gibi sarmıştı. Bütün bu çatışmalara sebep ne bu muhite girecek ne de bu insanlarla tanışacak, ne de böyle hırpalanacaktı. Bu anda hattâ Ertan'ı sevdiğinden, ona rastladığından bile memnun değildi. Keşki ona da söz vermeseydi! Baş ağrısını bahane ederek, odasına çekilir uyurdu belki...

Düşüncelerine daldığı halde bir taraftan da bir robot gibi elbisesini değiştiriyor, saçını düzeltiyor, makyajını tazeliyordu.

Hiç beklemediği sırada kapısı açıldı. Naşide eşikte durdu. Yüzü karışmıştı, dudakları titriyordu. İçeri girer girmez ağzından şu sözler döküldü.

— Artık aramızda herşey bitti. Bu son hareketin küstahlık hududunu da aştı.

Melike şaşkın şaşkın gözlerini açtı.

— Ne demek istediğinizi anlamıyorum.

— Öyle şaşırma! Ne demek istediğimi çok iyi anlıyorsun.

Artık senin oyunlarına inanacak değilim. Fakat, ne olursa olsun, senden bunu beklemiyordum.

— Ne yapmışım? Lütfen izah edin!

— Sahte tavırlarınla beni kandıramazsın. Bu adamı benim evime niçin getirdiğini bilmiyor musun?

— Onu yeni tanıdım. Evlere kabul edilemiyecek kadar kötü bir şöhreti mi var?

— Onu buraya... Buraya getirmek... Buna nasıl cesaret ettin?

Naşide bir düziye bu kelimeleri tekrarlıyordu. Melike tamamiyle şaşırmıştı.

— Ben sizin ve Müfit Beyin görüştüğü insanları seçtiğinizi bilmiyordum ama Muhtar Beyin görüşülmeyecek bir insan olduğundan haberim yoktu.

— Haberin yoktu... Bilmiyordun... Bunu yüzüme bakarak nasıl söyleyebiliyorsun?

— Söylememek için bir sebep yok. Ona bir arkadaş, daha doğrusu bir sanatkârlar toplantısında rastladım. Böyle bir yerde tanışılan insanlardan ev sahibini sorumlu tutmak elbette ki olmazdı. Orada bu adama ait malûmat edinmeme imkân yoktu.

— Bilmiyordun... Bilmiyordun.

Naşide, kabil değil hakikati Melike'nin bilmediğine kendini inandıramıyordu. Genç kız tekrar:

— Size yemin ediyorum ki bilmiyordum, dedi. O benim portremi yapmak için ısrar ediyor, hattâ mânasız sözlerle beni tehdit ediyordu. Halbuki onun karşısına geçip poz vermeye hiç isteğim olmadığı için reddettim ama ona söz anlatamadım. Bugün öğleden sonra Cem'in atelyesinden çıkınca ona rastladık. Peşime takıldı. Ne yaptım ne söyledimse kâr etmedi. Nihayet ondan kurtulmak için sizin yardımınıza sığınmaktan başka şey yapamıyacağımı anlayınca çaresiz onu buraya getirdim. Müfit Beyin evde olacağını ve ona göz geçireceğini umuyordum. Hâdise budur.

Melike sustu. Çünkü Naşide'nin rengi sapsarı olmuştu. Bayılacak gibiydi. Bu son sözler onun zihnini karmakarışık etmiş-

ti. Melike'nin gerçekten birşey bilmediğini, karşısında komedi oynamadığını ve bu anda doğruyu söylediğini anlamıştı. O halde bundan evvelki tehditleri, şunu isterim, sizden şunu bekliyorum, annem şöyle olmasını istedi gibi sözleri ne idi? Bunlarla neyi kasdetmişti? Nazife'nin tehditleri neye dayanmakta idi? Onun bildiği ne idi? Yoksa... Yoksa eli kolu bir halde ona teslim mi olmuştu? Hiç sebep yokken ona boyun mu eğmişti?

Düşünmek için divana dayanarak :

Doğru mu dedi. Onu buraya getirmek için gizli bir sebebiniz yok mu idi?

— Size şerefim üzerine yemin ediyorum ki sözlerim tamamiyle doğrudur. Onun gelişinden bu derece sinirleneceğinizi bilseydim kendi onurumu ortaya koyar, icabederse sokak ortasında ona hakaret ederek, bir rezalet çıkarmak pahasına ondan kurtulurdum.

— Onun kötü şöhreti, evet, kötü şöhreti için... Onun hakkında çok şeyler duyulmuştur. Belki de bunlardan bazıları yalandır. Belki de dedikodudur ama, dediğiniz gibi Müfit, böyle meselelerde çok titizdir.

Naşide kesik kesik konuşuyordu. Melike kendini tutamadan güldü.

— Öyle ise bu ziyareti Müfit Beye söylemeyelim.

Bunlar Naşide'nin söylemeye cesaret edemediği sözlerdi. Yüzü kıpkırmızı oldu. Melike bunu farketmemiş görünerek devam etti :

— Fakat ben Müfit Gürcan Beyin karısı olsaydım, iyi kötü her şeyi ona açıklar, ondan en ufak bir şeyi bile gizlemezdim. Aramızda bir sır olduğunu hissetmek, sanki onun bana karşı olan inanç ve sevgisini zedeletecekmiş gibi, beni üzerdi. Onun samimiyetsizlik ve açık kalpli olmamaktan maada her şeyi affedecek kadar yüksek ruhlu ve anlayışlı bir insan olduğuna eminim.

— Naşide cevap vermeden bir iki saniye kapıya dayanmış durduktan sonra sessizce odadan çıktı. Yalnız kalan genç kız, sabahki hâdiseden sonra ona karşı içinde uyanan nefretin silindiğini, ona acımaya başladığını duydu. Bu kadında mutlaka

için için onu yiyen bir üzüntü vardı. Bu anormal durum, kocasından gizlice evine para ile bir misafir almasından ileri gelemezdi. Şimdiye kadar bunu düşünmemiş olması aptallıktan başka bir şey değildi. Bu kadının hayatında her halde çok önemli bir sır vardı.

Biraz evvel baygınlıklar geçirmesi sebepsiz olamazdı. Zavallı kadın ne feci bir halde idi!

Melike'nin sinirleri bozulmuş, keyfi büsbütün kaçmıştı. Birdenbire Ertan'ı hatırladı. Onun aşağıda beklemekte olduğunu unutmuştu. Alelacele merdivenleri indi. Genç adam asık suratla ayakta durmuştu. Konuşmadan yürüdüler, arabaya bindiler, Melike onun yanına oturdu. Ancak biraz yol aldıktan sonra Ertan somurtkan bir sesle :

— Maşallah, dedi. Yalnız kaldığınız zaman kendinize çok iyi dostlar seçiyorsunuz.

Onun bu tavrı, hele sesinin ahengi, esasen sinirleri bozuk olan genç kızı öfkelendirdi. Ters bir cevap verdi :

— Dostlarımı kendim seçersem böylesini seçmem. Bunu bilmeniz gerekti.

Ertan ona yan gözle baktı.

— Size «azizim» dedi.

— Bunun hiç bir önemi yok.

— Size «pişman olacaksınız!» demekle neyi kasdetti?

— Benim portremi yapmayı teklif etmişti. Reddettim. Buna pişman olacağımı söyledi.

— O adam hoşunuza gidiyor mu?

Bu garip sözler, keskin bir kılıç hızıyle inmişti. Şaşkınlıktan hâlâ kurtulamayan Melike sükûnetle cevap verdi :

— Hayır. İlkin küstah tavırları, kendini beğenmiş ve herkese yüksekten bakan halleri beni eğlendirmişti ama çok geçmeden onda beğenilecek bir taraf olmadığını gördüm. Şimdi canımı sıkıyor, onun kalıplı kıyafetli bir aptal olduğunu anlıyorum.

— Onunla kaç defa görüştünüz?

— Yalnız iki defa. Birincisi geçen akşam ressam Fahri

Beyin evinde, ikincisi de bugün... Cem'in atelyesine geliyormuş. Yolda ona rastladık. Çamsakızı gibi yapıştı. Ondan kurtulmak için eve getirmekten başka çare bulamadım.

— Cem Timur bir centilmendir. Ona her bakımdan güvenebiliriz. Fakat bu herif zararlı bir mahlûktur. Kötü şöhretini herkes bilir ve aklı başında hanımlar ondan kaçar. Cem'in atelyesine rahatça gittiğiniz halde onun atelyesinin eşiğinden adımınızı atamazsınız.

Melike alaylı bir kahkaha attı.

— Merak etmeyin Ertan, siz yalvarsanız da ben oraya gitmem.

Fakat genç adamın gülecek keyfi yoktu.

— Sizinle konuşma tarzını ve hele size nasıl bakmakta olduğunu görünce içimden onun kafasına birşey atmak yahut ellerime onu boğmak geldi. Portrenizi ona yaptırmayacağınıza ve onun atelyesine gitmeyeceğinize söz verin, hayır yemin edin Melike.

— Ben bu yemini kendi kendime ettim. Tekrarlamaya hacet yok.

— Yalvarırım size, benim için bunu tekrar söyleyin.

— Çocuk musun Ertan?

— Hayır çocuk değilim. Keşke çocuk olsaydım.

Sesinde o kadar büyük bir ciddiyet vardı ki Melike itiraz edemeden :

— Muhtar Beyin atelyesine ··meyeceğime yemin ediyorum, dedi.

Genç adam ağır bir yük altından kurtulmuştu sanki. Rahat bir nefes aldı.

— Teşekkür ederim. Sanatkârlık heyecaniyle hareket ediyormuş görünerek temiz aile kızlarını atelyesine çekmeye muvaffak olan bu alçak, bu namussuz ressam, sanatkârlar çevresinde bir yüz karasından başka türlü kabul edilmemektedir. Gerçekten onun kadar kötü bir mahlûkla selâmlaşmak bile insana hoş gelmiyor.

— Öyle mi?

— İnanmıyor musunuz?

— Rica ederim artık bu bahsi kapayalım.

— Canınızı sıktığım için özür dilerim.

Bu sözlerden sonra hiç konuşmadan tâ Pendik'e kadar gittiler. İkisi de kendi iç âlemine dalmış gibi idi, ikisi de kendi samimî duygularından emindi ve ikisi de, kendilerine göre önemli saydıkları sebepler yüzünden bu duygularını kalplerinin bir köşesine itmeye ve ötekine karşı komedi oynamaya muvaffak oluyordu. Bu bakımdan muazzam bir irade kuvvetine sahiptiler.

Yol boyunca yağmur hafif hafif çiselediği halde Pendik'e yaklaşınca tatlı bir sıcaklık ve parlak yıldızlı bir gökle karşılaştılar. Araba durur durmaz onlara koşan Tülây'ın yüzü de Pendik'in havası gibi sıcak ve sevinçliydi. Hele Melike'yi görmek onu çok sevindirmişti.

— Ne güzel sürpriz! Yaşa Ertan, onu getirmekle çok iyi ettin. Ben öğleden sonra seni yazıhanede aramıştım. Yeşilköy'e gidersen Melike'yi de beraber al diyecektim ama seni bulamadım. Akşama doğru tekrar aradım yine yoktun. Artık ümidimi kestiğim için eve telefon ettim. Melike'nin mutlak yarın sabah erken gelmesini söyleyecektim, annem sizin birkaç dakika evvel çıktığımızı müjdeledi. Öyle sevindim ki...Kendisine seni bu gece, hatta birkaç gece burada alıkoyacağımızı söyledim.

Tülây'ın yanaklarını öperken Melike sordu :

— Yarın ayrıca bir şey mi var şekerim.

Ayni soruyu Ertan tekrarladı :

— Yoksa bize güzel bir program mı hazırladın Tülây?

— Hazırlık yapan ben değilim, annendir.

— Yok canım! Sen annemin yanında iken mucizeler oluyor.

— Ne sandın? Annen dünden beri öyle neşeli ki görmel Yarın bize bir piknik tertip etti. İnanmıyacaksın ama kendisi de gelecekmiş.

— Annem açık havada yemek yiyecek ve bütün gün bizimle kalacak ha? Olacak şey değil!. Kulaklarıma inanamı rum.

O sırada aşağıya inen Servet Hanım, oğlunun bu sözlerine cevap verdi :

— Niyetim öyle yavrum. Yarına kadar sinirlerim bozulmaz, yahut bir aksilik çıkmazsa sizinle birlikte aşağı bahçeye gideceğim. Orada Ahmet kuzu çevirecek. Dolmaları falan bugünden hazırlattım.

— Ertan bu habere çok sevindi.

— Sinirlerin bozulmayacak ve bir aksilik çıkmayacak anne. Hep beraber gideceğiz.

— Otomobili ağır süreceğine söz veriyor musun?

— Kaplumbağadan daha yavaş gideceğiz. Fakat oraya kadar yürüyemez misin?

— Bacaklarım ağrıyor oğlum. Bugünler sinirlerim de bozuk. Hem aşağı bahçe dediğin epeyce uzaktır. Ben hiçbir zaman oraya yaya gitmedim.

— Peki anneciğim, ben seni araba ile götürürüm. Başka davetliler de var mı?

Tülây hemen atıldı :

— Pendik'li on, onbeş dost ve ahbabı... Ben de biraz evvel Cem'e haber verdim. Yarın ilk trenle gelecek. Fena mı ettim Ertan?

— Hayır şekerim. Bilâkis.

— Bütün gün kapalı yerde çalışmaktan bunalıyor. Zavallıcık az hava alır, açılır diye düşünmüştüm.

— Çok isabet etmişsin Tülâycığım, zaten Cem'siz eğlencenin tadı olmazdı.

— Şayet bizi bırakıp güzel bir manzaranın resmini yapmağa heves etmezse!

Gülüşerek, konuşarak yemeklerini yediler. Servet Hanım bu gece her nedense çok keyifli idi. Durmadan onlara Pendik'teki ahbaplarından, bahçesinden, oyundaki başarısından, Pendik'te bir hayır cemiyeti kurmak için teşebbüse geçtiğinden uzun uzun bahsetti. Özellikle bu son konu Melike'yi yakından ilgilendirmişti. Ona bir çok sorular sordu. Hattâ Kozyatağı'na dönünce onunla birlikte çalışabileceğini söyledi. Servet Hanımın hoşuna gitmek için bundan daha iyi bir vesile olmazmış

meğer! Yaşlı hanım hemen Melike'yi benimsedi, projelerini falan anlatmaya koyuldu ve bu konuşma tâ Ertan'ın masa üzerine yeşil çuha örtüyü yaydığı zamana kadar devam etti.

— Haydi şimdi hep beraber bir oyun oynayalım.

— Kaptı kaçtı mı?

— Yok canım, pişti daha eğlenceli.

— Olmaz; bir poker çevirelim.

— Ciddî oyun yok. Ya papazkaçtı, ya altmışaltı...

Kahkahalarla gülerek bir oyundan ötekine geçtiler, Servet Hanım:

— Yaşayın çocuklar, diyordu. Yalnız evime neşe getirdiniz. Gençlik başka şey! Ben gençleri severim ve onlarla beraber olmaktan hoşlanırım.

— Sen de bizim kadar gençsin anneciğim.

— Demez misin oğlum? Ya romatizmalarım, baş ağrılarım, kalp çarpıntılarım?

— Onlar hepimizde var. Vallahi gençsin sen.

— Sizinle beraberken ben de kendimi aldatıyorum ama yalnız kaldığım vakit...

— Sizi yalnız bırakmayalım teyzeciğim.

— İnşallah evlendiğiniz zaman seni daha sık görürüm Tülây. Bazı bazı kendi arkadaşlarını da benim evime getirirsin. Olmaz mı?

— Tabiî.

Ertan Melike'ye doğru eğildi, yavaşça:

— Annemin keyfi maşallah yerinde. Barometre iyi havayı gösteriyor. Dedi.

Bu sözler genç kızı güldürdü; çünkü hepsi Servet Hanımın sık sık somurttuğunu, sinirlerini bahane ederek hırçınlaştığını biliyorlardı. Nitekim, ertesi gün öğle oldu. Barometre birdenbire kötü havayı göstermeye başladı. Servet Hanım geceyi uykusuz geçirmiş, bir sürü ilâç almış sabah da fena uyanmıştı. Yatağından kalkmak şöyle dursun, kıpırdıyacak hali yoktu. Tülây'dan başka kimseyi yanına sokmak istemedi. Onun göz yaşlarını ancak Tülây silebilirdi. Hırçınlaşıyor, yemek yemiyor, herkese çatıyordu. Bu durum karşısında Melike:

— Misafirlere haber verelim, piknik başka güne bırakılsın. Olmaz mı? Dedi.

Fakat buna Tülây hemen itiraz etti :

— Artık herşey hazırlandı. Bu saatten sonra kimseye haber gönderemeyiz. Siz gittikten sonra daha sâkinleşeceğine eminim. Esasen misafirlerden birkaçının artık aşağı bahçede olduklarını tahmin ediyorum.

— Evet, dedim iki otomobilin önümüzden geçip o tarafa yöneldiğini gördüm. İçinde herhalde bizim misafirlerimiz olmalı, çünkü bu tarafta gidecek başka yer yoktur.

— Gördünüz mü? Artık geri dönmek imkânsız. Haydi siz de oraya gidin çocuklar. Ben teyzemin yanında kalırım, biraz sükûnet bulunca ben de gelirim.

— Senden başka annemi yatıştıran kimse yoktur Tülâycığım, fakat seni burada bırakmak haksızlık olmaz mı? Siz ne dersiniz Melike?

— Vallahi ben de ayni şeyi düşünüyorum! İsterseniz ben de kalayım

Tülây buna şiddetle karşı koydu :

— Bunu asla kabul edemem. Hem lüzumsuz bir iş olur bu; çünkü Servet teyzem benden başkasının odasına girmesini istemiyor.

— Tülây'ın hakkı var Melike. Haydi biz gidelim. Misafirleri ağırlamak için bana yardım edersiniz.

Onlar uzaklaşınca Tülây, tekrar hastanın odasına girdi. Yaşlı kadın sahici bir buhran geçirmekte idi. Ancak öğle yemeğinden sonra bir parça sükûnet buldu ve elinde bir kitapla yanında oturan genç kıza :

— Haydi sen de biraz olsun aşağı bahçeye git, açılırsın yavrum. Dedi.

Siz uyuyacak mısınız?

— Evet.

— Öyle ise peki...

Genç kız kapalı odada gerçekten bunalmıştı. Açık hava-

da rahat bir nefes aldı ve ilkin misafirlerin yanına gitmek maksadiyle bahçeye doğru yürüdü ama birdenbire vazgeçti.

— Bundan sonra oraya gidip ne yapacağım? Bütün gün hastayı bekledim, başım ağrıdı. Onlara da lâf yetiştirmek için kuvvet sarfedemem. O tarafa gidecek yerde çamlıkta, ağaçların gölgesinde dolaşırım.

Bunu düşünmesiyle sol tarafa dönmesi bir oldu. Orada çamlık delikleri sık ağaçlı bir köşe vardı. Tülây burada yalnızca dolaşmayı pek severdi. Ağaçlar altında ayaklarını sürüyerek yürürken âlemine dalar, dünyasını unuturdu.

Orada dolaşırken neler düşündü bugün? Biri gelip bunu ona sorsa cevap vermiyecekti. Yürüyor, kendi kendisiyle konuşuyor, projeler yapıyor, hayaller kuruyordu. Ortalık tenha idi. Aşağı bahçedekilerin sesleri, kuş cıvıltıları arasından, uzak bir uğultu halinde ona gelmekte idi. Ne kadar zaman böylece maksatsız dolaştı? Bilmiyordu. Birdenbire :

— Tülây diyen bir ses duyarak irkildi. Bu tenha ağaçlıkta kim olabilirdi? Etrafına şaşkın şaşkın bakınca, az ileride, yıkılmaya bırakılmış eski binada bir gölge gördü. Vaktiyle uşakların oturmasına mahsus olan bu evin tepe penceresinden ona seslenen Cem'di.

— Ey ödümü kopardın Cem. Orada ne işin var senin?

— Buradan dünyanın en güzel manzarasını görüyorum ben... Aşağıda sıkılmıştım, ressamlık damarım kabardı, birşeyler yapmak için dolaştım. Nihayet burasını keşfettim. Gel, sen de şu güzelliği seyret.

Genç kız evin kapısından içeri adım atar atmaz geri çekildi. Merdiven yıkılmıştı, tahtalar çürümüş, delik deşik olmuştu.

— Sen deli misin Cimi? Oraya nasıl çıkarım ben?

— Sağda bir el merdiveni var. Doğruca buraya gelebilirsin. Fakat dikkat et, merdiveni dayadığın yer sağlam olsun, çünkü her taraf bir nefeste çökecek kadar harap.

Tülây el merdivenini büyük bir itina ile bir köşeye dayadı, yukarı tırmanmağa başladı. Cem tepeden aşağı sarkarak ona elini uzattı. Bir saniye elele kalarak birbirlerine gülümsediler.

Genç kız :

— Kuru ot ve küf kokuyor burası. Dedi.

Fakat başını kaldırıp küçük bir sehpa üzerinde yarılanmış bir tablo görünce yüzü aydınlandı, gözleri parladı.

— Cimi, ne harikulâde bir manzara bu.

Bunları söylerken kalbi heyecanla çarpmış, sesi titremişti. Sanatkâr birşey söylemeden bir iki saniye ona baktı, sonra yavaşça :

— Bu tablo senindir Tülây. Dedi.

— Hayır Cimi, bunu kabul edemem. Sözlerimde gizli bir maksat yoktu. Senin eserin birgün büyük bir kıymet olacak. Onları şimdiden sağa sola dağıtma.

— Beni anlayan ve beğenen dostlarıma onları hediye etmem çok normaldir.

— O halde elinde hiçbir şey kalmıyor senin.

— Bana senin yaptığın gibi iltifatlar yağdıran yoktur.

Genç kızın arkasında durmuş, onunla birlikte kendi eserini seyrediyordu. Tülây başını çevirerek ona baktı.

— Benimle alay etme Cem. Eserlerini gören herkes şüphesiz ki sana bu sözleri söylüyor ve kimbilir ne kadar iltifatlar ediyor. Bunlara baktıkça nefesim kesilecek sanıyorum ben. Herbiri bende başka bir heyecan yaratıyor.

Ressam tatlı tatlı güldü.

— Alay etmiyorum yavrum. Bilâkis, tablolarımı beğendiğin için sana karşı minnet duyuyorum. İnan ki benim cesaretimi artırıyorsun. Etrafımdaki insanlara gelince, bunların çoğu ya meslekdaşım, yahutta sanat tenkitçileridir ki onlar renkleri, konuları, çizgileri didik didik ederler. Konuşmalarımızın sonunda eser ortada kalmaz, yok olur gider. Bana bu güzel sözleri söyleyen yalnız sensin.

Tülây'ın yüzünde derin bir sevinç ve şaşkınlık belirdi.

— Doğru mu söylüyorsun Cimi? Sana inanacağım gelmiyor.

— Hazırladığım her resmi sana göstermek istediğimin sebebi bu değil midir?

— Sahi mi? Fikirlerimin senin için önemli olduğunu bilmiyordum. Eserlerinin karşısında duyduğum hayranlığın seni eğlendirmekte olduğunu sanıyordum. Halbuki cidden samimiyim Cimi. Yaptığın tablolara bayılıyorum.

— Senin gibi saf, temiz ve tecrübesiz bir genç kızın bu duygularına ancak saygı gösterebilirim ben ve dediğim gibi bunlar cesaretimi artırıyor.

Tülây neşeli bir kahkaha attı.

— Ben dediğin kadar hayatı tanıyan bir insan değilim Cimi. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse biraz delişmenim ve ağırbaşlı küçük hanımların hoşlanmadığı birçok şeylerden zevk duyarım.

— Meselâ?

— Meselâ, tuvalete düşkünüm, incik boncuğu severim, gezip eğlenmek, gülüp söylemek başlıca zevklerimdir. Bundan başka...

— Evet, devam et şekerim.

Erkeklerin bana kompliman yapmasını, güzel olduğumu, esvabımın bana yakıştığını, iyi dans ettiğimi söylemelerini isterim ve bunlardan mahrum olunca pek üzülürüm.

Onun bu sözlerine Cem de kahkaha ile güldü.

— Benimle yine alay ediyorsun.

— Hayır yavrum. Senin, kendinin de anlamak istemediğin bir tarafını sana söyleyeceğim şimdi: Bir çok kadınlar, bulundukları toplantılarda başka kadınların methedilmesinden, elbiselerinin veya saç tuvaletlerinin, güzelliklerinin övülmesinden âdeta sinirlenirler, hırçınlaşırlar. Halbuki sen böyle değilsin. Kaç defa, ikiz hemşirelerin, Melike Hanımın herhangi bir şeyini tenkit ettiklerini duyunca bir kaplan gibi onu savunduğunu işittim.

— Bunda hakkım var, çünkü Melike hem güzel, hem de tam mânasiyle iyi bir kızdır. Onda kusur bulanlar sadece kötü niyetli ve kıskanç olanlardır.

— Bazı kimseler senin için de böyle düşünebilir.

Tülây çapkın çapkın ona baktı.

— Herhalde böyle düşünenlerin arasında sen yoksun

Cem... Çünkü ömründe bir tek defa bile bana güzel olduğumu söylemedin. Fakat sus... Şimdi bunu söyleme!

Son kelimeleri heyecanla söylemişti.

— Niçin yavrum?

— Buna tahammül edemeyeceğimi zannediyorum. Senin iltifat yağdıran bir insan olmadığını bildiğim için bu sözleri nezaketten söylemiş sayacağım.

— Peki... Ya samimi isem?

Tülây bir saniye sustuktan sonra yine çapkın ve şakacı bir tavır aldı.

— Hani sokaklarda göğüslerine ve sırtlarına reklâm levhaları asan ve sandviçe benzeyen çocuklar var ya, işte ben de omuzlarımdan aşağı öyle bir levha asar, üstüne de şu yazıyı yazarım: «Büyük sanatkâr Cem Timur beni güzel buluyor. Duymadım, işitmedim demeyin!»

Cem ilâve etti :

— Yalnız yüzü değil, kalbi ve huyu da güzel!

— Bu kadarı fazla değil mi?

— Ben öyle bulmuyorum. Bir ressam olarak ,karşısındakinin ruhunu okumasını bildiğim için bu güzel yüzün ve bu temiz bakışların arkasında kötü bir ruh bulunabileceğini tasavvur edemiyorum.

— Demek beni güzel buluyorsun. Öyle ise neden bugüne kadar portremi yapmak istemedin?

— Dünyada bundan çok istediğim ve beni daha çok mesut edecek birşey yoktur. Yalnız bekliyorum.

— Neyi?

— Beni anlayıp aldatmamanı, benim de seni iyice anlamamı...

Beni anlamak mı? Neler söylüyorsun sen Cimi? Bende gizli birşey yok ki... Herşeyim apaçıktır.

— Benim için sen büyük bir sırsın Tülây.

Allah Allah, bunu hiç düşünmemiştim ve pek şaştım. Biraz daha söyle... Hayatımda bu kadar ilgi çekici bir konuşma yapmamıştım.

— Şüphem yok. Çünkü yalnız senden bahsediyoruz.

Bulundukları yer de hiç rahat değildi. Böyle iken ikisi de, geniş koltuklarda oturuyorlarmış gibi tatlı tatlı konuşuyorlardı. Tülây birdenbire ciddileşti.

— Evet, bu dediğin önemlidir ama asıl önemli olan bunları senin bana söylemen ve bu kadar sevimli bir sonuca varmandır. Kendimle iftihar ediyorum şimdi.

Cem bir adım geriledi ve lâfı değiştirdi :

— Bu elindeki pakette yiyecek birşey mi var Tülây?

Genç kız elindeki pakete baktı.

— Servet Hanım uyudu, ben de bu saatten sonra aşağı bahçeye inmek istemediğim için birkaç sandviç ve bisküviti alıp çamlığa doğru yürüdüm.

— Bu zavallı kadıncağızın sinirlerini ancak sen yatıştırabiliyorsun değil mi?

— Evet, bu sebepten kendimi faydalı ve işe yarayan bir insan olarak kabul ediyorum. Ben senin de herkesle beraber olduğunu sanmıştım.

— İlkin oraya gitmiştim. Sonradan, canım resim yapmak istedi, burasını hatırladım ve geldim.

— O halde seni daha fazla alıkoymayayım Cem. Renkler değişmek üzeredir. Bana vereceğin tablonun pırıl pırıl olmasını istiyorum. Allahaısmarladık.

Merdivene basarken ona elini uzattı. Genç ressam bu eli, bırakmamak istiyormuş gibi, sıkı sıkı tuttu. Aşağı indiği zaman Tülây tekrar başını kaldırıp yukarı baktı, ona elini salladı :

— Ben karşıki ağaçlara kadar gideceğim. Orada sandviçlerimi yerken uzaktan burasını seyredeceğim.

Bir iki adım attıktan sonra tekrar döndü.

— Sen... Sen birşey yedin mi Cimi?

— Evet yavrum.

— İşin bitince gel de eve beraber dönelim. Olmaz mı?

— Memnuniyetle.

Tülây çevik adımlarla uzaklaştı. Kendisini bir kuş kadar hafif hissetmekte idi. Ressamın tatlı sözleriyle derin bakışları içine bir ferahlık ulaştırmıştı. Bir ağaç kovuğuna oturarak

yemeğini iştiha ile yemeğe başladı. Başının üstünde kuşlar cıvıldaşarak uçuşuyordu. Artık yalnız değildi. Cem'in çalıştığı yeri uzaktan olsun görmek içine büyük bir emniyet vermekte idi. Onun sözleri kulaklarında çınlıyordu. Bugüne kadar onun kendisini sadece bir dost, delişmen, havaî bir arkadaş olarak gördüğünü zannetmişti. Halbuki biraz evvelki sözleri ciddî ve bambaşka idi. Demek onu esrarlı bir genç kız gibi görmekte idi. Esrarlı... Ne tuhaf! Onu çok iyi tanıdığını söyleyen Ertan hiç de böyle bulmuyordu. Bilâkis, bir şahsiyeti yokmuş gibi onu, kendi istediği şekle sokmağa uğraşıyordu. Cem'le aralarında büyük bir tezat vardı. Ertan onu çocuksu, havaî buluyor, Cem ise onda esrarlı bir hava bulunduğuna inanıyordu. Ona iltifatlar yağdırmasının sebebi bu olsa gerekti. Bundan başka, Ertan ona âşıktı, Cem değil...

Yemeğini bitirince serin otların üstüne uzandı. Çamların arasından güneş, çizgiler halinde parlamaktaydı. Gözlerini kapadı. Burada uyumak çok zevkli birşey oluyordu!

Birdenbire uzaktan gelen müthiş bir çatırtı duydu. Gözlerini açtı, korku ile etrafına baktı. Yıkılan bir yerin çıkardığı gürültüye benziyordu... Yerinden fırladı, heyecanla eski binaya baktı. Yanılmamıştı. Cem'in çalışmakta olduğu yer çökmekte idi. Hiç düşünmeden o tarafa koşmağa başladı. Yaklaştıkça binanın daha fazla çökmekte olduğunu görüyordu. Tahtalar, kalaslar yıkılıyor, herşey devriliyordu.

— Cem! Cimi! Korkma, geliyorum... Cimi!

Genç kız nefes nefese koştu. Koştu...

— XI —

Tülây bulunduğu yerden nasıl kalkıp koştuğunu ve yıkık binaya nasıl yaklaştığını sonradan bir rüyada gibi, daha doğrusu bir kâbus gibi hatırlayacaktı. Ayakları taşlara çarparak sendelemiş, otlar topuklarına sarılmış, yere düşen ağaç dalları çoraplarını ve ayaklarını yırtmıştı. Böyle iken, bir saniye bile durmadan Cem'in yardımına koşmuştu.

Binaya yaklaşınca ne olduğunu anladı ve kalbi korkunç bir heyecanla duracak gibi oldu. Yığınlar arasından yalnız ressamın paleti tutan eli görünmekte idi. Manzara bu derece müthiş olmasaydı âdeta gülünç denecek kadar garipti.

Ümitsizlik içinde :

— Cimi! Cimi! diye seslendi.

Kesik bir inilti ona cevap verdi.

Bunu duyan genç kız, binanın öteki tarafından dolaşarak çöküntülere yaklaştı. Ne olursa olsun, ressamı kurtarmak istiyordu. Büyük bir talih eseri olarak Cem, taşların altında değildi. Kireçler ve tahtalar onu örtmüştü. Tülây büyük bir gayretle tahtaları kaldırdı. Onun sağ kolunun üstünde yerde yatmakta olduğunu gördü. Yüzü gözü toz içinde idi. Bu maske altında gözleri korku ile parlıyordu.

— Çabuk buradan kaç! Tedbirsizlik etme Tülây! Geri kalan kısmın da çökeceğini anlamıyor musun? Tülây, kaç diyorum sana!

Fazla konuşamıyor, kireç ve topraklar ağzına doluyordu. Genç kız onun dediklerini işitmiyordu bile. Elleriyle toprakları, tahta parçaları tuğlaları kaldırıp atıyor, durmadan :

— Cem... Cem!

Diyordu. Ağzından bundan başka bir tek kelime çıkmıyordu. Bu ismi söylemek ona cesaret veriyordu sanki... Eğilip kalkarken, toz kaçmaması için, gözlerini kırpıştırıyor, kuvvetini artırmak için dişlerini sıkıyordu. Bir tehlike ile karşı karşıya olduğunu bir saniye bile düşünmüyordu. Aklında bir tek şey vardı: Acele etmek, onu kurtarmak! Cem'in sözleri kulağından gitmiyordu. Sonradan, bu kuvveti nereden bulabildiğine şaşacaktı. Gerçi fazla kuvvetle yapabilirdi. Ellerinden kanlar aktığının, tırnaklarının kırıldığının farkında bile değildi. Alnından akan ter damlaları tozlu yüzünü çamurlatmakta idi.

Bin güçlükle Cem'in kolunu enkaz altından kurtardıktan sonra başını büyük bir itina ile kaldırarak bir tuğla yığınına dayadı. Bunları alelâcele ve kararlı bir tavırla yapmakta idi.

Biraz sonra, vücudunun üst kısmı kurtarılan genç adam kollarıyle ona yardım edebildi.

— Kollarımda ve gözlerimde birşey yok Tülây, bacaklarıma ne olduğunu bilmiyorum.

O dakikaya kadar «Cem!» kelimesinden başka birşey söylemeyen genç kız:

— Göreceksin, ayaklarına da birşey olmadı, dedi. İşitiyor musun? Birşey olmadı diyorum. ?

Sesinde vahşî bir inanç vardı. Böyle olmasını istiyordu ama biraz sonra ayağa kalkmağa yeltenen ressam, sağ bacağının kendisini taşımadığını anladı. Halbuki, her saniye çökmek tehlikesi olan bu çatı altından onu kurtarmak gerekti ve Tülây bunu nasıl yapabileceğini de hemen tasarladı. Onu, adetâ birkaç adım sürükledi ve otların üzerine uzanabilmesini sağladı. Ondan sonra bulunduğu yere çömelerek derin bir nefes aldı. Cem, acı dolu bakışlarını ondan ayıramıyordu.

— Acaba bacağın kırıldı mı Cimi?

— Galiba öyle... Buna çok üzüldüm.

— Üzülme!

— Bu kadar gayret sarfettiğin için de üzgünüm Tülây. Niçin birini yardımına çağırmadın yavrum?

— Kaybedecek vakit yoktu. Ev de, aşağı bahçe de epeyce uzaktır. Gidip gelinceye kadar bina büsbütün çökerdi. İşte bak, arka taraf ta yıkılıyor.

Gerçekten, büyük bir çatırdıdan sonra, evin öteki kısmı da bir toz yığını kaldırarak çöktü. Fakat bu sefer onlar uzak ta idiler. Birbirine bakıp gülümsediler.

— Hakkın varmış Tülây. İkimizden birimiz bu enkazın altında kalabilirdi.

— Benim için böyle bir tehlike yoktu.

— Bilemezdin.

Pekâlâ biliyordum.

— Sen beni kurtarmaktan başka birşey düşünememiştin.

— Cem ıstırabın çok mu? Yüzün sapsarı oldu.

— Evet bacağım ağrıyor.

— Çok mu?

— Oldukça.

Bir saniye sükût.

— Bir bıçağın var mı Cimi?

— Ceketimin cebinde olacak. İşte... Ne yapacaksın?

— Bacağının durumunu görmek için pantolonunu keseceğim. Belki kanamıştır. Mazallah bir iltihap olmasın! Keseyim mi?

— Nasıl istersen Tülây...

Dizkapağının görünüşü pek hoş değildi. Bacak tamamiyle kan içinde idi. Genç kız bağırmamak için kendini güç tuttu.

— Durum pek hoş değil.

— Hakkın var. Cem. Seni yalnız bırakmaktan korkmasam imdat istemek için eve giderdim. Bu bacak üstüne basarak yürümene imkân yoktur.

— Beni yalnız bırakmaktan niçin korkuyorsun yavrum?

— Bayılırsın belki... Çok acı çekmekte olduğun belli.

Genç adam dudağını ısırdı, büyük bir cesaretle gülümsemeğe çalıştı.

— Sana söz veriyorum. Bayılmayacağım Tülây. Hakkın var. Burada daha fazla kalmamız faydalı değil, aksine zararlıdır. Nerede ise akşam karanlığı basacak. Haydi şekerim, bir gayret daha göster. Eve yahut aşağı bahçeye kadar git, Ertan'ı bul, lâzım gelen şeyleri yapar o...

— Bacağından başka bir yerin ağrıyor mu?

— Hayır.

— Emin misin?

— Şimdilik eminim. Yalnız, gitmeden evvel yardım et de şöyle bir döneyim. Bacağımı biraz düzeltmeye çalışayım.

Tülây'ın omuzuna yaslanarak yana döndükten sonra bir iki saniye onu göğsüne bastırdı, ikisinin de kalpleri büyük bir heyacanla çarpmakta idi. Konuşmadan öylece durdular.

— Evet, yalnız bacağım zedelenmiş. Çürümüş tahtalar ve tuğlalar pek ağır değilmiş galiba.

— Ben hemen gidip döneceğim Cem.

— Sen dünyanın en iyi, en sevimli ve tatlı kızısın Tülây Bir kelime daha; hem de en cesuru.

Genç kızın kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi kuvvetle çarptı.

— Şimdi gidiyorum Cem. Aşağı bahçede Ertan'ı bulmak herhalde daha münasip olacak. Arabasıyle gelir seni alırız. Yalnız beni meraktan öldürmek istemezsen, otomobili uzaktan görür görmez şu eşarbı salla, senin bayılmamış olduğunu bir an evvel anlayayım. Olmaz mı?

— Peki yavrum. Haydi git artık.

Acısı dayanılmaz bir hale gelmişti. Yalnız kalıp bağıra bağıra inlemek istiyordu.

Genç kız bir türlü oradan ayrılamıyordu.

— Beni dinle Cimi, şayet biz gelmeden buradan biri geçer de sana yardım etmek isterse sakın bizi beklemeğe kalkışma, hemen seni eve götürmesini iste. Olmaz mı?

— Peki yavrum. Sen merak etme!

Onun koşar adımlarla yürümeğe başladığını görünce arkasından seslendi :

— Koşma Tülây, düşersin.

Fakat o dinlemeden var kuvvetiyle koşmağa başladı. Meraktan deliye dönmüştü.

— Ya bayılırsa, yaraları fazla kanar ve iltihaplanırsa! Keşki yanından ayrılmasaydım! Onu yalnız bırakmak aptallık. Öyle ama imdadımıza kimse gelmezdi. Vakit geçirmek daha fena, bilâkis koşmalıyım, ona yardım yetiştirmeliyim.

Nefes nefese, kanter içinde koşuyordu. Bacakları titremeğe, gözleri kararmaya başlamıştı. Fakat ne olursa olsun koşmağa devam edecekti. Onu kurtarması lâzımdı.

Bahçeye yaklaşınca birdenbire kuvvetinin tamamıyle kesilmekte olduğunu anladı. Son bir gayretle :

— Ertan! Ertan!

Diye bağırmaya başladı. Bir adım atacak takatî kalmamıştı. Olduğu yerde durdu.

— Ertan! İmdat! İmdat!

Feryadı duyarak koşan Ertan'la Melike, genç kızı peri-

şan bir halde yere çökmüş buldular. Yüzü çamur içinde, saçları terden yapışmış, elbisesi parça parça idi. Ertan bir çığlıkla ona yaklaştı.

— Ne oldu Tülây? Bu halin ne?

— Hemen eve koş, arabanı al, onun yanına git Ertan.

— Kimin yanına? Nereye gideyim?

— Cem'in... Çamlıkta yatıyor. Enkaz altında kaldı. Çabuk onu eve götürün, bir doktor çağırın. Galiba bacağı kırıldı. Benimle meşgul olma, hemen otomobili getir.

— Şimdi gelirim. Vah vah! Nasıl olsa bu yoldan geçecegime göre beni bekleyin, sizi de alırım, beraberce gideriz.

— Çabuk ol Ertan.

— Bir kaç dakikaya kadar gelirim.

Giderken Melike'ye doğru eğildi, yavaşça :

— Onu yanız bırakmayın, dedi. Bitkin bir haldedir. Bahsettiği çamlık oldukça uzaktadır. Oradan buraya kadar koşmuş.

Şaşkınlıktan kurtulan Melike arkadaşına yaklaştı.

— Şuraya uzan canım, araba gelinceye kadar dinlenirsin.

— Uzanamam. O kadar yorgunum ki bir daha kalkamayacağım gibi geliyor bana... Bacaklarımda acayip bir hal var. Bilsen Cem ne fena halde Melike. Bacağı şiş ve mosmor. O eski bina üstüne çöktü.

— Vah vah!

— Ertan neden hâlâ gelmedi?

— Henüz gitti şekerim. Ne kadar acele etse eve varamamıştır. Arabayı çıkarması bir iki dakika sürer.

— Sesimi size güç duyurabildim. Halbuki misafirlerin hepsi gitmiş. Siz yalnızsınız galiba.

— Biz de eve dönmek üzere idik.

— Ben imdat diye bağırırken sizin kahkahalarla güldüğünüzü işittim.

— Senin çağırdığını duymamıştık. Duyunca hemen koştuk.

— Zavallı Cem enkaz altında inlerken, ben de onu kurtarmak için çılgınca bir gayret sarfederken, siz ikiniz burada gülüp eğleniyordunuz. Sizi ilk gördüğüm dakikada ikinizin de yüzünüz parlıyordu. Ancak beni bu halde gördüğünüz vakit değiştiniz.

— Şaşırdık kaldık kardeşim.

— Evet ama iki saniye evvel gülüyordunuz.

— Sizin durumunuzdan haberimiz yoktu. Parmağıma bir diken batmıştı. Ertan onu çıkarmağa çalışıyordu. Onun beceriksizliğine gülüyorduk.

— Nerede kaldı? Neye henüz gelmedi? En yakın dostunun felâketine önem vermiyor mu? Eline bir diken batmıştı öyle mi? Ben sana Cem'in bacağının parçalandığını, belki de kırıldığını söylüyorum. Anlamıyor musun? Yüzü sapsarıydı. Orada yapayalnızdı. Acısına dayanamayıp bayılmasından korkuyorum. Ertan ne kadar gecikti Yarabbi!

Melike bu kesik sözlerden gerçek durumu anlamadığı için Tülây'ın yorgunluk derecesini de tahmin edemiyor, sadece buraya kadar koştuğunu sanıyor, onun telâşının biraz mübalağalı olduğuna hükmediyordu.

— Nerede ise gelir. İşte araba göründü.

Otomobil durur durmaz Tülây :

— Amma da geciktin Ertan :

Diyerek hemen arka kapıyı açıp içeri girdi.

— Ecza kutumu almak için eve kadar gittim.

— Çabuk olalım. İnşallah Cimi bayılmamıştır .

Çamlık görününce uzaktan Cem'in eşarp salladığını gören Tülây sevinçle haykırdı :

— Bayılmamış! İşte eşarbı sallıyor. Demek ki acısı artmamış. Burada dur Ertan.

Araba tamamiyle durmadan kapıyı açıp dışarı fırladı ve Cem'e doğru koştu.

— İşte Ertan'la Melike geldiler. Şimdi seni arabaya koyup eve götüreceğiz Cem. Biraz sonra acı duymayacaksın.

— Ertan arkadaşına doğru eğildi :

— Seni kucaklayıp arabaya koyacağım. Çocuklar, siz onu omuzlarından tutun, bana yardım edin.

Bir çeyrek saat sonra yaralıyı köşkte Ertan'ın odasına yatırmışlardı. Ancak doktor hastanın yanına girdikten sonra Ertan sofada endişe ile dolaşmakta olan Tülây'a yaklaştı :

— Şimdi gel de bana olanı biteni anlat!

— Hayır, bu dakikada birşey söyleyemem. Evvelâ doktorun ne diyeceğini öğrenelim.

— Muayene uzun sürecek zannederim. Fakat senin ellerinin bu hali ne? Benimle gel bakayım.

Onu zorla odasına çıkardı.

— Evvelâ bu küçük elleri ben tedavi edeceğim. Şu yaralara çamurlara bak! Ne oluyorsun canım. Haydi bunları yıka bakayım.

Musluğu açmış, onun ellerini yarı zorla suyun altına doğru uzatmıştı.—

— Tamam şimdi temiz pamukla kurulayıp tentürdiyot sürelim. Doktor Cem'in odasından çıkınca senin yaralarına da bakar.

O dakikaya kadar ses çıkarmadan bir çocuk uysallığıyle boyun eğmiş olan Tülây birdenbire hırçınlaştı.

— Rica ederim mesele yapma Ertan. Benim bir şeyim yok.

— Peki, peki... Fakat ellerin neden bu hale geldi? Onu söylesene!

— Canım, çöken binanın enkazı altında elbette sivri tahta parçaları, tuğlalar, kırık kiremitler ve çiviler bulunur. Bunu anlamayacak ne var!

— Kazanın nasıl olduğunu bilmediğim için soruyorum. Cem enkaz altında mı kalmıştı?

— Tabiî. Yalnız başı ve paletini tutan eli meydandaydı.

Bu manzarayı hatırlayınca Tülâyın sesi yine titredi, gözleri kararır gibi oldu. Ertan durumu yavaş yavaş kavramağa başlamıştı.

— Yani sen onu kurtarmak için o keskin, çamurlu ve pis molozları ellerinle çekip kaldırdın öyle mi?

— Aptallık etme Ertan. Elbette ellerimle kaldırdım. Başka ne yapabilirdim? Böyle bir kazanın olacağını düşünerek elimde kazma ve kürekle mi çamlıkta dolaşsaydım!

O kadar sinirli idi ki ağlamamak için kendisini güç tutuyor, yüzü buruşuyor, kelimeler ağzından güç çıkıyordu.

— Ben onu kurtarmak için çabalarken, o muazzam ıstıraplar içinde kıvranıyordu. Kurtarma çabuk olmadı. Bilâkis uzun oldu. Ne kadar acele ettimse de başka türlü yapamazdım.

Ertan cevap vermedi. Onun ellerini gazlı bezle sarmağa devam etti.

— Teşekkür ederim Ertan. Parmaklarımın sızısı geçti. Fakat... A... Yüzüğümü kaybetmişim! Sana onun çok bol olduğunu söylemiştim.

— Yüzüğü düşünme Tülây. Belki onu buluruz. Bulmazsak sağlık olsun, bir yenisini alırız.

Genç kız birdenbire yeniden heyecanlandı.

— Biz burada oturmuş çene çalıyoruz. Acaba doktorun muayenesi bitti mi? Şimdiden bize kırık olup olmadığını söyleyemez mi?

— Aşağı iner sorarız.

— Ha, unutmuştum. Anneni de uyur bırakmıştım. Acaba onunla meşgul olan var mı?

— Ben odasına girdim. Dinlenmiş, rahatlamış, çayını içmiş.

Tentürdiyot genç kızın canını yakıyordu ama onun kendisini düşünecek hali yoktu. Sinir içinde idi.

— Ellerim, çocukluğumuzda yaptığımız oyuncak bebeklere benzedi. Sarılmamış tarafı yok.

— Her tarafını kanatmışsın yavrum. Bunun farkında değil misin?

— Hayır.

— Şimdi seni rahat bırakayım. Biraz dinlen. Ben Cem'e bakacağım. Doktor odadan çıkınca sana haber vereceğimi vâdediyorum.

— Dinlenmeğe ihtiyacım yok.

— Öyleyse şu yırtık elbiseni değiştir! Emine'yi göndereyim de sana yardım etsin.

Ertan kapıdan çıkınca Tülây sinirli adımlarla odada dolaşmağa başladı. Vücudu garip bir heyecanla titriyor, kafasının içinde acayip düşünceler dolaşıyordu.

Ne oluyorum? Ne oluyorum Allahım?

Ne olduğunu kendi kendine itiraf etmekten bile korkuyordu.

* * *

Ertan aşağıya indiği zaman Melike terasanın açık kapısına dayanmış, etrafı seyrediyordu. Ayak sesini duyunca hemen başını çevirdi. Endişe ile sordu :—

— Tülây nerede? Birşey mi var?

Elleri yara bere içinde idi. Onları yıkayıp sardım. Şimdi onun yanından geliyorum. Doktor Cem'in odasından çıktı mı?

— Hayır, muayenesi çok sürüyor.

— Zavallıcık adamakıllı yaralanmış. Herhalde doktor pansıman yapmakla meşguldür.

Ona içim öyle acıdı ki...

— Şimdi kazanın mahiyetini öğrendim. Müthiş birşey olmuş. Çamlıktaki bina çökerken Cem enkaz altında kalmış ve parmak kadar çocuk olan Tülây onu enkaz altından kurtarmış Elleriyle o kirli paslı molozları onun üstünden kaldırmış. Vallahi, gerçekten kahramanlık göstermiş.

Melike başıyle onu tasdik etti :

— Onun parçalanmış ellerini görünce böyle çetin bir iş yaptığını anlamıştım.

— Fakat bütün kahramanlar gibi o da yaptığı işin önemli olduğunu kabul etmiyor.

Bu sözler Melike'ye, Cem'in bir gün onun hakkında söylediği sözleri hatırlattı: «Tülây'da hiç ummadığımız bir iç kuvveti ve kudreti var. Onun çocuksu, delişmen tavırlarına bakıp

sahici benliği hakkında bir karar vermemek lâzımdır.» İşte, çok garip bir tesadüfle iç kuvvet ve fedakârlığını Cem'in geçirdiği kazada ispat etmişti.

Ertan sözüne devam etti :

— Bizi imdada çağırmak için de dakikalarca koştu. Çok yorulduğu, bitkin bir halde olduğu belli ama, bunu da kabul etmek istemiyor. Sinirleri tamamiyle bozulmuş, bunun farkında bile değil.

— Ben bir şey yapabilir miyim Ertan?

Bu soruyu yine kendisi cevap verdi :

— Hayır, onun bana değil size ihtiyacı var.

Konuşacakları bitmiş gibi ikisi de dışarısını seyre dalarak sustular. Tülây elbisesini değiştirmiş ve temizlenmiş olarak içeriye girdiği zaman Ertan :

— Ben Cem'in yanına gidiyorum, dedi. Bakalım doktor ne yapıyor?

Tülây neşeli bir sesle :

— Müjde, dedi. Bacağı kırılmamış. Adaleler zedelenmiş, etler kopmuş ama kemikte kırık yokmuş. Doktor bandajları yaptıktan sonra ona uyuşturucu bir ilâç verdi. Zavallıcık çok acı çektiği için birkaç saat uyuması lâzımmış. Yarından itibaren de iltihapları ve ihtilâtları önlemek için alınacak bir sürü ilâç yazdı. Etlerin yapışması bir sabır işi imiş. Hamdolsun tehlikeli bir durum yokmuş... Aman Yarabbi, birdenbire nasıl başım döndü! Ne kadar yorgunum!

Ertan vaktinde yetişip bir kanapeye götürmeseydi Tülây hemen oraya düşecekti. Kanapenin arkasına başını dayayıp öylece kaldı. Yanaklarının iki yanında dizi halinde yaşlar iniyordu.

—Vay yavrucak! Ne kadar hırpalanmışsın! Emin ol herşey yoluna girecek, dostumuz birkaç gün sonra yürüyüp koşacak. Boş yere sinirlerini bozuyorsun sen.

Onun hıçkırarak ağlamağa başladığını görünce Melike'ye :

— Lütfen doktoru çağırın, dedi. Tülây'a da yatıştırıcı bir ilâç vermesi lâzım.

Fakat doktorun gelmesi biraz uzun sürdüğü için bitkin

bir halde olan genç kız o vakte kadar gözyaşları arasında uykuya daldı. Öyle ki, doktor hiçbir tedaviye lüzum olmadığı, ertesi sabah tekrar geleceğini söyleyerek gitti.

— Bırakın uyusun. Bundan daha iyi ilâç olmaz.

Gerçekten Tülây ertesi sabah yatağında gözünü açtığı zaman tamamiyle iyileşmişti. Melike ona Ertan'la birlikte kendisini odasına nasıl götürdüklerini anlatınca neşeli bir kahkaha attı.

— Ne kadar ağır bir uykuya dalmışım! Hiç de bunların farkında olmadım.

Sonra birdenbire ciddileşti. Merakla sordu :

— Cem nasıl?

— İyi. Doktor tekrar geldi, muayene etti. Çok şükür mühim birşeyi yokmuş. İstersen seninle odasına gidelim.

Evet. Çünkü ben de kazanın nasıl olduğunu merak ediyorum. İlk dakikaların şaşkınlığı ve korkusu yüzünden ne ben ona sual sorabildim ne de o bana bunu anlatabildi.

— İki dakika sonra bu sorulara Cem cevap verdi. Yastıklara dayanarak yatağına uzanmıştı. Yüzü hâlâ sapsarı idi. Güçlükle gülümsemeğe muvaffak olduğu belli idi.

— Efendim, yaptığım tabloyu biraz uzaktan incelemek için geri geri bir kaç adım atmıştım ki ayaklarımın altında yer açılmış da beni içine alıvermiş gibi korkunç bir çatırtı duydum ve ne olduğunu düşünecek vakit bulamadan kendimi toprakların, molozların ve kirişlerin altında buldum. Zannederim ki ayağım çürük bir tahtaya basmış ve bu ihtiyatsızca adım esasen çökmeğe hazır olan döşemeyi, çürük tahta ile beraber çökertmişti.

Allaha şükür ki alt katta bir yığın kuru ot varmış! Yoksa sert bir yere düşmüş olsaydın kaza daha da müthiş olurdu.

Bu sözleri Tülây söylemişti. Ertan onu tasdik etti :

— Evet. Herşeyin hayırlı tarafını düşünmek lâzım. Nitekim Tülây'ın da tesadüfen orada bulunuşu ve yardımına koşması büyük bir şans... Yavrucak kahramanca iş görmüş değil mi?

Genç kız onun sözünü kesti. Yüzü kıpkırmızı olmuştu.

Bunları söylersen vallahi bir daha seninle konuşmam.

— **Peki şekerim, affedersin.**

— Sinirlendiğim ve aksilendiğim için ben de senden af dilerim Ertan.

— Fakat benim sana karşı minnettarlık ve hayranlık duymama da mâni olamazsın değil mi?

— Ne duyarsan duy, fakat bunları bana tekrarlatma Cem!

— İnsanın içinde bu kadar derin minnet ve şükran hissi olup da bunu açığa vuramaması çok güç.

— Güç yahut kolay... Rica ederim artık dünkü hâdiseden bahsetmeyin. Sıkılıyorum.

— Fakat niçin? Gerçekten kahramanca hareket ettin Tülây.

— Alay ediyorsunuz gibi geliyor bana. Benim yerimde kim olsa böyle yapardı.

O vakte kadar lâfa karışmayan Melike sordu :

— Bu patırtıda tablo ne oldu?

Tülây birdenbire yerinden fırladı :

— Sahi, onu unutmuştum. Cimi, ister misiniz gidip arayalım?

Ressam âni bir hareketle doğrulmak istedi, ağrıları mâni oldu. Tekrar başını yastığa dayadı, öfke ile :

— Acaba bir barut fıçısına bir kibritle ateş vermeni ister miyim? Sualin tabiî buna benzedi Tülây. Şayet o müsibet binaya yüz metre yaklaştığını duyarsam vallahi kırık bacağıma ve yaralarıma aldırmadan yatağımdan fırlar, arkandan gelir, seni yakalarım.

— Aman bu ne büyük tehdit küçük bey!

Tehdit falân değil Tülây, dediğimi yapacağımı biliyorsun.

— Peki canım, o güzel tablo varsın topraklar altında çürüsün. Sen bana bir yenisini yaparsın.

— Tabiî.

— Annem biraz sonra seni görmeğe gelecek Cem. Kaza-

ya fena halde üzüldü ve bana, tamamiyle iyileşmeden senin bu evden ayrılmana mâni olacağını söyledi. Esasen kendisi de bunu sana tekrarlayacaktır.

— Çok teşekkür ederim Ertan. Emin olun, hepinize karşı pek mahcubum.

Merasimli sözleri bırak Cem. Senin evinde iken benim başıma bir kaza gelmiş olsaydı beni kapı dışarı mı ederdin?

— Ne münasebet!

— Gördün mü? Demek senin de iyileşinceye kadar burada kalman normaldir. Esasen bekar odanda sana kim bakacak? Fakat annem yalnız bunu değil, daha başka şeyler de düşündü çocuklar.

— Nasıl?

— Hastamızın sıkılmaması için Tülây'ı da burada alıkoyacak. Hattâ bunu söylemek için Yeşilköy'e telefon bile etti.

Tülây bu haberi beklemiyordu. Bir saniye sessiz kaldıktan sonra garip bir tavırla :

Melike de benimle kalırsa kalırım, dedi.

— Pek memnun olurum şekerim ama buraya fazla rahatsızlık olmaz mı?

Bu söze de Ertan cevap verdi :

— Ne münasebet! Köşkte büyük. Daha birkaç kişi için de yer var. Demek ki benden başka hepiniz burada kalacaksınız.

— Sen ne yapacaksın?

— Ben iş güç sahibiyim Cem. Yazıhaneye inmem ve çalışmam lâzım. Ancak hafta sonunda buraya gelebileceğim. Her gün telefon eder, senden haber alırım.

— Bir hasta taşıma arabası getirsen de ben de evime dönsem nasıl olur acaba?

— Saçmalama! Evvelâ evde yalnızsın, sana bakan yok. İkincisi bacağında kırık değil yara var ki bunlara sık sık pansuman yapılması lâzım. Üçüncüsü ve en önemlisi, doktor senin bir müddet kıpırdamadan yatmanı tavsiye ediyor. Daha başka sebepler de sayayım mı?

— Hayır bu kadarı kâfi. O halde sana teşekkür edip boyun eğmekten başka yapılacak iş kalmadı.

Melike kendisinin de Tülây'la birlikte Pendik'te kalacağından pek memnun olmuştu. Ancak bu misafirliğini annesinden gizlemek zorunda olduğunu da takdir ediyordu. Çünkü o, sosyetede parlamak, kokteyllerde, balolarda görünmek yerine, kızının Pendik'te bir hastanın başucunda vakit geçireceğini duysa kıyametleri koparırdı. Bu sebepten, annesine çok yakın bir yerde bulunduğu halde onu görmeğe gitmemek kararında idi. Orada bulunuşundan, bir başka yönden de seviniyordu. Ertan, Müfit Beyi görmek için Yeşilköy'e gideceği zaman onunla yalnız kalmak tehlikesiyle karşılaşmayacaktı. Tülây yokken onunla beraber olmak istemiyordu. Bunun her bakımdan güçlükler ve karışıklıklar yaratacağına inanmakta idi. Ondan mümkün olduğu kadar uzak kalmak gerekti. Nitekim Ertan bütün hafta yalnız Tülây'la telefonda konuşarak Cem'den haberler sormuş ve Melike onun sesini bile işitmemişti.

* * *

Bu, genç kız için büyük bir üzüntü kaynağı idi ve onu görmeden geçen günleri bomboştu. Fakat çaresiz buna katlanacaktı. Ertan'ın bir başkasına ait olduğunu unutmaması lâzımdı ve bunu unutmamak için de büyük bir irade kuvveti sarfetmeğe mecburdu.

Cumartesi gecesi Servet Hanımın çoktan beri tasarladığı bir dâveti vardı. Öyle ki, daha ziyade Cem'in yanında vakit geçiren Tülây'ın yerine ev sahibine Melike yardım etti ve bu suretle de Ertan'la fazla görüşmemek vesilesini icat etmeğe muvaffak oldu. Pazar günü o tekrar şehre döndükten sonra da gündelik hayat yeniden başladı. Vaktinin büyük bir kısmını Cem'in ıstırabını biraz olsun dindirmek için ona hikâyeler anlatmak, kitap okumak ve sabırlı bir hastabakıcısı şahsiyeti alan Tülây'a yardım etmekle geçiriyordu. Zavallı Cem gerçekten çok acı çekmekte idi ve yaraları güç kapanıyordu. Hemen

hemen her gün gelen doktor çeşit çeşit tedavilerle zavallının canını acıtmakta idi.

Bu günlerde Tülây garip bir hal almıştı. Cem'in yanında yalnız kalmak istemiyor, beraber olunca da kendisi susmağı tercih ediyor, konuşmak ve hastayı eğlendirmek vazifesini Melike'ye bırakıyordu. Titiz, hırçın ve için için üzgün bir hali vardı ki onu büsbütün şaşırtmakta idi. Tülây'ın derdi ne olabilirdi? Yoksa geçirdiği korkunun izleri hâlâ üzerinde mi idi? Her ne hal ise, o kaza gününden beri Tülây onun bildiği genç kız olmaktan çıkmış, bambaşka bir hüviyete bürünmüştü. O delişmen, hercaî, bülbül gibi şakıyan, durmadan konuşan Tülây gitmiş yerine adetâ ağırbaşlı, durgun ve daha yaşlı bir küçük hanım gelmişti. Hattâ, Yeşilköy'de yaptığı gibi, yatmadan evvel Melike'nin odasına gelip çene çalmıyor, sırlarını ona açmıyor, mümkün olduğu kadar erkenden odasına çekiliyordu.

Onun çok dalgın olduğu bir gün Melike dayanamadı, yalnız kaldıkları bir sırada kolunu boynuna dolayarak candan, tatlı bir sesle sordu :

— Neyin var kardeşim? Neden böyle değiştin?

Buna karşılık o, her zamanki gibi kayıtsızca cevap verecek yerde, bu konuyu kısa kesen bir tavırla :

— Düşünüyorum, dedi.

— Yoksa hasta mısın şekerim?

— Ne münasebet! Bunu da nereden çıkardın?

— Kaza gününden beri seni değişmiş görüyorum Tülây.

— Rica ederim, böyle birşey düşünme ve bu fikrini başkalarına söyleyerek onları da tesir altında bırakma!

— Kimseye birşey söyleyecek değilim. Seni düşünüyorum.

— Benim merak edilecek hiçbir şeyim yok. Çok, çok iyiyim.

Bu cevaplardan sonra Melike ısrar etmemiş, onu yalnız bırakarak Cem'in yanına gitmişti. Cem, günün bir çok saatlerinde olduğu gibi, elindeki albüme resimler yapmakla meşguldü. Onu görünce :

— Geliniz Melike, dedi. Yüzünüzde bugün bambaşka bir mâna var. Bir krokinizi çizeceğim.

— Defteriniz benimle doldu. Bıkmadınız mı Cem? Tülây'ın da birkaç resmini yapsanıza. Bugünler ne kadar değiştiğini, yüzünün ne kadar olgun bir mâna aldığını farketmediniz mi?

— Etmez olur muyum? Fakat bundan evvel de size söylemiştim. Onun resmini yapamıyorum.

— Çok garip!

— Günler böylece geçmekte, Cem nekahat devresine girmek üzere idi. Belki de bir hafta sonra artık evine dönecekti. İşte bu sırada olan bir hâdise Melike'nin hayatını altüst ettiği gibi, yeni yeni hâdiselerin çıkmasına da sebep oldu.

Bir sabah postacı ona bir mektup getirdi. Bu, ressam Muhtar Butak'ın o hafta içinde açılacak olan sergisine ait bir dâvetiye idi. Sergiye gitmeğe niyetli olmadığı için kartı masanın üstünde bıraktı ve serginin açılma tarihini bile unuttu. Hafta ortasında bir sabah bahçede dolaşırken birdenbire karşısında Ertan'ı görünce, hayretle ona yaklaştı.

— Bu saatte niçin geldiniz. Ertan? Bir şey mi var?

Muhakkak bir şey olmuştu, çünkü genç adamın yüzü öfkeli idi, çeneleri sıkışmıştı. Melike'yi selâmlamayı bile düşünmeden sert bir sesle ona hitap etti :

— Siz bana o serseriye portrenizi yaptırmadığınızı ve yaptırmayacağınızı söylemiştiniz, hattâ bunun için yemin de etmiştiniz.

Genç kız şaşkın şaşkın :

Doğru söylemiştim, dedi. Ona resmimi yaptırmadım.

— Yalan söylüyorsunuz Melike... Portrenizi ona yaptırmak istiyor idiyseniz...

— İstemiyorum ve bu sözlerinizin mânasını anlamıyorum.

— Fakat portrenizin onun sergisinde asılı olduğunu gördüm. Omuzlarınızda apaçıktı. Lüzumundan fazla açık...

— Ne diyorsunuz?

— Evet küçük hanım ve bu portrenizin adı da «Aşk Melikesi» dir.

Ertan'ın gözlerinden ateş fışkırmakta idi. Melike de hiddetlendi :

— Kabil değil. olamaz.

— Sizi bir taht üstüne oturtmuş. tahtın etrafında da melekler uçuşuyor.

Hayır, buna inanamıyorum.

— Size bunu gördüm diyorum. Ona poz vermemiş olsaydınız bu resmi nasıl yapabilirdi?

Melike bu sözlere sert bir karşılık vermek üzere iken vazgeçti, sükûnetle :

— Beni hemen sergiye götürün, dedi. Muhtar Beyle karşılaşalım. Ona hakikati söyletmeği bilirim ben...

— Beş dakika bekleyin, şimdi gelirim.

Mağrur bir tavırla içeriye girdi.Salonda Tülây vazolara çiçek koymakla meşguldü. Onu görünce :

— Servet Hanım benden başka kimsenin vazolara çiçek koymağı bilmediğini söylüyor. Ne dersin bu işe? dedi.

Melike bu sözlere aldırmadı.

— Tülây, Ertan geldi.

Genç kızın elleri çiçekler üzerinde hareketsiz kaldı, garip bir telâşla arkadaşına baktı.

— Nerededir?

— Bahçede, doğrusunu istersen asıl beni görmeğe, benimle kavga etmeğe gelmiş!

— Sebep?

— Ressam Butak'ın sergisine gitmiş. Orada benim omuzları fazla açık bir portremin teşhir edildiğini iddia ediyor.

— Bu adamın atelyesine gitmeyeceğini bana söylemiştin.

— Gitmedim.

— O halde senin resmini nasıl yapmış?

— Herhalde akıldan yapmış olacak. «Aşk Melikesi» isimli bir portreye benim yüzümün çizgilerini vermiş olacak.

— Aşk Melikesi güzel isim fakat bu ne küstahlık!

— Bunu gözlerimle görmek istiyorum. Ertan'ın beni hemen şehre götürmesinde bir mahzur var mı?

— Bilâkis güzelim. Oraya gidip o namussuz adama had-

dini bildirmelisin. Bana kalırsa Cem'e müsaade ettiğin halde ona resmini yaptırmak istemeyişinin intikamını almak için bunu yapmıştır.

— Benim de fikrim budur. Hemen gitmeliyim. Sen lütfen Servet Hanımefendiye hürmetlerimi Cem'e de sevgilerimi söylersin değil mi canım!

— Elbette vakit kaybetmeden git! Sergi belki erken kapanır, yetişemezsin.

Melike hemen odasına çıktı. Beş dakika sonra aşağıya indiği zaman Tülây onu sofada bekliyordu. Birlikte bahçeye indiler. Ertan hâlâ ayni yerde ayakta durmakta idi. Tülây ona yaklaştı.

— Melike bana iğrenç olayı anlattı. Hemen gidip bir rezalet çıkmasına mâni olun! Ne dersin Ertan, acaba tesadüfen Melike'ye benzeyen bir model olmasın?

— Benzeyiş yok. Melike'nin tâ kendisidir.

— Haydi çabuk gidin, ben meseleyi annene anlatırım.

Araba hareket edince bir iki dakika konuşmadılar. Ana yola çıktıktan sonra Ertan Melike'ye baktı, üzgün ve yorgun bir sesle :

— Affedersiniz Melike, dedi.

— Bazı hareketler var ki kolayca affedilemez.

— Biliyorum. Aklım başımda değildi. Öfkeden çılgına dönmüştüm.

— Benden şüphe etmeniz ve beni tahkir etmeniz için bir mazeret olamaz bu...

Ertan'ın hatâsını açık kalple itiraf edişi Melike'nin öfkesini biraz hafifletmişti. Yüzündeki gerginlik azaldı.

— Bana yalan söylemeyin, dediniz. Bunu nasıl yaptınız?

— Ne deseniz haklısınız. Ancak o alçak adamın sizin resminizi yapması ve hele bunu «Aşk Melikesi» adiyle teşhir etmesi beni çılgına çevirmişti. O tablodaki gözlerinizde ve dudaklarınızda târif edemeyeceğim bir mâna var. Siz öyle bakmazsınız, öyle gülümsemezsiniz. Siz o «Aşk Melikesi» olamazsınız ama yine de o sizsiniz. Etrafınızdaki meleklere ve bütün

erkekleri çıldırtan tebessümünüzle bir aşk melikesi olarak sizi görmek aklımı başımdan aldı.

— Sizi anlamağa ve verdiğiniz izahatı kâfi görmeğe çalışıyorum ama benden şüphe edişinizi bir türlü hazmedemiyorum.

— Ne kadar güç affederseniz kıymeti o nisbette artar Melike. Siz bana herkesle kolayca dost olmadığınızı söylemiştiniz. Fakat bir kere dostluğunuzu verdikten sonra bunu kolayca geri almayacağınızdan eminim ben.

— Olay önemlidir. Ertan. Beni anlamamış olduğunuzu ve sözüme güvenmediğinizi ispat ettiniz.

— Madem ki sizi bu derece kırdım, o halde beni affetmenizi sabırla bekleyeceğim Melike. Bunun gecikmiyeceğini ümit ediyorum.

— Bu hakareti unutabileceğimi umuyor musunuz?

— Bu ümidimi kaybedersem yaşamak boş bir şey olur benim için.

Bu sözlerden sonra tekrar sinirli bir tavır aldı.

— Ne sanmıştınız siz? Sergiyi gezerken birdenbire karşımda bir taht üstünde oturan omuzları çıplak ve etrafında melekler uçuşan bir aşk melikesi olarak sizi görünce ilk dakikada bu namussuz adamın resminizi akıldan yapmış olduğunu soğukkanlılıkla düşünebilir miydim? Sizin adınızın anlamını alıyor görünerek doğrudan doğruya Melike ismini eserine koymuş! Bütün bunları görüp de zivanadan çıkmamak imkânı var mıydı?

Bu izahat sonunda genç kız ona karşı olan öfkesinde biraz mübalâğa olduğunu anladı. Kendisi de gururunu yenememiş ve Ertan'ın dostluğunu kaybetmek tehlikesiyle karşılaşmıştı. Ertan'ın dostluğu... Onun sevgisi... Bunlar yok olursa hayatın tadı kalmazdı! Biraz evvel o ne demişti? Yaşamak boş bir şey olur! Bu ne muazzam bir itiraftı!

Melike dayanamadı, Ertan'a bakarak gülümsedi. Fakat bu tatlı tebessümün büsbütün başka bir tepkisi oldu. Genç adam birdenbire ona döndü . Yüzü sapsarı idi. Dudakları titriyor,

gözleri derin bir acı ile yanıyordu. Kendini tutamadan ağzın dan :

— Melike! Melike!

Kelimeleri döküldü. Bu onun kalbinden gelen bir feryattı! İşte korktuğu büyük tehlike bu sefer bütün dehşetiyle karşısına dikilmişti. Tülây'a verdiği sözün tamamiyle aksini yapıyor, onun nişanlısını elinden alıyordu. Ertan'ın sesi, feryadı, yalvarışı, bakışlarındaki ümitsizlik, yüzündeki dilenen ifade en büyük itiraflardan daha büyük değil miydi? Ya kendi kalbinin çarpıntısı! İçinin sırrını belli ederek ona da birbirinin kollamemek için başını öte tarafa çevirdi. İkisi de birbirinin kollarına atılmamak için insanüstü bir irade kuvveti sarfetmekteydiler. Uzun zaman hiç konuşmadan kaldılar. Ertan bir robot gibi otomobili kullanıyordu, kaç dakika, kaç saat böylece gittiler?

Şehre yaklaştıkları vakit Ertan yavaşça :

— Beni affettiniz. Teşekkür ederim Melike, dedi.

Genç kız muvazenesini bulmuştu artık. Sükûnetle cevap verdi :

— Sizde affedemiyeceğim çok az şey vardır Ertan. Yalnız rica ederim ,bu duygumu fenaya kullanmayın, mübalâğaya kaçmayın.

— Bana güvenebilirsiniz. Hoşunuza gitmiyecek birşey yapmıyacağım yavrum.

Bir saniye sonra şu sözleri ilâve etti :

— Yani... Şey... Yakın zamanda böyle bir şey yapmayacağım... Gelecekte... Fakat geleceği bırakalım şimdi. Yarının bize neler hazırlayacağını bilemeyiz. Bugün birbirimizin dostuyuz. Bana gücenmiş de değilsiniz. Bana yeter.

Serginin bulunduğu galerinin kapısına vardıkları zaman Melike dâvetiyeyi gösterdi. Ertan'la birlikte içeri girdiler ve doğruca bahis konusu tablonun bulunduğu tarafa yöneldiler. Saat henüz üç buçuk olduğu için sergi kalabalık değildi. Bir kaç kişi, serginin en güzel eserinin önünde birikmişti. Ertan yavaşça :

İşte! dedi.

Genç kız biraz yaklaşmıştı ki iki ziyaretçinin şöyle konuştuklarını duydu :

— Ben bu resmin sahibini yani modelini tanıyorum.

Yanındaki sordu :

— Kimmiş bu güzel kadın?

— Mektep arkadaşlarımdan Melike Tansel...

— Belki benzetiyorsun.

Sanmam. Gerçi bir kaç sene geçti ama, yine de o olduğuna eminim.

Melike saçlarının köklerine kadar kızardığını hissederek birkaç adım geriledi ve seyirci grubunun uzaklaşmasını bekledi. Onlar çekilince kendi portresiyle karşı karşıya olduğunu açıkça anladı. Evet, Birsen'in hakkı vardı. Bu sanatkâr, en masum genç kız gözlerine bile şeytanca bir ifade koymağa muvaffak oluyordu. Bu manzara karşısında dişlerinin sıkıştığını, boğazının tıkandığını hissetti. Ancak bu tablonun önünden uzaklaşırken elinin Ertan'ın kolunu sımsıkı tutmakta olduğunun farkına vardı.

Şimdi söyleyiniz Melike, ne yapmamı istiyorsunuz?

Genç kız karşıda duran bir adamın, tabloya baktıktan sonra eliyle kendisini göstermekte olduğunu görerek bir saniye tereddüt ettikten sonra şu cevabı verdi :

— Gidip ressamı bulacağım.

— Sonra?!...

Bu tabloyu duvardan indirmeğe onu mecbur edeceğim.

— Tamam. Fakat önce onu bulalım.

Onu kolundan tutarak kapıya doğru yürümesine yardım etti. Bu himaye genç kızın içine derin bir rahatlık ulaştırdı.

— Böyle bir rezaletin çıkmasına müsaade edebileceğimi nasıl düşündünüz Ertan?

Bunu sorarken gözleri yaşlı idi.

— Hakkınız var. Çok düşüncesizlik ettim.

— Dudaklarıma, gözlerime o acayip mânayı vermemiş ve adını «Aşk Melikesi» koymamış olsaydı belki bu kadar üzücü olmayacaktı.

— Benim neler hissettiğimi bilmiş olsanız!

— Lütfen şu odacıya sorar mısınız. Muhtar Bey nerededir acaba?

Ertan kapıdaki adama yaklaştı.

— Şu karşıdaki tabloyu satın almak istiyorum. Ressamı nerede bulabileceğimi söyler misiniz?

— Herkes bunu soruyor. Biraz evvel gazeteciler de gelmişti. Muhtar Bey onlara vereceği fotoğrafları almak için atelyesine kadar gitti. Nerede ise gelir.

— Teşekkür ederim.

Kaybedecek vakit yoktu. Hemen arabaya atladılar.

— Atelye ne tarafta?

— Taksim'de

— Belki onu yakalayabiliriz.

Gerçekten onu apartmanın merdiveninde yakaladılar. Ertan hemen onun yolunu kesti.

— Sizinle görüşmek istiyorum Muhtar Bey.

Ressam, onun yanında Melike'yi görünce meseleyi anladı ve bir saniye için yüzünden bir korku geçti. Bu tabloyu sadece intikam maksadiyle hazırlamış, böyle bir küstahlığı yapmak cesaretini kendinde bulmuştu. Böyle yaparken yalnız Melike'nin canını sıkacağını düşünmüştü. Fakat şimdi karşısında genç kızdan başka, bir de delikanlı vardı ve bu adamın yüzünde kararlı ve öfkeli bir ifade vardı ki onu bir iki adım gerilemeğe mecbur ediyordu. İşte bunu hiç hesaba katmamıştı. İşi, her zaman yaptığı gibi, şakaya boğmak istedi :

— Özür dilerim, Sizinle şimdi konuşamam. Sergide belki bin kişi beni bekliyor.

Fakat Ertan'ın şaka etmeğe hiç de niyeti yoktu. Sert bir cevap verdi :

— Beklesinler!

Bunu söylerken ona biraz daha yaklaşmıştı. Ressam birkaç basamak yukarı çıktı ve sahanlıkta tekrar karşı karşıya geldiler. Melike de yanlarında idi.

— Şimdi söyleyin bakalım. Nerede konuşabiliriz?

— Bu tavrınızı beğenmiyorum küçük bey.

— Ayrılmadan evvel daha az beğeneceksiniz. Bundan şüpheniz olmasın!

— Böyle konuşmağa devam ederseniz kapıcıya seslenmeğe mecbur kalacağım.

— Beni dışarı atmağa yeltenecek olana acırım. Tekrar soruyorum size: Nerede konuşabiliriz? Sizden bazı izahat isteyeceğim.

— Size söyleyecek sözüm yok benim.

— Olabilir. Bu, benim size bazı sorular sormama mâni teşkil etmez.

Bu inatçı adamdan kurtulamayacağını anlayan sanatkâr genç kıza döndü.

— Melike... Yavrum...

Diye söze başladı ama cümlesini bitiremedi.

— Melike Hanım sizin için bir yabancıdır. Ona saygı göstermelisiniz.

— Öyle mi? Bunun önemi yok. Yalnız şunu söylemek istiyorum ki sadece bir şaka olsun diye yapılan birşeyi lüzumundan fazla ehemmiyet veriyorsunuz. Hâdise şudur: Melike Hanım portresini bana yaptırmayacağını söylemişti, ben de ona bunu yapacağımı ve sergimde teşhir edeceğimi bildirmiştim. İş inada binmişti. Kaybetmekten hiç hoşlanmam. Binaen aleyh onun resmini aklımdan ve modelsiz yaptım ve muvaffak da oldum.

Gülümsemeğe çalışıyordu ama iki genç ona karşılık vermediler.

— Bu sevimsiz tartışmaya kapı dibinde mi devam edeceğiz?

— Mademki bu kadar ısrar ediyorsunuz, atelyeme girelim.

Cebinden anahtarını çıkardı, kapıyı açtı. Üçü birlikte içeri girdiler.

— XII —

Çok iyi ışıklandırılmış atelyeye girdikleri zaman ressam birdenbire değişti. Şiddetle ve tehdit eden bir tavırla Ertan'ın karşısında durdu, sert bir sesle :

— Çabuk olun, dedi. Bana ne söylemek istiyorsanız hepsini hemen söyleyin; çünkü sergide beni bekliyorlar. Randevularıma gecikmemeliyim.

Ertan'ı çelimsiz, kuvvetsiz zannediyor, onu korkutacağını umuyordu ama öyle olmadı. Genç adam sükûnetle cevap verdi :

— Merak etmeyin, kısa keseceğim ve hemen konuya gireceğim. Serginizde teşhir ettiğiniz «Aşk Melikesi» isimli tabloyu aklından yapmış olduğunuzu itiraf ettiniz değil mi?

— Tabiî... Bununla iftihar ediyorum. Çünkü modelin aslına tamamiyle benzedi.

— Evet, o kadar iyi benzedi ki her gören Melike Tansel Hanımın sizin atelyenize gelip poz verdiğini zannedebilir. Bu hareketinizi hiç bir bakımdan hoş karşılamağa imkân yoktur.

— Hanım efendiyi ne hakla savunduğunuzu söyler misiniz beyim? Akrabası mısınız?

Bu suali o kadar öfke ile sormuştu ki bir kaç gün evvel, bütün ricalarına rağmen, kendisine portresini yaptırmağı reddetmiş olan bir genç kızın karşısında küçük düşmenin onun için bir tokat yemek kadar ezici bir hareket olduğu anlaşılıyordu.

— Melike Hanımla dostuz. Binaenaleyh onu savunmam çok normal birşeydir.

Ressam gizli mâna taşıyan ve tahkir eden bir sesle :

— Dost! dedi.

Bu sesteki âhenk Ertan'ın kanını yüzüne çıkardı.

— Evet dost; Bunu tekrar ediyorum Muhtar Butak Beyefendi.

— Haydi öyle olsun. O halde Melike Hanımın durumunda olan bir küçük hanım için bir dostu ne yapabilir?

— Benim niyetim o tabloyu sergiden kaldırmağa sizi mecbur etmektir.

Ressam sinirli bir kahkaha attı.

— Size itaat edeceği mi zannetmiyorum. Bu eser beğenilmiştir, süksesi olacak ve ondan bütün gazeteler bahsedeceklerdir. Daha şimdiden sanat tenkitçileri onun etrafında sinekler gibi uçuşuyorlar.

— Öyle mi? Bu takdirde yalnız tabloyu sergiden kaldırmak kâfi gelmeyecek, sizin kendi imzanız altında bir yazıyı basına göndererek bunu ne gibi şartlar altında hazırlamış olduğunuzu, Türkçesi işin doğrusunu anlatmanız gerekmektedir.

— Aklımızca bana ders mi vereceksiniz? Emirlerinizi mi bildireceksiniz? Siz kim oluyorsunuz?

Ressam kıpkırmızı olmuştu. Gözlerinden ateş fışkırıyordu. Hareketlerine hâkim olamadığı her halinden belli idi.

— Kendisine ve karşısındakilere, özellikle genç kızlara saygısı olan her erkek...

— Susunuz! Bana masal anlattığınız yetişir! Bugün «dost» kelimesinin sahici mânasını beş yaşındaki çocuk bilir. Atıp tutmalarınıza boyun eğeceğimi ve hoşuma gitmeyen bir şeyi bana yaptıracağınızı umuyorsanız hava alırsınız delikanlı. Bunu siz değil, Melike Hanımın bütün dostları bir araya gelse bana yaptıramazlar. Anlaşıldı mı? Haydi şimdi uğurlar olsun size!

İki erkek konuşurlarken Melike tamamiyle sükût etmiş, yalnız onları dikkatle dinlemişti. Tartışma sadece sözlere inhisar ettiği müddetçe lâfa karışmak istemiyordu. Ancak durum kötüleşmeğe başlamıştı. Ertan yumruklarını sıkıyor, öteki de öfkeden dışarı fırlayan gözleriyle ona bakıyordu. Uzun boylu, iri yarı olan ressamın bir nefeste Ertan'ı yere sermesinden korktu, titreyen eliyle arkadaşının kolunu tutarak :

— Bırakınız Ertan, dedi. Bu işi ben halledeceğim.

Fakat genç adam onun elini yavaşça itti.

— Müsaade edin de başladığım işi ben bitireyim. Siz içeriye gidin. Biz erkekçe konuşacağız.

— Sizi onunla yalnız bırakmak istemiyorum.

— Rica ederim Melike.

— Peki, o halde yandaki odaya geçeceğim.

Oda kapısı açıktı. Melike orada birkaç sehpa ile bir yığın mukavvanın duvarlara dayatılmış olduğunu gördü. Oraya doğru yürürken Ertan :

- Gitseniz daha iyi olur, dedi.

— Hayır, sizi burada bekleyeceğim.

— Öyle ise kapıyı kapayın lütfen!

Ressam alaycı bir sesle :

— Bütün bu tedbirlere ne hacet? dedi.

— Şimdi iki yoldan birini seçiniz: Ya tartışmaya son verelim, yahut...

Muhtar Butak tamamiyle çileden çıkmıştı. Korkunç bir kahkaha attı.

— Suratınıza bir yumruk aşketmemi mi istiyorsunuz?

— Bir sonuç olmaz bu.

— Size karşılık vereceğim sırada Melike Hanımın burada olmamasını tercih ederim.

— Teklifim hoşunuza gitmedi ha!?

— Elbette... Onun gözü önünde yere serilmek güzel birşey değil. Kahramanlık prestijinizi kaybedersiniz.

Bu söz düellosunu işiten genç kız korkudan büyümüş gözlerle onlara bakıyor, kapının eşiğinden ileri gidemiyordu. Ertan'ın onun yüzünden tehlikeye atılması müthiş birşeydi.

— Yalvarırım size Ertan, bir kavgaya sebep olmak istemiyorum. Vazgeçin! Haydi gidelim.

Bu sefer genç adam ona da öfke ile baktı ve sert bir sesle :

— Lütfen söylediğimi yapın Melike! dedi.

Bunun üzerine Melike bitişikteki atölyeye girerek kapıyı kapadı ama dışarıda konuşulanları işitmek için duvara yaslandı. Maalesef birşey duyamıyordu. Dinlemekten vazgeçerek sepha üzerinde duran büyük bir kartonu devirdi. Resimler, krokiler yere yuvarlandı. Bunları kadırırken de ilkin «Aşk Melikesi» tablosuna ait birçok çizgiler ve parçalar, baş, kol etütleri gördü.

Birdenbire şaşkınlıktan donmuş bir halde olduğu yere mıhlanıp kaldı. Yerden kaldırdığı resimler arasında Naşide'nin başı da vardı ve altında «Romantik bir devrin hâtırası» diye yazılı idi. Melike bu yüzü daha iyi görebilmek için pencerenin önünde aydınlığa karşı tuttu ve o zaman Muhtar Beyi evinde gördüğü zaman Naşide'nin neden o kadar telâşlanmış olduğunu anladı.

— Demek bana karşı hiddetinin sebebi bu imiş! Demek ressamı onunla karşılaştırmak maksadıyle evine kadar götürmüş olduğumu zannetmiş! Bu bayağı ve çirkin hareketi benden nasıl ümit etmiş! Ben bu kadar kötü yürekli bir insan mıyım? Nasıl böyle sanmış beni? Bu âdiliği bana nasıl lâyık görebilmiş!

Fakat... Zavallı kadın kimbilir ne kadar ıstırap çekti ve bu alçak adamın kendi çatısı altında geçirdiği saatlerde kimbilir ne derece hırpalandı ve üzüldü! Şimdi onun çektiği acıyı daha iyi anlıyorum ve ayni zamanda onu da daha iyi anlıyorum. Keşfetmiyeceğim bir nokta ressama aralarındaki münasebeti benim bildiğimden şüphe edişi... Ben bunu nereden ve nasıl öğrenebilirim? Naşide böyle bir ihtimali nasıl düşünebildi?

Bütün bu düşünceler ve çatışmalar arasında Melike kendi annesinin bu mesele ile bir ilgisi olabileceğini hayalinden bile geçirmemişti. Annesi bu sırada bambaşka bir dünyada yaşamaktaydı.

Birdenbire içeriki odadan yüksek sesler gelmeğe başladı. Genç kız:

— Eyvah, adamakıllı kavga ediyorlar!

Diye düşündü ve tekrar Ertan için üzüldü. O güçlü kuvvetli insanın karşısında Ertan'ın ezilmesinden korkuyordu. Yere düşen resimleri büyük bir heyecanla topladı, Naşide'nin portresini de onların arasına koydu.

Atelyeden gelen öfkeli sesler gittikçe yükseliyordu ve ona kadar geliyordu:

— Aşk Melikesi bulunduğu yerde kalacaktır. Onu duvardan indirmiyeceğim. İşte bu kadar.

— Ben de sana son defa olarak tekrar ediyorum: Tabloyu gidip parçalayacağım.

— Bu tehditlerle beni korkutacağını mı umuyorsun?

— Şimdi görürsün.

Bir saniye korkunç bir sükût. Arkasından yumruk yumruğa gelen iki insanın gürültülü kavgası duyuldu. Melike elleriyle göğsünü bastırıyor, kalbinin çarpıntısını durdurmağa

çalışıyordu. Kendini tutamadan kapıya doğru bir iki adım attığı sırada Ertan'ın sesini duydu :

— Böyle hareket etmeğe beni siz mecbur ettiniz. Başka türlü yapamazdım.

Melike kapıyı açtığı zaman Ertan'ın kravatını bağlamakta olduğunu gördü. Nefes nefese idi. Muhtar Beye gelince, koskoca vücuduyle yere serilmiş, beraberinde bir sürü kâğıt, mukavva, sehpa ve kâğıt sepeti de yuvarlamıştı. Fakat onun en çok gücüne giden şeyin, bir kadının kendisini böyle mağlûp ve perişan bir durumda görmüş olması idi.

Melike korkudan titreyerek :

Ertan! diyebildi.

— Önemli bir şey olmadı yavrum. Şimdi ona istediğimizi kabul ettirmekte güçlük çekmeyeceğiz.

— Öyle mi dersiniz?

Ressam ayağa kalkmış, gözleri yuvasından fırlamış, bir halde tekrar Ertan'a doğru yürümüştü ama genç adam çevik bir hareketle yan tarafa zıplayınca bu hücum büsbütün ters bir sonuca ulaştı, Muhtar Bey başını şiddetle duvara çarptı. Ertan müstehzi bir tavırla :

— Benim ne kadar güçlü kuvvetli olduğumu biraz evvel anladınız ve pazılarımı gördünüz. Buna rağmen beni cılız bir insan sanarak lüzumsuz tehditlerle korkutmağa çalıştınız. Bundan sonra karşımda daha ihtiyatla konuşacağınızdan şüphe etmiyorum.

Ressamın cevap vermediğini görünce daha sükûnetle devam etti :

— Şimdi sizinle birlikte sergiye gideceğiz ve kendi elinizle o meşhur tabloyu duvardan indireceksiniz. Keçi gibi inat ederseniz sonuç daha feci olacak ve cezanız hiç şüphesiz daha kötü olacak. Aynaya bakın, gözünüzün etrafındaki morluk ve dudağınızdan sızan kan bu sözlerimin kuru sıkı bir tehdit olmadığını ispata kâfidir.

Maddî ve mânevi acı içinde çırpınan sanatkâr küfürler savuruyor, acayip el ayak hareketleri yapıyordu. Ertan onun özellikle büyük bir izzeti nefs ve gurur darbesi yediğini anladı-

ğı için bu küfürlere cevap vermek lüzumunu bile duymadan sert bir sesle :

— Şimdi tabloyu almaya gidelim, dedi. Acele edin lütfen!

Bu kat'i ifade karşısında daha fazla direnemiyeceğini anlayan ressam ceketini giydi. Bunun üzerine Ertan Melike'ye dönerek :

— Sizin bizimle gelmenize hiç lüzum yok, dedi.

— Hakkınız var. Böylesi daha iyi. Fakat sizi bu kadar üzdüğüm için çok müteessirim Ertan.

Ressam onun konuşmalarından büsbütün öfkelenmişti.

— Haydi yürüsene, hâlâ ne bekliyorsun?

Melike ona bakmadan tekrar Ertan'a hitap etti :

— Tabloya ait bazı etüdleri içeride buldum. Onları götürebilir miyim?

— İsterseniz onları hemen burada parçalayınız.

Genç kız o saniyede Naşide'nin portresini hatırladı. Bunu Ertan'a göstermek istemiyordu.

— Hayır, en ufak parçaları bile burada bırakamam. Onları götürmem daha doğru olur.

Ressam hiddetten titreyen sesiyle :

— Onlar benim malımdır. Bir yere götüremezsiniz.

Diyecek oldu ama Ertan'ın alaycı yüziyle karşılaştı.

— Yok canım, siz onları Melike Hanıma vermiştiniz değil mi? O mukavvaları dilediği yere götürebilir. Bu hususta mutabık olduğumuzu lütfen tekrarlar mısınız?

— Benden alacağın olsun delikanlı. Size gelince Melike Hanım, size rastladığıma pek memnun kalmadığımı söyliyebilirim.

— Öyle ise bir daha karşıma çıkmamağa çalışın.

Üçü birlikte merdivenlerden indiler. Melike, Ertan'ın ressamın koluna girmiş olduğunu ve bu suretle onu yanından ayırmadığını görünce gülümsiyerek :

— Ben burada hemen bir taksiye atlıyorum, dedi.

Nereye gideceksiniz?

— Yeşilköy'e.

— O halde akşama sizi orada bulacağım.

Genç adam otomobilin kapısını açmıştı. Melike uzaklaşırken, onlar da arabaya bindiler. O vakte kadar sahte bir soğukkanlılık gösteren Muhtar Bey yorgun bir tavırla başını arkasına dayadı ve sergi salonuna kadar gözlerini hiç açmadı.

Öte yanda, elinde resim paketiyle taksiye binen Melike de sonradan maddî ve mânevi yorgunluğunu hissetmeğe başlamıştı. Fakat onu mânen en çok üzen konu, Naşide Hanıma karşı nasıl hareket etmesi lâzım geldiğini düşünmek oluyordu. Acaba o saygısız ressamın atelyesinde bulup aldığı portreden Naşide Hanıma hiç bahsetmemek ve onu yırtıp atmak mı daha doğru idi? Yoksa bunun aksine, onu memnun eder düşüncesiyle bu resmi kendisine getirdiğini ve bu suretle resmin o küstah adamın atelyesinde daha fazla kalmasını önlediğini söylemek daha mı iyi olurdu? Böylelikle bir taşla iki kuş vurmuş olur ve Naşide Hanımın ressam Muhtar Beyi tanıdığından haberi olmadığını ve onu eve getirişinde gizli bir maksadı olmadığını da ispat etmiş olurdu.

Melike'nin dünyada en çok üzüldüğü şey, haksız yere ve hiçbir suçu yokken suçlu mevkiine düşmekti. Binaenaleyh, Naşide Hanıma bu portreyi göstermek ve izahat vermek ve bu yolu seçerek kendisini de temize çıkarmak muvafıktı.

Uzun uzun düşündükten sonra, Müfit Beylerin evine varmadan bu son karar üzerinde durdu ve bu kararı hemen tatbik etmek için kapıdan girer girmez Naşide Hanımı sordu. Maalesef evde yoktu ve ancak akşamleyin dönecekti. Bu takdirde herkesin içinde onunla konuşmak kabil olmayacaktı. Bu düşünce heyecanını birdenbire düşürdü ve vücudunda garip bir yorgunluk duydu. Geçirmiş olduğu korkulu ve üzüntülü saatler sonradan sonraya sinirlerini hırpalıyordu. Kendi durumu yetişmiyormuş gibi hava da bozmuş, kuvvetli bir lodos rüzgârı esmeğe başlamıştı. Onun bitkin bir halde koltuğa uzandığını gören hizmetçi :

— Size bir çay veya kahve getireyim mi küçük hanım? diye sordu.

— Hay Allah senden razı olsun Hatice. Bir çay içersem yorgunluğum geçecek.

— Şimdi size sevdiğiniz gibi demli bir çay hazırlar getiririm.

— O vakte kadar ben de odama çıkıp üstümü değişeyim.

Büyük bir gayret sarfederek yukarı çıktı, elini yüzünü yıkadı, elbisesini değiştirdi. Aşağıya indiği zaman biraz rahatlamıştı ama kafasının içinde binbir problem çatışmaya devam ediyordu :

— Naşide'ye nasıl söyleyeceğim?

— Ayelyesinden bu portrenin kaybolduğunu anlayınca Muhtar Bey ne yapacak?

— Ya Müfit Bey haber alırsa! Acaba haberi var mı? Bildiği nedir? Tam olarak durum nedir?

— Naşide neden korkuyor ve bu kadar heyecanlanıyor? Kocasından gizlediği nedir? Ona her şeyi itiraf edecek cesareti bulmuş muydu acaba? Hayır. Cesur değildi o... Bir para borcunu ödemek için arkadaşının kızını para ile evine kabul ettiğini bile Müfit Bey gibi iyi kalpli ve yüksek ruhlu bir adama söyleyememişti.

— Ne kadar karışık işler Yarabbi! Ve bunların arasında ben... Ve... «Aşk Melikesi» ismi altında sergilerde teşhir edilen portrem...

Bu son düşünce yanaklarına ateş çıkardı ve birdenbire Ertan'ı hatırladı.

— Acaba ne yapıyor şimdi? Tabloyu almağa muvaffak oldu mu? O alçak adamdan daha kuvvetli olduğunu ispat etti ama yine de korkuyorum.

Ertan'ı düşünmek ona ait bir çok problemleri de arka arkaya sıralamağa kâfi geldi.

— Ne yapacağım Yarabbi! Ona karşı nasıl davranacağım? Şimdi artık onun sırrını da keşfetmiş bulunuyorum. Bu sabah arabada, bakışlariyle bana her şeyi itiraf etti. Ya «Melike!» derken sesindeki boğulan, hıçkırığın âhengi bana «seni seviyorum!» dememiş miydi? Beni seviyor. Bu muhakkak... Fakat benim onu sevdiğim kadar mı, yoksa onunkisi geçici bir heves ve heyecandan ibaret mi? Hayır, kendimi aldatmayayım.

Bunun böyle olmadığını, Ertan'ın duygusunun da derin ve candan olduğunu bilmiyor muydum? İşte buna inandığım için ıstırap çekmiyor muyum? Şimdi ne yapacağım? Bu çıkmazdan nasıl kurtulacağım? Tülây'ı betbaht etmeğe ikimizin de hakkı yok... O halde?! Acaba Ertan da benim gibi mi düşünüyor? Verdiği sözden geri dönmez mi?

Bu sual yağmurunun altında çırpınırken, biraz evvel beraberinde getirdiği kartonu masanın üzerine bıraktığını hatırladı ve kendi portresine ait olan krokileri Ertan'a göstermeğe Naşide'nin resmini de saklamağa karar verdi. Çayını alelacele içtikten sonra bu son resmi alıp odasına çıktı. Çay içine biraz rahatlık vermişti. Aynada saçlarını, yüzünü düzeltti, perdeleri kapatarak karanlıkta bir müddet dinlendi. Tekrar aşağıya indiği vakit Ertan salonda idi. Onu görür görmez, savaşı kazanan bir kumandan sevinciyle :

— Tabloyu getirdim, arabadadır, dedi.

— Allah sizden razı olsun Ertan. Beni büyük bir dertten kurtardınız. Size ne kadar teşekkür etsem azdır. Minnettarlığımı anlatacak kelime bulamıyorum.

Ertan ayakta duruyordu. Fazla kalmadan gidecekmiş gibi bir hali vardı. Çekingen bir sesle :

— Bu sabahki çirkin şüphelerim için beni tamamiyle affederseniz ödeşmiş oluruz Melike, dedi.

— Onları unuttum artık. Bunu size söylemiştim.

— Dudaklarınızın ucuyla ve istemiyerek söylediğiniz birkaç kelime beni tatmin etmekten çok uzaktı. Nitekim tablo ile karşılaştığınız dakika bunu sizin gözlerinizden okumuştum. Eğer size teşekküre değer bir iyilik yaptığıma inanıyorsanız beni sözlerinizle değil, kalbinizle affetmelisiniz Melike.

Genç kız ona elini uzattı.

Bu sabah öldü artık. Öğleden sonra yaptıklarınız onu bana tamamiyle unutturdu.

Ertan kendisine uzanan eli büyük bir heyecanla sıktıktan sonra dudaklarına götürdü. Bir iki saniye aralarında bir sükût oldu. İradesini ilk toplayan Melike :

— Şimdi anlatınız bakalım, dedi. Meşhur ressamınızla aranızda neler geçti?

— Çok sade: Sergiye gittik. Kendi elleriyle tabloyu duvardan indirdi. Bittabî kimse ona birşey söyleyemezdi. Hâdisesizce bu iş oldu bitti.

Ertan sevinçle gülüyordu.

— Yine kendi eliyle tabloyu arabama koydu, ben de buraya getirdim.

— Onu ne yapacaksınız şimdi?

— Siz ne düşünüyorsunuz?

— Bence onu yakmak, yahut parçalamak muvafık olur. Benim getirdiğim hazırlık krokilerini görmek ister miydiniz?

— Memnuniyetle...

— Melike kartonu açtı, kâğıtları masanın üzerine yaydı. Genç adam, yüzünde belli etmek istemediği bir öfke ile onları seyretti.

— Yüzünün her çizgisini öğrenmiş gibi...

— Bütün bir gece gözlerini yüzümden ayırmadan bana baktı.

— Buna müsaade etmemeniz gerekirdi.

— Bundaki gizli maksadı anlayamazdım. Herkes gibi bana bakıyor sanmıştım.

— Evet. Etrafından komplimanlar toplamağa alışık olanlar böyledir.

Bu kinayeli sözlerden sonra, krokilere bakmağa daha fazla tahammül edemiyormuş gibi masadan uzaklaştı. Melike bunun farkında olmamış göründü, kâğıtları bir tomar yaparak ona uzattı.

— Lütfen portre ile birlikte bunları da yırtar mısınız? Ben bir tek şey istiyorum artık. O da «Aşk Melikesi» konusunun tamamiyle ortadan kalkması ve unutulması...

Genç adam, uzatılan paketi aldı ve bütün hırsını bu kâğıt parçalarından çıkarmak isteyen bir şiddetle onları yırttı, yırttı ve masanın üstünde biriken yığın karşısında biraz utanmış gibi hizmetçiye seslendi :

— Şu kâğıtları çöp sepetine atar mısın Hatice?

Hizmetçi kız dışarı çıktıktan sonra rahat bir nefes aldı.

— Şimdi kendimi daha hafif hissediyorum.

Melike bu konu üzerinde durmak istemiyordu. Lâfı değiştirdi :

— Siz öğle yemeği yemediniz Ertan. Buna vakit bulamadığınızı düşünmeli idim. Müsaade edin size bir kahvaltı hazırlatayım.

— Teşekkür ederim. Hemen yazıhaneye dönmeğe mecburum. Siz bu akşam Pendik'e dönecekmi siniz? Sizi götürmeğe hazırım. Bu vesile ile ben de orada kalırım bu gece.

— Hayır dönmiyeceğim. Burada kalıp Naşide Hanımı görmem lâzım. Tülây'a telefonla durumu anlatacağım. Fakat sizin Pendik'e gitmeniz iyi olur Ertan; çünkü bu sabah orada hiç durmadınız.

Bunları çok sade bir ifade ile söylemeğe çalışmıştı. Genç adam sükûnetle cevap verdi :

— Bakalım. Belki giderim. Allahaısmarladık Melike... Ha, size söylemeyi unuttum: Beni üzen bir nokta var. Yarınki gazetelerin yazıları. Tablonun bir çok ziyaretçiler ve bu arada gazeteciler tarafından görüldüğü ve hattâ sizi tanıyanların onu size benzettiklerini biliyorsunuz. Bunu düşünerek ressam Muhtar Beyden yazılı bir taahhüt aldım. Bu yazısında, eserinin tamamiyle hayalî olduğunu ve kimsenin ona poz vermiş olmadığını imzası altında beyan ediyor. Herhangi bir hâdise karşısında bunu ortaya çıkarabiliriz.

— Aman onu ortaya çıkarmıyalım. Bilmeyene ve şüphe etmeyene de öğretmiş oluruz.

— Nasıl isterseniz. Belki de buna hiç lüzum kalmaz. Ben her ihtimale karşı böyle bir vesikayı elde bulundurmanın doğru olacağını düşünmüştüm.

— Anlıyorum ve bunun için de size teşekkür ediyorum.

— O halde tabloyu yoketmek vazifesini de bana veriyorsunuz.

— Tabiî.

— İnanın bana, bu vazifeyi büyük bir sevinçle yapacağım.

O gidince Melike kanapenin üstüne düşmüş olan bir kaç kâğıt parçasını topladı ve krokileri yırtarken Ertan'ın yüzünde beliren mânayı hatırlayarak herşeye rağmen gülümsemekten kendini alamadı.

— Kıskandı. Müthiş surette kıskandı. Esasen bu sabahki acı sözleri ve hareketleri de bu kıskançlığı yüzünden değil miydi?

Dudaklarındaki gülümseme birdenbire kayboldu, acı acı düşündü :

— Ertan, sevgilim, ne yapacağız? Biz ne olacağız? Birbirimizi bu kadar severken hep böyle ıstırap mı çekeceğiz! İkimiz de ne kadar zavallıyız! Ellerini bana uzatırken beni göğsüne basmamak, yüzünü yüzüme yaklaştırmamak, beni öpmemek için ne büyük bir irade kuvveti gösterdiğini anlamıyor muyum ben? Sen de... Sen de beni anlıyor musun sevgilim? Benim de kollarımı boynuna dolamamak için kendimi nasıl zorlamakta olduğumu hissetmiyor musun? Ne olacağız biz Tülây, seni bu kadar sevmemiş olsaydın, sana söz vermemiş olsaydım keşki! Saadet yolumu ellerimle, sözlerimle kapadım. Yazık ettim kendime... Bize...

* * *

Akşamı yemeğinden az evvel Naşide Hanımla Müfit Bey birlikte geldiler. Melike'nin habersizce gelmiş olduğunu gören Naşide biraz şaşırdı ve bu gelişin sebebini bilmediği için misafirine soğukça muamele etti. Müfit Bey aksine, ona karşı candan ve tatlı bir kabul gösterdi. Evin neşesinin yerine geldiğini, gençlerin uzaklaşmasının kendisini üzdüğünü söyledi. Fakat kocasının bu sözlerine rağmen Naşide'nin endişeli yüzü değişmedi.

— Niçin geldin Melike? Cem nasıl?

— İyi.

— Ben dün akşam Tülây'la telefonda konuştum. Hepinizi sordum. Senin geleceğini söylemedi.

— Ben de bilmiyordum. Sabah karar verdim.

Bu cevaptan sonra daha fazla konuşmamak için bir bahane ile yukarı çıktı ama Naşide'yi yalnız yakalamak için fırsat gözetliyordu. Müfit Beyin banyoya girmesinden istifade ederek sabahtan beri geçen hâdiseleri kısaca Naşide'ye anlattı. Onu dinlerken Naşide'nin yüzü kâh kızarıyor, kâh sararıyordu. Nihayet kendini tutamadı, hırçın bir sesle :

— Böyle bir duruma nasıl düştünüz? Dedi. Şimdi olayları kocama anlatmak pek güç olacak. Böyle şeyleri hiç sevmez. Ben size bu ressamın fena şöhreti olduğunu evvelce de söylemiştim.

— Yemekten sonra, hizmetçiler çekilince ben olayları ikinize, birlikte anlatacağım. Size bir sürpriz olmaması için ilkin iki üç kelime söyledim.

Fakat Naşide bununla yetinmek istememiş olacak ki kocası yemek odasına girer girmez «Aşk Melikesi» meselesi hakkında bütün bildiklerini ve Ertan'ın kahramanca davranışını anlattı ve bu sözlerinin kocası üzerinde yaptığı tesiri görünce donakaldı. Gerçekten Müfit Bey Melike'ye kızacak yerde ressama öfkelenmişti :

— O namussuz adamın atelyesine gideceğim, ona haddini bildireceğim. Bir genç kızın şerefiyle oynamanın ne demek olduğunu ona göstereceğim.

Kocasının bu sözleri Naşide'yi korku ile titretti. Bunu anlayan Melike hemen lafa karıştı :

— Ertan'ın elinde ressamın imzalı bir vesikası var. Ancak, bu kâğıdı, mecbur kalmadıkça, kullanmak niyetinde değiliz. Bundan ne kadar az konuşulursa konu da o kadar çabuk unutulur.

— Haklısınız Melike. Ben ilk hissime uyarak soğukkanlılığımı kaybettim. Bu olayın sizin için ne kadar üzücü olduğunu anlıyorum yavrum. Ertan cidden çok akıllıca davranmış ve lâzım gelen kararları vaktinde almış. Bunun için kendisine teşekkür edeceğim.

— Naşide Hanım da kocasını tasdik etti :

— Ona hepimiz teşekkür etmeliyiz.

— O halde bu işe benim karışmama lüzum kalmadı, değil mi?

Melike güldü :

— Cidden lüzum yok efendim. Bence olay kapanmıştır.

Bunu bilhassa Naşide'yi düşünerek söylemişti. Çünkü ona karşı kendi hisleri ne olursa olsun, zavallı kadının sahici bir üzüntü ve korku içinde olduğunu anlıyor ve ona acıyordu. Hiç şüphesiz ki, vaktiyle ressam Muhtar Beyi tanımış olduğunu ve ona portresini yaptırdığını kocasından gizlemişti ve bunun meydana çıkmasından endişe duymakta idi. Her şeyi açık kalple konuşan ve başkalarının da böyle yapmasını isteyen Müfit Beyin böyle bir durumu hoş karşılamayacağı belli idi.

Yemek bitmeden evvel Ertan'ın telefonda onu aradığını söylediler. Hemen yerinden fırladı, gülümsemeye çalışarak :

— Herhalde tablonun akibeti hakkında bana malûmat verecektir, dedi.

Ertan'ın telefondaki sesi çok sakindi.

— Melike!

— Evet.

Tabloyu parçalayacak vakit bulamadım henüz. Yazıhanede bir çok iş beni bekliyordu.

— Vah vah! Benim yüzümden oldu.

— Resmi dolaba kilitledim. «Son Olaylar Gazetesi»ni okudunuz mu?

— Hayır, önemli bir şey mi var?

— Ressam Muhtar Beyin bilinmeyen bir sebep yüzünden, en güzel eserini sergiden çıkardığını yazıyor.

— Günün haberleri sütununda mı?

— Evet.

— Bu havadisten bir netice çıkar mı dersiniz?

— Bilinmez. Fakat benim gözlerim de kulaklarım da dikkat kesilmiştir. Hiçbir şeyi kaçırmayacağımdan emin olun ve keyfinize bakın.

— Yüz bin kere teşekkürler.

— Durun, gitmeyin. Sizi memnun edeceğini bildiğim bir haberim daha var: Abdullah Beyden bir mektup aldım. Biliyor musunuz ki iznini geçirmek için Konya'ya gitmişti. Oradan yazmış.

— Ne diyor?

— Çok düşündüğünü ve benim bir çok noktalarda haklı olduğumu belirttikten sonra dönüşte bir başka çalışma yolu kabul edeceğimizi yazıyor.

— Güzel havadis bu!

— Projelerim ve fikirlerim iyi sonuç vermeğe başladı demektir. Abdullah Beyin anlayış gösterdiğine memnunum. Onu gücendirmiş olmaktan korkuyordum.

— Buna sahiden sevindim Ertan.

— Biliyorum. Bunun için hemen telefon açtım.

— Nihayet fabrikanın müdürü olduğunuzu kendiniz de anlamağa başladınız.

— Muhtar Bey meselesini Müfit amcama bildirdiniz mi?

— Evet. Sizin bir kahraman olduğunuzu söylüyor.

— Siz bana öyle bir süs verdiniz de ondan.

— Olayları olduğu gibi anlattım. Buraya gelecek misiniz?

— Hayır, Pendik'e gidiyorum.

— Bu akşam mı?

— Evet. Böyle kararlaştırmamış mı idik?

— Hakkınız var. Öyle ise sizi fazla tutmayayım.

— Allaha ısmarladık Melike.

— Güle güle... İyi şanslar.

— İyi şanslar mı? Ne bakımdan?

— Bütün kararlarınız ve projeleriniz için...

Melike daha fazla söyleyemedi, sesi titriyordu. Ertan bunu anlamamış göründü.

Sükûnetle :

— Teşekkür ederim, dedi. Projelerimi ve kararlarımı kuvvetlendirmek için dileklerinizi beraberimde götüreceğim. Tekrar Allaha ısmarladık. İyi geceler...

— İyi geceler Ertan.

Bu kelimelerin ikisi içinde büyük bir anlam taşıdığını anlıyordu. Çünkü bu defa ikisi de ötekinin sırrını biliyordu. Karşılıklı konuşmamışlar, bütün sevişenler gibi birbirlerine :

— Seni seviyorum.

Dememişlerdi ama gözleri ve sesleri kendilerine ihanet etmiş, kalplerinin derinliklerinde gizlediklerini açıklamıştı. Ve... o, şimdi Tülây'a gidiyordu.

Telefonu kapadıktan sonra heyecanına hâkim olabilmek için bir iki saniye olduğu yerde kaldı. Yemek odasına döndüğü zaman karı koca odalarına çekilmişlerdi. Naşide Hanımla ancak ertesi sabah konuşabildi.

* * *

Ertan'ın bir akşam evvelki yatıştırıcı sözlerine rağmen, ertesi sabahki gazeteler Melike'yi alt üst etmeğe kâfi geldi. Çünkü iki gazete, Ressam Muhtar Butak'ın sergisinden «Aşk Melikesi» adlı tablosunun kaldırılması olayına esrarengiz bir mâna vererek yazmakta ve bu kaldırış hakkında bin bir çeşit sebep ileri sürmekte idi. Bir üçüncü gazete de ressamın, modelinden bahsetmekte ve güzelliği ile sosyetede parlamış olan ciddi bir aile kızına çok benzeyen bu modeli Muhtar Beyin nereden bulduğunu sormakta ve bu işin içinde şüphesiz ki bir iş olduğunu imâ etmekte idi.

Gazeteleri ilk okuyan Müfit Bey oldu. Yazılara öfkelendi ve derhal harekete geçeceğini söyledi ama, Melike bir akşam evvel Ertan'la telefonda konuştuklarını ve onun bu yazılara son vereceğini anlatınca beklemeğe karar verdi.

— Bu gazete çok acaip imâlarda bulunuyor. Adetâ senin bu ressama poz verdiğini anlatmağa çalışıyor. Bu sebepten meseleyi hemen kökünden kesmek lâzımdır. Herkes senin hiç bir suretle şu ressamın atelyesine gitmeği ve ona resmini yaptırmağı kabul etmemiş olduğunu bilmelidir. Bunu açıkça gazetelere yazmak gerekir.

Kocasiyle, Melike konuştuğu sırada Naşide sabah postasiyle gelmiş olan bir mektubu dikkatle okumağa dalmış göründü ve başını kaldırmadı. Fakat kocası :

— Sen ne dersin Naşide?

Diye sorunca ona baktı ve kırık bir sesle :

Ben de senin fikrindeyim, dedi. Bu adamın... sergisinde... teşhir ettiği tablonun... Melike'nin... resmi olduğunu ve... Melike'nin ona resmini... yaptırdığını... kimse bilmemelidir.

Genç kız hayretle ona baktı: Naşide ilk defa olarak böyle heyecanla ve ona karşı biraz anlayış ve şefkat göstererek konuşmuştu. Genç kızın kendisine baktığını görünce aynı müşfik sesle devam etti :

— O... korkunç bir adama benziyor. Melike'nin bu adı taşıyan bir tabloya modellik etmiş ve o adamın atelyesine gitmiş olduğunu bir saniye için olsun düşünmek istemiyorum ve kimsenin de böyle bir şüpheye düşmesini kabul edemiyorum.

— Bu sözleriniz için size minnettarım Naşide Hanım. O adama modellik etmemiş olduğumu ispata hazırım ve bunu yapacağım, ama Ertan'ı görmeden ve ona danışmadan harekete geçmem doğru olmayacak. İşi idare eden odur. Olayın basına aksetmesi bakımından birşey yapmış değildir. Çünkü o sergiyi ziyaret etmeden evvel gazeteciler tabloyu görmüş bulunuyorlardı. Bu sebepten, en önemli saydıkları bir parçanın sergiden çıkarılmış olduğunu yazmadan geçemezlerdi. Buna esrarlı bir hal vermek de gazetecilik mesleği icabıdır elbette.

Bu sözler Müfit Beyi ikna ettiği için konu üzerinde fazla durmamıştı ama o, evden çıktıktan sonra Naşide'nin de ev işlerini bahane ederek kendisiyle yalnız kalmak istemeyeceğini anlayan Melike pek üzülmüştü. Halbuki onunla konuşması şarttı. Nihayet kararını verdi, onun kapısını çaldı.

— Naşide Hanım, sizinle mutlaka yalnızca görüşmem lâzım. İnanın, çok önemli bir konu hakkındadır.

Bir iki saniye tereddütten sonra Naşide cevap verdi :

— Pekâlâ içeri gel.

— Bir dakika müsade edin, birşey almak için odama kadar gitmem lâzım.

Koşarak odasına girdi, dolaptan onun portresini alıp hemen geri döndü, kapıyı kapadı.

— Bir şey buldum. Bunu sizden saklamak hakkını kendimde görmüyorum.

Naşide kendine hâkim bir tavırla sordu :

— Bulduğun şey ne imiş?

— İşte!

Elindeki kartonu ona uzattıktan sonra izahat verdi :

— Dün Ertan'la birlikte o alçak adamın atelyesine gittiğimiz zaman bunu orada görüp aldım.

Naşide rula halindeki mukavvayı aldı, açtı ve resme baktıktan sonra Melike'ye döndü :

— O halde biliyordunuz, değil mi?

— Bunu görünce sizin o adamı tanıdığınızı anladım. Ondan evvel değil... Sizi şerefimle temin ederim.

— Size inanmak istiyorum.

— Onunla bozuşmuş olduğunuzu, onun size karşı fena bir harekette bulunduğunu bilmiş olsaydım, onu sizin evinize getirir miydim?

— Her halde böyle birşey yapmazdın.

— Bana inandığınız için teşekkür ederim.

Naşide elindeki resme bakmağa devam ediyordu. Ciddi bir sesle:

— Senin namuslu ve ciddî bir kız olduğuna inanıyorum Melike, dedi. Yalnız namuslu değil aynı zamanda nâzik ve duygulusun. Seni ilk tanıdığım zaman böyle düşünmemiştim. Ama, bunun için, kendime göre, bazı sebepler vardı. Şimdi sana soruyorum: Bu resmi ve altındaki yazıyı gördükten sonra hakkımda çok fena şeyler mi düşünüyorsun? Hele bu adamın neler yapabilecek yaradılışta bir insan olduğunu anladıktan sonra...

— Sizi suçlandırmağa ne hakkım var efendim? Bu resmin ne gibi şartlar altında yapılmış olduğunu bile bilmiyorum.

— Yalnız görünüşe göre bir hüküm vermek icap etmiş olsa ne derdin?

Hafiflikle hareket edilmiş olduğuna karar verirdim. Kadınla erkek arasında böyle bir hafiflik hoşuma gitmez. Ancak, böyle olmuş olsaydınız Müfit Bey gibi bir adamın kalbini kazanmağa muvaffak olacağınızı zannetmiyorum.

— Müfit!

Bu kelime Naşide'nin ağzından bir mırıltı halinde dökülmüştü.

— Evet, Müfit'in kalbini kazanmağa muvaffak olamayacaktım.

— Herşeye rağmen biraz müsamahalı olmak lâzım. Çünkü hayatta herkesin ne gibi durumlarla karşılaşacağı bilinemez. Bir genç kadın himayesiz, müdafaasız kalabilir. Ben bu güne kadar yanıbaşımda her zaman annemi buldum. Hayatla karşı karşıya kalmadım. Her ne kadar zengin olmamışsak da sefalet de çekmedim. Siz... siz... Naşide Hanım, paraya ihtiyacınız olduğu için bir ihtiyatsızlık mı yaptınız?

— Evet, para için... Tülây yüzünden...

— Ben bunu nasıl bilebilirdim?

— Düşünün Melike, elinde bir şeyi, hiçbir şeyi kalmamış, bir iş bulmak için her tarafa başvurduğu halde red cevabı alan ve kızına sıcak bir oda, hasta yavrusuna gıda temin edemiyen bir anayı tasavvur edin. Kendim için olsa hiçbir şey kabul etmezdim ama Tülây hasta idi. Bu durumdan istifade etti. Bana evlenme teklif etti. Beni sevdiğini sandım. Nişanlımdan yardım istemek zorunda kaldım. Sonradan, onun beni aldattığını anladığım zaman ona hakaret ettim. Ondan kaçtım, parasının bir kısmını olsun ödedim ama olan olmuştu.

— Ben sizden daha ihtiyatsızca hareket etmek üzere idim. Naşide Hanım, onu ilk gördüğüm akşam, olgun ve güzel yüzü, tatlı sözleri, içime işleyen gülümseyişi, az kalsın beni de büyüleyecekti.

— Ben sonradan ondan nefret ettiğim halde onunla olan münasebetimi hemen kesmedim; çünkü maddî yardıma fevkalâde ihtiyacım vardı.

— Sizi çok iyi anlıyorum. Sizin hakkınızda fena bir hüküm vermek isteyenlerin kendilerini sizin yerinize koymaları ve ona göre düşünmeleri gerekir.

— Esasen bu durum uzun sürmedi. Nihayet bir iş bulup çalışmağa başladım ve ondan tamamıyle uzaklaştım.

— Fakat bu adamın hayatınızda oynadığı rolü kocanıza itirafa cesaret edemediniz değil mi?

— Hayır işte hikâyem buradadır. Buna tamamıyle kararlı olduğum halde, bir iki kere buna yeltendiğim halde bir türlü cesaret edemedim.

— Şimdi bunu yapacaksınız.

— Evet. Katî kararlıyım. Sofrada kocamla sen konuşurken bunu yapacağıma yemin ettim. Bundan böyle korku içinde titreyerek yaşamağa imkân yoktur. Son dakikada bu yeminimi unutarak yine cesaretimi kaybetmiyeceğimi ümit ediyorum.

— Böyle bir ihtimali aklınızdan bile geçirmeyin. Azimli olun! Olayı büyütmeden, dramlaştırmadan, eski bir hikâye gibi anlatın.

Naşide heyecanla bir iki saniye düşündükten sonra :

— Şimdi sana başka bir şey soracağım Melike, dedi. Annen sana benim ressamla olan münasebetimden bahsetmemiş olduğuna göre, buraya geldiğin gündenberi ileri sürdüğün şartlar ve annenle aramızda yaptığımızı farzettiğin anlaşmalar üzerinde ısrarla durmanın sebebi nedir? Sanki ana - kız beni bir kelepçe içine almış gibisiniz.

Genç kız, kalbine birdenbire düşen acı bir şüpheyi atmağa çalışarak durgun bir sesle sordu:

— Annem sizin bu ressamla bir münasebetiniz olduğunu biliyor muydu?

— Hem bunu, hem de yapılan dedikoduları.

— Bana bu konuda bir tek kelime bile söylemedi.

— O halde sana ne söylemişti?

— Size dair mi?

— Senin buraya gelişine dair...

Melike hayretten hayrete düşüyordu.

— Annem beni evinize kabul etmek için kendisinden bir para aldığınızı ve bunu kocanızın bilmesini istemediğinizi söylemişti.

Naşide alaycı ve acı bir gülüşle güldü.

— Demek bana bazı şartları hatırlatmanın sebebi bu idi.

— Madem ki annem lüks bir hayat yaşayabilmem ve sosyetede görülmem için bu kadar büyük bir fedakârlığı göze almıştı...

— Demek bana para veriyordu ha!

— Bugüne kadar size benim için para vermedi mi?

— Hayır!

— O halde... O halde beni niçin evinize davet ettiniz?

— Çünkü annen...

Naşide devam etmeden eliyle portreyi işaret etti.

— Anlamıyorum. Niçin?

Naşide tekrar portreyi işaret etti.

— Bu macerayı biliyordu. Susması, bunu kocama söylememesi şartiyle...

— Ne diyorsunuz? Annem beni evinizde alıkoymanız için böyle bir şart mı koşmuştu? Bundan katiyen haberim yoktu. Fakat... fakat annem böyle bir şantajı nasıl yaptı? Annem...

— Maalesef gerçek budur. Melike. Bunu seni üzmek amacıyle söylemedim. İnan bana. Bunu sana sadece artık aramızdaki bu acı anlaşmazlığın ortadan kalkması için açıkladım. Ben vaktiyle kocama hitaben bir mektup yazmış ve ona söylemeğe cesaret edemediğim şeyleri yazı ile anlatmak istemiştim. Mektubu münasip bir günde ona verecektim. Acelem yoktu. O günü bekleyerek mektubu şu masa üzerinde duran çekmeceye koymuştum. Bir gün nasılsa onu kilitlemeyi unutmuş, sokağa çıkmıştım. O sırada annen beni görmeğe gelmiş, beni bulamayınca bir müddet aşağıda beklemiş, sonradan tuvalete gitmek bahanesiyle yukarı çıkmış ve teklifsizce yatak odama girip saçını taramış, makyajını tazelemiş. İşte ondan sonra mektubum kayboldu. İkinci defa beni görmeğe geldiği zaman benimle, biraz evvel söylediğim pazarlığa girişti. Elinde idim. Bütün şartlarını kabul etmek zorunda kaldım.

— Şartı yalnız beni evinize kabul etmeniz için mi idi? Sizden para da istedi mi?

Bunu sorarken Melike'nin yüzünün sarılığı korkunçtu. Naşide hemen cevap verdi:

— Hayır, yalnız seni kendinin münasip göreceği bir süre için evimde alıkoymamı istiyordu. Şimdi sana karşı neden çok sevimli davranmadığımı anlıyorsun değil mi? Senin de bu macerayı bildiğini ve her sözünde beni tehdit ettiğini sanıyordum.

— Anlıyorum. Fakat benim hiçbir şeyden haberim yoktu. Bilmiş olsaydım annemin böyle bir şey yapmasına mutlaka mâni olurdum. Şimdi eve gidip mektubunuzu ondan alacağım, yarın sabah da size getireceğim. Yarından itibaren buradaki misafirliğime son vereceğim de şüphesizdir. Demek annem bu odaya girdi, bu çekmeceyi açtı ve mektubunuzu aldı.

— Bunu yapmak güç birşey değildi Melike. O gün Hatice'nin izinli olduğunu hatırlıyorum. Aşçı böyle şeyleri pek düşünmez. Annen benim eski bir arkadaşım olduğunu ve yukarı çıkması lâzım geldiğini söyleyince buna karşı koyamamış. Erkek olduğu için de arkasından gidememiş. Annen de bu odaya girmiş, kilitsiz olan çekmeceyi açmak zor değildir.

Bunu söylerken Naşide çekmecenin kapağını açmış ve içini karıştırmağa başlamıştı. Birdenbire durdu. Tırnakları bir yere takılmıştı.

— Dur bakayım, çekmecenin astarı sökülmüş galiba... A...

Melike gözlerini açmış, ona bakmakta idi. Naşide tekrar :

Melike! Şuna bak! Diye bağırdı.

Elinde bir zarf tutmakta idi.

— Nasıl olur? Aman yarabbi! İşte mektubum burada astarın arasına sıkışıp kalmış. Halbuki bunu defalarca boşaltmıştım.

Zarfı Melike'ye gösterdi. Genç kız bunun üzerinde «Müfit'e verilecektir» kelimelerini okudu. Naşide zarfı açtı ve aylardanberi aradığı sararmış mektubu çıkardı.

Kaybolduğu için ağladığı, çırpındığı mektubu bulmuştu.

— XIII —

Melike heyecanla haykırdı :

— O halde annem mektubunuzu almamış!

Zarfı bulmak sevinci içinde. durumun bu tarafını bir saniye için unutmuş olan Naşide şaşkın şaşkın ona baktı :

— Annen bana bunun aksini söylemişti. Nasıl olur?

— Buna emin misiniz.? Size açıkça mektubu almış olduğunu söylemiş mi idi?

— O gün sarfedilen kelimeleri teker teker hatırlamama imkân yok elbette. Ancak benimle pazarlığa girişirken bu tehdidi ortaya attığı şüphe götürmeyecek bir gerçektir. Esasen ressam Muhtar Butak ismini söyleyen de kendisidir.

— Siz kocanıza yazmış olduğunuz satırlarda ressamdan bahsetmiş miydiniz?

Naşide elinde tuttuğu kağıda bir göz attı. Her ne kadar bu satırları ezbere biliyor idiyse de vereceği cevabın katî olmasını istemekte idi.

— Hayır bir onun ismi yazılı değildir. Olayları ve benim o zamanki durumumu anlattım ama ilgili kimsenin adını söylemeyi sonraya bıraktım. Böyle itiraflar, karşı karşıya olunca, daha kolay yapılabilir sanıyorum.

— O halde, annemin sizin odanıza gelip özel kâğıtlarınızı karıştırmış olmasını farzetmek de güçleşiyor.

Melike bu sözleri katî ve ciddî bir tavırla söylemişti. Annesine yükletilen büyük ve çirkin suçların böylece, biraz olsun, hafiflemiş ve önemini kaybetmiş olması ona rahatlık vermekte idi. Buna karşılık Naşide hırçınlaştı :

— Fakat bunun böyle olduğunu bizzat kendisi kabul etti. Ben ona mektubu bana geri vermesini gözyaşlarımla rica ettim, reddetti. Mektubu almış olduğu inkâr edilmez ama, bunu tekrardan nasıl yerine koyduğunu anlayamıyorum.

— O günden sonra evinizin kapısından içeri girmiş olduğunu ispat etmek lâzım.

— Belki mektubun bir suretini almıştır. Hiçbir fikrim yok. Muhakkak olan şudur: Benim mektubumda yazılı olanları biliyordu ve bu bilgisini benim aleyhimde bir silâh olarak kullandı, bu yüzden bana şantaj yaptı. Öyle değil mi?

— Beni bir süre için evinizde misafir etmeğe ve beni sosyeteye tanıtmanıza sizi zorladı. Şimdi annemin oynadığı oyunu ve sizin bana karşı neden tatlı ve sevimli davranmadığınızı anlıyorum. Annemin ileri sürdüğü şartlardan bahsettiğim zaman

siz benim bu Muhtar Bey olayını bildiğimi sanıyor ve sinirleniyordunuz. Hele o alçak adamı evinize getirdiğim gün bunu affedilmez bir hareket saymakta ne kadar haklı olduğunuzu itiraf etmemek kabil değil! Şimdi ikimizin de annemin karışık plânları yüzünden içinden çıkılmaz bir anlaşamamazlığa saplandığımızı daha açık olarak görüyorum. Ancak, bunu da söylemeğe mecburum ki annem size verdiği sözü tutmuştur. Yani bana bu konuda hiçbir şey söylememiştir.

Bu sözleri söylerken genç kızın çektiği ıstırap, yüzünden, gözlerinden belli olmaktaydı. Çok sevdiği ve saydığı annesinin bu çirkin hareketini elinden geldiği kadar hafifletmeğe çalışıyordu. Ancak Naşide onun bu gayretlerinin ve çektiği acının farkında değildi. Kendi düşünceleri içine gömülmüştü. Genç kızın varmak istediği sonucu anlamıyordu. O susunca :

— Evet, dedi. Olay şöyle olmuştur: Annen mutlaka çoktanberi beni tehdit edecek bir vesile aramakta idi. Bu mektup eline geçince hemen bir suretini çıkarmış, aslını tekrar çekmeceye koymuştur. Mektuba benimkinden başka bir elin dokunduğu muhakkaktır; çünkü ben onu kutunun üst tarafına, daha doğrusu iki mendil arasına koymuştum. Nasıl olup da en dibe, hatta astarın arasına sokulmuş? Ben astarın çekilmiş ve yırtılmış olduğunun farkında bile değildim.

Şimdi hatırlıyorum. Mektubu geri vermesini söylediğim zaman :

— Ticarette, bir iş yapılmadan evvel parasını ödemek âdet değildir, demişti. Evet, bunlar aynen o'nun sözleridir.

Melike durumu, her zaman olduğu gibi açık kalple mütalâa etmeğe devam etti :

— Hakkınız var. Ben kötü bir hareketin tesirini hafifletmek için küçük bir takım mazaretler bulmağa çalışıyorum. Gerçek şudur: Annemin size ait bir mektubu almış olması ile onun sadece okuyup içindekileri öğrenmiş olması arasında belirli bir fark yoktur. Onun, bu yüzden sizi tehdit etmesi ve size bazı vazifeler yüklemesi çok ağır bir suç teşkil etmektedir. Annemin böyle birşey yapabileceği akıl ve hayâlimden geçmezdi. Ancak, biliyorsunuz ki insan çok sevdiği kimselerin üstüne töz

kondurmaz. Annem, dünya yüzünde en çok sevdiğim insandır. ve bana karşı ömür boyunca her türlü fedakârlığı yapmaktan çekinmemiştir. Buna rağmen hemen bugün ilk vasıta ile gidip bütün olanı biteni ona anlatacağım, herşeyi bildiğimi söyleyeceğim, bu hareket tarzının çirkin olduğuna onu inandıracağım, fedakâr bir ananın bazan ne kadar yanlış yollara sapabileceğini, bunun gözü kapalı bir bencillikten başka birşey olmadığını anlamalıdır.

Melike bunları söylerken sesi titriyor, gözleri doluyordu. Buna rağmen kararının sarsılmayacağı ve dediğini yapacağı, her halinden belli idi. Naşide ona acıdı. Zavallı kızcağızın ne suçu vardı? Şimdi artık onun tamamiyle günahsız olduğu, gün ışığı gibi aydınlanmıştı. Ona doğru bir adım attı, eliyle onun kolunu tuttu.

Melike, inan bana, çok üzgünüm. Annenin bu düşüncesizliği yüzünden aramızda mânasız ve sebepsiz bir anlaşmazlık doğdu ve büyüdü. Bu fena başlangıç olmasaydı şüphesiz ki birbirimizden hoşlanacak, hatta birbirimizi sevecektik.

— Zavallı anacığım bunu benim iyiliğim için yapmıştı.

— Belki öyle düşünmüştü ama sonuç hiç de onun tahminine uymadı. O günden beri benim hayatım bir cehennem azabı oldu. Şimdi de, bu hakikati öğrendikten sonra senin ne büyük hayal sukutuna uğradığını tahmin ediyorum. Demek ki plân iki tarafta da işleyemedi. Bunlar yetişmiyormuş gibi senin hayatında da beklenmedik karışıklıklara sebep oldu: Ertan'ı çılgınca sevmeğe başladın... Halbuki o Tülây'a âşıktır.

Demek ki bu gülünç tehdit ortaya atılmasaydı, ben, münasip bir zamanda kocama kendime ait olan sırrı açacaktım, sen de buraya gelmeyecek dolayısiyle Ertan'la tanışmayacaktın. Zavallı yavrum, senin bu kadar müthiş bir darbe ile sarsıldığını görmek, emin ol ki, ana kalbimi parça parça ediyor. Keşki seni tanımasaydım! Keşki sana böyle bir darbenin vurulmasına sebep olmasaydım!

— Teşekkür ederim. Sözlerinizin samimiliğine inanıyorum. Hattâ bütün bunlar olmasaydı bizim birbirimizi sevebileceğimize de inanıyorum.

— Buna emin olabilirsin.

— O halde, bu üzücü günler uzaklaşınca, bu olay şiddetini kaybedince...

— Dost olacağız Melike...

— Şimdilik bu hayallere kapılmak pek erken... Annem, tamiri kabil olmayan birşey yaptı. Tehdit altında tutulan bir suçlunun benim için faydalı olabileceğini nasıl düşünmüş? Buna aklım ermedi, böyle bir hareket, annem gibi şuurlu ve planlı hareket eden, gerçekleri olduğu gibi gören bir kadına yakışmıyor.

Ertan'a gelince...

Melike bir iki saniye tereddütle önüne baktıktan sonra devam etti :

— Ertan'a gelince, onunla tanışmış olduğuma teessüf etmiyorum. Bilâkis, duygularımın olgunlaşması ve karakterimin irademin sağlamlaşması bakımından bu tanışmanın benim için büyük faydaları olduğuna inanıyorum. Siz böyle düşünmüyor musunuz? Bundan başka, Müfit Bey gibi bir beyefendinin evinde misafir olmak, onu tanımak ve onun nasihatlarinden ve tavsiyelerinden istifade etmek benim için bambaşka bir ders konusu olmuştur. Bunu ömrümün sonuna kadar unutmayacağım.

Bilhassa son cümleleri söylerken Melike'nin yüzünü tatlı bir tebessüm parlatmıştı. Bunu gören Naşide kıpkırmızı oldu ve üzgün bir sesle:

— Kendi zaafımdan ve Müfit gibi bir adama karşı açık kalpli hareket etmiş olmadığımdan utanıyorum, vallahi...

— Sinirlerinizi boş yere yorup hırpalamayın. Her insan kuvvetli olamaz. Siz bazen kararları almakta güçlük çekiyorsunuz, ben de başka noktalarda cesaretsizim. Meselâ annemle nasıl konuşacağımı, bu konuyu ona nasıl açacağımı, düşündükçe korkudan titriyorum. Halbuki siz böyle görüşmeyi sükûnetle yapacak kabiliyettesiniz.

— Hakkın var. Annenle konuşmak güç ama bunu bir saat bile geciktirmen doğru olmaz yavrum.

— Nasıl ki sizin de artık bu meşhur meseleyi Müfit Beye söylemeği ihmal etmemeniz gerekir. Bunu, akşam o eve gelir

gelmez hemen kendisine açmalısınız. Bu sırada burada bulunmasaydı her şey olup bitmişti artık. Öyle değil mi?

— Evet, bütün bunları bu akşam Müfit'e söylemeğe kararlıyım. Onunla aramızda gizli bir şey kalmamalıdır artık. Bunun cezasını çok acı bir şekilde çektim. Hatırlıyor musun Melike, bir gün bana Müfit'i iyi tanıdığını ve onun bile bile aldatılmaktan maada herşeyi affedecek kadar yüksek ruhlu bir insan olduğunu söylemiştin. Bunu senin ağzından işittiğim zaman deli olacağımı sanmıştım.

— Özür dilerim Naşide Hanım, hiç istemeden yaranızı deşmişim.

— Özür dileme! Farkında olmadan söylediğin o haince sözler, hakikatte benim gözlerimin açılmasına ve doğruyu görmeme yardım etti. Sen benden çok genç olduğun halde karakter itibariyle benden sağlam ve olgunsun. Görüşlerin ve anlayışın da kuvvetlidir. Evimde kaldığın süre içinde seni iyice tetkik ettim ve tanıdım. Çok defa seni, hislerime mağlûp olmadan ve tarafsızca düşündüm. Hele ressam Muhtar Beyi buraya getirdiğin günden beri senin hiçbir şey bilmediğine tamamiyle inandım ve annenin sana bu konuda bir imâda bulunmamış olduğuna kanaat getirdim.

— Bu suretle mesele tamamiyle aydınlanmış oldu. Artık müsaadenizle ben odama çıkayım, eşyalarımı hazırlayayım.

— Niçin?

— Artık buraya veda etmek saati geldi sanıyorum. Madem ki annemle konuşmak için hemen gideceğim, eşyalarımı da beraber götürmem doğru olur.

— Hayır kızım, bu akşam gider, yarın tekrar döner ve birkaç gün bizde, bu sefer sahici misafir olarak kalırsın.

— Nasıl olur?

Naşide'nin cevap vermesine sıra kalmadan kapı vuruldu. Hizmetçi içeriye girdi.

— Nazife Hanımefendi gelmiş, sizi görmek istiyor.

— Nerededir?

— Salona aldım efendim.

Melike, Naşide'nin hizmetçiye ne emir vereceğini anlamak için korku ile karışık bir endişe ile ona baktı.

— Nazife Hanımefendiye buraya gelmesini rica et, Hatice.

— Başüstüne efendim.

Hizmetçi dışarı çıkınca Melike sordu:

— Annemi görecek misiniz? Onunla benim konuşmam daha uygun olmaz mı dersiniz?

Naşide kat'î bir tavırla cevap verdi:

— Hayır. Ben artık engeller karşısında gerilememeğe karar verdim. Bugüne kadar bu derece zayıf olduğum yeter. Cezamı fazlasiyle çektim.

— Tehlikelere cepheden bakmayı öğrendiniz. Daha doğrusu hakikî hüviyetinizi meydana çıkarmağa başladınız.

Naşide cevap vermeden gülümsedi. Merdivenden Nazife'nin sinirli ayak sesleri gelmekte idi. Nitekim, odadan içeri girer girmez onun çok heyecanlı olduğunu gördüler. Kızının orada bulunmasına aldırış etmeden Naşide'ye çıkıştı:

— Kızımın o namussuz herifin eline düşmesine nasıl mâni olmadın? Onu niçin himaye etmedin? Halbuki Muhtar Butak denilen ressamın nasıl bir adam olduğunu sen herkesten iyi biliyordun ve bunu kızıma söyleyebilirdin. Yoksa niyetin intikam almak mı idi? Bu sabah gazeteyi elime alır almaz Melike'nin adını onun adının yanında görünce aklım başımdan gitti. Bu bakımdan onun tecrübesiz olduğunu gözönünde tutarak dikkatini çekemez mi idin? Gazetede ne yazılmıştı biliyor musun? Melike Tansel ressam Muhtar Butak'ın atelyesine gidip portresini yaptırmış vesaire... Vesaire... Bu rezalete ne diyorsun sen?

Nazife o kadar öfke ile ve acele söylüyordu ki başkasının bir kelime telâffuz etmesine imkân yoktu. O nefes almak için susunca Melike hemen annesine cevap verdi:

— Olan bitenden sorumlu olan yalnız ve yalnız benim anne... Naşide Hanım benim Muhtar Beyi tanıdığımı bile bilmiyordu.

Nazife çılgınca ve hiddetle kızına döndü:

— Yani o tabloya modellik etmiş olduğunu mu söylemek istiyorsun? Al, şu gazetelere bak, resimleri ve yazıları oku!

Bunu söyleyerek bir tomar gazeteyi ona fırlatmıştı. Genç kız sergide teşhir edilmiş olan tabloyu hemen tanıdı. Altında da «model, birkaç aydan beri güzelliğiyle sosyetede parlamış olan Melike Tansel Hanıma çok benziyor.» cümlesi yazılı idi.

Nazife'nin heyecanı her saniye artmakta idi. Şuurunu kaybetmiş gibi kızına bağırdı :

— Onun atelyesine gittin, öyle mi? Sen... Sen!

Annesinin telâş ve heyecanına karşılık Melike sükûnetle :

— Hayır, dedi. Ne onun atelyesine gittim ne de portremi yapmasına müsaade ettim. Onu çileden çıkaran da budur işte...

— Biliyordum. Bundan emindim. Senin böyle hareket edebileceğine bir saniye bile inanmamıştım. Bu darbenin Naşide'den geldiğini hemen anlamıştım.

— Rica ederim anne, lüzumsuz ve mânasız sözler söyleme yin! Bu işle Naşide Hanımın ne ilgisi var?

— Doğrudan doğruya ona sor kızım. Bu adamın kim olduğunu o herkesten iyi bilir.

— Bunu ben de öğrendim .

Naşide kayıtsız bir tavırla :

— O maceradan Melike'nin haberi var, dedi.

Bu sözlerle genç kız şunları da ilave etti :

— Bu işte sizin oynadığınız rolü de biliyorum.

— Ne demek istiyorsun? Bu münasebetsizlikle benim ne ilişiğim var?

— Demek istiyorum ki bu evde misafir edilmem için ne gibi bir pazarlığa girişmiş olduğunuzdan ve elinize geçirmiş olduğunuz bir mektuptaki sırrı ortaya atmak tehdidiyle onun üzerinde bir şantaj yaptığınızdan tamamiyle haberim var. Çok çirkin bir hareketti bu... Anneciğim, bunu size yakıştıramadım. Nasıl yaptınız?

Hiç beklemediği bu çıkış karşısında Nazife şaşırdı, kıpkırmızı oldu ama durumu inkâr etmedi.

— Ne yapayım? Gazetelerin sosyeteye ait sütunlarında sık sık Naşide'nin ismini görmek, onun ve kızının gittikleri kokteyllerle, balolarla, onun yaptığı dâvetlerle, giydikleri elbiselerle, yaptıkları seyahatlerle, kısacası Müfit Gürcan Beyin

karısı ve kızıyla bu kadar çok meşgul olunması sinirlerimi bozuyordu. Bunları okurken seni düşünüyordum: Güzel, akıllı, okumuş bir kız olduğun halde küçük bir evde, çok sade bir ömür sürüyordun. Sana sık sık elbise yapamıyordum. Hattâ her hafta bir yere bile yollayamıyordum seni... Kafamın içinde bir düziye senin yaşayışınla Naşide'nin kızınınki arasında bir mukayese yapıyordum. Onun herşeyi vardı. Sen mahrumiyet ve fakirlik içinde idin. Bu düşünceler bana ıstırap veriyor, ana kalbimi kaynatıyordu. Nihayet buna bir çare bulmağa karar verdim. O sırada Naşide'nin vaktiyle başından geçen maceraya da öğrenmiştim. Bu fırsattan istifade etmek istedim. Mesele budur.

Melike ciddî bir tavırla annesine cevap verdi.

— Bu kadar değil anne, birgün de Naşide Hanım evde yokken buraya geldiniz ve salonda istirahat edecek yerde bahane ile yukarı çıktınız, onun odasına girdiniz, çekmeceleri açtınız ve nihayet onun özel bir mektubunu ele geçirdiniz... Bütün bunlar meseleye daha büyük bir önem veriyor. Hem...

Genç kız birdenbire sustu. Sokak kapısının açıldığını ve Müfit Beyin :

— Naşide... Naşide neredesin?

Diye seslendiğini duymuşlardı.

Ama hemen kendini topladı, Melike'ye yavaşça :

— Hemen şimdi o kararımı yerine getireceğim, dedi. Evet, bunu sizin yanınızda yapacağım. Bu suretle ortada gizli birşey kalmayacak, ben de rahat bir nefes alacağım.

— Siz bilirsiniz ama bunu yalnızken yapsanız daha muvafık olur sanıyorum.

Naşide, denize atılıyormuş gibi :

— Hayır, hayır, dedi, hemen şimdi söyleyeceğim. Bunca zamandır tereddüt ettiğim yetişir. Biraz sonra yine cesaretimi kaybedebilirim ve durum sürüp gider. Neticesi ne olursa olsun buna katlanacağım. Bu kararsızlık beni öldürüyor.

Bunu öyleyerek kapıyı açmıştı. Aşağıya doğru seslendi :

— Buradayım Müfit. Sen de yukarı çıkar mısın?

Onun cevabını beklemeden tekrar odaya döndüğü vakit Melike çekingen bir sesle :

— Müsaade edin de biz gidelim Naşide Hanım, dedi. Tekrar ediyorum, kocanızla başbaşa kalmanız daha uygundur.

Fakat Naşide tam mânasiyle kararlı idi.

— Hayır, bilâkis, meseleyi kökünden halletmenin daha uygun olduğuna inanıyorum ben... Hepimiz bu üzücü hâdisede oynadığımız rolü ayrı ayrı anlatalım, ondan gizli bir nokta kalmasın!

O dakikada Müfit Bey içeri girdi.

— Tiyatroya bilet aldım...

Lâfı ağzında kaldı. Hiç tanımadığı Nazife Hanımı görmüştü. Naşide sükûnetle ona baktı :

— Melike'nin annesi, Nazife Hanımı tanımıyorsun değil mi?

Nazife başıyla selâm verdi ama Müfit Bey üç kadın arasında garip bir soğukluk olduğunu anlamıştı. Naşide hemen konuya geçti :

— Müfit, sana birşey söyleyeceğim. Bunu zamanlardan beri sana açıkça söylemeğe niyetli idim. Her nedense buna cesaret edemedim. İtiraflarımı şahitler önünde yapacağımı hiç tahmin etmemiştim. Sen de bunu beklemiyordun.

Nefes almak için bir saniye durunca kocası :

— Naşide, yavrum! dedi.

Genç kadın elini kaldırarak onu susturdu.

— Bu itirafı yapmağı her zaman düşünmüştüm Müfit. Buna inanmanı istiyorum. Bir fırsat bekleyerek bu itiraf dakikasını aydan aya, seneden seneye geciktirdim. Şimdi bunun bir korkaklıktan başka birşey olmadığını anlıyorum. Bu itiraf benim için ne kadar zor olursa olsun...

Kocası tekrar sözünü kesti :

— Naşideciğim, dedi. Eğer mektubunda yazmış olduğun hikâyeyi bana tekrarlayacaksan buna hiç lüzum olmadığını söyleyeyim.

Genç kadın hayretle ona baktı, titrek bir sesle ona sordu :

— Benim yazdığım mektup mu? Bunu sen nereden biliyorsun?

— Çünkü onu okudum yavrum. Bir gün her nasılsa ortada bırakmış olduğun yüzüğünü masanın üstünde duran şu çekmeceye koyarken bana hitaben yazılmış bir mektup görünce zarfı açtım ve bittabî okudum. Bu suretle bana bir gün söylemeğe kararlı olduğun sırrı vaktinden önce öğrenmiş oldum. Yazışındaki ifade cesaretsizliğini belirtmekte idi... Bunu anlayınca zarfı tekrar olduğu yere koydum.

Çok ciddî bir sesle konuşurken Müfit Bey karısına bakmakta idi. Onun gözlerinden dizi halinde yaşlar akıyordu ama bakışlarını kaçırmıyor, bilâkis o da kocasına bakıyordu.

— Zarfı olduğu yere koymamışsın sevgilim. Çekmecenin astarı yırtılmış imiş. Sen de farkında olmadan kâğıdı yırtık astarın altına koymuşsun. Sonradan ben kutuyu açtığım vakit mektubu yerinde bulamadım. Aradım, taradım yoktu. Bunu birinin aldığına zahip oldum: Bir müddet sonra Nazife geldi ve benim bütün şüphelerim onun üstünde toplandı. Meğer mektuba senden başkası dokunmamış ve sen herşeyi biliyormuşsun. O vakitten beri...

Parmağının ucuyla gözyaşlarını silerek başını önüne eğdi. Bunu gören Nazife hemen atıldı :

— Gördün mü? Mektubu almamışım.

— Sen aldığını söylemiştin.

— Ben böyle birşey dememiştim. Bilâkis, sen beni mektubunu çalmış olmakla ithâm ettin. Sen bunu söyleyince ben de bundan istifade ettim ve aksini iddia etmedim. Öteki meseleyi de kolej arkadaşlarımızdan birinden işitmiştim. Meğer o da aynı adamın tuzağına düşenlerdenmiş ve senin hikâyeni de Fehamet'e o anlatmış.

— Sen de bu silâhı kullandın.

— Evet.

— Rica ederim, Naşide Hanım, madem ki herşey açıkça konuşuldu, tereddüt etmeden, annemle aranızda geçenleri de anlatın!

Melike'nin bu sözleri üzerine Naşide kısa kelimelerle, fakat hakikati gizlemeden, Nazife ile aralarında geçen hâdiseyi anlattı. Yalnız, artık durum bambaşka bir yola döndüğü için, Nazife'yi mümkün olduğu kadar az kötülemeğe dikkat etti ve kendisine ait olan kısmı da hiç gizlemeden açıkladı. Olan olmuştu artık. Son kararı kocası verecekti ve bundan çekinmek mümkün değildi.

Bu sırada Melike dimdik durmuş, başı yukarıda, gözlerini kırmadan onu dinlemişti. Şakaklarının zonkladığını, kalbinin çarptığını belli etmemek için insanüstü bir irade kuvveti sarfettiği muhakkaktı. Annesine gelince, o kayıtsız bir tavır takınmağa çalışıyordu ama iki yanağının üzerinde halka halka parlayan kırmızı lekeler ve ince dudaklarının sımsıkı kapanışı, içinin heyecanını açığa vurmağa kâfi idi.

Naşide sözüne devam ediyordu :

— İşte böyle Müfit, bir gün Nazife bana geldi ziyaretinin sebebini hemen açıkladı ve beni tehdit etti : Şayet kızını evime dâvet etmez ve onu sosyete hayatına alıştırmazsam ressam Muhtar Beyle vaktiyle aramızda geçmiş olan macerayı sana bildirecekmiş! Delil olarak sakladığı mektubu sana gösterip göstermemek onun elinde imiş!

Karısının bu hikâyesine karşı Müfit Bey durgun bir sesle sordu :

— Hemen o anda niçin gelip bunları bana anlatmadın şekerim?

— Bunu ben de bilmiyorum Müfit. En doğru ve kolay yol sana koşmaktı ama aklım sonradan başıma geldi. İş işten geçmişti. Hem, böyle çirkin bir tehdide boyun eğerek sana itirafta bulunmak da hoş bir şey olmazdı. ne senin ne de benim için. Ben, kendi isteğimle ve istediğim zaman sana, senden evvelki hayatımı anlatmayı daha doğru buluyordum.

Müfit Bey başını çevirdi, Melike'ye baktı. Fakat birşey söylemesine meydan vermeden Melike heyecanla :

— Benim birşeyden haberim yoktu, dedi. Annem bana büsbütün başka şeyler söylemişti.

— Haberiniz olmadığı muhakkaktır. Bunun aksini bir saniye olsun düşünmemiştim kızım.

— Teşekkür ederim. Siz çok iyi kalpli ve yüksek ruhlu bir insansınız.

Utançtan titreyen bir sesle bu sözleri söyledikten sonra genç kız birdenbire değişti, kat'î ve sert bir tavır aldı.

— Şimdi, müsade ederseniz, olayları özetleyim ben: Bu konuşmalar ortadaki garip ve sahte diyeceğim duruma son vermiş oluyor. Annemin hatalı olduğunu inkâr etmek gülünç ve yetersizdir. İkinizin de onu affetmenize imkân yoktur. Bana gelince iş tamamiyle değişiktir. Annem, küçük yaşımdan beri beni yaşatmak için gerçekten insanüstü fedakârlıklara katlandı. Yemedi, bana yedirdi; giymedi, bana giydirdi. En ufak bir lüks yapmadı, beni en pahalı mektepte okuttu. Dışarıda çalışmak istedim, türlü sebeplerle buna engel oldu. Benim yerime o çalıştı, o didindi, o hırpalandı. Dünya yüzünde pek az kadının gösterebileceği kadar büyük bir cesaret ve feragat gösterdi. Bunları unutmam, unutamam ben.

Bu son hareketin başlangıç noktası da yine ana şefkati ve fedakârlığıdır ama maalesef sonucu böyle olmadı. Annem benim için ihtiras ve kıskançlığa kapıldı. İşte o zaman olaylar bambaşka bir yola aktı. Bundan evvel annemin her yaptığıyle iftihar ediyordum. Bugün, üzülerek söylüyorum, utancımdan yüzüm kızarıyor. Bunu yine benim için yaptığını anlıyorum ama yine de utanıyorum. Bu sebepten, biraz sonra onunla birlikte ben de buradan ayrılacağım. Yerim onun yanındadır. Bunu hiçbir zaman unutamam ben. Onun hataları ne kadar büyük olursa olsun, daima kızını yanıbaşında bulacaktır. Sizin onun hakkındaki fena düşünceleriniz beni annemi sevmekten menedemez elbette. Onun adına sizden tekrar tekrar özür diliyorum. Bana gösterdiğiniz dostluk için de ömrümün sonuna kadar size karşı minnet ve şükran besleyeceğim. Şimdi size veda etmeme izin verin. Annemle beraber gidiyoruz. Eşyalarımı almak için yarın geleceğim. Belki Tülây'ı da burada bulurum. Olmazsa ona telefon ederim. Biz gittikten sonra evinizin tek-

rar huzur ve rahata kavuşacağından eminim. Allah sizi her zaman mesut etsin!

Gösterdiği gayretlere rağmen Melike'nin gözleri buğulanmıştı, dudakları titriyordu. Müfit Bey onu teselli için bir adım atmak istedi, genç kız elinin bir hareketiyle buna mâni oldu ve kapıya doğru yürüdü.

— Hemen gidelim anne!

Nazife Hanım, başı önünde, kızının yanında yürüdü. Hepsi üzgündüler. Müfit Bey karısına :

— Kızcağızın böyle gitmesine razı olmamalıyız, dedi.

— Ben onu tanıyorum Müfit. Şimdilik üstüne fazla varmamak lâzım. Kendini toplamaya, sinirlerini yatıştırmaya ve soğukkanlılıkla düşünmeye ihtiyacı var onun. Bir müddet sonra onu tekrar evimize davet etmek fırsatını arayıp bulacağım. Buna emin ol. Yavrucağın böyle hırpalanması ana kalbimi altüst etti.

Ayak sesleri merdivenden uzaklaşmıştı. Bir kaç dakika sonra sokak kapısının kapandığını duydular. O zaman Müfit Bey karısına yaklaştı. Kollarını onun boynuna doladı.

— Sen de çok hırpalanmış ve ıstırap çekmişsin karıcığım. Buna pek üzüldüm. Fakat, ne olursa olsun, bana koşacak, şu güzel başını omuzuma dayayacak ve bana herşeyi söyleyecektin. Kabahatin bu senin. Bana inanmadın, bana güvenmedin.

Naşide başını onun göğsüne dayadı. Fırtınalardan sonra limana giren bir gemi rahatlığı ve sükûneti içinde idi şimdi.

— Sana güveniyorum ve seni seviyorum Müfit. Beni anla ve affet! Sana büyük itirafı yapmadan evvel çok düşünmem ve hazırlanmam lâzımdı. Küçük bir hareket, ufak bir kelime saadetimi yıkabilirdi. Fakat, fakat sen de neden bana mektubu okuduğunu söylemedin. Bunu söylemiş olsaydın itirafı kolaylaştırmış olacaktın.

— Şimdi de sen beni anla Naşide: Mektubu okuyunca birdenbire yükseklerden aşağı yuvarlanmış gibi başım dönmüştü. Muvazenemi bulmak, olayları içime sindirmek ve seni anlamaya çalışmak lâzımdı. Aksi takdirde, biraz evvel dediğin gibi, sert bir kelime, lüzumsuz bir hareket saadetimizi yıkabi-

lirdi. Bunun için ben de münasip bir zamanı kollamak için beklemeyi uygun gördüm.

— Bana inan sevgilim. O alçak adamdan maddi yardım kabul etmeye başladığım dakikadan itibaren kendi kendimden nefret etmiştim. Ancak, durumum o kadar çaresiz ve kötü idi ki tepki göstermek kuvvetini bile bulamadım. Düşün bir kere, Tülây zafiyet geçirmekte idi, verem olmasına bir adım kalmıştı. Hastahanede dinlenmesi, gıda alması şarttı.

— Bunları bana anlatmaya lüzum yok şekerim. Senin mektubunu okuyunca, satırlar arasında ve yazısız olarak bana söylemek istediklerini hemen anlamış ve senin nasıl güçlükler içinde çırpınmış olduğunu keşfetmiştim. Seni tanıyorum ben. İnsanları da tanıyorum. Mahrumiyetin yalnız bir kadını nelerle karşılaştırabileceğini tahmin ediyorum. Hele hasta bir kızı olursa...

Tekrar ediyorum, beni üzen taraf, neden bütün bunları gelip hemen bana anlatmadığındır. Hattâ daha evlenmeden evvel bile bana güvenebilirdin. Seni ne kadar sevdiğimi biliyordun.

— Çok güçtü Müfit. Sen beni bir heykel gibi, bir tapınak gibi, yüksek bir yere oturtmuştun. Ufak bir sarsıntı ile sehpanın devrilmesinden ve yere yuvarlanmasından korkuyordum.

— Neyse, olan oldu yavrum .Geçen günlerin üzerine bir çizgi çekelim, bunları unutalım. Bana gelince, çok acı çektim ama yaram yavaş yavaş kapanmak üzeredir ve seni daha çok sevdiğimi anlıyorum. Ömrümü dolduruyorsun Naşide.

Benim hayatımda yalnız sen varsın Müfit.

* * *

Naşide yanılmamıştı. Dostlarının kendisini evde alıkoymak için ısrar etmemiş olmaları Melike'ye daha fazla rahatlık vermişti. Ne de olsa, bu vaziyette annesini yalnız bırakamaz ve onun tek başına eve dönmesine razı olamazdı.

Yeşilköy'den Kozyatağı'na kadar olan seyahat pek keyifli geçmedi. Ana kız, ikisi de kendi düşüncelerine dalmışlardı.

Yol boyunca Nazife Hanım dimdik oturmuş, ağzını açmamıştı. Ne düşündüğünü yüzünden okumak imkânsızdı.

Öte yandan, Melike'de de konuşacak hal kalmamıştı. Bir robot gibi, biletleri almış, trenlere, dolmuşlara binmek için annesine yardım etmişti. İşte o kadar. Bu mecburî işlerin dışında ne bir söz, ne bir hareket... Tâ, Kozyatağı'ndaki eve girene kadar.

Fakat, kapıdan içeri girer girmez iş değişti. Arkasından mantosunu çıkarmadan Nazife Hanım birdenbire kızına hitap etti :

— Öyle zannediyordum ki beni affetmeyecek... Ve... Benden uzaklaşacaksın.

Kayıtsız görünmeye çalıştığı halde sesi boğuktu. Melike hemen cevap verdi :

— Hayır anne, bugünkü hareketin ne olursa olsun, kızın seni hiçbir zaman itham etmez ve etmeyecektir. Çünkü bütün ömrünü onun uğruna feda ettin sen.

— Fakat beni mazur görmüyorsun.

— Yaptığın şeyi beğenmedim anne. Bunu itiraf etmeye mecburum. Esasen bir çok noktalarda görüş ayrılığımız var : Sen gösterişten, yükseklikten, zenginlikten hoşlanırsın. Bunları elde edememek,yani benim için elde edememek seni üzer; çünkü sen benim için çok büyük emeller beslemektesin. Halbuki ben büsbütün başka türlü düşünüyorum, saadeti başka yolda arıyorum. İşte bu sebepten görüşlerimiz ayrılıyor.

Melike annesine biraz daha yaklaştı, onun elini tuttu.

— Evet, bu son hareketini beğenmedim anneciğim ama yine seni çok seviyorum.

Nazife Hanımın yüzü birdenbire karıştı, gözleri doldu.

Aman Allahım, sen ne yüksek ruhlu bir kızsın Melike! Halbuki ben seni bu kadar üzdüğüm için, senin yüzüne bu ümitsiz mânayı verdiğim için nefret edilmeye lâyık bir kadınım. Hatamı anlıyorum. Silâhlarımla kendimi vurdum. Bütün mazeretim ana sevgisinden başka birşey değildir.

Genç kız annesinin heyecanla titreyerek ağlayacağını zannetti ve bundan korktu. Ömründe onu göz yaşı dökerken gör-

memişti. Bu mağrur kadın için kızının yanında ağlamak büyük bir felâket olurdu! Şaşkın şaşkın annesine baktı. Bir iki saniye sonra onun, göz yaşlarını yuttuğunu, yüzünün normal ifadesini aldığını görünce rahat bir nefes aldı ve hafifçe gülerek :

— Ağlayacaksın sandım anne, dedi. Ödüm koptu. Ömrümde senin ağladığını görmediğim için ne yapacağımı şaşırmıştım.

— Merak etme kızım. Bugüne kadar sana göz yaşlarımı göstermemiştim. Bundan sonra da göstermeyeceğim.

— Bana hayat mücadelelerini, üzüntülerini ve endişelerini göstermedin, bunlardan beni uzak tuttun, yalnız çatışmalarının sonucunu bana bildirdin. Bir bakıma haklı, bir bakıma haksızdın. Çünkü ben de senin yanıda çarpışabilirdim. Beni koyduğun isme göre büyütmek istedin. Halbuki ben gerçekte ne bir Melike, yani kraliçe, ne de başkalarından üstün bir kızdım. Adımın Melike oluşunu bile çok defa affedemedim ben... Fakir bir kız için bu ne iddialı hattâ gülünç isimdi! Hattâ bunu birkaç kere sana da söylediğimi hatırlıyorsun. Fakat sen, bütün yalvarmalarıma karşı koydun, adımı değiştirmemi engelledin. Allaha yüz bin şükür olsun, ben alçak gönüllü ve olgun bir kızım da şımarmadım, yolumu şaşırmadım, muvazenemi kaybetmedim. Benim yerimde bir başkası olsaydı seni hayal sukutuna uğratırdı.

— Belki de senin hakkın var yavrum.

— Şüphesiz haklıyım anne. Fakat bu son olaylardan ders alacağını, bundan sonraki davranışlarını daha iyi ayarlayacağını umuyorum. Bu sözleri sana söylemek benim için çok üzücüdür ama keşki daha evvelden dikkatini çekseydim, belki bu faciaya mâni olurdum diye düşünüyorum. Neyse, artık bu sözleri bırakalım. İşte eve döndüm. Birkaç ay evvelki hayatımıza devam edeceğiz. Geçenler tatlı ve acı bir rüya... Yavaş yavaş solup uzaklaşacak.

Şimdi ne yapacaksın Melike?

— Yarın Yeşilköy'e gidip eşyalarımı alacağım. Ondan sonra da kendimize bir yaşama plânı çizeriz. Belki de bana dı-

sarıda çalışmağa, hayatımı kazanmağa izin verirsin. Artık sosyetede parlamak ,dedikodu sütunlarında yer almak hayallerine elveda...

— Öyle görünüyor ama belli olmaz. Belki Allah bana acır da karşına benim gönlüme göre bir kısmet çıkarır. Ümidimi kesmiyorum ben... Çay ister misin?

Bu sual ikisini de güldürdü; çünkü öğle yemeği yemediklerini ancak o dakikada hatırladılar.

— Ben hazırlar, buraya getiririm. Sen dinlen anne.

— Çayı bahçede içelim.

— Nasıl istersen!

Yarım saat sonra, güya durmadan bunu düşünüyormuş gibi, Nazife Hanım sordu :

— Şimdi Ertan'ı ne yapacaksın?

— Bu nasıl sual anne? Ne yapacaksın ne demek? Hiç birşey...

— Onu seviyorsun değil mi?

— Galiba duygularımı saklamakta hiç maharetim yok; bunları herkes yüzümden okuyor. Düşün bir kere, Naşide Hanım bile bunun farkında...

— Onun birşey anladığı yok. Ben söyledim.

Melike, bu darbeyi de gözünü kırpmadan kabullendi.

— Demek böyle... Şimdi anlıyorum. Hepsi zincirleme birbirine bağlı...

— Yoksa o aptal oğlan seni sevmiyor mu?

— Bu anda Pendik'te, annesi ve nişanlısı ile beraberdir.

— Demek nişanlılık devam ediyor. Halbuki ben bunun bozulmasına karar vermiştim.

Annesinin bu garip itirafı üzerine Melike sabrının tükenmeğe başladığını anladı. Dudaklarını ısırdı ve ciddî bir sesle :

— Karar mı vermiştin? diye sordu. İnsanların ve hatta eşyaların kaderleriyle uğraşılmaz anne... Artık bunu öğrenmenin zamanı geldi sanıyorum.

Ağaçların gölgelediği yola bakıyor, güneşin parça parça parladığı köşeleri araştırıyormuş gibi gözlerini annesinden kaçırıyordu.

Akşam yaklaşıyordu. Derin bir sessizlik ortalığı sarmağa başlamıştı. Nazife Hanım birdenbire yerinden kalktı.

— Pekâlâ, nasıl istersen öyle olsun! Ben mutfağa gidip akşam yemeğini hazırlayayım bari.

Yalnız kalınca Melike başını tahta kanapenin arkasına dayadı. Yorgundu, bitkindi. Dinlenmeğe ihtiyacı vardı. Fakat kafasının içindeki düşünceler ona rahat vermiyordu. Kendi kendine birçok sual soruyordu :

— Bizden sonra acaba Müfit Bey karısına ne dedi?

— Naşide Hanım kocasına izahat verdi mi?

— Aralarında tadsız bir tartışma oldu mu?

— Acaba Müfit Bey onu affetti mi? Doğrusunu söylemek lâzım gelirse onunla evlenmeden evvelki bir macera üzerinde durmaması icap eder; çünkü bu, nihayet, zavallı bir kadının evlâdı için katlandığı fedakârlıktan başka birşey değildi. Bunu annem bile böyle kabul ediyor. Nitekim, macera kısa sürmüş; o alçak adam nişanı bozunca, yani evlenmekten vazgeçince, Naşide de hemen ondan ayrılmış!

— Orası öyle ama her erkek bir olmaz. Acaba Müfit Bey ne düşündü?

— Acaba Ertan bunu haber alacak mı?

— Beni orada görmeyince ne düşünecek?

— Ya Tülây? Bütün bu patırtılar arasında onu unutmuştum. Sergideki hadiseyi Ertan ona anlatmış olacak. Acaba ne düşündü? Beni suçladı mı?

— Ertan ne düşünüyor? Istırap çekiyor mu? Beni sevdiği halde Tülây'a karşı olan vazifesini yapacak mı? Yoksa yanılıyor muyum? Sevgim beni aldatıyor mu? Hayallere mi kapılıyorum?

— Ertan ne düşünüyor? Istırap çekiyor mu? Beni sevdimi resimlerini gördü mü? Ne yaptı? Ne düşündü?

Bu cevapsız kalmağa mahkûm suallerin sonu gelemezdi. Akşam karanlığı inerken genç kızın da kalbine sonsuz bir ümitsizlik, bir karanlık çöktü.

Onu artık hiç mi görmeyeceğim? Buna nasıl dayanacağım? Sen bana yardım et Allahım!

Bu içli ve sessiz feryadını duymamak düşünmemek için gözlerini kapadı. Bir iki saniye öylece kaldı .Tekrar gözlerini açtığı vakit Ertan karşısında idi.

— Hayır, olamaz. Rüya görüyorum.

— Melike!

Bu ses. Aman yarabbi! Gözlerini var kuvvetiyle açtı. Uzun uzun bakıştılar. Karanlık ağır ağır iniyor, renkler gölgeleniyordu.

— Şimdi Yeşilköy'den geliyorum Melike... Annenle buraya döndüğünü söylediler. Ben de geldim.

Ona «Sen» diyordu. Bu gelişinin çok tabiî olduğunu anlatmak istiyordu.

— Ben gittiğim zaman Müfit amcamla Naşide Hanım çıkmışlardı. Dönmelerini bekledim. Yoksa daha erken gelecektim.

— Birlikte sokağa çıktıklarına göre herşey yolunda demektir. Benim neden Yeşilköy'den ayrıldığımı söylemediler mi?

Genç kızın sesi çekingen ve endişeli idi. Ertan kayıtsızca cevap verdi :

— Evet. Fena mı ettiler? Bunu benim öğrenmem hoşuna gitmedi mi?

— Bana ait bir şeyi öğrenmiş olmanız neden hoşuma gitmesin Ertan? Bilâkis bunu tabiî buluyorum.

Melike'nin yüzünde üzgün, keyifsiz ve ürkek bir hal vardı. Genç adamın kalbi sızladı, fakat bunun üzerinde durmamayı uygun buldu.

— Sabahtan beri birkaç gazete idarehanesine uğradım. Yarın, ressam Muhtar Beye imza ettirdiğim vesikayı neşredecekler. Bunu istemiyordum ama çaresiz... Bu sabahki gazeteler çok lüzumsuz ve yalan bazı tafsilât vermişlerdi. Onlara hakikati anlatmak gerekiyordu. Fazla ileri mi gittim yoksa?

— Hayır, hayır. Çok iyi yaptınız. Bu üzücü mesele ile meşgul olduğunuz için size nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Tablo ne oldu?

— Kilit altındadır. Parçalanmayı bekliyor.

— Ayakta kaldınız. Oturmaz mısınız Ertan?

Biraz evvel annesinin oturduğu hasır koltuğu kendisininkine yaklaştırmıştı.

— Oturun ve bana herşeyi anlatın!

— Ne diyeyim Melike? Naşide Hanım bana herşeyi söyledi. Ressama gelince, onun ne mal olduğunu esasen biliyordum. Hiç merak etme, Müfit Beyler, mesut karı koca hayatlarına devam edeceklerdir. Bu macerayı unuttukları her hallerinden belli...

— Buna çok sevindim.

Konuşacak lâfları tükenmiş gibiydi. Ertan birdenbire :

— Tülây'ı gördüm, dedi.

Melike kalbinin duracağını zannetti ama büyük bir gayretle :

— Nasıl iyi midir— diye sordu.

— Çok iyi. Fevkalâde mesuttur.

— Buna sevindim. Cidden sevindim Ertan.

— Evet ama bunun sebebi tahmin ettiğin gibi değil.

— Öyle mi?

Genç kızın gözlerinde endişeli bir soru belirdi. Ertan ona doğru eğildi, dirseğini koltuğa dayadı.

— Tülây mesuttur, çünkü seviyor... Cem'i seviyor.

— Ne diyorsunuz Ertan! Bu kabil mi? Cem fakir bir sanatkârdır, halbuki o zengin bir koca istiyordu.

İlk şaşkınlık yüzünden bu sözleri söylemişti. Hemen kendini topladı, sükûnetle :

— Şimdi birçok şeyler aydınlandı, dedi. Şimdi birçok suallerin cevabını aldım.

Ertan onun elini tuttu, yanağını eline dayadı.

— Tülây bana itiraflarda bulundu, herşeyi anlattı. O kaza gününde gözleri açılmış, gerçeği görmüş ve birdenbire olgunlaşmış!

— Cem?! Ya Cem?!

— Cem mi? Dört ay,iki hafta ve beş gündenberi ona delice âşık! Şaka bir tarafa, o da zamanlardan beri onu seviyormuş ama onu mahrumiyet içinde yaşatmak istemediği için bağrına taş basıp susuyormuş. Halbuki onlar birbiri için yaratılmış

iki insan... İlk bakışta böyle birşey imkânsız görünüyor ama gerçek budur. Görünüşte aralarında tezadlar var: Meselâ, Cem'in az parası var, Tülây parayı sever... Cem sosyete hayatından hoşlanmaz, Tülây bayılır... Cem iyi giyinmesini bilmez. Tülây şıklığı sever... Bütün bu tezatlara rağmen mükemmel anlaşıyorlar. Cem, başka hiç kimsenin keşfedemediği meziyetleri Tülây'da buldu. Bize onun delişmen olduğunu söylüyor. Sözün kısası birbirlerini seviyorlar.

Bunu söylerken Melike'nin elini daha kuvvetle sıktı ve avucunun içini uzun uzun öptü.

— Onları sadetlerine bırakalım Melike. Biraz da kendi konumuza dönelim.

— Kendi konumuza mı?

— Seni ilk gördüğüm dakika, o vakte kadar aşk sandığım duyguların bir hiç olduğunu anladım Melike. O duygular aşkın bir gölgesi bile değilmiş meğer... Sana karşı duyduğum o kadar yeni ve kuvvetli bir histir ki varlığımı bir alev gibi sardı... Tülây da, Cem'i sevmekte olduğunu anladığı günden beri hakiki aşkın ne olduğunu hissetti. Bana çok tatlı ve sade bir dille şöyle dedi :

— Senin nişanlın olmak beni çok sevindirmişti Ertan. Ancak Cem'den başka bir erkekle evlenemiyeceğimi çok kat'î bir şekilde hissetmekteyim. Bugün bambaşka bir insanım, onun için her fedakârlığı yapmaya hazırım.

Bunlar açık ve sarih sözlerdi. Bundan başka Tülây bu kararını sana bildirmemi de ayrıca rica etti.

— Demek ona benden bahsettin.

— Evet. Elbette bahsettim. O bana karşı çok dostça ve namusluca hareket etmişti. Benim de ona ayniyle mukabele etmem tabiî değil mi idi?

— Ona ne diyebilirdiniz? Bana bile birşey söylememiştiniz Ertan?

Ertan genç kıza daha çok yaklaştı. Artık birbirlerini tamamiyle göremiyorlar, yalnız yanyana iki gölge halinde oturuyorlardı. Nefesleri birbirine karışmış gibiydi.

— Sana söylemeğe lüzum var mıydı sevgilim? Birbirimi-

zin duygularını anlamak için kelimeye ihtiyacımız var mıydı? Gözlerimiz büyük gerçeği açıkça söylemiyor muydu? Bu harikulâde gerçek karşısında kelimeler renksiz ve mânasız kalmaz mı?

— Hakkın var Ertan.

Genç adam Melike'nin sıcak nefesini yanağında duydu. Başını sevgilisine çevirdi ve onun güzel gözlerinin gölgeler altında parlamakta olduğunu gördü.

— Bunu biliyorduk Melike sevgilim, bir tanem benim. Gözlerimiz ve bütün varlığımız bunu haykırıyordu. Ellerimiz birbirini bulunca bunu hissediyorduk. Ben bunu ilk dakikadan anlamıştım.

Sesi bir mırıltı kadar hafifti. Bir saniye içinde dudakları birleşti.

— Melikem benim. Artık hiçbir kuvvet bizi birbirimizden ayıramaz.

Karanlık büsbütün basmıştı. İki genç dakikaların geçtiğinin farkında değillerdi. Birdenbire içeriden Nazife Hanımın sesi geldi. Kediye çatıyordu :

— Aman, ayaklarımın altından çekil Pamuk!

Bu ses Melike'yi daldığı rüyadan uyandırdı. Endişe ile Ertan'a baktı.

— Ya annem! O ne olacak Ertan? Onun hakkında ne düşünüyorsun sen?

Onu bir defa görmüş ve sevmiştim Melike. Evet, son yaptığı işi beğenmiş değilim. Aksini söylesem bana inanmazdın ama bir bakıma düşünürsen bunun bizi birleştirmeğe vesile olduğunu da göz önünde tutmamız gerekir. Bundan başka, onun sana karşı ne kadar büyük fedakârlıklara katlandığını da biliyorum ve bunun için ona minnettarım sevgilim. Fakat, en önemlisi sen onu seviyorsun Melike. Yalnız bu sebep benim de onu sevmem için kâfidir. Başka herşeyi unutalım yavrum.

Bu içten gelen kelimeler genç kızın gözlerini yaşarttı. Kollarını nişanlısının boynuna doladı.

— Bu tatlı sözlerini ömrümün sonuna kadar hatırlayacağım Ertan.

Ayağa kalkmışlardı. Genç kız başını onun omuzuna dayadı.

— Bundan sonra her zaman senin yanında olacağım Melike, bu ne saadet!

Ertan'ın kolları nişanlısını sıkı sıkı sarmıştı.

— Beraber olacağız sevgilim. Mesut olacağız. Gel, bu müjdeyi anneme de verelim.

Kapıdan girmeden Melike sordu :

— Müfit Bey biliyor mu?

— Evet, Naşide Hanım da o da... Tülây'la nişanımızın bozulduğuna biraz üzüldüler. Çünkü kızlarıyle benim birbirimiz için yaradılmış olduğumuza inanmakta idiler. Fakat Tülây'ın Cem'le ne kadar mesut olacağını gördükleri zaman bizim saadetimizi kıskanmayacaklardır. Bizim saadetimiz...

— Senin ve benim...

— İkimizin saadeti...

— S O N —

O mektup... Ah o mektubu nereye koymuştu? Acaba annesi Melikeye o büyük sırrı söylemiş miydi? Ya o bunu Müfid'e söylerse; ya Tülay, kendi öz kızı haber alırsa...

Hayır, evinde misafir ettiği Melike, dünyanın en güzel kızı da olsa. Tülay'ın nişanlısını elinden alamıyacaktı. Buna meydan vermeyecekti o...

.500.11

BULUTLAR DAGILINCA
2 109751 051281